

REGISTRATIEWIJZER 2026

☐	30.21..0602...	epilepsie partieel	27.11.2015	26.11.2015	2	1000	1000
☐			27.11.2015	26.11.2015	2	1000	1000
☐			28.11.2015	26.11.2015	2	1000	1000
☐			28.11.2015	27.11.2015	2	1000	1000
☐			28.11.2015	27.11.2015	2	1000	1000
Over. DBC's							
☐	DBC-code	Diagnose	Registratie	Uitsluiting	Wett.	Wett.	Wett.
☐	30.21..0812	Polyneuropathie anderszins	28.12.2015	26.11.2015	2	1000	1000
☐			28.12.2015	27.11.2015	2	1000	1000
☐	30.11..0812				2	1000	1000
☐	30.11..0202	Prim mal neopl intracereb	25.10.2015	26.11.2015	2	1000	1000
☐	30.11..0402	Ov cognitieve en geheuge	12.10.2015	27.11.2015	2	1000	1000
☐	30.11..9923..114	geen neur, werkld ov cogn	05.11.2015	26.11.2015	2	1000	1000
☐	30.21..0601..114	epilepsie gegeneraliseerd	28.11.2015	26.11.2015	2	1000	1000

Colofon

De Registratiewijzer 2026 voor medisch specialisten is een uitgave van de Federatie Medisch Specialisten. Alle opgenomen informatie is eigendom van de Federatie, tenzij anders vermeld. Overnemen van inhoud, geheel of gedeeltelijk, is toegestaan mits met bronvermelding.

Copyright

© Federatie Medisch Specialisten
December 2025

Vormgeving: IJzersterk.nu

Vrijwaring

De Federatie Medisch Specialisten heeft de grootst mogelijke zorg besteed aan de samenstelling van deze handreiking. Desondanks accepteren wij geen aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden in de informatie, noch voor schade, overlast of ongemak dan wel andersoortige gevolgen die voortvloeien uit of samenhangen met het gebruik van de informatie.

TOELICHTING

De Registratiewijzer bevat de meest voorkomende en meest gestelde vragen over registreren. Dit document bevat zowel vragen over de recente wijzigingen als ook algemene vragen over specifieke onderwerpen.

Voor de beantwoording van deze vragen wordt gebruikt gemaakt van de betreffende regelgeving. Daarnaast is ook gebruik gemaakt van de door de NZa gegeven antwoorden op specifieke vragen. Input kan ook afkomstig zijn van kennis opgedaan in technische overleggen en kennis verkregen vanuit andere branchepartijen.

Algemene aandachtspunten

- De NZa regelgeving is altijd voorliggend.
- De Registratiewijzer is niet gericht op vakspecifieke zaken. De registratiewijzer richt zich op algemene onderwerpen die meerdere, zo niet alle, specialismen betreffen.
- Voor een overzicht van meer vakspecifieke wijzigingen voor de DBC-release voor 2026 wordt verwezen naar de betreffende NZa documenten 'DBC-pakket 2026 RZ26a', 'DBC-pakket 2026 RZ26b' en 'DBC-pakket 2026 RZ26b update'.
- Waar mogelijk, is bij de definitie van een zorgactiviteit de letterlijke omschrijving in het kader opgenomen inclusief de zorgactiviteitscode (ZA-code).
- Bij de bronverwijzingen zijn, voor zover zinvol, ook de artikel nummers aangegeven.

De vragen zijn onderverdeeld in de volgende categorieën:

- A. Aanspraak (verzekerde/onverzekerde zorg)
- B. Verwijzing
- C. Begrippen
- D. Multidisciplinair
- E. Onderlinge dienstverlening
- F. Dagverpleging - polikliniek
- G. DBC (zorgtrajecten en zorgactiviteiten)
- H. Parallelliteit
- I. eHealth
- J. Facultatieve prestaties
- K. Tarieven
- L. Add-ongeneesmiddelen

Door op de vraag in de inhoudsopgave te klikken, komt u direct bij het antwoord terecht.

Gebruik van de Registratiewijzer 2026

In de voorliggende Registratiewijzer zijn **alleen de regels en bijbehorende teksten opgenomen zoals die gelden vanaf 1 januari 2026 en indien van belang vanaf eerdere data.**

Voor de regels geldend voor 2025, kunt u gebruik maken van de Registratiewijzer 2025 (dd. januari 2025, versie 1.0).

Het antwoord kan uit één of meerdere delen bestaan.

De teksten in omliggende vakken zijn afkomstig uit documenten van de NZa, VWS of wetteksten. Dit betreft actuele regelgeving die voor 2026 geldig is, of indien van toepassing geldig vanaf een eerdere datum. De tekst in de tekstvakken is leidend. Er staat bovendien aangegeven welke teksten tot welke datum of vanaf welke datum geldend zijn.

Indien er sprake is van een wijziging ten opzichte van 2025, wordt dit toegelicht onder het kopje 'Wijziging'. Hier wordt aangegeven of er sprake is van een tekstuele wijziging met of zonder inhoudelijke wijziging in de regelgeving voor het beantwoorden van de betreffende vraag. Dit staat opgenomen in een gestippeld kader.

Onder de tekstvakken staat eventueel nadere informatie en de wijze waarop de tekst uitgelegd wordt. Het kan dan een toelichting betreffen op basis van bijvoorbeeld discussies in overleggen tussen betrokken partijen.

LET OP:

- De openingsdatum van een DBC bepaalt of de regels van 2025 of 2026 geldend zijn.
- Voor zorgactiviteiten geldt daarentegen dat de uitvoerdatum bepaalt welke regels van dat moment geldend zijn.

In onderstaande tabel is aangegeven bij welke vragen er wijzigingen zijn t.o.v. 2025. Daarmee is na te gaan waar er al dan niet sprake is van een inhoudelijke wijziging, met consequenties voor de uitvoering van de regelgeving en of er nieuwe vragen zijn toegevoegd of de vraagstelling is aangepast.

Wijzigingen in vragen en antwoorden Registratiewijzer 2026 t.o.v. Registratiewijzer 2025

Hoofdstuk met vragen	Aanpassing zonder inhoudelijke wijziging in 2026	Aanpassing met inhoudelijke wijziging in 2026	Aanpassing van de vraagstelling of toevoeging van nieuwe vragen in 2026
A			
B			
C	34	3, 4, 6, 9, 10, 21, 28, 31, 33, 35	23, 27
D		1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9	
E	2, 4, 5		
F		3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 15, 16, 17, 18	
G	30	1, 4, 5, 6, 7, 9, 13, 18, 21, 26, 27, 29	
H		2, 5	
I		1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 14, 15	18, 19
J			
K		11	
L			

Versiebeheer Registratiewijzer 2026

Versie 1.0. 15 december 2025

DISCLAIMER

De Registratiewijzer FMS 2026 geeft antwoord op de meest gestelde vragen over zowel de wijzigingen in de regelgeving, als ook vragen over registratie in het algemeen.

De NZa regelgeving is altijd voorliggend.

Aan deze Registratiewijzer 2026 kunnen geen rechten ontleend worden. De Federatie Medisch Specialisten aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade en/of kosten die voortvloeien uit onvolledige en/of foutieve informatie gegeven op de website en vanuit de registratiewijzer.

Voor nadere vragen omtrent de Registratiewijzer Federatie Medisch Specialisten, kunt u contact opnemen met mw. A.C. van Harderwijk, senior adviseur Raad Beroepsbelangen, via e-mailadres ac.vanharderwijk@demedischspecialist.nl.

INHOUDSOPGAVE

A.	AANSpraak (VERZEKERDE / ONVERZEKERDE ZORG).....	13
A1.	Is verzekerde/onverzekerde zorg opgenomen in de NZa-regelgeving?	13
A2.	Wat betekent het als in een subtraject ook zorgactiviteiten zijn geregistreerd die niet onder de basisverzekering vallen?	13
A3.	Wat betekent het als een zorgactiviteit een 'aanspraak' kent?	13
A4.	Wat betekent een aanspraak code?	14
A5.	Wat betekent het als een zorgactiviteit een rode of oranje kleur heeft?	16
A6.	Wat betekent het als een zorgactiviteit geen kleurcode heeft?.....	17
A7.	Op welke wijze werkt een zorgactiviteit met een kleurcode door in de afleiding naar zorgproduct? ...	17
A8.	Welke regel geldt als een kleurcodering wijzigt tijdens een behandeling?	19
A9.	Hoe wordt een declaratiecode bepaald van een zorgactiviteit met een kleurcode?	19
B.	VERWIJZING.....	21
B1.	Wat is een verwijzing?	21
B2.	Is een verwijzing verplicht?	21
B3.	Voor welke soort zorg is geen verwijzing nodig?	22
B4.	Wie mogen verwijzen?	22
B5.	Hoe lang is een verwijzing geldig?	23
B6.	Wanneer is een nieuwe verwijzing nodig?	23
B7.	Naar wie kan worden verwezen?	24
B8.	Is een verwijzing noodzakelijk bij een acute zorgvraag op de SEH?	24
B9.	Is een verwijzing noodzakelijk bij een acute zorgvraag op een niet-SEH?	25
B10.	Welke types verwijzer bestaan er?	25
B11.	Mogen taakherschikkers zelf doorverwijzen?	25
B12.	Mogen arts-assistenten zelf doorverwijzen?	26
C.	BEGRIPPEN	27
C1.	Wat is een AGB-code?	27
C2.	Wat is een kwalificatiecode?	27
C3.	Welke soorten beroepsbeoefenaren worden onderscheiden?	28
C4.	Wat is de definitie van poortfunctie?	29
C5.	Wat is de definitie van een poortspecialist?.....	29
C6.	Wat is het onderscheid tussen poortfunctie en poortspecialisme?.....	30
C7.	Wat is de definitie van een ondersteunend specialist?.....	31
C8.	Welke ondersteunend specialisten kunnen in bepaalde gevallen fungeren als poortspecialist?	31
C9.	Wat is de definitie van een intercollegiaal consult (ICC)?	31

C10. Wat wordt verstaan onder medebehandeling?	33
C11. Wat is het onderscheid tussen een intercollegiaal consult (ICC) en een mede-behandeling?	34
C12. Wat wordt verstaan onder het begrip zorgvraag?	34
C13. Wat wordt verstaan onder het begrip zorgactiviteit?	35
C14. Wat wordt verstaan onder het begrip zorgprofielklasse (ZPK)?	36
C15. Wat wordt verstaan onder het begrip dbc-zorgproduct?	37
C16. Wat wordt verstaan onder add-on?	37
C17. Wat wordt verstaan onder overige zorgproducten (OZP)?	37
C18. Welke soorten overige zorgproducten (OZP) bestaan er?	38
C19. Wat wordt verstaan onder het begrip zorgtraject?	39
C20. Wat wordt verstaan onder het begrip subtraject?	40
C21. Wat is een second opinion?	40
C22. Wat is de definitie van taakherschikking?	41
C23. Wat zijn beroepsbeoefenaren, niet zijnde medisch specialisten?	41
C24. Wat zijn de bevoegdheden van arts-assistenten?	42
C25. Wat zijn de bevoegdheden van physician assistants en verpleegkundig specialisten?	43
C26. Wat zijn de bevoegdheden van klinisch technologen?	44
C27. Wat zijn de bevoegdheden van klinisch verloskundigen?	45
C28. Wat is de definitie van een groepsconsult?	46
C29. Wat is een overloop DBC?	47
C30. Wat wordt verstaan onder grouper?	48
C31. Wat wordt verstaan onder eerstelijnsdiagnostiek?	48
C32. Wat wordt verstaan onder supplementaire producten?	48
C33. Wat is een consult samen beslissen?	49
C34. Wat is proactieve zorgplanning?	50
C35. Wat is een herhaalconsult door (medisch) vertegenwoordiger van een patiënt voor wie persoonlijke aanwezigheid een te grote verstoring van dagelijks functioneren en welzijn betekent?	51
C36. Wat is een klinische zorgdag in de thuissituatie?	52
C37. Wat wordt verstaan onder een rijbewijskeuring?	52
C38. Wat wordt verstaan onder Informatieverstrekking?	53
C39. Wat wordt verstaan onder de diagnose-combinatie tabel?	54
C40. Wat wordt verstaan onder de typerende diagnose?	54
C41. Wat wordt verstaan onder het begrip face-to-face?	55
C42. Wat is de reikwijdte van de NZa beleidsregel en nadere regel?	55
D. MULTIDISCIPLINAIR	57
D1. Wat is de definitie van multidisciplinair consult?	57
D2. Wie mag een multidisciplinair consult registreren?	57

D3. Wat is de definitie van multidisciplinair overleg?	58
D4. Wie mag een multidisciplinair overleg registreren?	58
D5. Wanneer mag er geen multidisciplinair overleg geregistreerd worden?	59
D6. Hoe moet de participatie van (poort)specialisten bij een multidisciplinair overleg en multidisciplinair consult worden geregistreerd?	59
D7. Wat is de definitie van multidisciplinaire behandeling?	60
D8. Wanneer is géén sprake van een multidisciplinaire behandeling?	61
D9. Hoe moet een multidisciplinaire behandeling geregistreerd worden?	61
E. ONDERLINGE DIENSTVERLENING.....	63
E1. Wat wordt verstaan onder onderlinge dienstverlening?	63
E2. Wanneer is sprake van onderlinge dienstverlening?	63
E3. Wanneer is géén sprake van onderlinge dienstverlening?	64
E4. Hoe wordt de onderlinge dienstverlening geregistreerd?	65
E5. Hoe wordt onderlinge dienstverlening gedeclareerd?	65
E6. Als een patiënt wordt doorverwezen naar een andere zorgaanbieder, eindigt dan de onderlinge dienstverlening?	66
E7. Is het toegestaan dat twee instellingen een zorgtraject openen indien er sprake is van uitbesteding van diagnostiek aan een ander ziekenhuis?	66
F. DAGVERPLEGING - POLIKLINIEK.....	67
F1. Wat is de definitie van dagverpleging?	67
F2. Wat is de definitie van een verpleegdag?	67
F3. Hoe moet een verpleegdag geregistreerd worden?	68
F4. Wat is de definitie van een polikliniekbezoek?	69
F5. Wat is definitie van een eerste polikliniekbezoek?	70
F6. Wanneer mag een eerste polikliniekbezoek geregistreerd worden?	71
F7. Wie mag een polikliniekbezoek registreren?	71
F8. Mag een zorgtraject meerdere eerste polikliniekbezoeken bevatten?	72
F9. Kan een zorgtraject geen eerste polikliniekbezoek bevatten?	72
F10. Wat is definitie van een herhaalpolikliniekbezoek?	73
F11. Wanneer mag een polikliniekbezoek (niet zijnde 'eerste') geregistreerd worden?	74
F12. Wanneer mag een polikliniekbezoek niet geregistreerd worden?	74
F13. Wat valt niet onder een polikliniekbezoek?	74
F14. Mag bij een verrichting een polikliniekbezoek geregistreerd worden?	75
F15. Wat geldt bij één policontract waar bij meerdere zorgvragen meerdere behandelaren van verschillende specialismen betrokken zijn?	75
F16. Welke contacten kunnen een fysiek polikliniekbezoek vervangen?	76
F17. Mag naast een spoedeisende hulp contact op de SEH-afdeling een polikliniekbezoek worden vastgelegd?	77

F18. Mag naast een spoedeisende hulp contact buiten de SEH-afdeling, elders in het ziekenhuis een polikliniekbezoek worden vastgelegd?	78
F19. Wanneer wordt een langdurige observatie zonder overnachting geregistreerd?	78
G. DBC (ZORGTRAJECTEN EN ZORGACTIVITEITEN)	79
G1. Wat zijn de algemene registratiebepalingen?	79
G2. Wat is de startdatum van het zorgtraject?	80
G3. Wat is de startdatum van een zorgtraject als deze voortvloeit uit een overig zorgproduct voor eerstelijnsdiagnostiek of paramedische behandeling en diagnostiek?	81
G4. Wie mag een zorgtraject openen, sluiten en declareren?	81
G5. Wie mag welke zorgactiviteiten registreren binnen een zorgtraject?	82
G6. Wat zijn de voorwaarden voor het openen van een zorgtraject?	84
G7. Wat zijn de voorwaarden voor het openen van zorgtrajecten met subtrajecten?	85
G8. Welke verschillende zorgtrajecten met subtrajecten bestaan er?	88
G9. Wanneer mag een zorgtraject worden geopend door een tweede beroepsbeoefenaar?	88
G10. Mag een zorgverlener een DBC-zorgtraject openen als er in het gehele zorgtraject geen face-to-face contact plaatsvindt?	89
G11. Wanneer wordt een DBC-zorgtraject gesloten?	90
G12. Wanneer wordt een DBC-subtraject gesloten?	91
G13. Welke zorg moet worden geregistreerd?	93
G14. Wanneer kunnen activiteiten in de DBC geregistreerd worden?	93
G15. Welke activiteiten worden in het DBC-subtraject geregistreerd?	94
G16. Wat houdt de registratieverplichting van de ICD-10 in?	94
G17. Wie registreert/declareert een poliklinische controle na een opname/ingreep?	94
G18. Wanneer mogen twee DBC-zorgproducten worden gedeclareerd bij doorverwijzing?	94
G19. Hoe moet een complicatie of heroperatie geregistreerd worden?	96
G20. Kan een diagnosecode gewijzigd worden in de loop van een zorgtraject?	96
G21. Mag een medisch specialist, arts-assistent of SEH-arts meerdere DBC's van verschillende poortspecialismen openen tijdens een contact op de SEH?	97
G22. Wat is bepalend voor de DBC-zorgproducten en zorgactiviteiten in een overgang van het ene naar het andere kalenderjaar?	99
G23. Wanneer wordt een klinische opname geregistreerd?	100
G24. Hoe moet een overname tijdens een klinische opname geregistreerd worden?	100
G25. Hoe worden overige zorgproducten (OZP) geregistreerd?	101
G26. Wanneer mag een klinisch intercollegiaal consult geregistreerd worden?	101
G27. Wanneer moet een intercollegiaal consult omgezet worden naar medebehandeling?	102
G28. Wat zijn de registratievereisten voor een klinische zorgdag in de thuissituatie?	103
G29. Wanneer mag een consult samen beslissen geregistreerd worden?	104
G30. Wanneer mag proactieve zorgplanning gedeclareerd worden?	105

H. PARALLELLITEIT	107
H1. Wat is een parallel zorgtraject?	107
H2. Wanneer mag een parallel zorgtraject worden geopend?	107
H3. Wanneer mag er geen parallel zorgtraject worden geopend?	110
H4. Wanneer mag een parallel zorgtraject bij dubbelzijdige aandoeningen worden geopend?	110
H5. Wanneer mag een ander specialisme een zorgtraject openen?	111
H6. Is het toegestaan om meerdere (parallele) zorgtrajecten te openen als een patiënt onder behandeling is van een poortspecialisme en aanvullende diagnostiek wordt uitgevoerd door een ander poortspecialisme?	112
H7. Is het toegestaan om meerdere (parallele) zorgtrajecten te openen als meerdere specialismen gecombineerd diagnostiek en besluitvorming over het te voeren beleid uitvoeren?	112
H8. Is het toegestaan om meerdere (parallele) zorgtrajecten te openen als meerdere specialismen deelnemen aan het te voeren beleid?	113
I. EHEALTH	114
I1. Wat wordt verstaan onder een belconsult?	114
I2. Wanneer mag een belconsult geregistreerd worden?	114
I3. Wat wordt verstaan onder een schriftelijke consultatie?	115
I4. Wanneer mag een schriftelijke consultatie geregistreerd worden?	115
I5. Wat wordt verstaan onder een screen-to-screen consult?	116
I6. Wanneer mag een screen-to-screen consult geregistreerd worden?	116
I7. Kan een e-consult buiten de instelling plaatsvinden?	117
I8. Kan een polikliniekbezoek buiten de instelling plaatsvinden?	118
I9. Kan een DBC-zorgtraject beginnen met een belconsult?	118
I10. Kan een DBC-zorgtraject beginnen met een schriftelijke consultatie?	119
I11. Kan een DBC-zorgtraject beginnen met een screen-to-screen consult?	119
I12. Welke zorgactiviteiten kunnen op afstand plaatsvinden?	120
I13. Welke zorgactiviteiten mogen niet op afstand plaatsvinden?	121
I14. Wat wordt verstaan onder telemonitoring?	121
I15. Wanneer mag telemonitoring geregistreerd worden?	122
I16. Wat wordt verstaan onder een expertiseadvies?	124
I17. Wanneer mag een expertiseadvies gedeclareerd worden?	125
I18. Wat wordt verstaan onder een meedenkadvies?	126
I19. Wanneer mag een meedenkadvies gedeclareerd worden?	127
I20. Wat zijn de uitgangspunten in de regelgeving voor het registreren van zorgactiviteiten op afstand?	128
J. FACULTATIEVE PRESTATIES	129
J1. Wat wordt verstaan onder de facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg?	129
J2. Hoe verloopt de aanvraagprocedure voor een facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg?	130

J3. Wat zijn de voorwaarden voor het indienen van een facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg?	130
J4. Wat zijn de declaratiebepalingen voor een facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg?	131
J5. Welke facultatieve prestaties medisch-specialistische zorg zijn tot op heden opgenomen in de regelgeving?	132
J6. Hoe worden facultatieve prestaties medisch-specialistische zorg bekostigd?	133
K. TARIEVEN	134
K1. Hoe wordt een DBC-tarief opgebouwd?	134
K2. Welke tariefsoorten bestaan er?	134
K3. Wat zijn de regels voor de tarieven voor het gereguleerde segment?	135
K4. Wat wordt verstaan onder max-max tarieven voor het gereguleerde segment?	136
K5. Welke prijzen gelden voor DBC's in het vrije segment?	136
K6. Welke tariefsoort behoort tot welke prestatie?	137
K7. Hoe wordt een tarief berekend?	137
K8. Wat is het passantentarief?	138
K9. Hoe worden overige zorgproducten bekostigd?	138
K10. Wat zijn de algemene declaratiebepalingen?	138
K11. Wat zijn de declaratiebepalingen voor dbc-zorgproducten?	139
K12. Wat zijn de declaratiebepalingen voor overige zorgproducten?	139
L. ADD-ON GENEESMIDDELEN	141
L1. Algemene informatie en bronnen	141
L2. Wat is de G-standaard?	141
L3. Wat is de Z-index?	142
L4. Wat is offlabel gebruik?	142
L5. Wat is een add-on geneesmiddel?	142
L6. Wat is een ozp-stollingsfactor?	143
L7. Wat is een apotheekbereiding?	143
L8. Wat zijn equivalente geneesmiddelen?	143
L9. Wanneer is géén aanvraag voor een add-ongeneesmiddel meer vereist?	143
L10. Hoe verloopt de aanvraag voor een add-on voor een geneesmiddel?	144
L11. Hoe verloopt de beoordelingsprocedure voor geneesmiddelen als add-on?	144
L12. Waar is te vinden welke aanvragen voor add-on er lopen?	146
L13. Waar is te vinden welke geneesmiddelen als add-on gelden?	146
L14. Wanneer is het zinvol om voor een geneesmiddel een add-on aanvraag te doen?	146
L15. Wie vraagt een off-label indicatie aan voor een add-on geneesmiddel?	148
L16. Wat is de regel als er een indicatie als add-on wordt toegevoegd waarvoor het geneesmiddel NIET geregistreerd is?	149
L17. Hoe om te gaan met tussentijdse wijzigingen in de add-on geneesmiddelen in de G-standaard?	149

L18. Hoe wordt de prestatiebeschrijving van add-on geneesmiddelen bepaald?.....	151
L19. Is de indicatie onderdeel van de prestatie add-on geneesmiddel?	151
L20. Hoe worden add-on geneesmiddelen geregistreerd?	152
L21. Hoe worden add-on geneesmiddelen gedeclareerd?	152
L22. Mag een add-on geneesmiddel gedeclareerd worden als deze wel is bereid, maar niet is toegediend aan de patiënt?	154
L23. Welke declaratiebepalingen zijn van toepassing op add-on geneesmiddelen?.....	154
L24. Hoe wordt het tarief van een add-on geneesmiddel bepaald?.....	155
L25. Wat houdt het (integraal) tarief voor een add-on geneesmiddel in?.....	157
L26. Wordt een add-on geneesmiddel automatisch vergoed door de verzekeraar?.....	157
L27. Moet de indicatie waarvoor het geneesmiddel is verstrekt geregistreerd worden?	158
M. BIJLAGES.....	159

A. AANSPRAAK (VERZEKERDE / ONVERZEKERDE ZORG)

A1. Is verzekerde/onverzekerde zorg opgenomen in de NZa-regelgeving?

Onverzekerde zorg

Zorg die niet behoort tot de te verzekeren prestaties bij of krachtens de Zorgverzekeringswet (Zvw).

Verzekerde zorg

Zorg die behoort tot de te verzekeren prestaties bij of krachtens de Zorgverzekeringswet (Zvw).

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, sub dd en oo.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

In de reikwijdte van de Beleidsregel (art. 3, lid 4) is tevens het volgende opgenomen:

'Onder de zorg genoemd in het eerste en tweede lid wordt in dit kader van deze beleidsregel zowel verzekerde als onverzekerde zorg begrepen'.

A2. Wat betekent het als in een subtraject ook zorgactiviteiten zijn geregistreerd die niet onder de basisverzekering vallen?

Bijbetaling aandeel onverzekerde zorg (199871 t/m 199874, 199881 t/m 199886, 199891 t/m 199897, 199903 t/m 199907)

Deze overige verrichtingen kunnen enkel gedeclareerd worden indien er onverzekerde zorg in combinatie met verzekerde zorg wordt geleverd tijdens de looptijd van een dbc-zorgproduct. Indien binnen de looptijd van een dbc-zorgproduct uitsluitend onverzekerde of verzekerde zorg wordt geleverd, dan dient gebruik gemaakt te worden van reguliere zorgactiviteiten die binnen het dbc-zorgproduct worden vastgelegd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 29, lid 1.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

LET OP:

Bovenstaande situatie van de mogelijkheid van bijbetaling van het aandeel voor onverzekerde zorg betreft vooralsnog zorg met betrekking tot bepaalde behandelingen van varices en het gebruik van bepaalde implantenzen bij oogheelkundige zorg.

A3. Wat betekent het als een zorgactiviteit een 'aanspraak' kent?

Toelichting:

Niet alle zorg die medisch specialisten leveren en in rekening brengen, maakt deel uit van het basispakket van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Het Zorginstituut Nederland stelt een overzicht op van zorgactiviteiten met een aanspraakcode voor de Zvw.

Het door het Zorginstituut opgestelde document geeft een overzicht van alle zorgactiviteiten waaraan, binnen het DBC-bekostigingssysteem voor medisch-specialistische zorg, 'aanspraakcodes' zijn gekoppeld. Dit ter

verduidelijking van beperkingen of uitsluitingen van de aanspraak op grond van de Zorgverzekeringswet (Zvw) in relatie tot het DBC-bekostigingssysteem.

Aanspraakcodes zijn toegekend op basis van de wet- en regelgeving en standpunten die het Zorginstituut heeft uitgebracht. Zorgactiviteiten zonder aanspraakcode zijn niet opgenomen in dit document, maar dat betekent niet dat er geen beperkingen of uitsluiting van toepassing zouden kunnen zijn voor deze zorgactiviteiten. In het document is hierover meer informatie opgenomen.

Dit overzicht kan gedurende het jaar gewijzigd worden en is te vinden op de website van het Zorginstituut Nederland.

(Bron: zorginstituutnederland.nl)

A4. Wat betekent een aanspraak code?

Om het registratie- en declaratieproces voor zorgaanbieders en zorgverzekeraars te faciliteren geeft het Zorginstituut binnen de DBC-systematiek op het niveau van zorgactiviteiten aan welke zorg niet, of onder voorwaarden onder de dekking van het basispakket valt. Dit doet het Zorginstituut op basis van de wet- en regelgeving en standpunten die het Zorginstituut heeft uitgebracht. In die gevallen koppelt de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) aan de betreffende zorgactiviteit een 'aanspraakcode'. In dit document geeft het Zorginstituut een overzicht van alle zorgactiviteiten waaraan een aanspraakcode is gekoppeld.

Zorginstituut Nederland heeft echter niet t.a.v. alle medisch specialistische zorg die in de praktijk wordt verricht (en m.b.v. DBC-zorgproducten wordt gedeclareerd) beoordeeld of deze onder de basisverzekering valt. Dat hangt samen met het feit dat voor de medisch specialistische zorg een zogenoemd open systeem van verzekeringsaanspraken bestaat. In de wet- en regelgeving is in algemene bewoordingen omschreven welke zorg tot de basisverzekering behoort. Een nieuwe interventie, die te scharen is onder die algemene omschrijving, valt automatisch onder de basisverzekering. Dit kan gebeuren zonder dat Zorginstituut Nederland voorafgaande aan introductie van de zorg in de praktijk toetst of de zorg tot het verzekerde pakket behoort. Het kan ook voorkomen dat een nieuwe interventie, of een nieuwe indicatie bij een bestaande interventie, (nog) niet voldoet aan de algemene omschrijving. In dat geval mogen de relevante zorgactiviteiten of daaruit afgeleide DBC-zorgproducten niet ten laste van het basispakket worden gedeclareerd, ondanks dat er aan die zorgactiviteiten geen aanspraakcodes zijn gekoppeld.

De aanspraakcodes die aan zorgactiviteiten zijn toegekend kunnen worden verdeeld in twee categorieën: 'rood' en 'oranje'. In hoofdstuk 6 is een overzicht van alle rode en oranje aanspraakcodes opgenomen. De zorgactiviteiten en aanspraakcodes zijn weergegeven conform release RZ24b van de NZa (ingangsdatum 01-01-2024). Dit document geeft de aanspraakstatus van geneesmiddelen die onderdeel uitmaken van specialistische geneeskunde zorg, niet weer.

Geen aanspraakcode: niet per definitie verzekerde zorg

Zorgactiviteiten zonder aanspraakcode zijn niet door Zorginstituut Nederland beoordeeld, of een beoordeling gaf geen aanleiding voor het toekennen van een aanspraakcode. In beide gevallen kunnen zorgactiviteiten zonder aanspraakcode dus verzekerde zorg en onverzekerde zorg betreffen. Te allen tijde geldt dat de wet- en regelgeving leidend is voor de vraag of er sprake is van verzekerde zorg. Het is primair aan zorgverzekeraars om te bepalen of gedeclareerde zorg ook verzekerde zorg is.

Bron: Overzicht zorgactiviteiten met aanspraakcode Zvw, dd. 10-01-2025.

Geldigheid: het overzicht kan tijdens het jaar gewijzigd worden.

Toelichting:

Het Zorginstituut beoordeelt in hoeverre de gehanteerde zorgactiviteiten binnen de dbc-systematiek onder de basisverzekering vallen. Zorgactiviteiten die volgen het Zorginstituut niet of onder voorwaarden onder de basisverzekering vallen, krijgen van de NZa een code voor aanspraakbeperking. Deze code neemt de NZa op in

de Zorgactiviteiten Tabel. Daarnaast is er een Aanspraak Code Tabel, waarin de mogelijke codes van de aanspraakbeperkingen zijn opgenomen.

Het Zorginstituut kan uitspraken doen waaruit blijkt dat bepaalde zorg niet of enkel onder voorwaarden, vergoed mag worden vanuit de basisverzekering. In dat geval krijgt een zorgactiviteit een aanspraakcode en moet de medische indicatie (ja/nee) geregistreerd worden. Deze medische indicatie bepaalt of er bij het bijbehorende zorgproduct wel/geen aanspraak op vergoeding vanuit het basispakket gemaakt wordt.

LET OP:

Het is belangrijk dat men zich realiseert dat bepaalde zorgactiviteiten (zowel diagnostiek als ingrepen) dus **niet** vallen onder de basisverzekering. De Zorgverzekeringswet (Zvw) is specifiek bedoeld voor de compensatie van de gevolgen van de behoefte aan geneeskundige zorg bij een verzekerde. Activiteiten die een ander doel dienen, vallen buiten het domein van de basisverzekering en mogen dus niet vanuit de basisverzekering worden betaald.

Aan elke dbc-zorgproductcode wordt een declaratiecode verbonden die binnen het gereguleerde segment aangeeft welk maximumtarief in rekening mag worden gebracht. De declaratiecode bestaat uit zes posities waarbij de eerste twee posities aangeven:

- of er sprake is van zorg binnen het gereguleerde of vrije segment;
- of de mogelijkheid bestaat tot aanspraak vanuit de Zvw-basisverzekering. Hierbij kan een declaratiecode 14xxxx of 15xxxx door de zorgverzekeraar worden afgewezen voor vergoeding. Het oordeel van de zorgverzekeraar of het Zorginstituut is leidend als het gaat om de aanspraak. Meer informatie hierover is te vinden in de Handleiding dbc-systematiek. Zie tabel 1 voor een verdeling van de eerste twee posities van de declaratiecode.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 5, lid 9.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Tabel 1 geeft de verdeling van de eerste twee posities van de declaratiecode weer.

	Gereguleerd segment	Vrij segment
(Mogelijk) Aanspraak vanuit Basisverzekering	14xxxx	15xxxx
Geen aanspraak Basisverzekering	16xxxx	17xxxx
Onder voorwaarden aanspraak basisverzekering	14xxxx/16xxxx	15xxxx/17xxxx

LET OP:

Declaratiecodes met 14xxxx of 15xxxx zijn geen garantie voor vergoeding vanuit de basisverzekering. Deze declaratiecodes kunnen alsnog door de zorgverzekeraar worden afgewezen voor vergoeding.

De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, is verantwoordelijk voor het vaststellen of er bij de behandeling van een patiënt aan de medische indicatievereisten wordt voldaan op basis van de Zorgverzekeringswet. Daarnaast is hij/zij ook verantwoordelijk om dit op een juiste wijze vast te leggen bij de registratie van de zorgactiviteit.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 23, lid 1.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Als iets buiten de zorgverzekeringswet valt, betekent dit nog niet dat het niet geregistreerd hoeft te worden. **Elke activiteit die een zorgactiviteiten omschrijving en een zorgactiviteiten code heeft moet worden geregistreerd*).** De zorgactiviteitenlijst van de NZa is daarbij leidend.

*) Over de verplichting om een zorgactiviteit te moeten registreren is in 2011 een CBb uitspraak gedaan. Daaruit is voortgekomen dat het met name voor onverzekerde zorg niet per se noodzakelijk is, waardoor deze apart bij de patiënt in rekening gebracht kan worden. De NZa gedooft deze uitwerking.

(Bron: Zaak AWB 11/702: aanwijzing van de Nederlandse Zorgautoriteit aan een privékliniek voor cosmetische plastische chirurgie om overeenkomstig de DBC-systematiek te declareren.)

A5. Wat betekent het als een zorgactiviteit een rode of oranje kleur heeft?

De aanspraakcodes die aan zorgactiviteiten zijn toegekend kunnen worden verdeeld in twee categorieën: 'rood' en 'oranje'.

De zorgactiviteiten en aanspraakcodes zijn weergegeven conform release RZ24b van de NZa (ingangsdatum 01-01-2024). Dit document geeft de aanspraakstatus van geneesmiddelen die onderdeel uitmaken van specialistische geneeskundige zorg, niet weer.

Geen aanspraakcode: niet per definitie verzekerde zorg

Zorgactiviteiten zonder aanspraakcode zijn niet door Zorginstituut Nederland beoordeeld, of een beoordeling gaf geen aanleiding voor het toekennen van een aanspraakcode. In beide gevallen kunnen zorgactiviteiten zonder aanspraakcode dus verzekerde zorg en onverzekerde zorg betreffen. Te allen tijde geldt dat de wet- en regelgeving leidend is voor de vraag of er sprake is van verzekerde zorg. Het is primair aan zorgverzekeraars om te bepalen of gedeclareerde zorg ook verzekerde zorg is.

Rode aanspraakcode: geen verzekerde zorg

Als het Zorginstituut een standpunt heeft ingenomen over een bepaalde behandeling, kan de uitkomst daarvan zijn dat deze geen verzekerde zorg is ongeacht de indicatie waarbij die wordt uitgevoerd. Deze zorgactiviteiten worden voorzien van een zogenoemde 'rode' aanspraakcode. Ook zorgactiviteiten die zorg beschrijven die buiten de Zvw vallen worden voorzien van een rode aanspraakcode. Rood staat dus voor zorg die niet onder de verzekeringsdekking valt.

Oranje aanspraakcode: in bepaalde gevallen of onder bepaalde voorwaarden verzekerde zorg

Het Zorginstituut beoordeelt interventies altijd in combinatie met een indicatie. Een uitspraak dat zorg bij een indicatie wel of geen verzekerde zorg is, geeft meestal geen expliciet uitsluitsel over de vraag wat de aanspraak is bij een andere indicatie. Alleen als de zorg bij niet-beoordeelde indicaties voldoet aan de algemene bewoordingen van de regelgeving is sprake van verzekerde zorg en kan de desbetreffende zorgactiviteit ten laste van de basisverzekering worden gedeclareerd. Ook zorg waarbij in de wet- of regelgeving beperkingen of voorwaarden zijn voor vergoeding, zoals bij plastische chirurgie, heeft een oranje aanspraakcode.

Bron: Overzicht zorgactiviteiten met aanspraakcode Zvw, dd. 10-01-2025.

Geldigheid: het overzicht kan tijdens het jaar gewijzigd worden.

Toelichting:

Er staan nog meer aanvullende codes in het document met ook een specifieke omschrijving. Zie daarvoor verder het bedoelde document. Het document kan tussentijds gewijzigd worden.

LET OP:

Zorgactiviteiten zonder een kleuring, vallen dus niet per definitie onder de basisverzekering!

Het kan ook zijn dat Zorginstituut Nederland over de zorg die schuilgaat achter een bepaalde zorgactiviteit (nog) geen uitspraak heeft gedaan. Het kan ook zijn dat een zorgactiviteit na verloop van tijd toegepast wordt bij een nieuwe indicatie en dat het Zorginstituut over de zorg bij die specifieke indicatie nog geen uitspraak heeft gedaan.

A6. Wat betekent het als een zorgactiviteit geen kleurcode heeft?

Geen aanspraakcode: niet per definitie verzekerde zorg

Zorgactiviteiten zonder aanspraakcode zijn niet door Zorginstituut Nederland beoordeeld, of een beoordeling gaf geen aanleiding voor het toekennen van een aanspraakcode. In beide gevallen kunnen zorgactiviteiten zonder aanspraakcode dus verzekerde zorg en onverzekerde zorg betreffen. Te allen tijde geldt dat de wet- en regelgeving leidend is voor de vraag of er sprake is van verzekerde zorg. Het is primair aan zorgverzekeraars om te bepalen of gedeclareerde zorg ook verzekerde zorg is.

Bron: Overzicht zorgactiviteiten met aanspraakcode Zvw, dd. 10-01-2025.

Geldigheid: het overzicht kan tijdens het jaar gewijzigd worden.

Toelichting:

Er zijn zorgactiviteiten die geen aanspraakcode hebben en dus ook geen kleuring krijgen (de zogenoemde ongekleurde zorgactiviteiten). Meestal is dan sprake van verzekerde zorg volgens de Zvw. Het kan echter ook zijn dat Zorginstituut Nederland over de zorg die schuilgaat achter een bepaalde zorgactiviteit (nog) geen uitspraak heeft gedaan. Het kan ook zijn dat een zorgactiviteit na verloop van tijd toegepast wordt bij een nieuwe indicatie en dat het Zorginstituut over de zorg bij die specifieke indicatie nog geen uitspraak heeft gedaan.

LET OP:

Het Zorginstituut Nederland heeft niet t.a.v. alle medisch specialistische zorg die in de praktijk wordt verricht en m.b.v. DBC's/zorgactiviteiten wordt gedeclareerd, beoordeeld of deze onder de basisverzekering valt. Dat hangt samen met het feit dat voor de medisch specialistische zorg een zogenoemd open systeem van verzekeringsaanspraken bestaat.

In de wet- en regelgeving is in algemene bewoordingen omschreven welke zorg tot de basisverzekering behoort. Een nieuwe interventie, die te scharen is onder die algemene omschrijving, valt automatisch onder de basisverzekering. Dit kan gebeuren zonder dat Zorginstituut Nederland voorafgaande aan introductie van de zorg in de praktijk toetst of de zorg tot het verzekerde pakket behoort. Het kan ook voorkomen dat een nieuwe interventie, of een nieuwe indicatie bij een bestaande interventie, (nog) niet voldoet aan de algemene omschrijving. In dat geval mogen de relevante zorgactiviteiten of daaruit afgeleide DBC-zorgproducten niet ten laste van het basispakket worden gedeclareerd, ondanks dat er aan die zorgactiviteiten geen aanspraakcodes zijn gekoppeld.

A7. Op welke wijze werkt een zorgactiviteit met een kleurcode door in de afleiding naar zorgproduct?

Toelichting:

Voor sommige producten binnen de dbc-systematiek kan de aanspraak op vergoeding vanuit het basispakket zorgverzekering zijn uitgesloten of beperkt. Het Zorginstituut beoordeelt in hoeverre de gehanteerde zorgactiviteiten binnen de dbc-systematiek onder de basisverzekering vallen. Zorgactiviteiten die volgens het Zorginstituut niet of onder voorwaarden onder de basisverzekering vallen, krijgen van de NZa een code voor aanspraakbeperking. Deze code neemt de NZa op in de Zorgactiviteiten Tabel. Daarnaast is er een Aanspraak Code Tabel, waarin de mogelijke codes van de aanspraakbeperkingen zijn opgenomen.

De zorg waarvoor een aanspraakbeperking geldt, is gelabeld op niveau van zorgactiviteit en zorgproduct. In eerste instantie op zorgactiviteit niveau (middels rode en oranje aanspraakcodes), omdat het systeem van de Zvw het meest aansluit bij verrichtingen en omdat zorgactiviteiten een centrale rol spelen bij de afleiding van zorgproducten. Tijdens het afleidingsproces vindt de uiteindelijke labeling plaats op het niveau van zorgproducten (middels rode en groene declaratiecodes).

Zorgactiviteiten hebben een **kleurcode (rood, oranje of geen kleur)**. Zorgactiviteiten in het profiel van een DBC-zorgproduct genereren, afhankelijk van de kleurcode, een gekleurde (rode of groene) **declaratie** code. Rood betekent geen declaratie voor de basisverzekering, groen betekent (meestal) verzekerde zorg.

Voordat zorg vergoed mag worden vanuit de basisverzekering, moet minimaal voldaan worden aan het criterium Stand van de wetenschap en praktijk. In principe moeten zorgverzekeraars bepalen of aan dit criterium voldaan wordt. Het Zorginstituut doet daarom niet over alle zorg uitspraken. Een zorgactiviteit zonder aanspraakcode betekent dat zorg uit het basispakket vergoed mag worden, óf dat er nog geen uitspraak gedaan is door het Zorginstituut. **Een groene declaratiecode (14xxxx of 15xxxx) betekent dus niet automatisch dat altijd sprake is van vergoeding vanuit het basispakket.** Mocht er op enig moment een discrepantie bestaan tussen de wetteksten of de standpunten van het Zorginstituut aan de ene kant en de aanspraaklabeling in de DBC-systematiek aan de andere kant, dan zijn de wetteksten en standpunten leidend voor het bepalen of de geleverde zorg wel of niet vergoed wordt uit het basispakket.

In de Zorgactiviteiten Tabel leidt het toekennen van aanspraakcodes tot een onderscheid in drie soorten zorgactiviteiten:

- **Oranje zorgactiviteiten**

- ⇒ Kunnen zowel naar verzekerde als onverzekerde zorg afleiden.
- ⇒ Wel medische indicatie = verzekerde zorg
- ⇒ Geen medische indicatie = onverzekerde zorg

Deze hebben een aanspraakcode met een code in de 26xx- of 27xx-range, wat betekent dat deze zorg alleen onder bepaalde voorwaarden in het basispakket valt. Voor deze zorg moet de zorgaanbieder aangeven of aan de medische indicatie vereisten wordt voldaan. Voor zorg-activiteiten met een aanspraakcode in de 27xx-range, geldt dat er een machtiging aangevraagd moet worden indien de combinatie van de zorgactiviteit en de diagnose voorkomt op de Limitatieve Lijst Machtigingen.

- **Rode zorgactiviteiten**

- ⇒ Leiden af naar onverzekerde zorg

Deze hebben een aanspraakcode met een code in de 16xx-range, wat betekent dat deze zorg uitgesloten is van vergoeding uit het basispakket.

- **Groene zorgactiviteiten**

- ⇒ Leiden af naar verzekerde zorg

Dit zijn zorgactiviteiten die geen oranje of rode aanspraakcode toegekend hebben gekregen, wat betekent dat deze zorg in de regel onder de basisverzekering valt. Meestal gaat het om zorg die onder de basisverzekering valt, maar dat is niet altijd het geval.

De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, is verantwoordelijk voor het vaststellen of er bij de behandeling van een patiënt aan de medische indicatievereisten wordt voldaan op basis van de Zorgverzekeringswet. Daarnaast is hij/zij verantwoordelijk om dit op een juiste wijze vast te leggen bij de registratie van de zorgactiviteit.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 23, lid 1.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Bij de oranje zorgactiviteiten moet de medisch specialist aangeven of de patiënt voldoet aan de gestelde voorwaarden voor vergoeding vanuit de basisverzekering. Met andere woorden, de medisch specialist moet nagaan of de patiënt een medische indicatie heeft die volgens de Zvw in aanmerking komt voor vergoeding. Deze medische indicatie bepaalt of er wel of geen aanspraak op vergoeding vanuit het basispakket gemaakt wordt.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag A6. Wat betekent het als een zorgactiviteit geen kleurcode heeft?

A8. Welke regel geldt als een kleurcodering wijzigt tijdens een behandeling?

Kleuring bij overloopsituaties

Het kan voorkomen dat de aanspraakbeperking of het machtigingsbeleid op een behandeling wijzigt. Dit kan leiden tot een overloopsituatie waarbij bijvoorbeeld eind 2016 een dbc-subtraject (ingangsdatum dbc-zorgproduct) wordt geopend, en in de loop van 2017 een operatie wordt uitgevoerd. Per 1 januari wijzigt de aanspraakbeperking op deze behandeling. Vanaf deze datum wijzigt ook de aanspraakcode van de zorgactiviteit behorende bij deze operatie. Voor deze situatie geldt dat de openingsdatum van het dbc-subtraject leidend is voor de aanspraak(labeling) op vergoeding, en niet de uitvoerdatum van de zorgactiviteit (in dit geval de operatie). Een grouper bepaalt op basis van die datum of het zorgproduct een declaratiecode voor verzekerde zorg of onverzekerde zorg krijgt (het ZIN bevestigt deze lijn en verwijst hiervoor naar artikel 23 lid 1 van de Zvw).

Bron: Handleiding DBC-systematiek, v20250501.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Het kan voorkomen dat tijdens een behandeling de aanspraak wijzigt. In dit geval is de openingsdatum van het dbc-subtraject leidend voor de aanspraak op de vergoeding, en niet de uitvoerdatum van de betreffende behandeling.

A9. Hoe wordt een declaratiecode bepaald van een zorgactiviteit met een kleurcode?

In de dbc-systematiek leveren zorginstellingen declaratiedatasets aan een grouper, die hieruit een declarabel dbc-zorgproduct afleidt. Afhankelijk van de afleiding en gestelde voorwaarden krijgt het declarabele dbc-zorgproduct een groene of een rode declaratiecode.

Groen staat voor declaratiecode verzekerde basiszorg of mogelijk verzekerde basiszorg. De groene declaratiecodes beginnen met 14 of 15 (a- of b-segment).

Rood staat voor declaratiecode onverzekerde basiszorg. Deze declaratiecodes beginnen met 16 of 17 (a- of b-segment). De kleur van het zorgproduct staat niet vooraf vast, maar is afhankelijk van de aangeleverde declaratiedataset. Zo zal voor een declaratiedataset met daarin een verrichting met een rode aanspraakcode, een grouper het afgeleide zorgproduct een rode declaratiecode meegeven. Een andere declaratiedataset, met enkel groene verrichtingen, kan voor hetzelfde zorgproduct een groene declaratiecode krijgen.

De kleuring van een dbc-zorgproduct is alleen voorbehouden aan oranje of rode zorgactiviteiten die ook typerend zijn voor het desbetreffende product. Om dit te garanderen zijn zogenoemde paarse knopen geïntroduceerd in de productstructuur (de beslisbomen). Alleen in paarse knopen staat een 'aanspraakbeperkingssensor' aan. Buiten deze paarse knopen hebben de aanspraakcodes van de zorgactiviteiten in de aangeleverde declaratiedatasets geen effect op de kleur van de declaratiecode.

Bron: Handleiding DBC-systematiek, v20250501.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

De kleuring van een DBC-zorgproduct is voorbehouden aan oranje of rode zorgactiviteiten. De zorgactiviteiten dienen daarnaast typerend te zijn voor het desbetreffende product in een 'paarse knoop': deze bevat een 'aanspraakbeperkingssensor'. De aanspraakcodes van de verrichtingen kunnen door deze aanspraakbeperkingssensor een kleurcodering geven aan de declaratiecode.

Aan elke dbc-zorgproductcode wordt een declaratiecode verbonden die binnen het gereguleerde segment aangeeft welk maximumtarief in rekening mag worden gebracht. De declaratiecode bestaat uit zes posities waarbij de eerste twee posities aangeven:

- Of er sprake is van zorg binnen het gereguleerde of vrije segment;
- Of de mogelijkheid bestaat tot aanspraak vanuit de Zvw-basisverzekering. Hierbij kan een declaratiecode 14xxxx of 15xxxx door de zorgverzekeraar worden afgewezen voor vergoeding. Het oordeel van de zorgverzekeraar of het Zorginstituut is leidend als het gaat om de aanspraak. Meer informatie hierover is te vinden in de Handleiding dbc-systematiek. Zie tabel 1 voor een verdeling van de eerste twee posities van de declaratiecode.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 5, lid 9.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Onderstaande tabel geeft de verdeling van de eerste twee posities van de declaratiecode weer.

	Gereguleerd segment	Vrij segment
(Mogelijk) Aanspraak vanuit Basisverzekering	14xxxx	15xxxx
Geen aanspraak Basisverzekering	16xxxx	17xxxx
Onder voorwaarden aanspraak basisverzekering	14xxxx/16xxxx	15xxxx/17xxxx

Toelichting:

Declaratiecodes met 14xxxx of 15xxxx zijn geen garantie voor vergoeding vanuit de basisverzekering. Deze declaratiecodes kunnen alsnog door de zorgverzekeraar worden afgewezen voor vergoeding.

B. VERWIJZING

B1. Wat is een verwijzing?

De zorgverzekeraar neemt in zijn modelovereenkomst op dat geneeskundige zorg zoals medisch-specialisten die plegen te bieden, met uitzondering van acute zorg, slechts toegankelijk is na verwijzing door in die overeenkomst aangewezen categorieën zorgaanbieders, waaronder in ieder geval de huisarts.

Bron: NZa Circulaire CI/14/3c, Zorgverzekeringswet art. 14 lid 2.

Geldigheid: tot op heden.

Toelichting:

Er is formeel alleen sprake van een verwijzing als de daartoe gerechtigde zorgaanbieder de zorg van een patiënt overdraagt aan een medisch specialist.

Zorgverzekeraars bepalen welke zorgaanbieders zij, naast de huisarts, als geldige verwijzer opnemen in hun polisvoorwaarden voor de verwijzing naar de tweede lijn.

In de praktijk en in de regelgeving van de NZa wordt de term verwijzing breder toegepast, namelijk ook wanneer een zorgaanbieder diagnostiek aanvraagt in een instelling voor medisch specialistische zorg. Hiermee wordt de patiënt niet overgedragen aan de medisch specialist, maar dienen wel de juiste aanvraaggegevens te worden ingevoerd. In deze situatie betreft het 'verwijzers registratie'. Dus ook in bepaalde situaties waarin er geen sprake is van een formele verwijzing conform de Zorgverzekeringswet, dient verwijsregistratie plaats te vinden. Wanneer uit de diagnostische onderzoeken blijkt dat medisch specialistische behandeling noodzakelijk is, dient er een formele verwijzing van een daartoe gerechtigde zorgaanbieder aanwezig te zijn. Een uitzondering hierop is acute zorg die direct volgt op de diagnostiek.

B2. Is een verwijzing verplicht?

De zorgverzekeraar neemt in zijn modelovereenkomst op dat geneeskundige zorg zoals medisch-specialisten die plegen te bieden, met uitzondering van acute zorg, slechts toegankelijk is na verwijzing door in die overeenkomst aangewezen categorieën zorgaanbieders, waaronder in ieder geval de huisarts.

Bron: Zorgverzekeringswet art. 14 lid 2.

Geldigheid: tot op heden.

Toelichting:

Voor de toegang tot medisch specialistische zorg is vooraf een verwijzing nodig, met uitzondering van een acute zorgvraag op de SEH.

B3. Voor welke soort zorg is geen verwijzing nodig?

De zorgverzekeraar neemt in zijn modelovereenkomst op dat geneeskundige zorg zoals medisch-specialisten die plegen te bieden, met uitzondering van acute zorg, slechts toegankelijk is na verwijzing door in die overeenkomst aangewezen categorieën zorgaanbieders, waaronder in ieder geval de huisarts.

*Bron: NZa Circulaire CI/14/3c, Zorgverzekeringswet art. 14 lid 2.
Geldigheid: tot op heden.*

Voor de overige zorgproducten ergotherapie, fysiotherapie, logopedie, diëtetiek, orthoptie, optometrie en oefentherapie is vanwege directe toegang verwijzing vanuit de eerste lijn niet noodzakelijk.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 28, lid 1.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Sperma onderzoek (070801, 078013 en 078110)

Voor de overige zorgproducten sperma onderzoek geldt dat als dit onderzoek wordt uitgevoerd op verzoek van de gynaecoloog naar aanleiding van een consult op het fertiliteitssprekuur van de vrouw, verwijzing van de eerste lijn niet noodzakelijk is.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 27, lid 1, b.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

Het is niet wettelijk vastgelegd wat wordt verstaan onder acute zorg.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag B8. Is een verwijzing noodzakelijk bij een acute zorgvraag op de SEH?

B4. Wie mogen verwijzen?

De Zorgverzekeringswet biedt zorgverzekeraars de bevoegdheid om zelf te bepalen welke zorgaanbieders, naast de huisarts, mogen verwijzen naar medisch specialistische zorg. Dat kan dus per zorgverzekeraar verschillen. De zorgverzekeraars hebben gezamenlijk bepaald dat de volgende beroepsgroepen als verwijzer naar medisch specialistische zorg in aanmerking komen:

- huisarts
- arts voor verstandelijk gehandicapten
- specialist ouderengeneeskunde
- bedrijfsarts
- verloskundige
- tandarts

*Bron: NZa Circulaire CI/14/3c, Zorgverzekeringswet.
Geldigheid: tot op heden.*

Toelichting:

Zorgverzekeraars bepalen welke zorgaanbieders zij naast de huisarts als geldige verwijzer opnemen in hun polisvoorwaarden voor de verwijzing naar de tweede lijn (art. 14.2 Zvw). Een opsomming van deze verwijzers wordt opgenomen in de MSZ-overeenkomst tussen zorgverzekeraars en zorgaanbieders. Daarnaast levert ZN (Zorgverzekeraars Nederland) jaarlijks een overzicht op per zorgverzekeraar van geldige verwijzers van de eerste lijn naar de tweede lijn. Wie mogen verwijzen naar de tweede lijn, kan per zorgverzekeraar verschillen.

B5. Hoe lang is een verwijzing geldig?

Een schriftelijke verwijzing is één jaar geldig na de afgiftedatum. Dat betekent voor de patiënt dat binnen deze termijn een eerste afspraak moet hebben plaatsgevonden.

Uitzondering: indien aantoonbaar is dat de wachttijd langer dan 365 dagen is, is er geen nieuwe verwijzing nodig.

Bron: Verwijsafspraken Medisch Specialistische Zorg, VWS.

Geldigheid: tot op heden.

Toelichting:

Zolang de behandeling van de patiënt niet is afgerond en de patiënt niet terugverwezen is naar de huisarts, dan mag de patiënt terugkomen voor dezelfde zorgvraag en is een nieuwe verwijzing niet nodig. In deze periode blijft het herhalen van receptuur verantwoordelijkheid van de medisch specialist. Uit het dossier van de patiënt moet de status van het zorgtraject blijken, oftewel of het zorgtraject wel of niet is afgerond.

Nadere informatie is te vinden in het document 'Verwijsafspraken medisch-specialistische zorg'.

Dit document is opgesteld door Zorgverzekeraars Nederland, de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen, de Federatie Medisch Specialisten, de Nederlandse Federatie van UMC's, Zelfstandige Klinieken Nederland, de Landelijke Huisartsen Vereniging, de Vereniging Praktijkhoudende Huisartsen en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Dit document gaat over de verwijsafspraken tussen de eerstelijnsverwijzers en medisch-specialistische zorg en is bedoeld om bestaande verwijsafspraken te verhelderen en landelijk duidelijkheid te creëren.

B6. Wanneer is een nieuwe verwijzing nodig?

In de volgende situaties kan een nieuwe verwijzing noodzakelijk zijn:

- De patiënt meldt zich met een nieuwe zorgvraag.
- De medisch specialist heeft de behandeling afgesloten, de patiënt is terugverwezen naar de huisarts en meldt zich opnieuw bij de huisarts met dezelfde zorgvraag (voor hetzelfde specialisme). De medisch specialist moet in het medisch dossier vastleggen dat de patiënt is terugverwezen en de huisarts dient, met een brief, geïnformeerd te worden.

Bij het afsluiten van de behandeling dient uitgegaan te worden van de medische richtlijnen.

Bron: Verwijsafspraken Medisch Specialistische Zorg, VWS.

Geldigheid: tot op heden.

Toelichting:

Wanneer complicaties direct gerelateerd aan de oorspronkelijke zorgvraag en behandeling optreden, is geen nieuwe verwijzing noodzakelijk. Dit geldt ook wanneer al een afsluitende brief verstuurd is.

Bij complicatie wordt uitgegaan van de volgende definitie:

'Een complicatie is een onbedoelde en ongewenste gebeurtenis of toestand tijdens of volgend op medisch specialistisch handelen, die voor de gezondheid van de patiënt zodanig nadelig is dat aanpassing van het medisch (be-)handelen noodzakelijk is dan wel dat er sprake is van onherstelbare schade. De complicatie is geconstateerd gedurende de behandeling of bij de direct daaropvolgende poliklinische controle, dan wel binnen een door de wetenschappelijke vereniging bepaalde periode vanaf het begin van de behandeling. Het resultaat van de feitelijke medisch specialistische behandeling, de waarschijnlijkheid van de complicatie en de eventuele aan- of afwezigheid van schuld zijn niet van belang.'

B7. Naar wie kan worden verwezen?

Een zorgaanbieder die geneeskundige zorg levert zoals medisch specialisten die bieden.

Bron: NR/CU-717.

Geldigheid: tot op heden.

Toelichting:

Een zorgaanbieder is een natuurlijke persoon of rechtspersoon als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg). Daar staat:

Onder zorgaanbieder wordt verstaan:

1°. de natuurlijke persoon of rechtspersoon die beroeps- of bedrijfsmatig zorg verleent;

2°. de natuurlijke persoon of rechtspersoon voor zover deze tarieven in rekening brengt namens, ten behoeve van of in verband met het verlenen van zorg door een zorgaanbieder als bedoeld onder 1°;

B8. Is een verwijzing noodzakelijk bij een acute zorgvraag op de SEH?

Voor een acute zorgvraag op de SEH is geen verwijzing noodzakelijk.

Bron: NZa Circulaire CI/14/3c, Zorgverzekeringswet.

Geldigheid: tot op heden.

Toelichting:

Het is echter niet wettelijk vastgelegd wat wordt verstaan onder acute zorg. Er zijn verschillende definities gangbaar:

Nationaal Kompas Volksgezondheid:

"Alle zorg die niet kan wachten tot de eerstvolgende mogelijkheid op werkdagen om de huisarts of hulpverlener te raadplegen."

Het ministerie van VWS sluit bij deze definitie aan:

"Een door de zorgvrager en/of zorgverlener ervaren onvoorziene en onmiddellijke behoefte aan diagnostiek en behandeling (VWS, 2008)."

"De acute zorg heeft betrekking op alle vormen van medische zorg die niet uitstelbaar zijn omdat uitstel van de zorg tot een levensbedreigende situatie kan leiden of directe schade voor de gezondheid van een patiënt kan betekenen (VWS 2003)."

RVZ:

"Zorg in situaties waarin zonder acuut ingrijpen gevaar is voor overlijden of irreversibele gezondheidsschade'. Dan gaat de acute zorg meer om leven en dood of om (zeer) ernstig letsel met kans op blijvende gezondheidsschade (RVZ 2003, 2008)."

Het document 'verwijsafspraken medisch specialistische zorg' geeft het volgende aan over acute zorg:

'Er is sprake van acute zorg wanneer zorg die zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval binnen enkele uren, verleend moet worden om overlijden of onomkeerbare gezondheidsschade als gevolg van een ongeval of een aandoening te voorkomen.'

Toelichting:

Bij een acute zorgvraag is geen verwijzing uit de eerste lijn nodig. Uit de verslaglegging moet blijken dat er sprake is geweest van acute zorg.

Echter als de patiënt niet binnen enkele uren medisch-specialistische zorg nodig heeft gehad, dan moet uit het dossier blijken dat er wel een verwijzing is geweest.

B9. Is een verwijzing noodzakelijk bij een acute zorgvraag op een niet-SEH?

Toelichting:

Bij een acute zorgvraag is geen verwijzing uit de eerste lijn nodig. Uit de verslaglegging moet blijken dat er sprake is geweest van acute zorg.

Ook over de locatie en degene die de acute zorg levert, is geen eenduidige definitie vastgesteld. Er kan sprake zijn van acute huisartsenzorg en acute (complexe) medisch specialistische zorg.

In dit document wordt uitgegaan van acute (complexe) medisch specialistische zorg, geleverd in een ziekenhuis. De acute zorg kan in deze definitie geleverd worden op de SEH, maar ook op een niet-SEH afdeling. Hiervan is sprake bij bijvoorbeeld verloskundige zorg of zorg geleverd op de eerste harthulp (EHH).

Het is aan te bevelen over acute zorg die niet op de SEH wordt geleverd, aparte afspraken te maken met de zorgverzekeraar. Dit om te voorkomen dat deze zorg gezien wordt als niet-verzekerde zorg.

B10. Welke types verwijzer bestaan er?

Op de declaratie wordt het type verwijzer vermeld naar onderstaande classificatie:

1. Zelfverwijzer SEH (een patiënt die zich meldt bij de SEH zonder verwijzing).
2. Zelfverwijzer niet-SEH (een patiënt die zich meldt bij de polikliniek zonder verwijzing).
3. Verwezen patiënt SEH (een patiënt die zich meldt bij de SEH met een verwijzing).
4. Verwezen patiënt niet-SEH vanuit eerste lijn (een patiënt die zich meldt bij de polikliniek met een verwijzing vanuit de eerste lijn).
5. Verwezen patiënt niet-SEH vanuit ander specialisme binnen dezelfde instelling (bijvoorbeeld een patiënt die zich meldt bij de polikliniek met een verwijzing van een ander medisch specialisme binnen dezelfde instelling).
6. Verwezen patiënt niet-SEH vanuit andere instelling (bijvoorbeeld een patiënt die zich meldt bij de polikliniek met een verwijzing van een andere instelling).
7. Eigen patiënt (in geval van een vervolgtraject of nieuwe zorgvraag van eigen patiënt).
8. Verwezen patiënt niet-SEH vanuit eerste lijn, maar verwijzer heeft geen AGB-code.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 36, lid m.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

B11. Mogen taakherschikers zelf doorverwijzen?

Toelichting:

Er is geen uniforme regeling opgesteld inzake verwijzing door taakherschikers. Over het algemeen zijn de volgende uitgangspunten van toepassing:

- Taakherschikers mogen verwijzen van de 2^e lijn naar de 2^e lijn.
- Voor verwijzing vanuit de 1^e naar de 2^e lijn geldt dit niet. De huisarts en verloskundige gelden als verwijzers uit de 1^e lijn.

Onder taakherschikker wordt verstaan: "een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitoefent, niet zijnde een medisch specialist". Het betreft hier verpleegkundig specialisten of physician assistants.

Verpleegkundig specialisten en physician assistants werkzaam binnen de medisch specialistische zorg mogen verwijzen naar de medisch specialistische zorg.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag C22. Wat is de definitie van taakherschikking?

B12. Mogen arts-assistenten zelf doorverwijzen?

Toelichting:

Arts-assistenten mogen verwijzen naar de 2^e lijn. Dit is onder verantwoordelijkheid van hun supervisor. Bij de verwijzing dienen arts-assistenten gebruik te maken van de AGB-code van hun supervisor. Hoewel arts-assistenten een eigen AGB-code hebben, worden declaraties met hun eigen AGB-code door zorgverzekeraars afgewezen, omdat zij nog basisartsen zijn.

C. BEGRIPPEN

C1. Wat is een AGB-code?

Toelichting:

Een AGB-code is een unieke code die gebruikt wordt om zorg te kunnen registreren en te declareren en om administratieve processen die daarmee samenhangen in te kunnen richten.

In alle administratieve processen binnen het zorgveld wordt deze AGB-code gebruikt als identificerende sleutel. In het AGB-register staat alle noodzakelijke (zorg)informatie om declareren en het afsluiten van contracten tussen zorgverzekeraars en zorgaanbieders mogelijk te maken.

Er is een AGB-code voor zorgverleners, een AGB-code voor vestigingen en er is een AGB-code voor ondernemingen. Iedere soort zorgpartij heeft zijn eigen AGB-code soort.

Om een AGB-code aan te vragen dient men te voldoen aan de vastgestelde criteria voor de gekozen zorgsoort en kwalificatie. Deze criteria zijn de erkenningen. Per kwalificatie kunnen de vereiste erkenningen verschillen. Een AGB-code aanvragen kan via de website van Vektis.

Een individuele zorgverlener heeft een persoonlijke AGB-code nodig om de door de zorgverlener geleverde zorg te kunnen declareren. Een persoonlijke AGB-code kan alleen aangevraagd worden als men in het bezit is van een geldige BIG-registratie en/of een registratie bij een beroepsorganisatie of kwaliteitsregister.

BIG staat voor 'beroepen in de individuele gezondheidszorg'. De Wet BIG geeft regels voor beroepen in de gezondheidszorg. Een BIG-registratie betekent bijvoorbeeld onder andere dat een zorgverlener een wettelijk beschermde beroepstitel mag voeren. Ook is benoemd welke beroepsgroepen bepaalde handelingen zelfstandig mogen uitvoeren.

C2. Wat is een kwalificatiecode?

Toelichting:

Een kwalificatiecode bestaat uit vier cijfers, waarvan de eerste twee cijfers de zorgverlenerssoort weergeven. Een medisch specialist heeft een kwalificatiecode startend met 03, gevolgd door twee cijfers die het specialisme weergeven. Een uitzondering hierop is de sportarts: zij hebben de kwalificatiecode 8416.

Voorbeelden:

0301 - oogarts

0335 – klinisch geriater

5700 - physician assistant (PA)

9135 - verpleegkundig specialist (VS).

De codes van de PA en VS blijven gelijk, ongeacht het specialisme waarbinnen de PA of VS in de medisch-specialistische zorg werkzaam is. Bijvoorbeeld zowel 9135 voor een VS werkzaam binnen de cardiologie, als werkzaam binnen neurologie en 5700 voor een PA werkzaam binnen oogheelkunde of binnen chirurgie.

In het kader van taakherschikking heeft de NZa in de registratieverplichting opgenomen dat degene die de zorg feitelijk heeft geleverd, dit ook moet vastleggen:

De zorgactiviteit wordt vastgelegd op de kwalificatiecode van de beroepsbeoefenaar die de zorg feitelijk heeft geleverd. Deze verplichting geldt alleen voor beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren (*Regeling medisch-specialistische zorg 2026*, art. 1 sub dd). Deze verplichting geldt niet voor arts-assistenten.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 23, lid 3.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

De registratie van de zorgactiviteit dient op de juiste kwalificatiecode vastgelegd te worden, in plaats van op individuele AGB-code van de zorgverlener. Deze registratieverplichting geldt alleen voor beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren, met uitzondering van arts-assistenten. Deze registratieverplichting geeft inzicht in wie de zorg levert. Zo wordt duidelijk op welke momenten in het zorgproces taakherschikkers worden ingezet en welke zorg zij verlenen. In het kader van taakherschikking is daarom expliciet in de regelgeving opgenomen wie zorg moet vastleggen.

Deze verplichting geldt voor alle beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren, met uitzondering van arts-assistenten, werkzaam in de medisch specialistische zorg. Dat zijn bijvoorbeeld medisch specialisten, maar ook physician assistants en verpleegkundig specialisten. Voor beroepsbeoefenaren buiten de medisch specialistische zorg, zoals huisartsen, geldt deze verplichting niet.

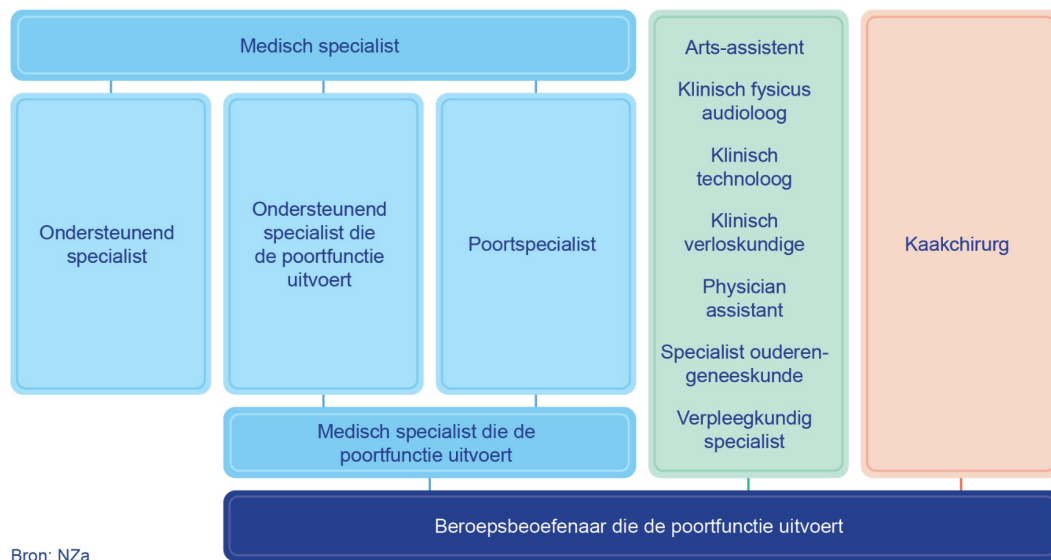
LET OP:

De kwalificatiecode, bestaande uit vier cijfers waarvan de eerste twee cijfers de zorgverlenerssoort weergeven, komt niet overeen met de eerste vier cijfers van de AGB-code. De AGB-code is een 8-cijferige unieke persoonsgebonden code.

C3. Welke soorten beroepsbeoefenaren worden onderscheiden?

Toelichting:

In de NZa regelgeving is onderstaand overzicht opgenomen, waarmee inzichtelijk wordt gemaakt welke soorten beroepsbeoefenaren er worden onderscheiden.

Bron: Regeling medisch specialistische zorg 2026, art. 1, lid dd.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag C4. Wat is de definitie van poortfunctie?, vraag C5. Wat is de definitie van een poortspecialist? en vraag C7. Wat is de definitie van een ondersteunend specialist?

C4. Wat is de definitie van poortfunctie?

Typering van een zorgaanbieder die een zorgtraject voor medisch-specialistische zorg mag starten. De poortfunctie kan uitgevoerd worden door de poortspecialist en de volgende ondersteunende specialisten: interventie-radioloog (0362), anesthesist als pijnbestrijder (0389), klinisch geneticus (0390) en SEH-arts. Daarnaast kan de poortfunctie ook uitgevoerd worden door de volgende beroepsbeoefenaren, niet zijnde medisch specialisten: arts-assistent, klinisch fysicus audioloog (1900), specialist ouderengeneeskunde (8418), verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog en klinisch verloskundige. Tandarts-specialisten voor mondziekten, kaak- en aangezichtschirurgie kunnen ook een poortfunctie uitvoeren, maar declareren alleen overige zorgproducten.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid ff.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

C5. Wat is de definitie van een poortspecialist?

De medisch specialist van het poortspecialisme waarnaar een patiënt wordt verwezen voor medisch-specialistische zorg. Als poortspecialismen worden de volgende specialismen onderscheiden: oogheelkunde (0301), KNO (0302), heekunde/chirurgie (0303), plastische chirurgie (0304), orthopedie (0305), urologie (0306), gynaecologie (0307), neurochirurgie (0308), dermatologie (0310), inwendige geneeskunde (0313), kindergeneeskunde/neonatalogie (0316), gastro-enterologie/mdl (0318), cardiologie (0320), longgeneeskunde (0322), reumatologie (0324), allergologie (0326), revalidatie (0327), cardio-pulmonale chirurgie (0328), consultatieve psychiatrie (0329), neurologie (0330), klinische geriatrie (0335), radiotherapie (0361) en sportgeneeskunde (8416).

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid gg.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

LET OP:

Een poortspecialist staat in de NZa regelgeving gedefinieerd als medisch specialist. Aangezien een arts-assistent zijn specialisatie (nog) niet heeft afgerond, staat een arts-assistent **niet gelijk** aan een poortspecialist.

C6. Wat is het onderscheid tussen poortfunctie en poortspecialisme?

Poortfunctie:

Typering van een zorgaanbieder die een zorgtraject voor medisch specialistische zorg kan starten. De poortfunctie kan uitgevoerd worden door de poortspecialist en de volgende ondersteunende specialisten: interventie-radioloog, anesthesist als pijnbestrijder, klinisch geneticus en SEH-arts.

Daarnaast kan de poortfunctie ook uitgevoerd worden door de volgende beroepsbeoefenaren, niet zijnde medisch specialisten: klinisch fysicus audioloog, specialist ouderengeneeskunde, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technologen en klinisch verloskundigen. Tandarts-specialisten voor mondziekten, kaak- en aangezichtschirurgie kunnen ook een poortfunctie uitvoeren, maar declareren alleen overige zorgproducten.

Poortspecialist:

De medisch specialist van het poortspecialisme waarnaar een patiënt wordt verwezen voor medisch specialistische zorg.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid dd en ee.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Een poortfunctie is iets anders dan een poortspecialist.

Een poortspecialist is een medisch specialist. Er zijn echter ook andere beroepsbeoefenaren die een zorgtraject kunnen openen, zoals een physician assistant, verpleegkundig specialist, klinisch technolog of een klinisch verloskundige. Deze beroepsbeoefenaren voeren de poortfunctie uit, maar zijn geen poortspecialist.

Tevens zijn er medisch specialisten die in de regel als ondersteunend specialisme betrokken zijn bij een zorgtraject van een ander specialisme, maar in bepaalde situaties wel een zorgtraject kunnen starten, zoals bijvoorbeeld een anesthesioloog, interventieradioloog, klinisch geneticus en SEH-arts.

In sommige gevallen kan een poortspecialist ook als ondersteunend specialist werken, bijvoorbeeld een internist die een (diagnostische) scopie uitvoert.

Soms staat er nadrukkelijk alleen de poortspecialist vermeld, en soms wordt de arts-assistent, physician assistant, verpleegkundig specialist, klinisch technolog of klinisch verloskundige expliciet daar wel of niet bij vermeld. Tevens is er onderscheid te maken in naar wie wordt verwezen versus wie wat mag registreren.

C7. Wat is de definitie van een ondersteunend specialist?

Een specialist die niet als poortspecialist fungeert en die medisch-specialistische zorghandelingen uitvoert in het kader van een zorgtraject van een poortspecialist. Een ondersteunend specialist heeft dus geen eigen zorgtraject.

Als ondersteunende specialismen worden de volgende specialismen onderscheiden: radiologie (0362), nucleaire geneeskunde (0363), klinische chemie (0386), medische microbiologie (0387), pathologie (0388), anesthesiologie (0389) en klinische genetica (0390).

In bepaalde gevallen kan een ondersteunend specialist wel de poortfunctie uitvoeren en is er sprake van een eigen zorgtraject. Dit geldt voor: een interventie-radioloog (0362), een anesthesist als pijnbestrijder (0389), een klinisch geneticus (0390) en SEH-arts.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid cc.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

C8. Welke ondersteunend specialisten kunnen in bepaalde gevallen fungeren als poortspecialist?

In bepaalde gevallen kan een ondersteunend specialist wel de poortfunctie uitvoeren en is er sprake van een eigen zorgtraject. Dit geldt voor: een interventie-radioloog (0362), een anesthesist als pijnbestrijder (0389) en een klinisch geneticus (0390) en SEH-arts.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid cc.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

C9. Wat is de definitie van een intercollegiaal consult (ICC)?

Intercollegiaal consult (icc) (190119) en intercollegiaal consult – revalidatie (190814)

Een diagnostisch of screenend contact van een medisch specialist, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant of klinisch verloskundige die de poortfunctie uitvoert, van een ander medisch specialisme tijdens een periode van verblijf. Dit contact vindt plaats op verzoek van de medisch specialist, arts-assistent, verpleegkundig specialist of physician assistant, die verantwoordelijk is voor de behandeling van deze patiënt tijdens de periode van verblijf.

Voor deze periode van verblijf is minimaal één van de volgende zorgactiviteiten geregistreerd: verpleegdag, klinische zorgdag in de thuissituatie, ic-dag (ook NICU of PICU), verblijfsdagen ggz op een PAAZ of PUK, intensieve niet electieve en langdurige kindergeneeskundige zorg met thuisovernachting, langdurige observatie zonder overnachting of dagverpleging.

Een icc op afstand dient ter vervanging van een face-to-face contact en dient om die reden zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor reguliere face-to-face contacten. Van dit contact vindt inhoudelijke verslaglegging plaats in het medisch dossier van de patiënt.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 19.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Het betreft een of meer consulten bij een patiënt tijdens een periode van verblijf op verzoek van een medisch specialist van een ander specialisme zonder dat er sprake is van overname van de behandeling of van medebehandeling.

De vormen van verblijf waar een intercollegiaal consult geregistreerd kan worden betreffen:

- Verpleegdag
- Klinische zorgdag in de thuissituatie
- Ic-dag (ook NICU of PICU)
- Verblijfsdagen GGZ op de PAAZ of PUK
- Intensieve niet-electieve en langdurige kindergeneeskundige zorg met thuisovernachting
- Langdurige observatie zonder overnachting
- Dagverpleging.

Toelichting:

Bij een intercollegiaal consult kan dus wel sprake zijn van meerdere contacten, mits er geen sprake is van een medebehandeling.

Een specialisme opent per periode van verblijf maximaal één ICC zorg/subtraject voor een intercollegiaal consult. Dit ICC zorg/subtraject kan dan wel uit meerdere contacten bestaan. De periode van verblijf geldt vanaf het begin tot einde van het verblijf. Dus bijvoorbeeld per klinische opname, per langdurige observatie zonder overnachting of per dagverpleging.

Indien het intercollegiaal consult uit meerdere contacten bestaat, worden deze als één intercollegiaal consult zorg/subtraject geregistreerd.

Indien er sprake is van een (mede)behandeling tijdens een klinische opname moet het intercollegiaal consult worden omgezet in een **regulier subtraject**.

In de zorgactiviteitsomschrijving van een ICC is de term 'face-to-face contact' niet opgenomen. Dat houdt in dat dit consult ook op afstand plaats kan vinden.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag *G26. Wanneer mag een klinisch intercollegiaal consult geregistreerd worden?*

C10. Wat wordt verstaan onder medebehandeling?

Medebehandeling (190117)

Behandeling van een patiënt door een medisch specialist, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant of klinisch verloskundige die de poortfunctie uitvoert, op verzoek van een ander medisch specialisme tijdens een periode van verblijf voor dat specialisme. De medebehandeling kan zowel betrekking hebben op de zorgvraag waarvoor de patiënt reeds in behandeling is als op een nieuwe zorgvraag. Deze zorgactiviteit wordt per contact met de patiënt vastgelegd.

Voor deze periode van verblijf is minimaal één van de volgende zorgactiviteiten geregistreerd: verpleegdag, klinische zorgdag in de thuissituatie, ic-dag (ook NICU of PICU), verblijfsdagen ggz op een PAAZ of PUK, intensieve niet-electieve en langdurige kindergeneeskundige zorg met thuisovernachting, langdurige observatie zonder overnachting of dagverpleging.

Een medebehandeling op afstand dient ter vervanging van een face-to-face contact en dient om die reden zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor reguliere face-to-face contacten. Van dit contact vindt inhoudelijke verslaglegging plaats in het medisch dossier van de patiënt.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 20.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Van medebehandeling van een patiënt die is opgenomen op de PAAZ of PUK afdeling is geen sprake indien een medisch specialist (of arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant of klinisch verloskundige) die de poortfunctie uitvoert een patiënt behandelt in het kader van een zorgvraag voor ggz.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, toelichting bij art. 24, lid 20.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

De vormen van verblijf waar een intercollegiaal consult geregistreerd kan worden betreffen:

- Verpleegdag
- Klinische zorgdag in de thuissituatie
- Ic-dag (ook NICU of PICU)
- Verblijfsdagen GGZ op de PAAZ of PUK
- Intensieve niet-electieve en langdurige kindergeneeskundige zorg met thuisovernachting
- Langdurige observatie zonder overnachting
- Dagverpleging.

Als een ander specialisme een verzoek tot medebehandeling doet, hoeft het aanvragende specialisme geen poortspecialisme te betreffen.

In de zorgactiviteitsomschrijving van een medebehandeling is geen verplichting van een face-to-face contact opgenomen. Dat houdt in dat dit consult ook op afstand plaats kan vinden.

C11. Wat is het onderscheid tussen een intercollegiaal consult (ICC) en een medebehandeling?

De belangrijkste overeenkomst is dat zowel een ICC als medebehandeling start na het in consult roepen van een medisch specialist tijdens een klinische opname voor een ander specialisme. Het belangrijkste verschil tussen ICC en medebehandeling is dat bij een ICC géén sprake is van een behandeltraject en bij medebehandeling wel. Wanneer na een ICC de behandeling van de patiënt wordt overgenomen of resulteert in een medebehandeling, mag geen ICC-subtraject worden geopend. Het zorgtype van het subtraject moet dan worden omgezet van zorgtype 13 (ICC) naar zorgtype 11 (regulier) en de ICC-diagnosecode naar de diagnosecode die hoort bij de te behandelen zorgvraag.

Bron: NZa Circulaire CI/14/3C.
Geldigheid: vanaf 21-02-2014 tot op heden.

Toelichting:

Nadat de behandelaar op verzoek van een andere medisch specialist een ICC heeft uitgevoerd, kan de behandelaar het volgende bepalen:

- Het blijft bij één of meerdere ICC-consulten en er is geen sprake van een eigen behandeltraject voor het in consult geroepen specialisme. In dit geval mag er per specialisme per klinische opname maximaal één ICC zorg/subtraject voor een intercollegiaal consult geregistreerd worden. Dit ICC zorg/subtraject kan dan wel uit meerdere contacten bestaan.
- Het in consult gevraagde specialisme gaat medebehandelen. In dit geval dient het ICC-consult omgezet te worden naar een medebehandelingsconsult.

C12. Wat wordt verstaan onder het begrip zorgvraag?

Er is geen formele definitie van het begrip zorgvraag* opgenomen in de regelgeving, maar wij willen benadrukken dat het begrip zorgvraag primair benaderd moet worden vanuit het perspectief van de patiënt. Voor een nieuwe zorgvraag geldt daarnaast ook dat er sprake moet zijn van een separate diagnosestelling. Of er sprake is van een nieuwe zorgvraag wordt niet bepaald door:

- Substantiële meerkosten van de primaire zorgvraag
- Betrokkenheid van een andere (sub) specialist
- Het wijzigen van de diagnose gedurende het zorgtraject of de aanwezigheid van een nevendiagnose (ondergeschikt aan de hoofddiagnose).

(*) De voorwaarde van een nieuwe zorgvraag moet niet verward worden met de component 'zorgvraag' die in het subtraject van sommige specialismen (zoals medisch specialistische revalidatiezorg) ingevuld moet worden.

Bron: NZa Circulaire CI/14/3c.
Geldigheid: tot op heden.

Toelichting:

In de Handleiding dbc-systematiek is over 'zorgvraag' het volgende opgenomen:

In het dbc-systeem heeft 'zorgvraag' twee betekenissen. Doorgaans wordt hiermee het probleem bedoeld waarvoor een patiënt zich meldt bij de specialist. Zorgvraag is echter ook een component opgenomen in de Elektronische Typeringslijst.

Hoewel het begrip 'zorgvraag' als zodanig niet is opgenomen in de Beleidsregel of Regeling medisch-specialistische zorg, speelt dit begrip bij enkele specialismen wel een rol in de afleiding van het subtraject.

Zorgvraag

Bij de volgende specialismen speelt de component zorgvraag een rol bij het typeren van een subtraject:

- Kindergeneeskunde/neonatologie;
- Neurologie;
- Revalidatiegeneeskunde;
- Consultatieve psychiatrie; en
- Radiotherapie.

Bij andere specialismen is 'zorgvraag' niet opgenomen in de typeringslijsten.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 6, lid 2, sub b.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

Bij bovengenoemde specialismen maakt de zorgvraag deel uit van de dbc-typering (zorgtype, zorgvraag, diagnose). De typerende zorgvraag speelt een rol bij de afleiding van dbc-zorgproducten in een grouper en kan daarnaast een voorspellende waarde voor de inzet van de medisch specialist en de kosten van de zorginstelling hebben.

LET OP:

De component 'zorgvraag' in een subtraject moet dus niet verward worden met de zorgvraag van de patiënt.

C13. Wat wordt verstaan onder het begrip zorgactiviteit?

De bouwstenen van het dbc-zorgproduct die gezamenlijk het profiel van een dbc-zorgproduct vormen. Zorgactiviteiten bepalen in combinatie met het geregistreerde subtraject welke prestatie is geleverd en welk dbc-zorgproduct mag worden gedeclareerd. Daarnaast vormt de onderverdeling in zorgactiviteiten de basis voor overige zorgproducten.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid tt.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

Zorgactiviteiten vormen de basis voor de registratie en afleiding van DBC-zorgproducten binnen de DOT-productstructuur. Ook spelen ze een rol bij de bepaling van aanspraak (wanneer is iets verzekerde of onverzekerde zorg) en om te bepalen of een Wet op Bijzondere Medische Verrichtingen (Wbmv) vergunning vereist is om een prestatie te mogen declareren.

Alle uitgevoerde zorgactiviteiten die geleverd zijn en gerelateerd zijn aan de zorgvraag van de patiënt, zoals bijvoorbeeld consulten, onderzoeken, verpleegdagen en ok-activiteiten, worden binnen het zorgtraject van de patiënt geregistreerd.

Gezien deze centrale rol van zorgactiviteiten in de productstructuur is het van belang duidelijkheid te creëren over hoe, wanneer, welke zorgactiviteit, onder welke voorwaarden en door wie kan worden vastgelegd.

Zorgactiviteiten zijn in principe functioneel omschreven. Dat betekent dat de registratie is voorgehouden aan een bepaalde beroepsgroep of specialisme, tenzij in de omschrijving van de zorgactiviteit en/of voorwaarden in de Beleidsregel of Regeling anders vermeld wordt.

Zorgaanbieders zijn zelf altijd verantwoordelijk voor een juiste vastlegging van deze zorgactiviteiten.

1. De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, is verantwoordelijk voor het vaststellen of er bij de behandeling van een patiënt aan de medische indicatievereisten wordt voldaan op basis van de Zorgverzekeringswet. Daarnaast is hij/zij ook verantwoordelijk om dit op een juiste wijze vast te leggen bij de registratie van de zorgactiviteit.
2. De verleende zorg wordt vastgelegd in door de NZa vastgestelde enkelzijdig omschreven zorgactiviteiten. De omschrijvingen en definities zoals omschreven in deze regeling zijn hierbij leidend.
3. De zorgactiviteit wordt vastgelegd op de kwalificatiecode van de beroepsbeoefenaar die de zorg feitelijk heeft geleverd. Deze verplichting geldt alleen voor beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren (NR artikel 1 sub dd). Deze verplichting geldt niet voor arts-assistenten.
4. Zorgactiviteiten zijn vorm- en locatieonafhankelijk, tenzij in de regeling of zorgactiviteit-omschrijving anders vermeld staat.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 23, lid 1 t/m 4.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

De uitgevoerde zorgactiviteiten zoals consulten, onderzoeken, verpleegdagen en ok-activiteiten worden binnen het zorgtraject van de patiënt geregistreerd. De verleende zorg wordt vastgelegd via vastgestelde zorgactiviteiten. Deze zorgactiviteiten zijn opgenomen in de Zorgactiviteiten Tabel en is te vinden op de website van de NZa.

C14. Wat wordt verstaan onder het begrip zorgprofielklasse (ZPK)?

Toelichting:

Zorgactiviteiten zijn gekoppeld aan een zorgprofielklasse. Daarmee worden zorgactiviteiten geclassificeerd in termen van diagnostisch, therapeutisch, hulpmiddelen, beeldvormend en dergelijke. De functie van een zorgactiviteit binnen het DBC-systeem wordt mede afhankelijk van in welke zorgprofielklasse deze is ingedeeld. De aan een zorgactiviteit toegekende ZPK kan mede de afleiding naar zorgproducten bepalen en kan bepalend zijn in de afsluitregels voor zorgactiviteiten. Onderstaande tabel geeft ZPK's weer die in gebruik zijn.

ZPK	ZPK omschrijving
1	Polikliniekbezoek, eerste hulpbezoek en consultatie op afstand
2	Dagverpleging
3	Kliniek
4	Diagnostische activiteiten
5	Operatieve verrichtingen
6	Overige therapeutische verrichtingen
7	Beeldvormende diagnostiek
8	Klinische chemie en haematologie
9	Microbiologie en parasitologie
10	Pathologie
11	Overige laboratoriumverrichtingen
12	(Para)medische en ondersteunende functies
13	Bijzondere kunst- en hulpmiddelen
14	Revalidatie
15	Bloedproducten
16	Geriatrische revalidatie
17	Complex chronische longaandoeningen
18	IC-zorgactiviteiten niet zijnde IC-behandeldag
19	IC-behandeldag
23	Weefselproducten

79	Overige klinische dagen
89	Overige zorgactiviteiten t.b.v. afleiding
99	Niet in profiel meegenomen.

C15. Wat wordt verstaan onder het begrip dbc-zorgproduct?

Een declarabele prestatie die via de beslisboom is afgeleid uit een subtraject met een combinatie van diagnosetyping, zorgvraagtyping en zorgactiviteiten (diagnose-behandelcombinatie (dbc)).

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid e.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

In de medisch specialistische zorg wordt een DBC ook wel een DBC-zorgproduct genoemd. In de DBC-systematiek worden diagnoses en behandelingen vastgelegd middels zorgactiviteiten. Deze worden vertaald in DBC-zorgproducten. Het DBC-zorgproduct wordt bepaald op basis van de door een zorginstelling aangeleverde declaratiedataset. Een DBC-zorgproduct bevat alle handelingen die gemiddeld nodig zijn om bij een patiënt een bepaalde diagnose vast te stellen en de behandeling uit te voeren. Ook bevat een DBC informatie over de vergoeding voor de behandelaar en de kosten van de zorginstelling.

Bij de bepaling van de dbc-zorgproducten worden binnen elke zorgproductgroep de volgende typen dbc-zorgproducten onderscheiden:

- Niet invasieve zorgproducten: poliklinisch (inclusief dagbehandeling)
- Niet invasieve zorgproducten: klinisch
- Invasieve zorgproducten: poliklinisch (inclusief dagbehandeling)
- Invasieve zorgproducten: klinisch.

C16. Wat wordt verstaan onder add-on?

Een overig zorgproduct (ozp), dat uiteenvalt in vier categorieën:

- Zorg op de intensive care (ic), uitgedrukt in zorgactiviteiten en behorend bij een dbc-zorgproduct (add-on IC);
- Een limitatief aantal geneesmiddelen (niet zijnde diagnostica) en stollingsfactoren, elk gekoppeld aan een ZI-nummer (add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren);
- Een aantal specifieke prestaties met aanvullende voorwaarden (add-on overig);
- Een facultatieve prestatie voor medisch specialistische zorg behorend bij een dbc-zorgproduct (add-on facultatieve prestatie).

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid a.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

C17. Wat wordt verstaan onder overige zorgproducten (OZP)?

Een prestatie binnen de medisch-specialistische zorg, niet zijnde een dbc-zorgproduct. Overige zorgproducten zijn onderverdeeld in vijf hoofdcategorieën: supplementaire producten, eerstelijnsdiagnostiek (ELD), paramedische behandeling en onderzoek, overige verrichtingen en facultatieve prestaties medisch-specialistische zorg.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid ee.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

Overige zorgproducten (OZP's) zijn prestaties binnen de medisch-specialistische zorg, niet zijnde dbc-zorgproducten. Deze worden uitgedrukt in zorgactiviteiten.

Sommige overige zorgproducten kunnen zowel los als additioneel bij een DBC-zorgproduct gedeclareerd worden.

C18. Welke soorten overige zorgproducten (OZP) bestaan er?

Toelichting:

Overige zorgproducten (OZP's) zijn prestaties binnen de medisch-specialistische zorg, niet zijnde dbc-zorgproducten. Deze worden uitgedrukt in zorgactiviteiten. OZP's zijn onderverdeeld in vijf hoofdcategorieën en kennen een verdere onderverdeling naar subcategorieën.

Overige zorgproducten zijn als volgt onderverdeeld:

Hoofdcategorie	Subcategorie/inhoud
Supplementaire producten	- Add-on geneesmiddelen - Overig traject - Add-on ic - Ozp-stollingsfactoren - Add-on overig
Eerstelijnsdiagnostiek	- Beeldvormende diagnostiek - Klinische chemie en haematologie - Microbiologisch onderzoek en Parasitologie - Overige laboratorium verrichtingen - Nucleair geneeskundige behandeling en onderzoek - Medisch-specialistische behandeling en diagnostiek - Pathologie
Paramedische behandeling en onderzoek	- Diëtetiek - Ergotherapie - Fysiotherapie - Logopedie - Oefentherapie - Optometrie - Orthoptie - Verloskunde
Overige verrichtingen	- Bijbetaling aandeel onverzekerde zorg - Bijzondere oogheelkunde - Bijzondere tandheelkunde - Cryopreservatie van geslachtscellen en embryo's - Hyperbare zuurstofbehandeling - Mondziekten, kaak- en aangezichtschirurgie - Keuringen, rapporten en informatieverstrekkingen - Klinisch genetisch onderzoek t.b.v. erfelijkheidsadviesing - Medisch-specialistische beademingszorg - Onderlinge dienstverlening - Orgaantransplantatie - Pathologie - Planningsvergelijking protonen- en fotonentherapie - Regiefunctie complexe wondzorg - Reiskosten - SCEN-consultatie - Trombosezorg - Zorg in thuissituatie - Zorg ten behoeve van specifieke patiëntgroepen

Facultatieve prestaties msz	▪ Add-on facultatieve prestatie ▪ Losse facultatieve prestatie
-----------------------------	--

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 7.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

C19. Wat wordt verstaan onder het begrip zorgtraject?

Het geheel van prestaties van een zorgverlener, voortvloeiend uit de zorgvraag waarvoor de patiënt de zorgverlener consulteert. Een zorgtraject is geen declarabele prestatie, maar bestaat uit één of meerdere declarabele subtrajecten.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid ww.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Een gestart zorgtraject kan bestaan uit één of meerdere subtrajecten die leiden tot een declarabel dbc-zorgproduct of een uitvalproduct (niet-declarabel zorgproduct).

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 6, lid 1.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Een zorgtraject typeert het geheel van prestaties van zorginstelling en medisch specialist, voortvloeiend uit de zorgvraag waarvoor de patiënt de zorginstelling consulteert.

De beroepsbeoefenaar (of medewerker die door de medisch specialist gemachtigd is tot het administratief openen van een zorgtraject) die de poortfunctie uitvoert, opent een zorgtraject en registreert door wie de patiënt is doorverwezen. Een zorgtraject loopt gedurende het gehele behandel- en/of controletraject van een bepaalde zorgvraag.

Door een zorgtraject te openen, wordt automatisch direct een subtraject geopend. Het zorgtraject volgt het zorgproces en de declaratie gebeurt vervolgens per subtraject. Een subtraject is een afgebakende periode binnen het zorgtraject waarover de geleverde zorg wordt gedeclareerd, gemarkeerd door de afsluitmomenten zoals beschreven in de Regeling medisch-specialistische zorg. Een zorgtraject bevat één of meer subtrajecten. Een geldig subtraject leidt, in combinatie met een zorgprofiel, tot een dbc-zorgproduct. Het zorgtraject vormt de basis voor de declaratie van de geleverde zorg.

De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, is er verantwoordelijk voor om vast te stellen of bij de behandeling van een patiënt aan de medische indicatie vereisten wordt voldaan op basis van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Daarnaast is de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert er ook verantwoordelijk voor om dit op een juiste wijze vast te leggen bij de registratie van de zorgactiviteit(en) en voor de juiste registratie van het zorgtype, de zorgvraag en de diagnose.

De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, is er verantwoordelijk voor om vast te stellen of er bij de behandeling van een patiënt aan de medische indicatie vereisten wordt voldaan op basis van de Zorgverzekeringswet (Zvw).

In de Regeling medisch-specialistische zorg staat omschreven wanneer een zorgtraject geopend mag worden en welke voorwaarden hiervoor van toepassing zijn. In het zorgtraject worden alle zorgactiviteiten vastgelegd die gedurende het gehele zorgtraject zijn uitgevoerd.

C20. Wat wordt verstaan onder het begrip subtraject?

Een afgebakende periode binnen het zorgtraject van een patiënt die op een vooraf bepaald moment wordt afgesloten.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid kk.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

Een zorgtraject typeert het geheel van prestaties van zorginstelling en medisch specialist, voortvloeiend uit de zorgvraag waarvoor de patiënt de zorginstelling consulteert. Met het openen van het zorgtraject wordt automatisch een subtraject geopend.

Door een zorgtraject te openen, wordt automatisch direct een subtraject geopend. Het zorgtraject volgt het zorgproces en de declaratie gebeurt vervolgens per subtraject. Een subtraject is een afgebakende periode binnen het zorgtraject waarover de geleverde zorg wordt gedeclareerd, gemarkeerd door de afsluitmomenten zoals beschreven in de Regeling medisch-specialistische zorg. Een zorgtraject bevat één of meer subtrajecten. Een geldig subtraject leidt, in combinatie met een zorgprofiel, tot een dbc-zorgproduct. Het zorgtraject vormt de basis voor de declaratie van de geleverde zorg.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag G8. Welke verschillende zorgtrajecten met subtrajecten bestaan er?

C21. Wat is een second opinion?

Second opinion van een diagnose, behandeladvies of behandeling (190022)

Een contact waarbij de patiënt een tweede, onafhankelijke beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert consulteert, ter beoordeling van een gestelde diagnose, behandeladvies of behandeling. De geconsulteerde beroepsbeoefenaar is werkzaam binnen hetzelfde specialisme/vakgebied in een andere instelling of als solist. De second opinion (190022) wordt naast een andere zorgactiviteit geregistreerd.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 21.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Een second opinion mag uitgevoerd worden door een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert. Het contact tussen de patiënt en de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is doorslaggevend voor de registratie van deze zorgactiviteit. Dat houdt in dat de second opinion gedaan mag worden door een poortspecialist, een ondersteunende specialist, te weten interventie-radioloog, anesthesist als pijnbestrijder, klinisch geneticus en SEH-arts. Ook mag deze gedaan worden door een arts-assistent, klinisch fysicus audioloog, specialist ouderengeneeskunde, physician assistant, verpleegkundig specialist, klinisch technoloog of klinisch verloskundige.

In de zorgactiviteitsomschrijving is geen verplichting van een face-to-face contact opgenomen. Dat houdt in dat dit consult ook op afstand plaats kan vinden.

Het is van belang dat het contact naast de zorgactiviteit wordt geregistreerd dat ziet op de second opinion.

C22. Wat is de definitie van taakherschikking?

Taakherschikking is het structureel herverdelen van taken inclusief verantwoordelijkheden tussen verschillende beroepen.

Bron: VWS, Adviesverzoek bekostiging taakherschikking, CZ/EZK.3074405, 18 augustus 2011.

Toelichting:

Taakherschikking is het structureel herverdelen van taken en verantwoordelijkheden tussen verschillende beroepen in de medisch specialistische zorg. Zorgtaken die in het verleden alleen door, of onder eindverantwoordelijkheid van de medisch specialist werden uitgevoerd, worden in het geval van taakherschikking volledig overgedragen aan een andere beroepsgroep. De medisch specialist draagt daarbij ook het registratierecht en de declaratiebevoegdheden over.

Er is alleen sprake van taakherschikking als een beroepsgroep volledig zelfstandig en volledig onder eigen verantwoordelijkheid medisch specialistische zorg levert. Taakherschikking is dus wat anders dan taakdelegatie. Bij taakdelegatie voert een beroepsgroep namelijk zorgtaken uit onder verantwoordelijkheid van de medisch specialist.

De physician assistants en de verpleegkundig specialisten kunnen sinds 1 januari 2015 de poortfunctie uitvoeren en dus het recht om zelfstandig een bezoek aan de polikliniek te registreren en dbc's te declareren.

In het kader van taakherschikking heeft de NZa in de regelgeving expliciet opgenomen wie welke zorg moet vastleggen. Door inzicht te geven wie de zorg levert, wordt duidelijk op welke momenten in het zorgproces taakherschkers worden ingezet en welke zorg zij verlenen.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag C2. Wat is een kwalificatiecode?

C23. Wat zijn beroepsbeoefenaren, niet zijnde medisch specialisten?

Poortfunctie

Typering van een zorgaanbieder die een zorgtraject voor medisch-specialistische zorg mag starten. De poortfunctie kan uitgevoerd worden door de poortspecialist en de volgende ondersteunende specialisten: interventie-radioloog (0362), anesthesist als pijnbestrijder (0389), klinisch geneticus (0390) en SEH-arts. Daarnaast kan de poortfunctie ook uitgevoerd worden door de volgende beroepsbeoefenaren, niet zijnde medisch specialisten: arts-assistent, klinisch fysicus audioloog (1900), specialist ouderengeneeskunde (8418), verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog en klinisch verloskundige. Tandarts-specialisten voor mondziekten, kaak- en aangezichtschirurgie kunnen ook een poortfunctie uitvoeren, maar declareren alleen overige zorgproducten.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid ff.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Toevoeging van een nieuwe vraag.

Toelichting:

Indien een beroepsbeoefenaar de poortfunctie uitoefent, houdt dat in dat deze beroepsbeoefenaar een zorgtraject voor medisch-specialistische zorg mag starten. Naast medisch specialisten en ondersteunende specialisten, kan de poortfunctie ook uitgeoefend worden door beroepsbeoefenaren die (in het geval van arts-assistenten: nog) geen medisch specialist zijn. Dit zijn:

- Arts-assistenten
- Klinisch fysicus audiologen
- Specialisten ouderengeneeskunde
- Verpleegkundig specialisten
- Physician assistants
- Klinisch technologen
- Klinisch verloskundigen

C24. Wat zijn de bevoegdheden van arts-assistenten?

Toelichting:

Een arts-assistent is geen medisch specialist maar is wel een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie kan uitvoeren. Dit betekent dus dat voor een arts-assistent andere regels kunnen gelden dan voor de medisch specialist. Bovendien kan in voorkomende gevallen door de verzekeraar eigen voorwaarden gesteld worden in de contractering.

Een arts-assistent kan zowel een AIOS als een ANIOS zijn.

Een arts-assistent registreert onder de AGB-code van de medisch specialist. De medisch specialist blijft in dit geval verantwoordelijk voor een juiste registratie. De arts-assistent is gekoppeld aan het specialisme en er gelden dezelfde voorwaarden als van het specialisme.

De Regeling medisch-specialistische zorg 2026 benoemt expliciet de arts-assistent. Een arts-assistent kan de volgende, niet specialisme gebonden, zorgtrajecten openen / zorgactiviteiten registreren:

- Polikliniekbezoek, eerste polikliniekbezoek en herhaal polikliniekbezoek.
- Screen-to-screen consult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek en screen-to-screen consult ter vervanging van een herhaal-polikliniekbezoek.
- Belconsult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek en belconsult ter vervanging van een herhaal-polikliniekbezoek.
- Schriftelijke consultatie ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek en schriftelijke consultatie ter vervanging van een herhaalpolikliniekbezoek.
- Herhaalconsult door (medisch) vertegenwoordiger van een patiënt voor wie persoonlijke aanwezigheid een te grote verstoring van dagelijks functioneren en welzijn betekent.
- Groepsconsult tussen beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitoefent en patiënt waarbij meerdere patiënten aanwezig zijn.
- Consult Samen beslissen.
- Multidisciplinair overleg.
- Multidisciplinair consult.
- Overleg palliatieve zorg.
- Consult door een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en lid is van het team palliatieve zorg.
- Proactieve zorgplanning.
- Spoedeisende hulp contact op de SEH-afdeling.
- Spoedeisende hulp contact buiten de SEH-afdeling, elders in het ziekenhuis.
- Intercollegiaal consult (icc) en intercollegiaal consult – revalidatie.
- Medebehandeling.
- Second opinion van een diagnose, behandeladvies of behandeling.

De arts-assistent is een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie kan uitoefenen.

Poortfunctie

Typering van een zorgaanbieder die een zorgtraject voor medisch specialistische zorg kan starten. De poortfunctie kan uitgevoerd worden door de poortspecialist en de volgende ondersteunende specialisten: interventie-radioloog (0362), anesthesist als pijnbestrijder (0389), klinisch geneticus (0390) en SEH-arts. Daarnaast kan de poortfunctie ook uitgevoerd worden door de volgende beroepsbeoefenaren, niet zijnde medisch specialisten: arts-assistent, klinisch fysicus audioloog (1900), specialist ouderengeneeskunde (8418), verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog en klinisch verloskundige. Tandarts-specialisten voor mondziekten, kaak- en aangezichtschirurgie kunnen ook een poortfunctie hebben, maar declareren alleen overige zorgproducten.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid dd.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

C25. Wat zijn de bevoegdheden van physician assistants en verpleegkundig specialisten?

Toelichting:

Een physician assistant en een verpleegkundig specialist zijn geen medisch specialisten maar zijn wel beroepsbeoefenaren die de poortfunctie kunnen uitoefenen. Dit betekent dus dat voor een physician assistant en een verpleegkundig specialist andere regels kunnen gelden dan voor de medisch specialist. Bovendien kan in voorkomende gevallen door de verzekeraar eigen voorwaarden gesteld worden in de contractering.

De Regeling medisch-specialistische zorg 2026 benoemt expliciet de physician assistant en de verpleegkundig specialist. De physician assistant en de verpleegkundig specialist kunnen de volgende, niet specialisme gebonden, zorgtrajecten openen / zorgactiviteiten registreren:

- Polikliniekbezoek, eerste polikliniekbezoek en herhaal polikliniekbezoek.
- Screen-to-screen consult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek en screen-to-screen consult ter vervanging van een herhaal-polikliniekbezoek.
- Belconsult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek en belconsult ter vervanging van een herhaal-polikliniekbezoek.
- Schriftelijke consultatie ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek en schriftelijke consultatie ter vervanging van een herhaalpolikliniekbezoek.
- Herhaalconsult door (medisch) vertegenwoordiger van een patiënt voor wie persoonlijke aanwezigheid een te grote verstoring van dagelijks functioneren en welzijn betekent.
- Groepsconsult tussen beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitoefent en patiënt waarbij meerdere patiënten aanwezig zijn.
- Consult Samen beslissen.
- Multidisciplinair overleg.
- Multidisciplinair consult.
- Overleg palliatieve zorg.
- Consult door een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en lid is van het team palliatieve zorg.
- Proactieve zorgplanning.
- Spoedeisende hulp contact op de SEH-afdeling.
- Spoedeisende hulp contact buiten de SEH-afdeling, elders in het ziekenhuis.
- Intercollegiaal consult (icc) en intercollegiaal consult – revalidatie.
- Medebehandeling.
- Second opinion van een diagnose, behandeladvies of behandeling.

De physician assistant en de verpleegkundig specialist zijn beroepsbeoefenaren die de poortfunctie kunnen uitoefenen.

Poortfunctie

Typering van een zorgaanbieder die een zorgtraject voor medisch specialistische zorg kan starten. De poortfunctie kan uitgevoerd worden door de poortspecialist en de volgende ondersteunende specialisten: interventie-radioloog (0362), anesthesist als pijnbestrijder (0389), klinisch geneticus (0390) en SEH-arts. Daarnaast kan de poortfunctie ook uitgevoerd worden door de volgende beroepsbeoefenaren, niet zijnde medisch specialisten: arts-assistent, klinisch fysicus audioloog (1900), specialist ouderengeneeskunde (8418), verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog en klinisch verloskundige. Tandarts-specialisten voor mondziekten en kaakchirurgie kunnen ook een poortfunctie hebben, maar declareren alleen overige zorgproducten.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid dd.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Omdat de verpleegkundig specialist en de physician assistant beroepsbeoefenaren zijn die de poortfunctie kunnen uitoefenen, kunnen zij naast de poortspecialismen zelf een DBC-zorgproduct openen en sluiten.

Registratiebepalingen:

- De verpleegkundig specialist en physician assistant maken gebruik van de typeringslijst van het poortspecialisme waarbinnen zij werkzaam zijn.
- Als een poortspecialist en een physician assistant of verpleegkundig specialist dezelfde zorgvraag van een patiënt behandelen, mag er maar één zorgtraject worden geopend.
- Parallelle DBC's binnen één verantwoordelijk poortspecialisme zijn niet toegestaan.

C26. Wat zijn de bevoegdheden van klinisch technologen?

Toelichting:

Klinisch technologen zijn geen medisch specialisten maar zijn wel beroepsbeoefenaren die de poortfunctie kunnen uitoefenen. Dit betekent dus dat voor een klinisch technoloog andere regels kunnen gelden dan voor de medisch specialist. Bovendien kan in voorkomende gevallen door de verzekeraar eigen voorwaarden gesteld worden in de contractering.

De Regeling medisch-specialistische zorg 2026 benoemt expliciet de klinisch technoloog. De klinisch technoloog kan de volgende, niet specialisme gebonden, zorgtrajecten openen / zorgactiviteiten registreren:

- Polikliniekbezoek, eerste polikliniekbezoek en herhaal polikliniekbezoek.
- Screen-to-screen consult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek en screen-to-screen consult ter vervanging van een herhaal-polikliniekbezoek.
- Belconsult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek en belconsult ter vervanging van een herhaal-polikliniekbezoek.
- Schriftelijke consultatie ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek en schriftelijke consultatie ter vervanging van een herhaalpolikliniekbezoek.
- Herhaalconsult door (medisch) vertegenwoordiger van een patiënt voor wie persoonlijke aanwezigheid een te grote verstoring van dagelijks functioneren en welzijn betekent.
- Groepsconsult tussen beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitoefent en patiënt waarbij meerdere patiënten aanwezig zijn.
- Consult Samen beslissen.
- Multidisciplinair overleg.
- Multidisciplinair consult.
- Overleg palliatieve zorg.

- Consult door een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en lid is van het team palliatieve zorg.
- Proactieve zorgplanning.
- Second opinion van een diagnose, behandeladvies of behandeling.

Klinisch technologen zijn beroepsbeoefenaren die de poortfunctie kunnen uitoefenen.

Poortfunctie

Typering van een zorgaanbieder die een zorgtraject voor medisch specialistische zorg kan starten. De poortfunctie kan uitgevoerd worden door de poortspecialist en de volgende ondersteunende specialisten: interventie-radioloog (0362), anesthesist als pijnbestrijder (0389), klinisch geneticus (0390) en SEH-arts. Daarnaast kan de poortfunctie ook uitgevoerd worden door de volgende beroepsbeoefenaren, niet zijnde medisch specialisten: arts-assistent, klinisch fysicus audioloog (1900), specialist ouderengeneeskunde (8418), verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technolog of klinisch verloskundige. Tandarts-specialisten voor mondziekten en kaakchirurgie kunnen ook een poortfunctie hebben, maar declareren alleen overige zorgproducten.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid dd.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Omdat klinisch technologen beroepsbeoefenaren zijn die de poortfunctie kunnen uitoefenen, kunnen zij naast de poortspecialismen zelf een DBC-zorgproduct openen en sluiten.

C27. Wat zijn de bevoegdheden van klinisch verloskundigen?

Toelichting:

Een klinisch verloskundige is geen medisch specialisten maar wel een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie kan uitoefenen. Dit betekent dus dat voor een klinisch verloskundige andere regels kunnen gelden dan voor de medisch specialist. Bovendien kan in voorkomende gevallen door de verzekeraar eigen voorwaarden gesteld worden in de contractering.

De Regeling medisch-specialistische zorg 2026 benoemt expliciet de klinisch verloskundige. De klinisch verloskundige kan de volgende, niet specialisme gebonden, zorgtrajecten openen / zorgactiviteiten registreren:

- Polikliniekbezoek, eerste polikliniekbezoek en herhaal polikliniekbezoek.
- Screen-to-screen consult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek en screen-to-screen consult ter vervanging van een herhaal-polikliniekbezoek.
- Belconsult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek en belconsult ter vervanging van een herhaal-polikliniekbezoek.
- Schriftelijke consultatie ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek en schriftelijke consultatie ter vervanging van een herhaalpolikliniekbezoek.
- Herhaalconsult door (medisch) vertegenwoordiger van een patiënt voor wie persoonlijke aanwezigheid een te grote verstoring van dagelijks functioneren en welzijn betekent.
- Groepsconsult tussen beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitoefent en patiënt waarbij meerdere patiënten aanwezig zijn.
- Consult Samen beslissen.
- Multidisciplinair overleg.
- Multidisciplinair consult.
- Overleg palliatieve zorg.
- Consult door een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en lid is van het team palliatieve zorg.
- Proactieve zorgplanning.
- Spoedeisende hulp contact op de SEH-afdeling.
- Spoedeisende hulp contact buiten de SEH-afdeling, elders in het ziekenhuis.

- Intercollegiaal consult (icc) en intercollegiaal consult – revalidatie.
- Medebehandeling.
- Second opinion van een diagnose, behandeladvies of behandeling.

Klinisch verloskundigen zijn beroepsbeoefenaren die de poortfunctie kunnen uitoefenen.

Poortfunctie

Typering van een zorgaanbieder die een zorgtraject voor medisch specialistische zorg kan starten. De poortfunctie kan uitgevoerd worden door de poortspecialist en de volgende ondersteunende specialisten: interventie-radioloog (0362), anesthesist als pijnbestrijder (0389), klinisch geneticus (0390) en SEH-arts. Daarnaast kan de poortfunctie ook uitgevoerd worden door de volgende beroepsbeoefenaren, niet zijnde medisch specialisten: arts-assistent, klinisch fysicus audioloog (1900), specialist ouderengeneeskunde (8418), verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige. Tandarts-specialisten voor mondziekten en kaakchirurgie kunnen ook een poortfunctie hebben, maar declareren alleen overige zorgproducten.

Bron: *Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid dd.*

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Omdat klinisch verloskundigen beroepsbeoefenaren zijn die de poortfunctie kunnen uitoefenen, kunnen zij naast de poortspecialismen zelf een DBC-zorgproduct openen en sluiten.

Wijziging:

Toevoeging van een nieuwe vraag.

C28. Wat is de definitie van een groepsconsult?

Groepsconsult tussen beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en patiënt waarbij meerdere patiënten aanwezig zijn (gezamenlijk medisch consult) (190040)

Dit gezamenlijk consult wordt gehouden in plaats van een regulier consult tussen de patiënt en de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert. Deze activiteit wordt niet naast een polikliniekbezoek of consult op afstand vastgelegd.

Bron: *Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 8.*

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkliggende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Een groepsconsult kan in het algemeen niet een volwaardige vervanging zijn van een regulier polikliniekbezoek. De mogelijkheden voor een persoonlijke anamnese, lichamelijk onderzoek, etc. zijn immers beperkt. Om die reden is het niet toegestaan een polikliniekbezoek, fysiek dan wel op afstand, vast te leggen als er een groepsconsult plaats vindt.

Een groepsconsult is dus niet gelijkgesteld aan een polikliniek contact.

Vooralsnog betreft dit een registratieve zorgactiviteit die geen rol speelt in de afleiding.

Als er geen sprake is van andere zorgactiviteiten binnen het subtraject, dan zal niet worden afgeleid naar een declarabel zorgproduct.

Een groepsconsult alleen leidt dus niet tot een nieuw declarabel zorgproduct. Een groepsconsult zal echter in het algemeen plaatsvinden als onderdeel van een integraal zorgtraject binnen een bestaande arts-patiënt relatie, waarin ook polikliniekbezoeken worden vastgelegd.

Dit consult kan vastgelegd worden door beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren.

Dat houdt in dat een groepsconsult gedaan mag worden door een poortspecialist, een ondersteunend specialist, te weten interventie-radioloog, anesthesist als pijnbestrijder, klinisch geneticus en SEH-arts. Ook mag deze gedaan worden door een arts-assistent, klinisch fysicus audioloog, specialist ouderengeneeskunde, physician assistant, verpleegkundig specialist, klinisch technoloog en een klinisch verloskundige.

C29. Wat is een overloop DBC?

Toelichting:

Overloopsituaties kunnen ontstaan bij introductie van nieuwe zorgactiviteiten of wanneer zorgactiviteiten wijzigen. Wanneer een subtraject over de jaargrens loopt en er in het nieuwe jaar nieuwe zorgactiviteiten worden geregistreerd, dan tellen deze niet mee bij de bepaling van het zorgproduct. Hierdoor komt het voor dat dit soort subtrajecten naar een te laag zorgproduct afleiden of zelfs uitvallen.

Om toch een juist zorgproduct te krijgen, worden nieuwe of gewijzigde zorgactiviteiten waar mogelijk vertaald naar een vergelijkbare voorganger. De Vertaaltabel Zorgactiviteiten Grouper biedt hiervoor een gedeeltelijke oplossing. In bepaalde gevallen kunnen nieuwe zorgactiviteiten namelijk niet eenduidig worden terugvertaald.

Als een vertaling niet mogelijk is, worden de zorgactiviteiten met ingang van 1 januari 2019 opgenomen in de Hulptabel Overloopregistratie.

Naast deze hulptabel, worden te beëindigen zorgactiviteiten voortaan niet met ingang van een nieuwe release beëindigd, maar vier maanden per 30 april van het volgende jaar. Zo krijg je een periode waarin zowel voorgangers als opvolgers geldig zijn.

Afhankelijk van de begindatum van het subtraject mogen slechts óf voorgangers óf opvolgers geregistreerd worden. In subtrajecten met een begindatum in het oude jaar mogen alleen de oude verlengde zorgactiviteiten geregistreerd worden, in subtrajecten met een begindatum in het nieuwe jaar alleen de nieuwe zorgactiviteiten. Op basis van de HOR kan zowel handmatig als geautomatiseerd een keuze gemaakt worden in het registreren van de juiste zorgactiviteit(en).

Voor subtrajecten gestart in jaar t-1 en doorlopend in jaar t, geldt dat de beleidsregel van jaar t-1 van toepassing is. Op zorgactiviteiten, inclusief overige zorgproducten, is de beleidsregel van toepassing die geldend was op de datum van uitvoering van de zorgactiviteit.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 19.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Het DBC-systeem kent twee peildata. De ingangsdatum van een subtraject is de peildatum voor de geldigheid van regelgeving en bijbehorende productstructuur. De uitvoerdatum is de peildatum voor de geldigheid van zorgactiviteiten. Daardoor kunnen er declaratieproblemen ontstaan op het moment dat een DBC-zorgproduct over de jaargrens heen loopt.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag [G22. Wat is bepalend voor DBC-zorgproducten en zorgactiviteiten in een overgang van het ene naar het andere kalenderjaar?](#)

C30. Wat wordt verstaan onder grouper?

Grouper

Een applicatie in een beveiligde omgeving die op basis van een aangeleverde declaratiedataset dbc-zorgproducten en add-ons, met uitzondering van add-ongeneesmiddelen, afleidt conform de door de NZa vastgestelde prestatie- en tarieventabellen en beslisbomen.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid r.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

De grouper is een webapplicatie die de productstructuur bevat die door de NZa is uitgeleverd. Op basis van de gegevens die zorgaanbieders aanleveren, vindt door de grouper de afleiding naar dbc-zorgproducten plaats. Zorginstellingen leggen geleverde zorg vast in hun ICT-systemen. De geregistreerde zorg wordt aan een grouper aangeleverd in een declaratiedataset. Op basis van de declaratiedataset kan een grouper zorgproducten afleiden. De voorwaarden en specificaties waar een grouper aantoonbaar aan moet voldoen, worden nader beschreven in de Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 30, lid 2.

De landelijke grouper wordt beheerd door de 'stichting Grouper'.

C31. Wat wordt verstaan onder eerstelijnsdiagnostiek?

Toelichting:

Eerstelijnsdiagnostiek is een categorie binnen de overige zorgproducten. Overige zorgproducten zijn prestaties binnen de medisch specialistische zorg, niet zijnde dbc-zorgproducten.

Voor een aantal eerstelijnsdiagnostiek producten zijn er specifieke prestatiebeschrijvingen.

- a. *Beeldvormende diagnostiek (voorkomend in de range 080001 t/m 089879)*
- b. *Klinisch-chemische en microbiologische laboratoriumonderzoeken (070001 t/m 079995)*
- c. *Pathologie (050516 t/m 050523, 050546 en 050547)*
- d. *Meedenkadvies eerste lijn (190070)*

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 27.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

Toevoeging van het meedenkadvies eerste lijn.

C32. Wat wordt verstaan onder supplementaire producten?

Toelichting:

Supplementaire producten is een categorie binnen de overige zorgproducten. Overige zorgproducten zijn prestaties binnen de medisch specialistische zorg, niet zijnde dbc-zorgproducten. De categorie supplementaire producten bestaat uit overige zorgproducten die zowel los als additioneel bij een dbc-zorgproduct gedeclareerd kunnen worden. Voor een aantal supplementaire producten zijn er specifieke prestatiebeschrijvingen.

Add-ons intensive care (ic)

- IC-dag type 1 of 2
- Dialysetoeslag
- IC-consult
- Begeleiding interklinisch IC-vervoer <2 uur of >2 uur
- Begeleiding MICU-vervoer <2 uur of >2 uur
- Neonatale intensive care
- Pediatric intensive care
- ECMO-toeslag

Add-ongeneesmiddelen

Overige trajecten

- Verkeerde bed, Wlz-indicatie
- Verblijf gezonde moeder
- Verblijf gezonde zuigeling
- Kraamzorg bij verblijf gezonde moeder of zuigeling in een instelling, per dag
- Verblijf vervallen ziekenhuisindicatie, geen Wlz-indicatie
- Zotelovernachting

Add-on overig

- Extracorporele immunoabsorptiebehandeling
- Toeslag obstetrische high care
- Toeslag post-IC high care
- Beoordeling door landelijk erkend expertisecentrum van aanvraag start/continuering groeihormoonbehandeling
- Klinische zorgdag in de thuissituatie
- Toeslag verblijf hooggebergte per dag – longastmacentra
- Telemonitoring
- Moleculaire diagnostiek
- Proactieve zorgplanning

Werkpakket screening transplantatie

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 26.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

C33. Wat is een consult samen beslissen?

Consult samen beslissen (190098)

Een consult 'samen beslissen' tussen een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt of diens vertegenwoordiger. Bij 'samen beslissen' worden in een gezamenlijk proces beslissingen genomen over behandelopties. In dit proces informeert de zorgverlener over de verschillende behandelopties en worden gezamenlijk de voorkeuren van de patiënt besproken.

Deze kennis en voorkeuren worden geïntegreerd om gezamenlijk tot een besluit te komen. Dit blijkt uit de verslaglegging in het medisch dossier van de patiënt. Deze zorgactiviteit wordt geregistreerd in plaats van ieder polikliniekbezoek, screen-to screenconsult of belconsult in het kader van het samen beslissen proces.

Hierbij gaat het specifiek om consulten waarvoor anders één van de volgende zorgactiviteiten geregistreerd kon worden: 190007, 190008, 190013, 190060, 190065, 190162, 190164, 190165 of 190166.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 9.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Voorheen was de definitie als volgt: 'een uitgebreid consult ten behoeve van een zorgvuldige afweging behandelopties, samen met de patiënt en/of zijn/haar vertegenwoordiger'.

Samen beslissen is een proces waarin de zorgprofessional en de patiënt samen bespreken welke behandeling of zorg het beste bij de patiënt past.

Hierbij worden alle opties, voor- en nadelen, voorkeuren en omstandigheden van de patiënt meegenomen. Het samen beslis proces bestaat globaal uit vier stappen:

1. Keuze: de zorgverlener informeert de patiënt dat er een beslissing genomen moet worden en dat de mening van de patiënt belangrijk is in het bepalen van de beste passende optie voor deze patiënt.
2. Opties: de zorgverlener legt de opties en voor- en nadelen uit van elke optie. Een optie kan zijn dat er geen actieve behandeling wordt gestart.
3. Voorkeur: de zorgverlener en de patiënt bespreken de voorkeuren van de patiënt en de zorgverlener ondersteunt de patiënt in het wikken en wegen.
4. Beslissing: de zorgverlener en de patiënt nemen een besluit waarin de voorkeuren en de voor- en nadelen van de opties geïntegreerd worden, of stellen het expliciet uit en regelen eventuele follow-up.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag G29. Wanneer mag een consult samen beslissen geregistreerd worden?

C34. Wat is proactieve zorgplanning?

Proactieve zorgplanning (190099)

Het vroegtijdig bespreken van wensen en grenzen in de palliatieve fase uitmondend in een individueel, transmuraal met betrokken zorgverleners afgestemd en gedeeld zorgplan.

De prestatie omvat de volgende onderdelen:

- a. Alle gesprekken met betrekking tot proactieve zorgplanning tussen een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt of diens vertegenwoordiger over de gewenste passende zorg en medische behandeling, doelen en voorkeuren in de palliatieve fase;
- b. Het transmuraal delen van het zorgplan met andere zorgverleners die betrokken zijn bij de palliatieve fase, waaronder in ieder geval de huisarts; en
- c. Het vastleggen in het medisch dossier van:
 - De gesprekken bedoeld onder a; en
 - Het delen van het zorgplan met andere zorgverleners zoals bedoeld onder b.

Voor gesprekken die onderdeel uitmaken van de prestatie proactieve zorgplanning is het niet toegestaan om een polikliniekbezoek of consult op afstand te registreren.

De termijn van 365 dagen genoemd in artikel 34a, lid 23, onderdeel c, vangt aan op de dag waarop het eerste gesprek in het kader van proactieve zorgplanning plaatsvindt. Aan dit eerste gesprek gaat de markering van het begin van de palliatieve fase vooraf. Daarmee maakt deze markering geen onderdeel uit van de prestatie proactieve zorgplanning.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 26, lid 5.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 zonder inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

Verduidelijking van de tekst dat de uitvoerdatum geldt als dag waarop het eerste gesprek in het kader van proactieve zorgplanning plaatsvindt.

Toelichting:

Voor goede en passende zorg in de laatste levensfase is het belangrijk om tijdig te weten welke zorg iemand wel en niet wil ontvangen. Met proactieve zorgplanning worden deze behandelwensen en -grenzen in kaart gebracht, regelmatig besproken en waar nodig bijgesteld.

De prestatie proactieve zorgplanning is enkel van toepassing op de laatste levensfase.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag G30. Wanneer mag proactieve zorgplanning gedeclareerd worden?

C35. Wat is een herhaalconsult door (medisch) vertegenwoordiger van een patiënt voor wie persoonlijke aanwezigheid een te grote verstoring van dagelijks functioneren en welzijn betekent?

Herhaalconsult door (medisch) vertegenwoordiger van een patiënt voor wie persoonlijke aanwezigheid een te grote verstoring van dagelijks functioneren en welzijn betekent (190065)

Een herhaalconsult waarbij de (medisch) vertegenwoordiger van de patiënt een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert consulteert. Reden hiervoor is dat de aanwezigheid van de patiënt bij het consult volgens de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert het dagelijks functioneren en welzijn van de patiënt ernstig zou verstoren. De consultatie heeft betrekking op een zorgvraag waarvoor de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert de patiënt eerder heeft gezien tijdens een polikliniekbezoek. Deze raadpleging is gericht op het vaststellen en/of uitvoeren van maatregelen om een veronderstelde of bestaande ziekte en de bijbehorende gezondheidsklacht(en) van de patiënt te behandelen. Dit consult kan op afstand plaatsvinden en een regulier herhaal-polikliniekbezoek door de (medisch) vertegenwoordiger vervangen. Bij een consult op afstand wordt zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur voldaan aan de voorwaarden die ook gelden voor het reguliere herhaal-polikliniekbezoek door de (medisch) vertegenwoordiger. Van dit consult vindt inhoudelijk verslaglegging plaats in het medisch dossier van de patiënt.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 7.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Een herhaalconsult door een (medisch) vertegenwoordiger van een patiënt voor wie persoonlijke aanwezigheid een te grote verstoring van dagelijks functioneren en welzijn betekent, mag uitgevoerd worden door een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert. Dat houdt in dat dit herhaalconsult gedaan mag worden door:

- een poortspecialist;
- een ondersteunend specialist, te weten interventie-radioloog, anesthesist als pijnbestrijder, klinisch geneticus en SEH-arts;
- arts-assistent;
- klinisch fysicus audioloog;
- specialist ouderengeneeskunde;
- physician assistant;

- verpleegkundig specialist;
- klinisch technoloog;
- klinisch verloskundige.

In de zorgactiviteitomschrijving is geen verplichting van een face-to-face contact opgenomen. Dat houdt in dat dit consult ook op afstand plaats kan vinden.

C36. Wat is een klinische zorgdag in de thuissituatie?

Klinische zorgdag in de thuissituatie (190228)

Een klinische zorgdag in de thuissituatie is een te registreren kalenderdag, met alle door het ziekenhuis geleverde zorg, die niet in andere zorgactiviteiten is beschreven. Deze kalenderdag is te beschouwen als een klinische opname in de thuissituatie. De klinische opname in de thuissituatie bestaat uit een episode van klinische zorg in de thuissituatie met minimaal één overnachting. De te registreren periode loopt vanaf de opname in de thuissituatie tot en met de dag van ontslag of dag voor overplaatsing naar een klinische setting in een instelling. De dag van opname (mits deze heeft plaatsgevonden vóór 20:00 uur) en de dag van ontslag worden beiden aangemerkt als een te registreren kalenderdag. Bij overplaatsing naar een klinische setting in een instelling wordt op de dag van overplaatsing geen klinische zorgdag in de thuissituatie geregistreerd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 26, lid 5.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Bij een klinische zorgdag in de thuissituatie gaat het om ziekenhuiszorg, die naar een andere locatie buiten het ziekenhuis wordt verplaatst. Er is sprake van een actuele medisch specialistische zorgvraag en het gaat om zorg die normaal gesproken in en door het ziekenhuis wordt geleverd.

Inhoudelijk is de zorg die tijdens een klinische zorgdag in de thuissituatie wordt geleverd gelijk aan de zorg die geleverd wordt als de patiënt is opgenomen in het ziekenhuis.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag G28. Wat zijn de registratievereisten voor een klinische zorgdag in de thuissituatie?

C37. Wat wordt verstaan onder een rijbewijskeuring?

Rijbewijskeuringen (119027, 119060, 119061, 119062 en 119063)

Er zijn twee soorten rijbewijskeuringen, te weten: de gezondheidsverklaring (119027) en de mededelingenprocedure (119060 en 119061).

Bij een gezondheidsverklaring (119027) beoordeelt het CBR of een keurling gezond genoeg is om veilig aan het verkeer deel te nemen. De standaardprestatie voor de gezondheidsverklaring omvat maximaal 15 minuten directe tijd en maximaal 15 minuten indirecte tijd. Directe tijd is de tijd die de keuringsarts nodig heeft voor het inlezen in het dossier alsmede het opstellen van een rapportage. Onder indirecte tijd wordt uitdrukkelijk niet verstaan werkzaamheden van financiële, administratieve of secretariële aard. In aanvulling op de standaardprestatie gezondheidsverklaring (119027) bestaan twee afzonderlijke toeslagprestaties: één voor directe tijd met een tijdsduur van maximaal 5 minuten (119062) en één voor indirecte tijd met een tijdsduur van maximaal 15 minuten (119063) waarmee – onder voorwaarden – toeslagen op de bestede directe en indirecte tijd in rekening mogen worden gebracht. Deze voorwaarden zijn opgenomen in artikel 34d lid 3.

Een mededelingenprocedure (119060 en 119061) is een rijbewijskeuring op last van de politie of op verzoek van de behandelend arts. Hier bestaat een onderscheid tussen twee soorten keuringen, te weten: de mededelingenprocedure voor medische rijgeschiktheid (119060) en de mededelingenprocedure voor alcohol-, drugs- en gedragsproblematiek (119061). Deze prestaties kennen beide één standaardtarief waarin de kosten voor zowel alle directe als indirecte tijd zijn verdisconteerd. De mededelingenprocedure kent, in tegenstelling tot de gezondheidsverklaring, geen mogelijkheid tot het in rekening brengen van toeslagen.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 29, lid 4, sub a.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

De bestaande toeslagprestatie (119029) voor rijbewijskeuringen wordt meer specifiek. Voor de gezondheidsverklaring (119027) wordt de toeslagprestatie gesplitst in twee afzonderlijke prestaties: één toeslagprestatie voor directe tijd, met een maximale tijdsduur van 5 minuten, en één toeslagprestatie voor indirecte tijd, met een maximale tijdsduur van 15 minuten. De voorwaarden voor het in rekening brengen van de toeslagprestatie voor indirecte tijd zijn aangescherpt.

Wanneer een rijbewijs ongeldig is verklaard in een mededelingenprocedure (een keuring op last van de politie of na een melding van de behandelend arts) en men wil opnieuw een rijbewijs aanvragen, dan beoordeelt het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) eerst of men gezond genoeg is om veilig te kunnen rijden. De kosten voor deze keuring worden (volgens een vast tarief) op voorhand door het CBR in rekening gebracht bij de te keuren persoon. Het CBR is hiertoe wettelijk verplicht.

C38. Wat wordt verstaan onder Informatieverstrekking?

Informatieverstrekking aan derden (119053)

Het op verzoek schriftelijk verstrekken van informatie over een patiënt aan een derde, niet zijnde een andere zorgaanbieder of zorgverzekeraar. De patiënt op wie het informatieverzoek betrekking heeft, moet toestemming hebben verleend voor het verstrekken van die informatie. De prestatie is een overig zorgproduct met een maximumtarief en betreft onverzekerde zorg. De zorgaanbieder die met gebruikmaking van deze prestatie informatie aan een derde verstrekt, brengt deze niet bij de patiënt of diens zorgverzekeraar in rekening, maar bij die derde (de verzoeker).

Deze prestatie wordt niet in rekening gebracht:

- Als het een informatieverzoek betreft waarvoor bij enig wettelijk voorschrift is bepaald dat zorgaanbieders die informatie kosteloos ter beschikking moeten stellen; of
- Voor een (later) gevraagde toelichting of verduidelijking op de verstrekte informatie.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 29, lid 4, sub b.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Kenmerkend aan deze prestatie is dat de zorgaanbieder het tarief voor deze prestatie in rekening brengt bij een derde, niet zijnde de patiënt, diens zorgverzekeraar of een andere zorgaanbieder. Deze derde, bijv. een (letselschade)advocaat, een medisch adviseur van een verzekeringsmaatschappij, een rechtsbijstandsverzekeraar etc., is degene die om de informatie verzoekt. Hij heeft daartoe altijd toestemming (bijv. in de vorm van een machtiging) nodig van de patiënt. Het is aan de derde zelf of hij de kosten voor de verstrekte informatie doorbelast aan de patiënt of niet.

Een ander belangrijk kenmerk van deze prestatie is dat deze niet uitsluitend betrekking mag hebben op de verstrekking van kopieën uit het medisch dossier van de patiënt. Er is namelijk een wettelijke bepaling (art. 12, lid 5, AVG) op grond waarvan kopieën uit het medisch dossier kosteloos moeten worden verstrekt door een zorgaanbieder, tenzij sprake is van een buitensporig verzoek met name vanwege het repetitieve karakter ervan. Een ander voorbeeld van een wettelijk voorschrift op grond waarvan informatie over o.a. persoonsgegevens (van patiënten) kosteloos aan de overheid (i.c. de NZa) moet worden verstrekt, is art. 61 Wmg.

Verder volgt uit de omschrijving van deze prestatie dat het niet is toegestaan dat deze prestatie wordt gebruikt bij de uitwisseling van informatie over een patiënt tussen zorgaanbieders onderling.

Tenslotte staat in de prestatiebeschrijving vermeld dat het gaat om *schriftelijke* verstrekking van informatie. Hieronder wordt in dit verband ook verstaan *digitale* verstrekking van de gevraagde informatie.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, toelichting bij art. 29, lid 4, sub b.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

De prestatie Informatieverstrekking kan gebruikt worden voor het verstrekken van informatie aan derden, bijvoorbeeld aan een letselschadeadvocaat.

C39. Wat wordt verstaan onder de diagnose-combinatie tabel?

In de Diagnose Combinatie Tabel (DCT) staan de diagnosecombinaties van typerende diagnoses die **niet** parallel mogen voorkomen. Het doel hiervan is om te voorkomen dat zorgtrajecten onterecht parallel worden geopend. De tabel bevat combinaties van verschillende of identieke diagnoses.

Voor het initieel samenstellen van de DCT zijn als uitgangspunt de 1150 meest voorkomende parallele dbc's beoordeeld. De wetenschappelijke verenigingen van medisch specialisten en Zorgverzekeraars Nederland (ZN) hebben bij deze combinaties van diagnosetyperingen aangegeven welke vanuit medisch oogpunt, onterecht voorkomen.

Daarnaast zijn in de tabel combinaties van identieke diagnoses opgenomen. Eén van de voorwaarden voor het openen van een parallel zorgtraject is dat er sprake moet zijn van een andere, nieuwe zorgvraag dan waar de patiënt al bekend mee is. Logischerwijs is daarom het openen van parallele zorgtrajecten met twee identieke diagnoses niet toegestaan.

Er zijn twee uitzonderingen:

- Bepaalde dubbelzijdige aandoeningen die aan beide zijden operatief worden behandeld.
- Aandoeningen waarbij op basis van een uitzondering in de Nadere Regel, paralleliteit bij twee identieke diagnoses is toegestaan.

Om deze uitzonderingen te concretiseren zijn - op aanwijzing van de wetenschappelijke verenigingen - in de tabel ook combinaties met twee identieke diagnoses opgenomen. Voor een dubbelzijdige aandoening, waarvan de identieke combinatie is opgenomen in de Diagnosecombinatie Tabel, wordt **geen** parallel zorgtraject geopend.

Bron: Handleiding DBC-systematiek, v20250501.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

C40. Wat wordt verstaan onder de typerende diagnose?

De diagnose die de geleverde zorg over de te declareren periode (het subtraject) het beste typeert. De typerende diagnose kan per subtraject verschillen.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid i.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, is verantwoordelijk voor het juiste registreren van de typerende diagnose. De typerende diagnose is de diagnose die de zorgvraag over de te declareren periode (het subtraject) het beste typeert bij het sluiten van het subtraject. Dit is de einddiagnose of definitieve diagnose binnen het subtraject. Indien bij het sluiten van het subtraject de einddiagnose of definitieve diagnose nog niet bekend is, wordt de meest passende werkdiagnose getypeerd. Een diagnose kan tijdens de looptijd van een subtraject veranderen. Indien de diagnose op basis van nieuw inzicht tijdens de behandeling wijzigt, kan dit leiden tot een andere typerende diagnose. De diagnose kan per subtraject verschillen.

C41. Wat wordt verstaan onder het begrip face-to-face?

Toelichting:

Onder face-to-face wordt verstaan een 'een fysiek contact tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt'.

Zorgactiviteiten zijn vorm- en locatieonafhankelijk omschreven, tenzij in de Nadere Regel of de zorgactiviteitomschrijving anders vermeld staat. Dat houdt in dat zorgactiviteiten waarbij niet specifiek beschreven staat dat een face-to-face contact verplicht is, op afstand uitgevoerd kunnen worden.

Er bestaat geen verplichting voor een fysiek face-to-face contact aan het begin van een zorgtraject tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt. Als de zorgverlener voldoet aan de overige vereisten, dan mag een DBC-traject worden geopend. De regels omtrent het openen van een zorgtraject, staan beschreven in artikel 5 van de Regeling medisch-specialistische zorg 2026.

Een nieuw te openen zorgtraject voldoet aan de volgende voorwaarden:

- Er is sprake van een behandelrelatie voor de zorgvraag tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt zoals beschreven in de Wet Geneeskundige Behandelovereenkomst (WGBO).
- De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is verantwoordelijk voor de anamnese, de diagnosestelling en het te voeren beleid. Dit blijkt uit het medisch dossier.

Artikel 24 van de Regeling medisch-specialistische zorg 2026 geeft de volgende specialisme overstijgende zorgactiviteiten weer waarin het face-to-face contact specifiek wordt benoemd:

- Polikliniekbezoek
- Spoedeisende hulp contact op de SEH-afdeling
- Spoedeisende hulp contact buiten de SEH-afdeling, elders in het ziekenhuis

In de Nadere Regel is verder nog een aantal specialisme specifieke zorgactiviteiten opgenomen waarbij er sprake dient te zijn van een face-to-face contact, bijvoorbeeld bij de landelijke follow-up protocollen van de NICU en PICU en de initiële screening voor orgaantransplantatie.

C42. Wat is de reikwijdte van de NZa beleidsregel en nadere regel?

1. Deze regeling is van toepassing op:
 - a. Zorgaanbieders die medisch-specialistische zorg leveren, al dan niet in combinatie met paramedische zorg, optometrische zorg of orthoptische zorg. Naast algemene en categorale ziekenhuizen, universitaire medische centra en zelfstandige behandelcentra worden hieronder tevens verstaan:
 - Instellingen voor medisch-specialistische revalidatiezorg;
 - Instellingen voor gespecialiseerde long(revalidatie)zorg;
 - Epilepsie-instellingen;
 - Trombosediensten;
 - Klinisch-genetische centra;
 - Radiotherapeutische centra;
 - Dialysecentra;
 - (huisartsen)laboratoria voor (eerstelijns) diagnostisch onderzoek;
 - Solisten, indien en voor zo ver in bezit van een beschikking als bedoeld in artikel 16.
 - b. Zorgaanbieders die zintuiglijk gehandicaptenzorg leveren.
 - c. Zorgaanbieders die geriatrische revalidatiezorg leveren.
2. Onder medisch specialistische zorg bedoeld in het eerste lid wordt mede verstaan de zorg die door of onder verantwoordelijkheid van kaakchirurgen wordt geleverd.
3. Onder de zorg genoemd in het eerste en tweede lid wordt in het kader van deze beleidsregel zowel verzekerde als onverzekerde zorg begrepen.
4. Deze regeling is niet van toepassing op abortusklinieken.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 3.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Dit artikel geeft weer op welke soort instellingen/centra en welke soort zorg de Beleidsregel en Regeling medisch-specialistische zorg van toepassing zijn. In het Besluit zorgverzekering en de Regeling zorgverzekering zijn de aanspraken op vergoeding van zorg ten laste van de Zvw functioneel omschreven. De bekostiging, die door de NZa op grond van de Wmg wordt gereguleerd, volgt de aanspraak. Dat betekent dat ook de bekostiging functioneel is vormgegeven, dat wil zeggen: niet de aanbieder, maar het type zorg dat de aanbieder levert, is hierbij het uitgangspunt.

D. MULTIDISCIPLINAIR

D1. Wat is de definitie van multidisciplinair consult?

Multidisciplinair consult (190010)

Een polikliniekbezoek of consult op afstand, waarbij sprake is van contact tussen patiënt en minimaal twee beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren of ondersteunende specialisten van verschillende medisch specialismen. Deze activiteit wordt door iedere betrokken beroepsbeoefenaar vastgelegd en maakt deel uit van het zorgtraject van de behandelaar verantwoordelijk voor deze zorgvraag. De behandelaar verantwoordelijk voor deze zorgvraag mag naast deze activiteit een polikliniekbezoek of consult op afstand vastleggen. Per multidisciplinair consult wordt deze zorgactiviteit slechts eenmaal per specialisme geregistreerd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2065, art. 24, lid 16.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Naast poortspecialisten kunnen ook beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitoefenen en ondersteunende specialisten aan een multidisciplinair consult deelnemen.

De NZa omschrijft zorgactiviteiten vorm- en locatieonafhankelijk. Dat houdt in dat een zorgactiviteit ook geregistreerd mag worden indien de zorg op afstand geleverd wordt, mits in de NZa regeling of in de zorgactiviteitsomschrijving geen face-to-face contact vereist wordt.

Er is geen vereiste van een face-to-face contact opgenomen in de zorgactiviteitsomschrijving. Dat betekent dat een multidisciplinair overleg ook op afstand plaats kan vinden.

D2. Wie mag een multidisciplinair consult registreren?

Deze activiteit wordt door iedere betrokken beroepsbeoefenaar vastgelegd en maakt deel uit van het zorgtraject van de behandelaar verantwoordelijk voor deze zorgvraag. De behandelaar verantwoordelijk voor deze zorgvraag mag naast deze activiteit een polikliniekbezoek vastleggen. Per multidisciplinair consult wordt deze zorgactiviteit slechts eenmaal per specialisme geregistreerd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 16.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Indien meerdere beroepsbeoefenaren van een specialisme deelnemen aan het multidisciplinair consult telt dit als één AGB-specialisme en wordt de zorgactiviteit dus slechts door één beroepsbeoefenaar per specialisme per multidisciplinair consult vastgelegd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, toelichting bij art. 24, lid 16.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

D3. Wat is de definitie van multidisciplinair overleg?

Multidisciplinair overleg (190005)

Een overleg tussen minimaal drie beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren of ondersteunende specialisten werkzaam voor minimaal drie verschillende medisch specialismen. Tijdens dit overleg wordt de diagnostiek en het behandelplan van één patiënt besproken en vastgelegd. Deze activiteit wordt door iedere betrokken beroepsbeoefenaar vastgelegd en maakt deel uit van het zorgtraject van de bijbehorende zorgvraag. Per multidisciplinair overleg wordt deze zorgactiviteit maximaal eenmaal per specialisme geregistreerd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 13.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Naast poortspecialisten kunnen ook beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitoefenen en ondersteunende specialisten aan een multidisciplinair overleg deelnemen.

Beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren zijn een poortspecialist, een ondersteunend specialist, (interventie-radioloog, anesthesist als pijnbestrijder, klinisch geneticus en SEH-arts), arts-assistent, klinisch fysicus audioloog, specialist ouderengeneeskunde, physician assistant, verpleegkundig specialist, klinisch technoloog en klinisch verloskundige.

De NZa omschrijft zorgactiviteiten vorm- en locatieafhankelijk. Dat houdt in dat een zorgactiviteit ook geregistreerd mag worden indien de zorg op afstand geleverd wordt, mits in de NZa regeling of in de zorgactiviteitsomschrijving geen face-to-face contact vereist wordt.

Er is geen vereiste van een face-to-face contact opgenomen in de zorgactiviteitsomschrijving. Dat betekent dat een multidisciplinair overleg ook op afstand plaats kan vinden.

D4. Wie mag een multidisciplinair overleg registreren?

Deze activiteit wordt door iedere betrokken beroepsbeoefenaar vastgelegd en maakt deel uit van het zorgtraject van de bijbehorende zorgvraag. Per multidisciplinair overleg wordt deze zorgactiviteit maximaal eenmaal per specialisme geregistreerd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 13.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Er kunnen bij een multidisciplinair overleg meerdere beroepsbeoefenaren betrokken zijn. Wanneer er sprake is van slechts één beroepsbeoefenaar, worden de zorgactiviteiten gekoppeld aan die beroepsbeoefenaren.

Ook een physician assistant of verpleegkundig specialist kan deelnemen aan een multidisciplinair overleg of multidisciplinair consult tezamen met of in plaats van de medisch specialist van het betreffende specialisme. Indien zij samen deelnemen, telt dit als één specialisme.

D5. Wanneer mag er geen multidisciplinair overleg geregistreerd worden?

Multidisciplinair overleg (190005)

Een overleg tussen minimaal drie beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren of ondersteunende specialisten werkzaam voor minimaal drie verschillende medisch specialismen. Tijdens dit overleg wordt de diagnostiek en het behandelplan van één patiënt besproken en vastgelegd. Deze activiteit wordt door iedere betrokken beroepsbeoefenaar vastgelegd en maakt deel uit van het zorgtraject van de bijbehorende zorgvraag. Per multidisciplinair overleg wordt deze zorgactiviteit maximaal eenmaal per specialisme geregistreerd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 13.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Het is niet toegestaan om een multidisciplinair overleg (MDO) te registreren wanneer bijvoorbeeld een chirurg overlegt met een medisch psycholoog en een andere niet-medisch specialist. Immers: dan is er sprake van minder dan drie beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren en/of ondersteunende specialisten.

D6. Hoe moet de participatie van (poort)specialisten bij een multidisciplinair overleg en multidisciplinair consult worden geregistreerd?

De zorgactiviteiten multidisciplinair overleg en multidisciplinair consult kunnen door iedere betrokken specialist worden vastgelegd **in het traject van de hoofdbehandelaar**. De poortspecialisten die geen hoofdbehandelaar zijn openen dus geen eigen DBC-zorgproduct.

Er zijn ook situaties denkbaar waarin er meerdere specialismen hoofdbehandelaar zijn. In dat geval registreert iedere hoofdbehandelaar in zijn eigen traject het multidisciplinair overleg of multidisciplinair consult.

Bron: NZa Circulaire CI/14/3c NZa.

Geldigheid: vanaf 21-2-2014 tot op heden.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Voor zowel een multidisciplinair consult als voor een multidisciplinair overleg geldt dat deze zorgactiviteit slechts eenmaal per specialisme geregistreerd mag worden.

LET OP:

De term 'hoofdbehandelaar' is niet meer opgenomen in de NZa regelgeving. In bovenstaande circulaire is deze term nog wel opgenomen. Het gaat hierbij om de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert die verantwoordelijk is voor de zorgvraag van de patiënt.

Beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren zijn een poortspecialist, een ondersteunend specialist, (interventie-radioloog, anesthesist als pijnbestrijder, klinisch geneticus en SEH-arts), arts-assistent, klinisch fysicus audioloog, specialist ouderengeneeskunde, physician assistant, verpleegkundig specialist, klinisch technoloog en klinisch verloskundige.

D7. Wat is de definitie van multidisciplinaire behandeling?

Multidisciplinaire behandeling

- a. Als er sprake is van multidisciplinaire behandeling kunnen er voor dezelfde zorgvraag van een patiënt meerdere zorgtrajecten worden geopend. Er is sprake van multidisciplinaire behandeling indien er sprake is van één zorgvraag waarbij meerdere poortspecialismen verantwoordelijk zijn voor het uit te voeren beleid met betrekking tot de zorgvraag.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 5, lid 2.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Artikel 5 beschrijft de voorwaarden waaraan voldaan moet worden voor het openen van een nieuw zorgtraject:

- Er is sprake van een behandelrelatie voor de zorgvraag tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt zoals beschreven in de Wet Geneeskundige Behandelovereenkomst (WGBO).
- De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is verantwoordelijk voor anamnese, de diagnosestelling en het te voeren beleid. Dit blijkt uit het medisch dossier.

In de definitieomschrijving is opgenomen dat 'meerdere poortspecialismen verantwoordelijk zijn voor het uit te voeren beleid met betrekking tot de zorgvraag'. Het begrip 'te voeren beleid' verduidelijkt dat er niet altijd sprake hoeft te zijn van een behandeling als activiteit, maar dat er ook sprake kan zijn van een conservatieve behandeling. Het te voeren beleid is in principe onlosmakelijk verbonden aan de anamnese en diagnosestelling.

De NZa geeft hierover het volgende aan: "Multidisciplinaire behandeling is een uitzondering op het vereiste van een nieuwe zorgvraag, omdat er bij een multidisciplinaire behandeling wél meerdere trajecten voor één zorgvraag mogen worden geopend."

Als twee (of meer) poortspecialismen optreden als behandelaren die verantwoordelijk zijn voor het uit te voeren beleid voor één zorgvraag van de patiënt, dan is er sprake van een multidisciplinaire behandeling.

D8. Wanneer is géén sprake van een multidisciplinaire behandeling?

Multidisciplinaire behandeling

- b. Er is géén sprake van multidisciplinaire behandeling indien binnen een zorgtraject zowel een SEH-arts (of een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de SEH-functie uitoefent) als een andere beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert een deel van de prestaties in het kader van één zorgvraag uitvoeren. In dat geval wordt één zorgtraject geopend.

Bron: *Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 5, lid 2.*
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Indien een SEH-arts (of een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de SEH-functie uitoefent) samen met een andere beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert een deel van de prestaties in het kader van deze zorgvraag uitvoeren, is er géén sprake van een multidisciplinaire behandeling.

Indien een SEH-arts, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, specialist ouderengeneeskunde, klinisch fysicus audioloog, klinisch technoloog of klinisch verloskundige samen met een poortspecialist één zorgvraag behandelt, is er géén sprake van een multidisciplinaire behandeling.

D9. Hoe moet een multidisciplinaire behandeling geregistreerd worden?

1. Een zorgtraject met subtraject ZT11 wordt door de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert geopend indien de patiënt zicht meldt met een nieuwe zorgvraag bij een instelling. Voor deze zorgvraag is bij het betreffende specialisme binnen deze instelling nog geen zorgtraject geopend. Dit blijkt uit het medisch dossier.
2. *Multidisciplinaire behandeling*
 - a. Als er sprake is van multidisciplinaire behandeling kunnen er voor dezelfde zorgvraag van een patiënt meerdere zorgtrajecten worden geopend. Er is sprake van multidisciplinaire behandeling indien er sprake is van één zorgvraag waarbij meerdere poortspecialismen verantwoordelijk zijn voor het uit te voeren beleid met betrekking tot de zorgvraag.
 - b. Er is géén sprake van multidisciplinaire behandeling indien zowel een SEH-arts (of een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de SEH-functie uitoefent) als een andere beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert een deel van de prestaties in het kader van één zorgvraag uitvoeren. In dat geval wordt één zorgtraject geopend.
3. Een nieuw te openen zorgtraject voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - Er is sprake van een behandelrelatie voor de zorgvraag tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt zoals beschreven in de Wet Geneeskundige Behandelovereenkomst (WGBO).
 - De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is verantwoordelijk voor anamnese, de diagnosestelling en het te voeren beleid. Dit blijkt uit het medisch dossier.

Bron: *Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 5, lid 1, 2 en 3.*
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Artikel 5 geeft de voorwaarden weer wanneer een zorgtraject geopend mag worden door een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert. Er is sprake van een multidisciplinaire behandeling als er voor één zorgvraag meerdere poortspecialismen verantwoordelijk zijn voor het uit te voeren beleid met betrekking tot de zorgvraag. Als aan bovenstaande voorwaarden wordt voldaan, mag een zorgtraject geopend worden indien voldaan wordt aan het bestaan van een behandelrelatie tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt volgens de WGBO en indien de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert verantwoordelijk is voor anamnese, diagnosestelling en het te voeren beleid.

Het begrip 'te voeren beleid' verduidelijkt dat er niet altijd sprake hoeft te zijn van een behandeling als activiteit, maar dat er ook sprake kan zijn van een conservatieve behandeling. Het te voeren beleid is in principe onlosmakelijk verbonden aan de anamnese en diagnosestelling.

De vereisten zijn om een multidisciplinaire behandeling te registreren zijn daarmee de volgende:

- Er is sprake van een patiënt met een nieuwe zorgvraag.
- Er is sprake van een behandelrelatie tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt.
- De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is verantwoordelijk voor anamnese, diagnosestelling en het te voeren beleid.
- Voor één zorgvraag zijn meerdere poortspecialismen verantwoordelijk voor het uit te voeren beleid met betrekking tot de zorgvraag.

Indien een SEH-arts (of een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de SEH-functie uitoefent) samen met een andere beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert een deel van de prestaties in het kader van deze zorgvraag uitvoeren, wordt er één zorgtraject geopend. Er is hier dan géén sprake van een multidisciplinaire behandeling.

Indien een arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, specialist ouderengeneeskunde, klinisch fysicus audioloog, klinisch technoloog of klinisch verloskundige samen met een poortspecialist één zorgvraag behandelt, wordt er één zorgtraject geopend. Er is hier dan géén sprake van een multidisciplinaire behandeling.

E. ONDERLINGE DIENSTVERLENING

E1. Wat wordt verstaan onder onderlinge dienstverlening?

Het leveren van een prestatie door twee of meer zorgaanbieders, waarbij de ene zorgaanbieder, zijnde de opdrachtgever, een deel van de prestatie laat uitvoeren door één of meer andere zorgaanbieder(s), zijnde de opdrachtnemer(s).

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid bb.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

Indien een zorgaanbieder als beroepsbeoefenaar verantwoordelijk voor een zorgvraag van een patiënt bij een andere zorgaanbieder zorg laat verrichten voor onderzoek/behandeling, is er sprake van onderlinge dienstverlening.

De aanvragende zorgaanbieder neemt dan de kosten van die zorg op binnen het eigen zorgtraject.

E2. Wanneer is sprake van onderlinge dienstverlening?

Voor onderlinge dienstverlening is één algemene prestatie (genaamd 'onderlinge dienstverlening (190064)') vastgesteld met een vrij tarief. De prestatie wordt gebruikt voor het in rekening brengen van:

- Het uitgevoerde deel van een dbc-zorgproduct, of;
- Het uitgevoerde deel over een overig zorgproduct, of;
- Een volledig uitgevoerd overig zorgproduct.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 8.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

1. Bij onderlinge dienstverlening wordt alleen door de opdrachtgever een dbc-zorgproduct of overig zorgproduct in rekening gebracht bij de zorgverzekeraar of de patiënt.
2. Bij onderlinge dienstverlening brengt de opdrachtnemende zorgaanbieder het door hem uitgevoerde deel van het dbc-zorgproduct of overig zorgproduct uitsluitend in bij de opdrachtgevende zorgaanbieder.
3. Vervallen.
4. De bepalingen in het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op Wbmv-zorg indien alleen de opdrachtnemende zorgaanbieder een Wbmv-vergunning heeft voor het uitvoeren van de zorg.
5. Indien een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert in meerdere instellingen werkzaam is en de patiënt vanuit de initiële instelling naar zichzelf verwijst in een andere instelling, wordt de geleverde zorg in de andere instelling via onderlinge dienstverlening in rekening gebracht bij de initiële instelling.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 32, lid 1 t/m 5.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 zonder inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

Verduidelijking van de tekst dat bij onderlinge dienstverlening een deel van een overig zorgproduct of een volledig overig zorgproduct in rekening kan worden gebracht.

Toelichting:

Onderlinge dienstverlening betreft het gezamenlijk, door twee of meer zorgaanbieders, leveren van zorg. Zorgproducten en zorgactiviteiten kunnen door de uitvoerende zorgverlener in zijn geheel of gedeeltelijk in rekening gebracht worden bij de zorgverlener die de patiënt in behandeling heeft.

E3. Wanneer is géén sprake van onderlinge dienstverlening?

5. Indien een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert in meerdere instellingen werkzaam is en de patiënt vanuit de initiële instelling naar zichzelf verwijst in een andere instelling, wordt de geleverde zorg in de andere instelling via onderlinge dienstverlening in rekening gebracht bij de initiële instelling.
6. De verplichting genoemd in het vorige lid om zorg via onderlinge dienstverlening in rekening te brengen bij de initiële instelling, geldt niet indien:
 - a. De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en verantwoordelijk is voor de zorgvraag en die vanuit een categorale instelling voor gespecialiseerde zorg is gedetacheerd in een ziekenhuis en de patiënt vanuit dat ziekenhuis verwijst naar de categorale instelling voor gespecialiseerde zorg, waarin dezelfde beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert de patiënt (verder) zal behandelen.
 - b. De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en verantwoordelijk is voor de patiënt met een (hoog)complexe zorgvraag, vanuit de initiële instelling verwijst naar een andere instelling waar dezelfde beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, de patiënt (verder) zal behandelen, omdat de benodigde behandelfaciliteiten, kennis of kunde in de initiële instelling ontbreken.
 - c. De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en verantwoordelijk is voor de zorgvraag, de patiënt vanuit de initiële instelling verwijst naar een andere instelling waar dezelfde beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, de patiënt (verder) zal behandelen, omdat de zorg waar de zorgvraag van de patiënt betrekking op heeft door diens zorgverzekeraar niet gecontracteerd is bij de initiële instelling, maar wel bij die andere instelling.
 - d. De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en verantwoordelijk is voor de zorgvraag, de patiënt vanuit de initiële instelling verwijst naar een andere instelling waar dezelfde beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, de patiënt (verder) zal behandelen, omdat beide hiervoor genoemde instellingen met betrekking tot de zorgvraag van de patiënt een geformaliseerde vorm van samenwerking met elkaar hebben. Ook het terug verwijzen naar de initiële instelling kan onderdeel zijn van deze geformaliseerde samenwerking. Deze uitzondering is slechts mogelijk onder de voorwaarde dat de zorgverzekeraar(s) waarmee de samenwerkende instellingen contractafspraken maken, hier aanvullende afspraken over maken en deze vastleggen in het contract (contractvereiste).
7. Indien een acute zorgvraag wordt behandeld in een andere instelling dan de instelling waar de patiënt initieel onder behandeling is, wordt een dbc-zorgproduct in rekening gebracht door de instelling waar de acute zorgvraag wordt behandeld. Onderlinge dienstverlening is dan niet van toepassing.
8. Indien zorg wordt verleend door een andere instelling in het kader van een second opinion wordt een dbc-zorgproduct in rekening gebracht door de instelling die de second opinion heeft uitgevoerd. Onderlinge dienstverlening is dan niet van toepassing.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 32, lid 5 t/m 8.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Er is dus géén sprake van onderlinge dienstverlening bij een acute zorgvraag in een andere instelling. Bij een second opinion in een andere instelling is eveneens géén sprake van onderlinge dienstverlening. Er is eveneens géén sprake van onderlinge dienstverlening indien een patiënt wordt **doorverwezen** naar een andere zorgverlener (niet zijnde een interne doorverwijzing).

Een nadere uitleg vindt u onder vraag E6. Als een patiënt wordt doorverwezen naar een andere zorgaanbieder, eindigt dan de onderlinge dienstverlening?

E4. Hoe wordt de onderlinge dienstverlening geregistreerd?

Voor onderlinge dienstverlening is één algemene prestatie (genaamd 'onderlinge dienstverlening (190064)') vastgesteld met een vrij tarief. De prestatie wordt gebruikt voor het in rekening brengen van:

- Het uitgevoerde deel van een dbc-zorgproduct, of;
- Het uitgevoerde deel over een overig zorgproduct, of;
- Een volledig uitgevoerd overig zorgproduct.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 8.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 zonder inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

Verduidelijking van de tekst dat bij onderlinge dienstverlening een deel van een overig zorgproduct of een volledig overig zorgproduct in rekening kan worden gebracht.

E5. Hoe wordt onderlinge dienstverlening gedeclareerd?

Bij onderlinge dienstverlening wordt alleen door de opdrachtgever een dbc-zorgproduct of overig zorgproduct in rekening gebracht bij de zorgverzekeraar of de patiënt.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2065, art. 32, lid 1.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Voor onderlinge dienstverlening is één algemene prestatie (genaamd 'onderlinge dienstverlening (190064)') vastgesteld met een vrij tarief. De prestatie wordt gebruikt voor het in rekening brengen van:

- Het uitgevoerde deel van een dbc-zorgproduct, of;
- Het uitgevoerde deel over een overig zorgproduct, of;
- Een volledig uitgevoerd overig zorgproduct.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 8.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 zonder inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

Verduidelijking van de tekst dat bij onderlinge dienstverlening een deel van een overig zorgproduct of een volledig overig zorgproduct in rekening kan worden gebracht.

Toelichting:

Als er sprake is van onderlinge dienstverlening, brengt de opdrachtnemende zorgaanbieder, dat is de zorgaanbieder die (een deel van) de zorg levert, een dbc-zorgproduct of overig zorgproduct alleen maar in rekening bij de opdrachtgevende zorgaanbieder.

De opdrachtgevende zorgaanbieder brengt een dbc-zorgproduct of overig zorgproduct in rekening bij de zorgverzekeraar of de patiënt.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag E3. Wanneer is géén sprake van onderlinge dienstverlening?

E6. Als een patiënt wordt doorverwezen naar een andere zorgaanbieder, eindigt dan de onderlinge dienstverlening?

Toelichting:

Als een patiënt wordt doorverwezen naar een andere zorgaanbieder en een andere behandelaar, opent de zorgaanbieder waarnaar verwezen wordt een zorgtraject. Alle zorgactiviteiten in het kader van die zorg worden daarna aan dat traject gekoppeld. Het zorgtraject van de zorgaanbieder die de patiënt verwezen heeft, wordt afgesloten. In dit geval is er sprake van een 'definitieve' doorverwijzing van de patiënt vanuit de initiële zorgaanbieder naar een andere zorgaanbieder, en is er geen sprake van onderlinge dienstverlening.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag G18. Wanneer mogen twee DBC-zorgproducten worden gedeclareerd bij doorverwijzing?

E7. Is het toegestaan dat twee instellingen een zorgtraject openen indien er sprake is van uitbesteding van diagnostiek aan een ander ziekenhuis?

Toelichting:

Nee, dit is niet toegestaan. De medisch specialist die een aanvraag doet voor diagnostiek blijft de behandelaar en verantwoordelijk voor de zorgvraag van de patiënt. Er vindt geen medische overdracht plaats. De diagnostiek wordt uitgevoerd op verzoek van de aanvragende behandelaar en maakt onderdeel uit van het zorgprofiel van deze behandelaar. Het ziekenhuis dat de diagnostiek uitvoert kan hier geen eigen zorgtraject voor openen.

Als er **geen** sprake is van 'doorverwijzing' voor de **betreffende** zorgvraag kan slechts in 1 instelling sprake zijn van een zorgtraject.

Dit betekent dat voor **verschillende** zorgvragen er dus ook verschillende regels kunnen gelden, afhankelijk van een wel/geen doorverwijzing voor die betreffende zorgvraag.

F. DAGVERPLEGING - POLIKLINIEK

F1. Wat is de definitie van dagverpleging?

Dagverpleging (190030 en 190090)

Een aantal uren durende vorm van verpleging óf vorm van verpleging én behandeling, in het algemeen voorzienbaar en noodzakelijk in verband met het op dezelfde dag plaatsvinden van een medisch specialistisch(e) onderzoek of behandeling waarbij de verpleging plaatsvindt op een voor dagverpleging ingerichte afdeling. Er wordt maximaal één dagverpleging per specialisme per kalenderdag vastgelegd. Een dagverpleging wordt niet op dezelfde kalenderdag als een verpleegdag of klinische zorgdag in de thuissituatie geregistreerd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 25.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

F2. Wat is de definitie van een verpleegdag?

Verpleegdag (190200, 190218, 194804 en 231902)

Een verpleegdag is een te registreren kalenderdag bij verpleging op een voor verpleging ingerichte afdeling, die deel uitmaakt van een periode van verpleging (welke minimaal één overnachting omvat). Deze periode loopt vanaf de opname tot en met ontslag, waarbij de dag van opname (mits deze heeft plaatsgevonden vóór 20.00 uur) en de dag van ontslag beide aangemerkt worden als een te registreren kalenderdag.

De voorwaarde 'overnachting' geldt niet bij:

- een definitieve klinische overname door een andere instelling in Nederland of het buitenland die zorg levert zoals genoemd in artikel 3 (Reikwijdte), eerste en tweede lid, van deze regeling, waarbij die overname plaatsvindt op dag van of de dag na opname in de initiële instelling;
- overlijden van de patiënt op dag van of de dag na opname.

Een verpleegdag mag niet geregistreerd worden wanneer een patiënt voor 20:00 uur overgeplaatst wordt naar een klinische setting in de thuissituatie.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24 lid 29.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

De voorwaarde voor overnachting geldt niet indien sprake is van een definitieve klinische overname.

F3. Hoe moet een verpleegdag geregistreerd worden?

Verpleegdagen worden gekoppeld aan het subtraject van de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en verantwoordelijk is voor klinische opname. Alle verpleegdagen die horen bij de klinische opname worden binnen hetzelfde zorgtraject aan het subtraject gekoppeld.

Uitzonderingen hierop zijn:

- Een klinische overdracht van de patiënt aan een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert. Wanneer dit expliciet uit het medisch dossier blijkt, worden de opvolgende verpleegdagen gekoppeld aan het subtraject van de overnemende beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert.
- Kinderen met een SKION-stratificatie die een allogene stamceltransplantatie of immuun effectorcel therapie ondergaan en voorafgaand aan de transplantatie- of infusiefase al klinisch opgenomen zijn. De verpleegdagen worden dan vanaf de start van de conditionering aan het zorgtraject voor de stamceltransplantatie of immuun effectorcel therapie gekoppeld.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 23, lid 9.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Met dit artikel is de discrepantie opgeheven dat een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert wel een patiënt klinisch mag opnemen, maar niet klinisch mag overnemen.

Onder een voor verpleging ingerichte afdeling valt onder andere high/medium care. De polikliniek en spoedeisende hulp vallen hier in beginsel niet onder. Als vanuit het medisch dossier kan worden aangetoond dat op deze afdelingen een voor verpleging ingerichte afdeling/kamer bestaat, kunnen deze afdelingen hieronder vallen. Een voorbeeld van een voor verpleging ingerichte afdeling op de SEH is de Eerste Harthulp (EHH).

Een verpleegdag is een te registreren kalenderdag. Het is daarmee niet mogelijk om bij ontslag en heropname op dezelfde dag meerdere verpleegdagen binnen een instelling te registreren.

Er is sprake van een overnachting als de patiënt opgenomen wordt vóór 0.00 uur en ontslag plaatsvindt ná 7.00 uur op de daaropvolgende kalenderdag. In tabel 2 zijn diverse situaties opgenomen die helderheid verschaffen over wat er geregistreerd wordt (ervan uitgaande dat aan alle overige voorwaarden uit de definitie wordt voldaan).

Onder 'definitieve klinische overname' wordt verstaan een overname waarbij op voorhand niet verwacht wordt dat de patiënt voor de zorgvraag terugkeert naar de initiële instelling.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, toelichting bij art. 24, lid 26 t/m 29.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

De toelichting op verpleegdagen geeft meer duidelijkheid over de registratiefrequentie van verpleegdagen. Deze informatie is opgenomen in onderstaande tabel.

Opnametijd patiënt x	Ontslagtijd patiënt	Aantal verpleegdagen
Voor 20:00u kalenderdag x	Voor 07:00u kalenderdag X+1	0
	Bij definitieve overname of overlijden voor 7:00u kalenderdag X+1	2

	Na 07:00u kalenderdag X+1 (ook bij definitieve overname of overlijden)	2
Na 20:00u en vóór 00:00u kalenderdag x	Voor 07:00u kalenderdag X+1	0
	Bij overlijden voor 07:00u kalenderdag X+1	1
	Na 07:00u kalenderdag X+1 (ook bij overlijden en overname)	1
Op 00:00u of na 00:00u kalenderdag x	Voor 07:00u kalenderdag X	0
	Bij overlijden of overname voor 07:00u kalenderdag X	1
	Na 07:00u kalenderdag X	0
	Bij overlijden of overname na 07:00u kalenderdag X	1

F4. Wat is de definitie van een polikliniekbezoek?

Polikliniekbezoek (190007, 190008, 190013 en 190060)

Bij een 'eerste polikliniekbezoek' (190007 en 190060) en bij een 'herhaal-polikliniekbezoek' (190008 en 190013) is sprake van:

- face-to-face contact tussen patiënt en poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige en;
- 'hulp door of vanwege het ziekenhuis' (waarbij de locatie (polikliniek, SEH, buitenpolikliniek, verpleeghuis, thuissituatie) tussen zorgverzekeraar en zorgaanbieder overeengekomen wordt).

De volgende zorgactiviteiten worden **niet** aangemerkt als een polikliniekbezoek:

- medische keuring;
- intercollegiaal consult;
- medebehandeling van een patiënt;
- overname van een klinische patiënt;
- intake gesprek voor een (klinische) opname;
- uitvoeren van een vooraf geplande verrichting zonder een consult;
- consult of spreekuur met patiënten;
- diagnostiek (zoals laboratorium- of röntgenonderzoeken) op verzoek van derden (bijvoorbeeld huisarts);

Een polikliniekbezoek is één bezoek, ongeacht de tijdsduur van het bezoek en ongeacht de inhoud van het bezoek. Bij meerdere polikliniekbezoeken op één kalenderdag dient er sprake te zijn van afzonderlijke (niet aansluitende) polikliniekbezoeken. Als er meerdere zorgvragen worden besproken tijdens één polikliniekbezoek door één beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, wordt slechts één polikliniekbezoek vastgelegd. Als meerdere zorgvragen worden besproken tijdens één polikliniekbezoek door meerdere beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren van verschillende medisch specialismen, is het toegestaan dat elke beroepsbeoefenaar een eigen polikliniekbezoek registreert.

Een polikliniekbezoek wordt niet tijdens een dagverpleging, langdurige observatie zonder overnachting, verpleegdag of klinische zorgdag in de thuissituatie (klinische opname) geregistreerd, tenzij er sprake is van een herhaal-polikliniekbezoek (190013) voor een ander specialisme tijdens een niet geplande klinische opname, dat vóór de opname al is gepland.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 1.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Als er voor meerdere zorgvragen meerdere beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren van verschillende specialismen tegelijkertijd een polikliniekbezoek hebben met de patiënt, is het mogelijk dat deze verschillende beroepsbeoefenaren elk een polikliniekbezoek registreren.

Een eerste polikliniekbezoek en herhaalpolikliniekbezoek kunnen ook op afstand plaatsvinden: door middel van een screen-to-screen consult, een belconsult of een schriftelijke consultatie.

Indien er een overeenkomst bestaat tussen zorgaanbieder en zorgverzekeraar, mag een polikliniekbezoek geregistreerd worden indien het consult in de thuissituatie plaatsvindt.

F5. Wat is definitie van een eerste polikliniekbezoek?

Eerste polikliniekbezoek (190007 en 190060)

Een polikliniekbezoek waarbij een patiënt voor de eerste keer voor een nieuwe zorgvraag een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige consulteert.

Deze raadpleging is gericht op het vaststellen van een diagnose en het geheel van maatregelen dat moet worden genomen om een veronderstelde of bestaande ziekte en de bijbehorende gezondheidsklacht(en) te behandelen.

Een zorgtraject bevat maximaal één eerste polikliniekbezoek, tenzij tijdens een lopend zorgtraject een nieuwe (separate) zorgvraag besproken wordt, waarvoor - op grond van andere (registratie)bepalingen uit deze regeling - het openen van een parallel zorgtraject niet mogelijk of toegestaan is. In dat geval kan een zorgtraject meerdere eerste polikliniekbezoeken bevatten.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24 lid 2.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Een zorgtraject kan meerdere eerste polikliniekbezoeken bevatten. Dat kan bijvoorbeeld als een nieuwe, separate zorgvraag wordt besproken waarvoor vanwege de NZa-regelgeving het openen van een parallel zorgtraject niet mogelijk is.

In de zorgactiviteitomschrijving is geen verplichting van een face-to-face contact opgenomen. Dat houdt in dat een eerste polikliniekbezoek ook op afstand plaats kan vinden. Dit kan via een screen-to-screen consult, een belconsult of een schriftelijke consultatie.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag F8. Mag een zorgtraject meerdere eerste polikliniekbezoeken bevatten?

F6. Wanneer mag een eerste polikliniekbezoek geregistreerd worden?

Toelichting:

De NZa omschrijft zorgactiviteiten vorm- en locatie-onafhankelijk, tenzij in de regeling of zorgactiviteitsomschrijving anders vermeld staat.

Een eerste polikliniekbezoek mag geregistreerd worden indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- Het betreft de eerste keer dat de patiënt zich met deze zorgvraag tot de zorgprofessional wendt.
- Het betreft een nieuwe zorgvraag van de patiënt.
- Het betreft een consult tussen de patiënt en een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige.

Een eerste polikliniekbezoek kan op vier verschillende manieren plaatsvinden:

- Fysiek, dat wil zeggen face-to-face.
- Via een belconsult.
- Via een screen-to-screen consult.
- Via een schriftelijke consultatie.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

F7. Wie mag een polikliniekbezoek registreren?

Bij een 'eerste polikliniekbezoek' (190007 en 190060) en bij een 'herhaal-polikliniekbezoek' (190008 en 190013) is sprake van:

- face-to-face contact tussen patiënt en poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige en;
- 'hulp door of vanwege het ziekenhuis', waarbij de locatie (polikliniek, SEH, buitenpolikliniek, verpleeghuis, thuissituatie) tussen zorgverzekeraar en zorgaanbieder overeengekomen wordt.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 1.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Een eerste en een herhaalpolikliniekbezoek kunnen geregistreerd worden door een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag G4. Wie mag een zorgtraject openen, sluiten en declareren? en vraag G5. Wie mag welke zorgactiviteiten registreren binnen een zorgtraject?

F8. Mag een zorgtraject meerdere eerste polikliniekbezoeken bevatten?

Eerste polikliniekbezoek (190007 en 190060)

Een polikliniekbezoek waarbij een patiënt voor de eerste keer voor een nieuwe zorgvraag een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige consulteert.

Deze raadpleging is gericht op het vaststellen van een diagnose en het geheel van maatregelen dat moet worden genomen om een veronderstelde of bestaande ziekte en de bijbehorende gezondheidsklacht(en) te behandelen.

Een zorgtraject bevat maximaal één eerste polikliniekbezoek, tenzij tijdens een lopend zorgtraject een nieuwe (separate) zorgvraag besproken wordt, waarvoor - op grond van andere (registratie)bepalingen uit deze regeling - het openen van een parallel zorgtraject niet mogelijk of toegestaan is. In dat geval kan een zorgtraject meerdere eerste polikliniekbezoeken bevatten.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24 lid 2.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Dit artikel verduidelijkt wanneer een eerste polikliniekbezoek (bij eerste contact voor een nieuwe zorgvraag) of herhaalpolikliniekbezoek (bij vervolg contact voor deze zorgvraag) geregistreerd moet worden.

Een zorgtraject kan meerdere eerste polikliniekbezoeken bevatten indien tijdens een lopend zorgtraject een nieuwe, separate, zorgvraag besproken wordt waarvoor op grond van andere registratiebepalingen uit de NZa regelgeving, het openen van een parallel zorgtraject niet mogelijk of toegestaan is. Het is dus toegestaan dat een zorgtraject meerdere eerste polikliniekbezoeken mag bevatten.

Er mogen meerdere polikliniekbezoeken worden vastgelegd indien er op één dag meerdere polikliniek contacten plaatsvinden, mits zij **niet** aansluitend (in hetzelfde spreekuur) zijn van dezelfde beroepsbeoefenaar.

Er mogen meerdere polikliniekbezoeken worden vastgelegd als er sprake is van verschillende specialismen en verschillende zorgvragen die op dezelfde dag plaatsvinden. Hierbij geldt niet de voorwaarde dat deze polikliniek contacten vooraf in de agenda gepland staan.

F9. Kan een zorgtraject geen eerste polikliniekbezoek bevatten?

Voorbeeld:

Tijdens een polikliniekbezoek worden een tweetal nieuwe zorgvragen besproken, waarvoor parallelle zorgtrajecten geopend worden. Er mag – op grond van de bestaande (andere) registratiebepalingen – voor dit bezoek slechts één eerste-polikliniekbezoek geregistreerd worden. De bijbehorende zorgactiviteit wordt aan een van beide zorgtrajecten gekoppeld. Hierdoor bevat het andere zorgtraject geen eerste polikliniekbezoek, terwijl dit wel heeft plaatsgevonden. Als gevolg hiervan kan dit andere zorgtraject een herhaal-polikliniekbezoek bevatten, zonder dat hierin een eerste polikliniekbezoek is geregistreerd. Na ontslag uit de kliniek worden, in geval van een poliklinisch vervolgtraject, herhaalpolikliniekbezoeken (190008 en 190013) geregistreerd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, toelichting bij art. 24 lid 3.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Het is mogelijk dat een zorgtraject géén eerste polikliniekbezoek bevat in het geval dat er sprake is van twee parallelle trajecten. Omdat op grond van registratiebepalingen er maar één eerste polikliniekbezoek geregistreerd mag worden, wordt dit gekoppeld aan een van de zorgtrajecten, waardoor het andere parallelle zorgtraject geen eerste polikliniekbezoek bevat.

F10. Wat is definitie van een herhaalpolikliniekbezoek?

Herhaal-polikliniekbezoek (190008 en 190013)

Een polikliniekbezoek waarbij een patiënt niet voor de eerste keer voor dezelfde zorgvraag een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige consulteert. Deze raadpleging is gericht op het vaststellen en/of uitvoeren van maatregelen om een veronderstelde of bestaande ziekte en de bijbehorende gezondheidsklacht(en) te behandelen.

Een herhaalpolikliniekbezoek wordt in hetzelfde zorgtraject geregistreerd als waarin het eerste polikliniekbezoek heeft plaatsgevonden, tenzij dit – op grond van andere (registratie)bepalingen uit deze regeling – niet mogelijk is.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24 lid 3.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Het is toegestaan om een zorgtraject te starten met een herhaalpolikliniekbezoek, indien dit noodzakelijk is vanwege andere (registratie)bepalingen.

Voorbeeld:

Tijdens een polikliniekbezoek worden een tweetal nieuwe zorgvragen besproken, waarvoor parallelle zorgtrajecten geopend worden. Er mag - op grond van de bestaande (andere) registratiebepalingen - voor dit bezoek slechts één eerste polikliniekbezoek geregistreerd worden. De bijbehorende zorgactiviteit wordt aan een van beide zorgtrajecten gekoppeld. Hierdoor bevat het andere zorgtraject geen eerste polikliniekbezoek, terwijl dit wel heeft plaatsgevonden. Als gevolg hiervan kan dit andere zorgtraject een herhaal-polikliniekbezoek bevatten, zonder dat hierin een eerste polikliniekbezoek is geregistreerd.

Het kan ook voorkomen dat tijdens een eerste polikliniekbezoek twee zorgvragen worden besproken en voor beide zorgvragen worden aparte vervolgafspraken gemaakt. Indien voldaan wordt aan de voorwaarden mag voor beide zorgvragen een zorgtraject worden geopend. Echter mag er maar één eerste polikliniekbezoek geregistreerd worden, welke aan een van beide zorgtrajecten wordt gekoppeld. Het andere zorgtraject bevat daardoor nog geen eerste polikliniekbezoek wanneer het vervolgconsult plaatsvindt. Hierdoor kan geen herhaalpolikliniekbezoek (of schriftelijk consult) of belconsult in dit traject geregistreerd worden. De regelgeving maakt het mogelijk dat een zorgtraject wel kan starten met een herhaalpolikliniekbezoek, indien dit noodzakelijk is vanwege andere (registratie)bepalingen.

Een herhaalpolikliniekbezoek wordt in hetzelfde zorgtraject geregistreerd waarin het eerste polikliniekbezoek heeft plaatsgevonden, tenzij dit op grond van andere (registratie)bepalingen niet mogelijk is.

F11. Wanneer mag een polikliniekbezoek (niet zijnde 'eerste') geregistreerd worden?

Een polikliniekbezoek waarbij een patiënt niet voor de eerste keer voor een zorgvraag een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of een klinisch verloskundige consulteert. Deze raadpleging is gericht op het vaststellen en/of uitvoeren van maatregelen om een veronderstelde of bestaande ziekte en de bijbehorende gezondheidsklacht(en) te behandelen.

Bron: *Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 3.*
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Op het moment dat voor meerdere zorgvragen meerdere beroepsbeoefenaren vanuit verschillende specialismen die elk verantwoordelijk zijn voor de zorgvraag waar hun specialisme betrekking op heeft, en tegelijkertijd een polikliniekbezoek hebben met de patiënt, dan is het toegestaan voor deze verschillende beroepsbeoefenaren een polikliniekbezoek te registreren. Een dergelijke situatie kan zich bijvoorbeeld voordoen op de SEH.

F12. Wanneer mag een polikliniekbezoek niet geregistreerd worden?

Een polikliniekbezoek wordt niet tijdens een dagverpleging, langdurige observatie zonder overnachting, verpleegdag of klinische zorgdag in de thuissituatie (klinische opname) geregistreerd, tenzij er sprake is van een herhaal-polikliniekbezoek voor een ander specialisme tijdens een niet geplande klinische opname, dat vóór de opname al is ingepland.

Bron: *Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 1.*
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

F13. Wat valt niet onder een polikliniekbezoek?

...//... De volgende zorgactiviteiten worden **niet** aangemerkt als een polikliniekbezoek:

- medische keuring;
- intercollegiaal consult;
- medebehandeling van een patiënt;
- overname van een klinische patiënt;
- intake gesprek voor een (klinische) opname;
- uitvoeren van een vooraf ingeplande verrichting zonder een consult;
- consult of spreekuur met patiënten;
- diagnostiek (zoals laboratorium- of röntgenonderzoeken) op verzoek van derden (bijvoorbeeld huisarts);

...//...

Bron: *Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 1.*
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

F14. Mag bij een verrichting een polikliniekbezoek geregistreerd worden?

...//.... De volgende zorgactiviteiten kunnen **niet** worden aangemerkt als een polikliniekbezoek:

- medische keuring;
- intercollegiaal consult;
- medebehandeling van een patiënt;
- overname van een klinische patiënt;
- intake gesprek voor een (klinische) opname;
- enkel uitvoeren van een vooraf ingeplande verrichting zonder een consult;
- consult of spreekuur met patiënten;
- diagnostiek (zoals laboratorium- of röntgenonderzoeken) op verzoek van derden (bijvoorbeeld huisarts);

...//....

Bron: *Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 1.*
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

De registratie hangt af van de daadwerkelijke situatie.

Situatie 1.

De patiënt komt op de polikliniek (= consult) en wordt vervolgens op een andere dag ingepland op de poliklinische OK (= geen consult).

Registratie van een consult en een verrichting.

Situatie 2.

De patiënt komt op de polikliniek (= consult). Tijdens het consult blijkt dat er een verrichting uitgevoerd moet worden op de poliklinische OK en dit wordt direct uitgevoerd. Deze verrichting was niet vooraf ingepland.

Registratie van een consult en een verrichting.

Situatie 3.

De patiënt wordt op dezelfde dag ingepland op de polikliniek en op de poliklinische OK: dit vindt aansluitend plaats. Hierbij is geen sprake van 'enkel' het uitvoeren van een verrichting, maar ook van een consult.

Registratie van een consult en een verrichting.

Situatie 4.

De patiënt wordt voorafgaand rechtstreeks ingepland op de poliklinische OK zonder consult.

Registratie van een verrichting.

Registratie/declaratie van een poli-consult is in dit geval niet toegestaan omdat er geen spreekuur contact door een medisch specialist/SEH-arts/PA/VS met de patiënt heeft plaatsgevonden.

F15. Wat geldt bij één policontact waar bij meerdere zorgvragen meerdere behandelaren van verschillende specialismen betrokken zijn?

Toelichting:

Op het moment dat voor meerdere zorgvragen meerdere beroepsbeoefenaren vanuit verschillende specialismen die elk verantwoordelijk zijn voor de zorgvraag waar hun specialisme betrekking op heeft, en tegelijkertijd een polikliniekbezoek hebben met de patiënt, dan is het toegestaan om voor deze verschillende beroepsbeoefenaren een polikliniekbezoek te registreren.

Een dergelijke situatie kan zich bijvoorbeeld voordoen op de SEH.

Om als tweede beroepsbeoefenaar een eigen zorgtraject te kunnen openen dient voldaan te worden aan de volgende voorwaarden:

- Er is sprake van een behandelrelatie voor de zorgvraag tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt.
- De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is verantwoordelijk voor de anamnese en diagnosestelling.
- De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is verantwoordelijk voor het uit te voeren beleid met betrekking tot de zorgvraag.

De beroepsbeoefenaar maakt zelf de afweging of het openen van een DBC gerechtvaardigd is.

Het begrip 'te voeren beleid' verduidelijkt dat er niet altijd sprake hoeft te zijn van een behandeling als activiteit, maar dat er ook sprake kan zijn van een conservatieve behandeling.

Als de zorgverlener voldoet aan de overige vereisten, dan mag een DBC-traject worden geopend. Of het DBC-zorgtraject gedeclareerd kan worden, is afhankelijk van de geleverde zorg en de geregistreerde zorgactiviteiten.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

F16. Welke contacten kunnen een fysiek polikliniekbezoek vervangen?

Screen-to-screen consult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek (190165) en screen-to-screen consult ter vervanging van een herhaalpolikliniekbezoek (190166)

Een consult waarbij een patiënt voor een zorgvraag een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige consulteert middels een videoverbinding. Dit consult dient ter vervanging van een regulier face-to-face polikliniekbezoek en dient om die reden zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor het reguliere face-to-face polikliniekbezoek. Van dit consult vindt inhoudelijke verslaglegging plaats in het medisch dossier van de patiënt.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 4.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Belconsult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek (190164) en belconsult ter vervanging van een herhaalpolikliniekbezoek (190162)

Een consult waarbij een patiënt voor een zorgvraag een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige consulteert middels een belverbinding. Dit consult dient ter vervanging van een regulier face-to-face polikliniekbezoek en dient om die reden zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor het reguliere face-to-face polikliniekbezoek. Van dit consult vindt inhoudelijke verslaglegging plaats in het medisch dossier van de patiënt.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 5.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Schriftelijke consultatie ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek (190167) en schriftelijke consultatie ter vervanging van een herhaalpolikliniekbezoek (190163)

Een consult waarbij een patiënt voor een zorgvraag een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige schriftelijk consulteert (bijvoorbeeld e-mail of chat). Een schriftelijk consult dient ter vervanging van een regulier face-to-face polikliniekbezoek en dient om die reden zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor het reguliere face-to-face polikliniekbezoek. Dat betekent dat een consultatie uit meerdere schriftelijke informatie-uitwisselingen kan bestaan, maar dat deze per polikliniekbezoek dat het vervangt éénmaal mag worden vastgelegd. Van dit consult vindt inhoudelijke verslaglegging plaats in het medisch dossier van de patiënt.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 6.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Een screen-to-screen consult, een belconsult en een schriftelijke consultatie zijn in de regelgeving gelijkwaardig gesteld aan een eerste polikliniekbezoek en een herhaal-polikliniekbezoek. Daarmee kunnen deze consulten dus dienen als vervanging van een regulier face-to-face polikliniekbezoek.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag 11. Wat wordt verstaan onder een belconsult?, vraag 13. Wat wordt verstaan onder een schriftelijke consultatie? en vraag 15. Wat wordt verstaan onder een screen-to-screen consult?

F17. Mag naast een spoedeisende hulp contact op de SEH-afdeling een polikliniekbezoek worden vastgelegd?

Spoedeisende hulp contact op de SEH-afdeling (190015)

Een face-to-face contact tussen een patiënt en poortspecialist, SEH-arts, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant of klinisch verloskundige in het kader van een acute zorgvraag op de spoedeisende hulp. Deze activiteit mag naast een polikliniekbezoek worden vastgelegd.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 17.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

De code voor acute zorg op de SEH telt **niet** als polibezoek.

Eventueel kan de code voor acute zorg op de SEH-afdeling worden toegevoegd indien daarvan sprake is. Deze wordt (eventueel) naast de code voor het (herhaal) polibezoek vastgelegd.

F18. Mag naast een spoedeisende hulp contact buiten de SEH-afdeling, elders in het ziekenhuis een polikliniekbezoek worden vastgelegd?

Spoedeisende hulp contact buiten de SEH-afdeling, elders in het ziekenhuis (190016)

Een face-to-face contact tussen patiënt en poortspecialist, SEH-arts, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant of klinisch verloskundige in het kader van een acute zorgvraag op een andere afdeling dan de spoedeisende hulp. Deze activiteit mag naast een polikliniekbezoek worden vastgelegd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 18.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Bij spoedeisende zorg buiten de SEH-afdeling gaat het om zorgvragen van patiënten die zich acuut en onmiddellijk voordoen en waarbij de niet verplaatsbare voorziening zich niet op de SEH-afdeling bevindt. Deze activiteit mag naast een polikliniekbezoek of naast een klinische opname, indien deze klinische opname volgt na het spoedeisende hulpcontact, worden vastgelegd.

De code voor acute zorg op de SEH telt **niet** als polibezoek.

Eventueel kan de code voor acute zorg op de SEH-afdeling worden toegevoegd indien daarvan sprake is. Deze wordt (eventueel) naast de code voor het (herhaal) polibezoek vastgelegd.

F19. Wanneer wordt een langdurige observatie zonder overnachting geregistreerd?

Langdurige observatie zonder overnachting (190091)

Een niet geplande vorm van verpleging, met als doel observatie van de patiënt, op een voor verpleging ingerichte afdeling. Elke observatie omvat ten minste een systematische controle van de conditie van de patiënt op bepaalde parameters zoals bewustzijn, bloeddruk of lichaamstemperatuur. Deze controles vinden bij herhaling respectievelijk meerdere keren met tussenpozen plaats. Het doel van de observatie is het bepalen van het verdere medische beleid en is te herleiden uit het medisch dossier. Een langdurige observatie duurt minimaal vier aaneengesloten uren.

Een langdurige observatie zonder overnachting wordt niet op dezelfde kalenderdag als een dagverpleging, verpleegdag of klinische zorgdag in de thuissituatie (klinische opname) geregistreerd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 26.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

G. DBC (ZORGTRAJECTEN EN ZORGACTIVITEITEN)

G1. Wat zijn de algemene registratiebepalingen?

Algemene registratiebepalingen – Zorgtrajecten

1. Het zorgtraject start op de datum dat de eerste zorgactiviteit plaatsvindt in het kader van een nieuwe zorgvraag van een patiënt. Het zorgtraject kan ook starten op de datum van een verstrekking/toediening van een add-on geneesmiddel of ozp stollingsfactor aan de patiënt.
2. De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, is verantwoordelijk voor de juiste registratie van het zorgtype, de zorgvraag en de diagnose. Daarbij beperkt diegene zich tot de typeringslijst die geldt voor dat specialisme of, indien de typeringslijst niet beschikbaar of volledig is, voor dat type van zorg.
3. Een dbc-zorgproduct omvat het geheel van activiteiten en verrichtingen van een zorgverlener. Dit betekent dat U-bocht constructies niet zijn toegestaan, tenzij in deze regeling is bepaald dat naast het dbc-zorgproduct wél een ander tarief, zoals een add-on, mag worden gedeclareerd. Voor prestaties geldt met ingang van 1 januari 2015 een integraal tarief.
4. De typeringslijst voor neonatologie wordt gehanteerd tot maximaal 28 dagen na de á terme datum (de uiterekende datum) indien de pasgeborene een aandoening krijgt die te maken heeft met de geboorte of perinatale periode. De typeringslijst voor kindergeneeskunde wordt gehanteerd vanaf 28 dagen na de á terme datum of op het moment dat de pasgeborene een aandoening krijgt die niet te maken heeft met de geboorte of perinatale periode.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 4.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Algemene registratiebepalingen – Subtrajecten

De instelling is samen met de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert verantwoordelijk voor de juiste registratie van de ICD-10-code van de hoofddiagnose. De ICD-10-code wordt geregistreerd per subtraject.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 15.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Algemene registratiebepalingen – Zorgactiviteiten

1. De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, is verantwoordelijk voor het vaststellen of er bij de behandeling van een patiënt aan de medische indicatievereisten wordt voldaan op basis van de Zorgverzekeringswet. Daarnaast is hij/zij ook verantwoordelijk om dit op een juiste wijze vast te leggen bij de registratie van de zorgactiviteit.
2. De verleende zorg wordt vastgelegd in door de NZa vastgestelde enkelzijdig omschreven zorgactiviteiten. De omschrijvingen en definities zoals omschreven in deze regeling zijn hierbij leidend.
3. De zorgactiviteit wordt vastgelegd op de kwalificatiecode van de beroepsbeoefenaar die de zorg feitelijk heeft geleverd. Deze verplichting geldt alleen voor beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren (NR artikel 1 sub dd). Deze verplichting geldt niet voor arts-assistenten.
4. Zorgactiviteiten zijn vorm- en locatieonafhankelijk, tenzij in de regeling of zorgactiviteit-omschrijving anders vermeld staat.

5. Indien meerdere specialismen bijdragen aan het uitvoeren van één zorgactiviteit, wordt deze zorgactiviteit door één betrokken beroepsbeoefenaar gebruikt voor de afleiding van een dbc-zorgproduct.
6. Een uitgevoerde zorgactiviteit mag slechts aan één subtraject worden gekoppeld.
7. Wanneer dubbelzijdige aandoeningen aan beide zijden operatief behandeld worden en hiervoor een parallel zorgtraject wordt geopend, dan worden vanaf het moment dat één van de operatieve subtrajecten is afgesloten alle erop volgende zorgactiviteiten binnen één zorgtraject geregistreerd.
8. Zorgactiviteiten die (binnen) 120 dagen na de ingangsdatum van deze regeling worden beëindigd, mogen enkel geregistreerd worden in overlopende subtrajecten (subtrajecten gestart in jaar t-1 en doorlopend in jaar t).
9. Verpleegdagen worden gekoppeld aan het subtraject van de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en verantwoordelijk is voor de klinische opname. Alle verpleegdagen die horen bij de klinische opname worden binnen hetzelfde zorgtraject aan een subtraject gekoppeld. Uitzonderingen hierop zijn:
 - Een klinische overdracht van de patiënt aan een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert. Wanneer dit expliciet uit het medisch dossier blijkt, worden de opvolgende verpleegdagen gekoppeld aan het subtraject van de overnemende beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert.
 - Kinderen met een SKION-stratificatie die een allogene stamceltransplantatie of immuun effectorcel therapie ondergaan en voorafgaand aan de transplantatie- of infusiefase al klinisch opgenomen zijn. De verpleegdagen worden dan vanaf de start van de conditionering aan het zorgtraject voor de stamceltransplantatie of immuun effectorcel therapie gekoppeld.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 23.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Met dit artikel is de discrepantie opgeheven dat een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert wel een patiënt klinisch mag opnemen, maar niet klinisch mag overnemen. De wijziging maakt het mogelijk dat een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, een patiënt klinisch kan opnemen en klinisch kan overnemen.

G2. Wat is de startdatum van het zorgtraject?

Het zorgtraject start op de datum dat de eerste zorgactiviteit plaatsvindt in het kader van een nieuwe zorgvraag van een patiënt. Het zorgtraject kan ook starten op de datum van een verstrekking/toediening van een add-on geneesmiddel of ozp stollingsfactor aan de patiënt.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 4, lid 1.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Op het moment dat een patiënt zich bij een zorgaanbieder meldt met een zorgvraag, dan opent de zorgaanbieder direct een zorgtraject. Dit betekent dat het zorgtraject start op het moment dat de eerste zorgactiviteit plaatsvindt. Tijdens het zorgtraject registreert de behandelaar alle activiteiten en verrichtingen die zijn ingezet om de zorgvraag te behandelen.

Een DBC-zorgtraject kan starten op de datum van een verstrekking/toediening van een add-on geneesmiddel of overig zorgproduct stollingsfactor aan een patiënt. Aan alle andere voorwaarden die horen bij het openen van een zorgtraject moet voldaan worden.

G3. Wat is de startdatum van een zorgtraject als deze voortvloeit uit een overig zorgproduct voor eerstelijnsdiagnostiek of paramedische behandeling en diagnostiek?

Een overig zorgproduct uit de categorieën eerstelijnsdiagnostiek en paramedische behandeling en onderzoek, mag alleen in rekening worden gebracht als er sprake is van:

- Een verzoek voor het uitvoeren van dit overige zorgproduct van de eerste lijn, waarbij dit overige zorgproduct niet op dezelfde dag leidt tot opening van een zorgtraject voor dezelfde zorgvraag; of
- (...)

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 34. lid 3.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Als een overig zorgproduct op dezelfde dag leidt tot opening van een zorgtraject is die datum dus de startdatum van het zorgtraject. Als het overig zorgproduct echter op een latere datum leidt tot een zorgproduct, wordt die latere datum de datum van openen van het zorgproduct en kan het overige zorgproduct afzonderlijk geregistreerd worden.

G4. Wie mag een zorgtraject openen, sluiten en declareren?

Toelichting:

De regels voor het openen van een zorgtraject zijn afhankelijk van het zorgtype van het subtraject.

Zorgtype subtraject	Mag geopend/geregistreerd worden door
Zorgtraject met subtraject ZT11 of ZT21	Beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert (ook op de SEH)
Zorgtraject met subtraject ZT13 (intercollegiaal consult)	Medisch specialist of arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant of klinisch verloskundige die de poortfunctie uitvoert
Zorgtraject met subtraject ZT41 (overig zorgproduct)	Beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert
Zorgtraject met subtraject ZT51 of ZT52 (ic-zorg)	Intensivist of andere medisch eindverantwoordelijke
Zorgtraject met subtraject ZT51 (ondersteuning)	De ondersteuner (bv. anesthesist) of beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert in de rol van ondersteuner

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 5 t/m 13.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

G5. Wie mag welke zorgactiviteiten registreren binnen een zorgtraject?

Toelichting:

In de Regeling medisch-specialistische zorg 2026 zijn regels opgenomen voor het openen van een zorgtraject. Het openen van een zorgtraject is afhankelijk van het zorgtype van het subtraject.

Er zijn echter beperkingen welke zorgactiviteiten binnen zorgtrajecten/subtrajecten door wie geopend (geregistreerd) mogen worden. Dit is weergegeven in onderstaande tabel.

Zorgactiviteit	Mag geopend/geregistreerd worden door
Eerste polikliniekbezoek	Poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige
Herhaalpolikliniekbezoek	Poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige
Screen-to-screen consult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek	Poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige
Screen-to-screen consult ter vervanging van een herhaalpolikliniekbezoek	Poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige
Belconsult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek	Poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige
Belconsult ter vervanging van een herhaalpolikliniekbezoek	Poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige
Schriftelijke consultatie ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek	Poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige
Schriftelijke consultatie ter vervanging van een herhaal- polikliniekbezoek	Poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige
Herhaalconsult door (medisch) vertegenwoordiger van een patiënt voor wie persoonlijke aanwezigheid een te grote verstoring van dagelijks functioneren en welzijn betekent	Beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert
Groepsconsult tussen beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitoefent en een patiënt waarbij meerdere patiënten aanwezig zijn	Beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert
Consult Samen beslissen	Beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert
Multidisciplinair overleg	Minimaal drie beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren of ondersteunende specialisten werkzaam voor minimaal drie verschillende medisch specialismen

Multidisciplinair consult	Minimaal twee beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren of ondersteunende specialisten van verschillende medisch specialismen
Overleg palliatieve zorg	Palliatief team bestaande uit ten minste twee poortspecialisten van verschillende specialismen of één poortspecialist en één beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert
Consult door beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en lid is van het team palliatieve zorg	Beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert
Proactieve zorgplanning	Beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert
Spoedeisende hulp contact op de SEH-afdeling	Poortspecialist, SEH-arts, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant of klinisch verloskundige
Spoedeisende hulp contact buiten de SEH-afdeling, elders in het ziekenhuis	Poortspecialist, SEH-arts, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant of klinisch verloskundige
Intercollegiaal consult (ICC) en intercollegiaal consult revalidatie	Medisch specialist, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant of klinisch verloskundige die de poortfunctie uitvoert van een ander medisch specialisme
Medebehandeling	Medisch specialist, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant of klinisch verloskundige die de poortfunctie uitvoert van een ander medisch specialisme
Second opinion van een diagnose, behandeladvies of behandeling	Beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert
Expertiseadvies zonder patiëntencontact	Een of meerdere beroepsbeoefenaren, werkzaam binnen hetzelfde expertisecentrum, waarvan er minimaal één de poortfunctie uitvoert
Expertiseadvies met patiëntencontact	Een of meerdere beroepsbeoefenaren, werkzaam binnen hetzelfde expertisecentrum, waarvan er minimaal één de poortfunctie uitvoert

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, zie bij de verschillende zorgactiviteiten.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is verantwoordelijk voor het vastleggen van alle activiteiten, dus openen, typeren en sluiten, die in het kader van de behandeling van een patiënt gedurende het gehele DBC-traject plaatsvinden.

Binnen deze regels voor openen en wie wat mag doen kunnen zich verschillende situaties voordoen:

Situatie 1:

De verpleegkundig specialist/physician assistant/SEH-arts verricht handelingen binnen een geopend **subtraject** van de poortspecialist. De poortspecialist declareert.

Situatie 2:

De verpleegkundig specialist/physician assistant/SEH-arts handelt binnen een geopend **zorgtraject** van de medisch specialist. Gedurende de looptijd van het **subtraject** is er geen inmenging van medisch specialist: de activiteiten van de verpleegkundig specialist/physician assistant/SEH-arts leiden tot een declaratie, onder de vlag van een poortspecialist.

Situatie 3:

De verpleegkundig specialist/physician assistant/SEH-arts handelt geheel zelfstandig een zorgvraag af. De verpleegkundig specialist/physician assistant opent een **eigen zorgtraject** en opent, sluit en declareert vervolgens het initieel subtraject en eventuele vervolgtrajecten. In dit geval wordt de AGB-code van het uitvoerend specialisme vermeld op basis van de typeringslijst waarvan deze beroepsbeoefenaar gebruik maakt.

G6. Wat zijn de voorwaarden voor het openen van een zorgtraject?

Toelichting:

De regels voor het openen van een zorgtraject zijn afhankelijk van het zorgtype van het subtraject.

Openen zorgtraject (met subtraject ZT11)

Een zorgtraject met subtraject ZT11 wordt door de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert geopend indien de patiënt zich meldt met een nieuwe zorgvraag bij een instelling. Voor deze zorgvraag is bij het betreffende specialisme binnen deze instelling nog geen zorgtraject geopend. Dit blijkt uit het medisch dossier. Een nieuw te openen zorgtraject voldoet aan de volgende voorwaarden:

- Er is sprake van een behandelrelatie voor de zorgvraag tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt zoals beschreven in de Wet Geneeskundige Behandelovereenkomst (WGBO).
- De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is verantwoordelijk voor de anamnese, de diagnosestelling en het te voeren beleid. Dit blijkt uit het medisch dossier.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 5, lid 1 en 3.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Het begrip 'te voeren beleid' verduidelijkt dat er niet altijd sprake hoeft te zijn van een behandeling als activiteit, maar dat er ook sprake kan zijn van een conservatieve behandeling. Het te voeren beleid is in principe onlosmakelijk verbonden aan de anamnese en diagnosestelling.

Een nieuw te openen zorgtraject voldoet aan de volgende voorwaarden:

- Er is sprake van een behandelrelatie voor de zorgvraag tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt zoals beschreven in de Wet Geneeskundige Behandelovereenkomst (WGBO).
- De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is verantwoordelijk voor anamnese, diagnosestelling en het te voeren beleid. Dit blijkt uit het medisch dossier.

Als de zorgverlener voldoet aan de overige vereisten, dan mag een DBC-traject worden geopend. Of het DBC-zorgtraject gedeclareerd kan worden, is afhankelijk van de geleverde zorg en de geregistreerde zorgactiviteiten.

De beroepsbeoefenaar (of medewerkers die door de medisch specialist gemachtigd zijn tot het administratief openen van een zorgtraject) die de poortfunctie uitvoert, opent een zorgtraject en registreert door wie de patiënt is doorverwezen.

Beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren zijn een poortspecialist, een ondersteunend specialist, (interventie-radioloog, anesthesist als pijnbestrijder, klinisch geneticus en SEH-arts), arts-assistent, klinisch fysicus audioloog, specialist ouderengeneeskunde, physician assistant, verpleegkundig specialist, klinisch technoloog en klinisch verloskundige.

Een zorgtraject loopt gedurende het gehele behandel en/of controletraject van een bepaalde zorgvraag. Door een zorgtraject te openen, wordt automatisch direct een subtraject geopend. Het zorgtraject volgt het zorgproces en de declaratie gebeurt vervolgens per subtraject. Een subtraject is een afgebakende periode binnen het zorgtraject waarover de geleverde zorg wordt gedeclareerd, gemarkeerd door de afsluitmomenten zoals beschreven in de Nadere Regel. Een zorgtraject bevat één of meerdere subtrajecten.

G7. Wat zijn de voorwaarden voor het openen van zorgtrajecten met subtrajecten?

Toelichting:

Bij de openingsregels van zorgtrajecten wordt onderscheid gemaakt in de volgende zorgtypes:

Zorgtype subtraject	Betreft
Zorgtraject met subtraject ZT11 of ZT21	Initiële behandeling Vervolgbehandeling
Zorgtraject met subtraject ZT13	ICC (intercollegiaal consult)
Zorgtraject met subtraject ZT41 (overig zorgproduct)	Bij levering van een overig zorgproduct (ozp), door een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert op verzoek van de eerste lijn, of een specialisme werkzaam binnen dezelfde instelling waarvoor de dbc-systematiek niet geldt
Zorgtraject met subtraject ZT51 of ZT52 (ic-zorg)	Voor opname op de ic-afdeling of een ic-intercollegiaal consult buiten de ic
Zorgtraject met subtraject ZT51 (ondersteuning)	Voor ondersteuning aan een lopende zorgvraag

Zorgtrajecten met subtrajecten met zorgtype 11 (initiële behandeling) of 21 (vervolgbehandeling)

Een zorgtraject met subtraject zorgtype 11 wordt geopend als een patiënt bij een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert (ook op de SEH) komt met een reguliere of spoedeisende zorgvraag waar nog geen zorgtraject voor is geopend, of als voor de zorgvraag bij deze beroepsgroep nog geen zorgtraject geopend is. De patiënt kan zowel afkomstig zijn van buiten de instelling (extern) of vanuit de eigen instelling (intern) worden doorverwezen.

De daaropvolgende subtrajecten hebben het zorgtype 21 (vervolgbehandeling). In de Nadere Regel is beschreven op welk moment een subtraject met zorgtype 11 of 21 wordt afgesloten. Het zorgtraject wordt pas gesloten als er een periode van drie keer 120 dagen na afsluiten van een subtraject geen zorgactiviteiten meer zijn geregistreerd of gepland zijn in de toekomst, of direct na het overlijden van de patiënt. Een zorgtraject behorend bij een zorgtype 11 of 21 subtraject kan hierdoor meerdere subtrajecten bevatten.

Zorgtrajecten met een subtraject met zorgtype 13

Een zorgtraject met subtraject zorgtype 13 ICC (intercollegiaal consult) wordt door de medisch specialist of arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant of klinisch verloskundige die de poortfunctie uitvoert, geopend bij een intercollegiaal consult voor een patiënt waarbij minimaal één van de volgende zorgactiviteiten wordt geregistreerd: verpleegdag, klinische zorgdag in de thuissituatie, ic-dag (ook NICU of PICU), verblijfsdagen ggz op een PAAZ of PUK, intensieve niet-electieve en langdurige kindergeneeskundige zorg met thuisovernachting, langdurige observatie zonder overnachting of dagverpleging die klinisch is opgenomen.

Voor zorgtype 13 geldt dat de zorg die geleverd wordt voor een intercollegiaal consult zich beperkt tot de periode van verblijf van een patiënt. Het zorg-/subtraject met zorgtype 13 wordt afgesloten wanneer de periode van verblijf van het zorgtraject van de aanvrager wordt beëindigd, of uiterlijk op de 120e dag. Binnen deze zorgtrajecten is dus geen sprake van een vervolgbehandeling. Dit zorgtraject bevat slechts één subtraject.

Zorgtrajecten met een subtraject met zorgtype 41

Een zorgtraject met subtraject zorgtype 41 wordt geopend door een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, indien deze op verzoek van de eerstelijns of een specialisme waarvoor de dbc-systematiek niet geldt (bijvoorbeeld mond-, kaak- en aangezichtschirurgie) een overig zorgproduct levert. Hierin wordt alle zorg geregistreerd die in het kader van het overig zorgproduct is uitgevoerd. Binnen deze zorgtrajecten is geen sprake van een vervolgbehandeling. Dit zorgtraject bevat slechts één subtraject.

Zorgtrajecten met een subtraject met zorgtype 51 of 52 ten behoeve van ic-zorg

Voor een opname op de intensive care (ic) afdeling, voor een ic-intercollegiaal consult buiten de ic, of het vervoer van een patiënt met een interklinisch transport of MICU-transport, wordt per periode een apart zorg-/subtraject zorgtype 51 of 52 geopend. Hierin wordt alle zorg die uitgevoerd wordt op de ic geregistreerd. In het geval van een ic-intercollegiaal consult buiten de ic en het interklinisch transport of MICU-transport wordt dit in het zorg-/subtraject van het ic-consult geregistreerd. Dit geldt voor de ic-zorgactiviteiten (add-ons ic), maar ook andere zorgactiviteiten zoals laboratoriumverrichtingen. Op deze wijze is het mogelijk een volledig beeld te krijgen van de geleverde zorg tijdens een ic-behandeling.

Een zorgtype 51 kan alleen geopend worden in combinatie met het bijbehorende zorgtype 11 of 21 subtraject en wordt geopend wanneer de ic-zorg deel uitmaakt van een zorgtraject van een lopende zorgvraag. Alle zorgactiviteiten die aan het ic-zorg-/subtraject zorgtype 51 zijn gekoppeld, worden onderdeel van het profiel van het bijbehorende zorgtype 11 of 21 subtraject op het moment van afleiding in een grouper, maar zijn wel apart te onderscheiden. Het ic-zorg-/subtraject zorgtype 51 wordt tegelijk met het bijbehorende zorgtype 11 of 21 subtraject van de lopende zorgvraag naar een grouper gestuurd. Dit kan pas nadat het subtraject van die lopende zorgvraag is afgesloten conform de afsluitregels die staan in de Nadere Regel. Een grouper controleert bij zorgtype 51 op de aanwezigheid van een subtraject zorgtype 11 of 21. De relevante ic-zorgactiviteiten worden er door een grouper uitgefilterd en mogen afzonderlijk gedeclareerd worden als ic add-on zorgproducten. Zorgtype 52 wordt geopend indien een patiënt rechtstreeks op de ic-afdeling wordt opgenomen en er geen lopende zorgvraag is.

Wanneer een cliënt zorg ontvangt in het kader van een zwangerschap en wordt opgenomen op de ic, maar de zorg in beginsel plaatsvindt op grond van de Beleidsregel Integrale Geboortezorg, dan mag deze zorg op de ic geregistreerd worden als een zorgtype 51 of 52 traject.

Een subtraject met zorgtype 52 mag zelfstandig aan een grouper worden aangeboden. Een grouper controleert bij zorgtype 52 niet op de aanwezigheid van een subtraject met zorgtype 11 of 21. Enkel de add-ons zijn hier declarabel. De overige zorg op de ic - die niet als add-ons gedeclareerd mag worden - is niet declareerbaar. De ic add-ons mogen tussentijds gedeclareerd worden, maar dienen wel binnen een subtraject zorgtype 51 of 52 aan een grouper te worden aangeboden.

Een zorgtraject met een subtraject zorgtype 51 of 52 met betrekking tot een opname op de ic-afdeling en een ic-intercollegiaal consult buiten de ic, wordt afgesloten op het moment dat de patiënt van de ic-afdeling wordt ontslagen of op de dag van uitvoering van het ic intercollegiale consult. Binnen deze zorgtrajecten is dus geen sprake van een vervolgbehandeling. Dit zorgtraject bevat slechts één subtraject.

NB: een subtraject bestaat altijd in combinatie met het eigen zorgtraject. Voor het registreren en koppelen tussen zorg-/subtrajecten is gekozen voor een technisch, eenduidige oplossing voor alle zorgtypes 11, 13, 21, 41, 51 en 52, waardoor gebruik gemaakt kan worden van dezelfde koppelalgoritmen.

De openings- en sluitdatum van subtrajecten met zorgtype 13, 41, 51 en 52 zijn gelijk aan de openings- en sluitdatum van het zorgtraject. In de Nadere Regel is beschreven op welke momenten zorgtrajecten met subtraject met zorgtype 13, 41, 51 of 52 worden afgesloten.

Zorgtrajecten met een subtraject met zorgtype 51 voor ondersteuning aan een lopende zorgvraag

Het registratiemodel biedt de mogelijkheid om in een apart zorg-/subtraject zorg te registreren die geleverd wordt als ondersteuning aan een lopende zorgvraag (elk subtraject heeft een 'eigen' zorgtraject). In het geval dat een zorgtraject maar één subtraject heeft spreken we van een zorg-/ subtraject. Dit betreft zorg-/subtrajecten met zorgtype 13, 41, 52 en 52). Deze zorg is geen medebehandeling, maar maakt wel deel uit van de behandeling van de lopende zorgvraag. Het zorgtraject met een zorgtype 51 kan hierbij in twee situaties worden ingezet:

1. registreren van zorgactiviteiten uitgevoerd voor het ondersteunen van een lopende zorgvraag;
2. het creëren van integrale zorgproducten voor transplantatiezorg.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

De registratie van geleverde zorg moet aan bepaalde voorwaarden voldoen. Deze zijn beschreven in de Regeling medisch-specialistische zorg 2026, waarin de volgende registratieregels zijn opgenomen:

- Die het begin en einde van de periode bepalen waarover de geleverde zorg kan worden gedeclareerd (de subtrajecten);
- Die voorschrijven welke gegevens nodig zijn voor registratie, zodat een grouper een declarabel dbc-zorgproduct en eventueel andere declarabele prestaties kan afleiden.

De maximale doorlooptijd van een subtraject is gelimiteerd tot maximaal 120 dagen.

De beroepsbeoefenaar (of medewerkers die door de medisch specialist gemachtigd zijn tot het administratief openen van een zorgtraject) die de poortfunctie uitvoert, opent een zorgtraject en registreert door wie de patiënt is doorverwezen.

Beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren zijn een poortspecialist, een ondersteunend specialist, (interventie-radioloog, anesthesist als pijnbestrijder, klinisch geneticus en SEH-arts), arts-assistent, klinisch fysicus audioloog, specialist oude-rengeneeskunde, physician assistant, verpleegkundig specialist, klinisch technoloog en klinisch verloskundige.

Een zorgtraject loopt gedurende het gehele behandel en/of controletraject van een bepaalde zorgvraag.

Door een zorgtraject te openen, wordt automatisch direct een subtraject geopend. Het zorgtraject volgt het zorgproces en de declaratie gebeurt vervolgens per subtraject. Een subtraject is een afgebakende periode binnen het zorgtraject waarover de geleverde zorg wordt gedeclareerd, gemarkeerd door de afsluitmomenten zoals beschreven in de Regeling medisch-specialistische zorg 2026. Een zorgtraject bevat één of meerdere subtrajecten.

G8. Welke verschillende zorgtrajecten met subtrajecten bestaan er?

- ZT11: het eerste subtraject binnen een zorgtraject.
- ZT21: alle volgende subtrajecten binnen een zorgtraject na afsluiting van zorgtype 11.
- ZT13: subtraject bij een intercollegiaal consult (icc). Subtrajecten met zorgtype 13 vormen tevens een zorgtraject.
- ZT51: subtraject met opname op de ic en voor ic intercollegiaal consult buiten de ic met een bijbehorende behandeling door een poortspecialist.
- ZT52: subtraject voor opname op de ic zonder een bijbehorende behandeling door een poortspecialist.
- ZT41: subtraject voor een overig zorgproduct uit de subcategorie medisch specialistische behandeling en diagnostiek.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 6, lid 2 sub a.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

G9. Wanneer mag een zorgtraject worden geopend door een tweede beroepsbeoefenaar?

Algemeen geldt voor het openen van een zorgtraject (met subtraject ZT11):

1. Een zorgtraject met subtraject ZT11 wordt door de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert geopend indien de patiënt zich meldt met een nieuwe zorgvraag bij een instelling. Voor deze zorgvraag is bij het betreffende specialisme binnen deze instelling nog geen zorgtraject geopend. Dit blijkt uit het medisch dossier.
2. Multidisciplinaire behandeling
 1. Als er sprake is van een multidisciplinaire behandeling kunnen er voor dezelfde zorgvraag van een patiënt meerdere zorgtrajecten worden geopend. Er is sprake van multidisciplinaire behandeling indien er sprake is van één zorgvraag waarbij meerdere poortspecialismen verantwoordelijk zijn voor het uit te voeren beleid met betrekking tot de zorgvraag.
 2. Er is géén sprake van multidisciplinaire behandeling indien binnen een zorgtraject zowel een SEH-arts (of een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de SEH-functie uitoefent) als een andere beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert een deel van de prestaties in het kader van één zorgvraag uitvoeren. In dat geval wordt één zorgtraject geopend.
 3. Voor de diagnosetyping 'complexe leeftijdsgerelateerde AYA-zorgvraag bij kanker' wordt één zorgtraject geopend (eventueel parallel aan het zorgtraject voor de oncologische zorgvraag). Hierbij moet sprake zijn van behandeling door een multidisciplinaire AYA-poli, conform SONCOS-normering.
3. Een nieuw te openen zorgtraject voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - Er is sprake van een behandelrelatie voor de zorgvraag tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt zoals beschreven in de Wet Geneeskundige Behandelovereenkomst (WGBO).
 - De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is verantwoordelijk voor de anamnese, de diagnosestelling en het te voeren beleid. Dit blijkt uit het medisch dossier.
4. Parallelle zorgtrajecten binnen eenzelfde specialisme
 - a. Voor het openen van een parallel zorgtraject binnen eenzelfde specialisme gelden de eisen zoals beschreven in bovenstaande leden en moet sprake zijn van een separaat uit te voeren beleid ten aanzien van de zorgvraag.
 - b. Een parallel zorgtraject met eenzelfde diagnosetyping mag worden geopend indien sprake is van een dubbelzijdige aandoening waarbij binnen de looptijd van een subtraject aan beide zijde een zorgactiviteit wordt uitgevoerd die voorkomt in bijlage 1 bij het registratieaddendum (42-dagenregel zorgactiviteiten). De combinatie van diagnosen mag hierbij niet voorkomen in de 'Diagnose Combinatie Tabel' (bijlage bij deze regeling).

c. (...)

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 5, lid 1, 2, 3 en 4.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Om als tweede poortspecialist een eigen zorgtraject te kunnen openen dient voldaan te worden aan de volgende voorwaarden:

- Er is sprake van een behandelrelatie voor de zorgvraag tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt.
- De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is verantwoordelijk voor de anamnese en diagnosestelling.
- De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is verantwoordelijk voor het uit te voeren beleid met betrekking tot de zorgvraag.

Beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren zijn een poortspecialist, een ondersteunend specialist, (interventie-radioloog, anesthesist als pijnbestrijder, klinisch geneticus en SEH-arts), arts-assistent, klinisch fysicus audioloog, specialist oude-rengeneeskunde, physician assistant, verpleegkundig specialist, klinisch technoloog en klinisch verloskundige.

Het begrip 'te voeren beleid' verduidelijkt dat er niet altijd sprake hoeft te zijn van een behandeling als activiteit, maar dat er ook sprake kan zijn van een conservatieve behandeling. Het te voeren beleid is in principe onlosmakelijk verbonden aan de anamnese en diagnosestelling.

De beroepsbeoefenaar maakt zelf de afweging of het openen van een DBC gerechtvaardigd is.

G10. Mag een zorgverlener een DBC-zorgtraject openen als er in het gehele zorgtraject geen face-to-face contact plaatsvindt?

Toelichting:

Met ingang van 1 januari 2020 is er voor het openen van een DBC-zorgtraject geen 'directe' verplichting meer voor een face-to-face contact tussen de patiënt en de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert. Als u voldoet aan de overige vereisten, dan mag u een DBC-traject openen. Of u het DBC-zorgtraject kunt declareren is afhankelijk van de geleverde zorg en de geregistreerde zorgactiviteiten.

Bij sommige zorgactiviteitsomschrijvingen is de verplichting van een face-to-face contact opgenomen. Deze zorgactiviteiten kunnen dus niet op afstand geleverd worden.

De NZa omschrijft zorgactiviteiten vorm- en locatieafhankelijk. Dat houdt in dat een zorgactiviteit ook geregistreerd mag worden indien de zorg op afstand geleverd wordt, mits in de NZa regeling of in de zorgactiviteitsomschrijving geen face-to-face contact vereist wordt.

De DBC-systematiek borgt op verschillende manieren dat in de meeste gevallen de patiënt op enig moment is gezien. Deze borging ligt in de Regeling medisch-specialistische zorg 2026 en in de zorgactiviteit-omschrijvingen. Zorgactiviteiten mogen geregistreerd worden indien is voldaan aan de omschrijving van de desbetreffende zorgactiviteit en de aanvullende registratievoorwaarden uit de Regeling medisch-specialistische zorg 2026.

Bij sommige zorgactiviteitsomschrijvingen is de verplichting van een face-to-face contact opgenomen. Deze zorgactiviteiten kunnen dus niet op afstand geleverd worden.

LET OP:

Het is ter beoordeling aan de medisch specialist of het medisch inhoudelijk verantwoord is om zorg op afstand te leveren.

G11. Wanneer wordt een DBC-zorgtraject gesloten?

Toelichting:

Wanneer een zorgtraject wordt afgesloten is afhankelijk van het type subtraject in het zorgtraject. Onderstaand de verschillende subtraject typen met de bijbehorende afsluitregels.

Sluiten zorgtraject (met subtraject ZT11 of ZT21)

1. Een zorgtraject met één of meer subtrajecten met ZT11 of ZT21 wordt afgesloten na een periode van 360 (3 maal 120) dagen na afsluiten van een subtraject indien geen zorgactiviteiten meer zijn geregistreerd of gepland in de toekomst.
2. Een zorgtraject met één of meer subtrajecten met ZT11 of ZT21 kan ook worden afgesloten op het moment van overlijden van een patiënt.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 6, lid 1 en 2.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Sluiten van een zorgtraject bij intercollegiaal consult (icc) (met subtraject ZT13)

Een zorgtraject met een subtraject met ZT13 (intercollegiaal consult) wordt afgesloten wanneer de periode van verblijf van het zorgtraject van de aanvrager wordt beëindigd, of uiterlijk op de 120e dag.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 8.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Sluiten overig zorgtraject (met subtraject ZT41)

Een zorgtraject met een subtraject met ZT41 wordt afgesloten direct na uitvoering van de (laatste) zorgactiviteit als onderdeel van het overig zorgproduct.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 10.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

Een zorgtraject met een subtraject met ZT41 (bij levering van een overig zorgproduct (OZP) door een poortspecialisme op verzoek van de eerstelijns of een specialisme werkzaam binnen dezelfde instelling waarvoor de DBC-systematiek niet geldt) wordt dus afgesloten direct na uitvoering van de (laatste) zorgactiviteit als onderdeel van het overig zorgproduct.

Sluiten ic-zorgtraject (met subtraject ZT51 of ZT52)

1. Een zorgtraject met een subtraject met ZT51 of ZT52, met betrekking tot een opname op de ic-afdeling en een ic intercollegiaal consult buiten de ic, wordt afgesloten op het moment dat de patiënt van de ic-afdeling wordt ontslagen of op de dag van uitvoering van het ic intercollegiaal consult.
2. Als het ic-zorg/subtraject ZT51 nog loopt terwijl het bovenliggende subtraject van de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert wordt afgesloten, wordt het zorg/subtraject ZT51 op hetzelfde moment afgesloten. Gelijktijdig met het openen van een vervolgsbtraject (ZT21) wordt een nieuw ic-zorg/subtraject ZT51 geopend. Als het subtraject van de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is afgesloten conform de afsluitregels in artikel 17, 18 en 19, wordt het afgesloten subtraject (ZT11 of ZT21) van de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert naar een grouper gestuurd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 12.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Een ic-zorg/subtraject ZT51 wordt afgesloten op het moment dat het zorgtraject van de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, wordt afgesloten. Hiermee wordt verduidelijkt dat de intensivist de beroepsbeoefenaar is die verantwoordelijk is voor de zorgvraag van de patiënt op de ic. Dit betekent dat er sprake kan zijn van meerdere beroepsbeoefenaren die verantwoordelijk zijn voor de zorgvraag van de patiënt op de ic.

Sluiten ondersteunend zorgtraject (met subtraject ZT51)

Een zorgtraject met een subtraject met ZT51 voor ondersteuning bij een lopende zorgvraag wordt afgesloten wanneer het ZT 11 of ZT21 subtraject van die lopende zorgvraag wordt afgesloten. Het afgesloten subtraject ZT51 wordt tegelijk met het ZT11 of ZT21 subtraject naar een grouper gestuurd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 14.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

G12. Wanneer wordt een DBC-subtraject gesloten?

Toelichting:

Wanneer een subtraject wordt afgesloten is afhankelijk van het type subtraject. Onderstaand de verschillende subtraject typen met de bijbehorende afsluitregels.

Sluiten klinisch subtraject met ZT11 of ZT21

1. Een klinisch subtraject met een ZT11 of 21 (initiële of vervolgbehandeling) wordt gesloten op de 42^e dag na ontslagdatum.
2. Wanneer binnen deze 42-dagen periode een klinische (her-)opname plaatsvindt voor dezelfde zorgvraag, dan wordt afgesloten op de 42^e dag na de ontslagdatum van de laatste klinische opname.
3. Wanneer binnen deze 42-dagen periode nog een dagverpleging (1 of meer) of operatieve ingreep (1 of meer) plaatsvindt voor dezelfde zorgvraag, dan wordt het subtraject toch afgesloten op de 42^e dag na de ontslagdatum van de laatste klinisch opname.
4. Indien een subtraject na 120 dagen na opening nog niet gesloten is, wordt het op de 120^e dag gesloten. Eventueel kan op de volgende dag een volgend subtraject worden geopend.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 17.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Onder klinisch subtraject wordt verstaan een subtraject met zorgtype 11 of 21 waarbinnen een klinische opname heeft plaatsgevonden.

Het gaat hierbij om een klinische (her-)opname voor dezelfde zorgvraag.

Als de 120^e dag van een subtraject zich binnen een klinische periode of binnen de 42-dagen periode na de ontslagdatum van de laatste klinische opname bevindt, dan wordt het subtraject afgesloten op de 120^e dag.

Sluiten niet-klinisch subtraject met ZT11 of ZT21

1. Een niet-klinisch subtraject (dagverpleging of polikliniek) met operatieve ingrepen, met ZT11 of ZT21 wordt gesloten op de 42^e dag na de datum waarop de operatieve ingreep heeft plaatsgevonden.
2. Wanneer binnen deze 42 dagen de patiënt opnieuw een operatieve ingreep ondergaat dan wordt het subtraject afgesloten op de 42^e dag na de datum van de laatste ingreep.

3. Een niet-klinisch subtraject (dagverpleging of polikliniek) met een conservatieve (= niet-operatieve) behandeling wordt als volgt afgesloten:
 - a. met ZT11: op de 90^e dag na de opening van het subtraject;
 - b. met ZT21: op de 120^e dag na de opening van het subtraject.
4. Indien het subtraject na 120 dagen nog open staat, wordt het op de 120^e dag gesloten. Eventueel kan op de volgende dag een volgend subtraject worden geopend.

Bron: *Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 18.*

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Onder **niet-klinisch subtraject** wordt verstaan een niet-klinisch subtraject (dagverpleging of polikliniek) met zorgtype 11 of 21 waarbinnen een operatieve ingreep heeft plaatsgevonden.

Als de 120^e dag van een subtraject zich binnen een klinische periode of binnen de 42-dagen periode na de ontslagdatum van de laatste klinische opname bevindt, dan wordt het subtraject afgesloten op de 120^e dag.

Onder punt 3 **niet-klinisch subtraject** wordt verstaan een niet-klinisch subtraject (dagverpleging of polikliniek) met zorgtype 11 of 21 waarbinnen een conservatieve (niet-operatieve) behandeling heeft plaatsgevonden.

Onder punt 4 wordt verstaan dat een subtraject maximaal 120 dagen kan openstaan. Dit betekent dat bij het bereiken van de 120^e dag het subtraject dient te worden afgesloten. Ook als de 120^e dag in een klinische periode valt. In dit uitzonderlijke geval kan een klinische periode opgeknipt worden en resulteren in twee klinische subtrajecten.

De maximale looptijd van 120 dagen geldt ook voor subtrajecten die gesloten worden op basis van een uitzonderingsregel. De uitzonderingsregels zijn te vinden in het registratieaddendum.

LET OP:

Als er na 360 dagen na afsluiten van een subtraject geen zorgactiviteiten meer zijn geregistreerd of gepland in de toekomst moet het **zorgtraject** afgesloten worden. Als er na 360 lege subtraject dagen geen nieuwe zorgactiviteiten gepland staan, wordt op de datum van de eerstvolgende zorgactiviteit een **nieuw** zorgtraject geopend. In dit geval is er sprake van verwijstype 'eigen patiënt' als deze patiënt structureel terugkomt bij het betreffende specialisme.

Toelichting:

Wanneer binnen deze 42-dagen periode een klinische (her)opname plaatsvindt voor **dezelfde** zorgvraag, dan wordt een klinisch subtraject afgesloten op de 42e dag na de ontslagdatum van de laatste klinische opname.

Wanneer binnen deze 42-dagen periode nog een dagverpleging (één of meer) of operatieve ingreep (één of meer) plaatsvindt voor dezelfde zorgvraag, dan wordt het subtraject toch afgesloten op de 42e dag na de ontslagdatum van de laatste klinisch opname.

De 42-dagen regel geldt alleen bij een klinische (her) opname voor dezelfde zorgvraag.

De zorgvraag bepaalt of het een nieuw zorgtraject wordt of niet.

G13. Welke zorg moet worden geregistreerd?

De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, is verantwoordelijk voor het vaststellen of er bij de behandeling van een patiënt aan de medische indicatievereisten wordt voldaan op basis van de Zorgverzekeringswet. Daarnaast is hij/zij ook verantwoordelijk om dit op een juiste wijze vast te leggen bij de registratie van de zorgactiviteit.

De verleende zorg wordt vastgelegd in door de NZa vastgestelde enkelzijdig omschreven zorgactiviteiten. De omschrijvingen en definities zoals omschreven in deze regeling zijn hierbij leidend.

De zorgverlener zorgt ervoor dat de declaratiedataset die aan een grouper wordt aangeboden uitsluitend zorgactiviteiten bevat die zijn gekoppeld aan een subtraject ter beantwoording van een zorgvraag van de patiënt met inachtneming van de bepalingen van deze regeling.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 23, lid 1 en 2, art. 30 lid 1.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Onder vastleggen wordt hier ook een juiste vertaling van lokale verrichtingen naar zorgactiviteiten bedoeld. Elke activiteit die een zorgactiviteiten omschrijving en een zorgactiviteiten code heeft, moet worden geregistreerd. De zorgactiviteitenlijst van de NZa is daarbij leidend.

G14. Wanneer kunnen activiteiten in de DBC geregistreerd worden?

Toelichting:

Behandelaren mogen beginnen met registreren zodra de DBC geopend is. Registreren van diagnostiek- en behandelactiviteiten kan direct na het uitvoeren van de activiteit of op een later moment. Behandelaren moeten bij het registreren gebruikmaken van de passende zorgactiviteiten codes die op de **registratiedatum** in de zorgactiviteiten- en verrichtingentabel staan.

Het zorgtraject start op de datum dat de eerste zorgactiviteit plaatsvindt in het kader van een nieuwe zorgvraag van een patiënt. Het zorgtraject kan ook starten op de datum van een verstrekking/ toediening van een add-on geneesmiddel of ozp stollingsfactor aan de patiënt.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 4, lid 1.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

De zorgactiviteiten en bijbehorende codes kunnen in de loop van de tijd gewijzigd worden door de NZa. Daardoor kan het voorkomen dat in een geopende DBC toch zorgactiviteiten geregistreerd worden die niet beschikbaar waren op het moment van openen. Aangezien de datum van openen bepalend is, kunnen zich daardoor validatieproblemen voordoen. Dit geldt met name voor de zogenaamde overloop DBC's.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag C29. Wat is een overloop DBC? en vraag G22. Wat is bepalend voor de DBC-zorgproducten en zorgactiviteiten in een overgang van het ene naar het andere kalenderjaar?

G15. Welke activiteiten worden in het DBC-subtraject geregistreerd?

Toelichting:

Alle activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van de zorg voor een patiënt moeten worden geregistreerd binnen een geopend subtraject. Binnen een subtraject kunnen activiteiten uit verschillende categorieën geregistreerd worden, zoals bijvoorbeeld diagnostiek en behandeling, verblijf en verrichtingen.

G16. Wat houdt de registratieverplichting van de ICD-10 in?

Hoofddiagnose ICD-10

De ziekte of aandoening die aan het einde van een subtraject hoofdzakelijk verantwoordelijk is voor de behoefte van de patiënt aan behandeling of onderzoek.

De instelling is samen met de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert verantwoordelijk voor de juiste registratie van de ICD-10-code van de hoofddiagnose. De ICD-10-code wordt geregistreerd per subtraject.

De ICD-10 code is alfanumeriek en opgebouwd uit drie tot vijf posities, exclusief leestekens zoals punt, slash, asterisk en plusteken (dagger). De ICD-10 code wordt op het diepste niveau geregistreerd.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid r, art. 15, toelichting bij art. 15.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

G17. Wie registreert/declareert een poliklinische controle na een opname/ingreep?

Toelichting:

De NZa gaat ervan uit dat de eerste controle na opname/ingreep behoort tot de opname/ingreep. Indien deze plaatsvindt bij een andere zorgaanbieder, dient dit geregeld te worden via onderlinge dienstverlening aan de zorgaanbieder waar de opname/ingreep heeft plaatsgevonden.

G18. Wanneer mogen twee DBC-zorgproducten worden gedeclareerd bij doorverwijzing?

Toelichting:

Hierbij moet onderscheid gemaakt worden in een doorverwijzing, ook binnen eigen instelling, naar een ander poortspecialisme, óf doorverwijzing naar andere instelling én andere behandelaar (van hetzelfde specialisme) verantwoordelijk voor de zorgvraag van de patiënt.

Doorverwijzing (ook binnen eigen instelling) naar ander poortspecialisme:

Als er sprake is van een multidisciplinaire behandeling kunnen er voor dezelfde zorgvraag van een patiënt meerdere zorgtrajecten worden geopend. Er is sprake van multidisciplinaire behandeling indien er sprake is van één zorgvraag waarbij meerdere poortspecialismen verantwoordelijk zijn voor het uit te voeren beleid met betrekking tot de zorgvraag.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 5, lid 2.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Doorverwijzing naar andere instelling en andere behandelaar (van hetzelfde specialisme) verantwoordelijk voor de zorgvraag van de patiënt:

Hierbij is het van belang dat er **GEEN** sprake meer is van een lopend zorgtraject.

Dit betekent dat bij een doorverwijzing naar een andere zorgaanbieder, de zorgaanbieder waarnaar verwezen wordt een eigen zorgtraject opent. Alle zorgactiviteiten in het kader van die zorg worden daarna aan dat zorgtraject gekoppeld.

Indien beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert in meerdere instellingen werkzaam is en de patiënt vanuit de initiële instelling naar zichzelf verwijst in een andere instelling, wordt de geleverde zorg in de andere instelling via onderlinge dienstverlening in rekening gebracht bij de initiële instelling.

De verplichting genoemd in het vorige lid om zorg via onderlinge dienstverlening in rekening te brengen bij de initiële instelling, geldt niet in de volgende gevallen:

- a. De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en verantwoordelijk is voor de zorgvraag en die vanuit een categorale instelling voor gespecialiseerde zorg (revalidatie-instelling, radiotherapeutisch centrum, dialysecentrum, audiologisch centrum) is gedetacheerd in een ziekenhuis en de patiënt vanuit dat ziekenhuis verwijst naar de categorale instelling voor gespecialiseerde zorg, waarin dezelfde beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert de patiënt (verder) zal behandelen.
- b. De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en verantwoordelijk is voor de patiënt met een (hoog)complexe zorgvraag, vanuit de initiële instelling verwijst naar een andere instelling waar dezelfde beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, de patiënt (verder) zal behandelen, omdat de benodigde behandel faciliteiten, kennis of kunde in de initiële instelling ontbreken.
- c. De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en verantwoordelijk is voor de zorgvraag, de patiënt vanuit de initiële instelling verwijst naar een andere instelling waar dezelfde beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, de patiënt (verder) zal behandelen, omdat de zorg waar de zorgvraag van de patiënt betrekking op heeft door diens zorgverzekeraar niet gecontracteerd is bij de initiële instelling, maar wel bij die andere instelling.
- d. De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en verantwoordelijk is voor de zorgvraag, de patiënt vanuit de initiële instelling verwijst naar een andere instelling waar dezelfde beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, de patiënt (verder) zal behandelen, omdat beide hiervoor genoemde instellingen met betrekking tot de zorgvraag van de patiënt een geformaliseerde vorm van samenwerking met elkaar hebben. Ook het terug verwijzen naar de initiële instelling kan onderdeel zijn van deze geformaliseerde samenwerking. Deze uitzondering is slechts mogelijk onder de voorwaarde dat de zorgverzekeraar(s) waarmee de samenwerkende instellingen contractafspraken maken, hier aanvullende afspraken over maken en deze vastleggen in het contract (contractvereiste).

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 32, lid 5 en 6.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijklijdende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Hierdoor kan de situatie ontstaan dat er nog een declarabel subtraject open zal staan terwijl er al verwijzing heeft plaatsgevonden en door de zorgaanbieder waarnaar verwijzing heeft plaatsgevonden eveneens een zorgtraject opent.

Bij doorverwijzing kan er dus tijdelijk in twee instellingen een DBC openstaan voor dezelfde zorgvraag. In de doorverwijzende instelling staat een DBC open, maar hierin worden geen nieuwe zorgactiviteiten meer vastgelegd aangezien de patiënt niet meer voor deze zorgvraag onder behandeling is in deze instelling. Indien echter

zorgactiviteiten plaatsvinden in de eerste instelling (behorende bij die zorgvraag waarvoor verwijzing geldt) ná doorverwijzing, worden die zorgactiviteiten gezien als onderlinge dienstverlening van de verwijzende zorgaanbieder aan de verwezen zorgaanbieder.

De regelgeving is bedoeld voor een bepaalde zorgvraag. Het kan dus zijn dat de patiënt voor de ene zorgvraag wordt doorverwezen en voor een andere zorgvraag in de eerste instelling onder behandeling blijft.

G19. Hoe moet een complicatie of heroperatie geregistreerd worden?

Toelichting:

Wanneer er sprake is van heroperaties en heropnames als gevolg van complicaties is de volgende regel van toepassing: wanneer de heroperatie en heropname plaatsvindt binnen de looptijd van de reguliere DBC, dan wordt er geen nieuwe DBC geopend.

Voorbeelden van complicaties zijn: postoperatieve (wond)infecties, nabloedingen en naadlekkages.

Als een patiënt binnen 42 dagen na een operatieve ingreep op de polikliniek of dagverpleging komt voor een heroperatie of operatieve behandeling van een complicatie of exacerbatie, dan wordt op de 42^e dag na de datum van de laatste operatieve ingreep het subtraject gesloten.

Wanneer er een heroperatie of heropname volgt als gevolg van een verergering van de aandoening of een complicatie die in redelijkheid bij een uitgevoerde behandeling **niet** voorkomt, dan wordt er een nieuwe DBC geopend. Overigens zal er in veel gevallen dan ook geen sprake zijn van dezelfde zorgvraag en zal een andere DBC worden vastgelegd.

Complicaties of heroperatie die een direct gevolg zijn van de oorspronkelijke ingreep of behandeling behoren binnen het oorspronkelijke zorgtraject geregistreerd te worden.

Betreft het een ingreep en geschiedt de heroperatie binnen 42 dagen na de oorspronkelijke behandeling zal het afsluitmoment daardoor kunnen opschuiven. (De maximale duur van een DBC is echter 120 dagen.) Indien dit geschiedt ná 42 dagen na de oorspronkelijke ingreep zal dit in een volgend subtraject vallen. Voor de validatie van dat vervolg-subtraject kan het nodig zijn de diagnose te wijzigen.

Bij complicatie wordt uitgegaan van de volgende definitie:

'Een complicatie is een onbedoelde en ongewenste gebeurtenis of toestand tijdens of volgend op medisch specialistisch handelen, die voor de gezondheid van de patiënt zodanig nadelig is dat aanpassing van het medisch (be-)handelen noodzakelijk is dan wel dat er sprake is van onherstelbare schade. De complicatie is geconstateerd gedurende de behandeling of bij de direct daaropvolgende poliklinische controle, dan wel binnen een door de wetenschappelijke vereniging bepaalde periode vanaf het begin van de behandeling. Het resultaat van de feitelijke medisch specialistische behandeling, de waarschijnlijkheid van de complicatie en de eventuele aan- of afwezigheid van schuld zijn niet van belang.'

G20. Kan een diagnosecode gewijzigd worden in de loop van een zorgtraject?

Toelichting:

De diagnosecode kan bij aanvang van een zorgtraject (soms) ingevuld worden als een 'werkdiagnose'. Gaandeweg het zorgtraject kan de diagnose specifieker worden of zelfs geheel wijzigen. Indien bij het sluiten van het subtraject de einddiagnose of definitieve diagnose nog niet bekend is, wordt de meest passende werkdiagnose getypeerd. Het kan dus ook voorkomen dat een subtraject een bepaalde diagnose heeft en dat een volgend subtraject binnen hetzelfde zorgtraject een andere diagnose heeft. Een diagnose kan dus tijdens de looptijd van een subtraject veranderen.

De diagnosen zijn te vinden in de typeringslijsten van elk vak. De diagnose van een subtraject is medebepalend voor de uiteindelijke afleiding naar een DBC-zorgproduct.

De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, is verantwoordelijk voor het juist registreren van de typerende diagnose. De typerende diagnose is de diagnose die de zorgvraag over de te declareren periode (het subtraject) het beste typeert bij het sluiten van het subtraject. Dit is de einddiagnose of definitieve diagnose binnen het subtraject.

Voorbeeld:

Patiënt komt bij neurologie binnen en zorgtraject wordt geopend onder dementiesyndromen, met initieel subtraject onder de diagnose code 330-0401. Na enige tijd wordt vastgesteld dat het om een stofwisselingsziekte gaat en het openstaande vervolg subtraject wordt gewijzigd in 330-0303.

De codering van de ICD-10 is van toepassing:

Hoofddiagnose ICD-10

De ziekte of aandoening die aan het einde van een subtraject hoofdzakelijk verantwoordelijk is voor de behoefte van de patiënt aan behandeling of onderzoek.

De instelling is samen met de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert verantwoordelijk voor de juiste registratie van de ICD-10 code van de hoofddiagnose. De ICD-10 code wordt geregistreerd per subtraject.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid r en art. 15.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

G21. Mag een medisch specialist, arts-assistent of SEH-arts meerdere DBC's van verschillende poortspecialismen openen tijdens een contact op de SEH?

Toelichting:

Ten aanzien van registratie op de SEH is het van belang om onderscheid te maken tussen het bestaan van één zorgvraag of van twee zorgvragen.

Patiënt meldt zich op de SEH met één zorgvraag

Uitgaande van een patiënt op de SEH met één zorgvraag waarbij meerdere poortspecialismen betrokken zijn.

Als er sprake is van een multidisciplinaire behandeling kunnen er voor dezelfde zorgvraag van een patiënt meerdere zorgtrajecten worden geopend. Er is sprake van een multidisciplinaire behandeling indien er sprake is van één zorgvraag waarbij meerdere poortspecialismen verantwoordelijk zijn voor het uit te voeren beleid met betrekking tot de zorgvraag.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 5, lid 2, sub a.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

In sommige gevallen kan er sprake zijn van één zorgvraag waarbij meerdere poortspecialismen betrokken zijn als behandelaar. In dat geval is sprake van een multidisciplinaire behandeling en opent elk (poort)specialisme een eigen zorgtraject. Elk poortspecialisme is verantwoordelijk voor het uit te voeren beleid met betrekking tot de zorgvraag.

Als een verpleegkundig specialist of physician assistant namens een **2e/ander** poortspecialisme (primaire zorgvraag door 1e/andere poortspecialist, niet zijnde dezelfde arts-assistent) een eigen zorgvraag onderzoekt en behandelt zou er dus wel sprake zijn van een multidisciplinaire behandeling.

Er is géén sprake van multidisciplinaire behandeling indien binnen een zorgtraject zowel een poortspecialist als een SEH-arts (of een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de SEH-functie uitoefent) als een andere beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert een deel van de prestaties in het kader van één zorgvraag uitvoeren. In dat geval wordt één zorgtraject geopend.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art 5, lid 2, sub b.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Bij sommige zorgvragen kan er sprake zijn van een zorgtraject waarbij zowel een poortspecialist als een SEH-arts een deel van de prestaties in het kader van deze zorgvraag uitvoeren. In dat geval wordt er één zorgtraject geopend. Er is dan geen sprake van multidisciplinaire behandeling.

Patiënt meldt zich op de SEH met meerdere zorgvragen

Algemeen geldt voor het openen van een zorgtraject (met subtraject ZT11):

1. Een zorgtraject met subtraject ZT11 wordt door de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert geopend indien de patiënt zich meldt met een nieuwe zorgvraag bij een instelling. Voor deze zorgvraag is bij het betreffende specialisme binnen deze instelling nog geen zorgtraject geopend. Dit blijkt uit het medisch dossier.
2. Multidisciplinaire behandeling
 - a. Als er sprake is van een multidisciplinaire behandeling kunnen er voor dezelfde zorgvraag van een patiënt meerdere zorgtrajecten worden geopend. Er is sprake van multidisciplinaire behandeling indien er sprake is van één zorgvraag waarbij meerdere poortspecialismen verantwoordelijk zijn voor het uit te voeren beleid met betrekking tot de zorgvraag.
 - b. Er is géén sprake van multidisciplinaire behandeling indien binnen een zorgtraject zowel een SEH-arts (of een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de SEH-functie uitoefent) als een andere beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert een deel van de prestaties in het kader van één zorgvraag uitvoeren. In dat geval wordt één zorgtraject geopend.
1. Een nieuw te openen zorgtraject voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - Er is sprake van een behandelrelatie voor de zorgvraag tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt zoals beschreven in de Wet Geneeskundige Behandelovereenkomst (WGBO).
 - De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is verantwoordelijk voor de anamnese, de diagnosestelling en het te voeren beleid. Dit blijkt uit het medisch dossier.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 5, lid 1, 2 en 3.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren zijn een poortspecialist, een ondersteunend specialist, (interventie-radioloog, anesthesist als pijnbestrijder, klinisch geneticus en SEH-arts), arts-assistent, klinisch fysicus audioloog, specialist ouderengeneeskunde, physician assistant, verpleegkundig specialist, klinisch technoloog en klinisch verloskundige.

De beroepsbeoefenaar maakt zelf de afweging of het openen van een DBC gerechtvaardigd is.

Het begrip 'te voeren beleid' verduidelijkt dat er niet altijd sprake hoeft te zijn van een behandeling als activiteit, maar dat er ook sprake kan zijn van een conservatieve behandeling. Het te voeren beleid is in principe onlosmakelijk verbonden aan de anamnese en diagnosestelling.

LET OP:

Indien deze casus met 2 zorgvragen behandeld wordt door 1 arts-assistent (ANIOS/AIOS) die bij deze patiënt wordt geroepen op de SEH en die arts-assistent is werkzaam is voor meerdere poortspecialismen, niet zijnde een officiële SEH-arts, kan dan die arts-assistent voor beide specialismen (via verschillende AGB-codes) een afzonderlijk zorgtraject openen?

De NZa geeft hierop een antwoord:

Nee. Een arts-assistent werkt op een bepaald moment onder verantwoordelijkheid van een bepaald specialisme. Het kan dus niet zo zijn dat een arts-assistent meerdere zorgtrajecten voor verschillende poortspecialismen opent. De arts-assistent kan alleen een zorgtraject openen voor dat poortspecialisme waarvoor hij/zij op dat moment werkzaam is.

Bron: email NZa aan FMS, dd. 25-11-2015.

Aanvullend geeft de NZa het volgende aan:

Het is dus enkel mogelijk om een tweede zorgtraject te openen indien de AIOS/ANIOS behandeling én diagnostiek uitvoert die niet past binnen de bestaande zorgvraag waar reeds een zorgtraject voor is geopend. Indien enkel diagnostiek wordt uitgevoerd voor een andere zorgvraag, is het dus niet toegestaan om een tweede zorgtraject te openen.

In aanvulling hierop wil ik [de NZa] ook aangeven dat een AIOS/ANIOS slechts één polikliniekbezoek mag registreren, indien deze op de SEH-afdeling een consult levert aan een patiënt voor meerdere zorgvragen. Indien een AIOS/ANIOS overlegt met andere specialismen over de verschillende zorgvragen van de patiënt om te komen tot een juiste inzet van diagnostiek en behandeling, dan is het niet toegestaan om meerdere polikliniekbezoeken te registreren. Er is namelijk maar één consult geleverd door één beroepsbeoefenaar.

Bron: email NZa aan FMS, dd. 03-02-2016.

G22. Wat is bepalend voor de DBC-zorgproducten en zorgactiviteiten in een overgang van het ene naar het andere kalenderjaar?

Overgangsbepaling

Voor subtrajecten gestart in jaar t-1 en doorlopend in jaar t, geldt dat de regeling van jaar t-1 van toepassing is. Op zorgactiviteiten, inclusief overige zorgproducten, is de regeling van toepassing die geldend was op de datum van uitvoering van de zorgactiviteit.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 41.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

Een zorgactiviteit kan geregistreerd worden als deze geldig is op de datum van **uitvoering**. Voor de afleiding van een zorgproduct is echter de **openingsdatum** van een **subtraject** bepalend.

Er is sprake van een overloopsituatie wanneer een subtraject over de jaargrens loopt en er in het nieuwe jaar nieuwe zorgactiviteiten worden geregistreerd, dan tellen deze niet mee bij de bepaling van het zorgproduct. Om toch een juist zorgproduct te krijgen, worden de nieuwe of gewijzigde zorgactiviteiten vertaald naar een vergelijkbare voorganger. De Vertaaltabel Zorgactiviteiten Grouper is een vertaaltabel ingebouwd in de grouper,

die een vertaling bevat van nieuwe zorgactiviteitscodes naar zorgactiviteitscodes die geldig waren in een vorige productstructuur. Op deze manier kan toch afgeleid worden naar een declarabel zorgproduct.

Een nadere uitleg betreffende overloopsituaties bij wijziging van de aanspraak vindt u onder vraag A8. Welke regel geldt als een kleurcodering wijzigt tijdens een behandeling?

G23. Wanneer wordt een klinische opname geregistreerd?

Klinische opname (190021)

De aanvang van een verblijf in een erkende instelling op een voor verpleging ingerichte afdeling, waarvoor één of meer verpleegdagen of klinische zorgdagen in de thuissituatie worden geregistreerd. Bij een onderbreking van de opnameduur (bijvoorbeeld door (een) afwezigheidsdag(en) of door ontslag en heropname op dezelfde kalenderdag) wordt slechts één 'klinische opname' (190021) geregistreerd. Interne verplaatsingen worden niet als nieuwe opnamen gerekend.

Overplaatsing naar een ander ziekenhuis kan wel als een nieuwe opname voor het opnemende ziekenhuis worden gerekend.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24 lid 28.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Een overplaatsing naar een ander ziekenhuis kan een nieuwe opname zijn, maar dat hoeft niet, als niet wordt voldaan aan de voorwaarden voor klinische opname.

G24. Hoe moet een overname tijdens een klinische opname geregistreerd worden?

Klinische opname (190021)

De aanvang van een verblijf in een erkende instelling op een voor verpleging ingerichte afdeling, waarvoor één of meer verpleegdagen of klinische zorgdagen in de thuissituatie worden geregistreerd. Bij een onderbreking van de opnameduur (bijvoorbeeld door (een) afwezigheidsdag(en) of door ontslag en heropname op dezelfde kalenderdag) wordt slechts één 'klinische opname' (190021) geregistreerd. Interne verplaatsingen worden niet als nieuwe opnamen gerekend.

Overplaatsing naar een ander ziekenhuis kan wel als een nieuwe opname voor het opnemende ziekenhuis worden gerekend.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24 lid 28.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Als een patiënt tijdens een klinische opname wordt overgenomen door een ander specialisme, dan geldt dit als klinisch ontslag voor het eerste specialisme.

De ontslagdatum is de datum dat de laatste verpleegdag, klinische zorgdag in de thuissituatie of ic- dag binnen het subtraject is geregistreerd. Dit geldt ook voor situaties waarin de patiënt wordt overgenomen door een ander specialisme.

G25. Hoe worden overige zorgproducten (OZP) geregistreerd?

Algemene registratiebepalingen

Overige zorgproducten worden vastgelegd in zorgactiviteiten. De omschrijving van een zorgactiviteit is eveneens van toepassing op een overig zorgproduct. Ook is de omschrijving van een overig zorgproduct eveneens van toepassing op een zorgactiviteit. Voor de registratie en declaratie van overige zorgproducten kunnen wel aanvullende voorwaarden gelden, welke in de navolgende artikelen zijn uitgewerkt.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 25.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

G26. Wanneer mag een klinisch intercollegiaal consult geregistreerd worden?

Een zorgtraject met subtraject ZT13 wordt door de medisch specialist of arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant of klinisch verloskundige die de poortfunctie uitvoert geopend bij een intercollegiaal consult (icc) voor een patiënt die tijdens een periode van verblijf, waarbinnen minimaal één van de volgende zorgactiviteiten is geregistreerd: verpleegdag, klinische zorgdag in de thuissituatie, ic-dag (ook NICU of PICU), verblijfsdagen ggz op een PAAZ of PUK, intensieve niet-electieve en langdurige kindergeneeskundige zorg met thuisovernachting, langdurige observatie zonder overnachting of dagverpleging.

Een specialisme opent per periode van verblijf van een ander specialisme maximaal één icc- zorg/subtraject (dat uit meerdere contacten kan bestaan) voor een intercollegiaal consult.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 7, lid 1 en 2.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wanneer een specialisme dat de patiënt al onder behandeling heeft, een verzoek krijgt van een ander specialisme voor een icc, dan opent het eerstgenoemde specialisme een icc-zorg/subtraject naast het lopende zorgtraject voor de eigen behandeling. De 'Diagnose Combinatie Tabel' (bijlage bij deze regeling) is niet van toepassing op icc-zorg/subtrajecten.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 7, lid 4.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

De vormen van verblijf waar een intercollegiaal consult geregistreerd kan worden betreffen:

- Verpleegdag
- Klinische zorgdag in de thuissituatie
- Ic-dag (ook NICU of PICU)
- Verblijfsdagen GGZ op de PAAZ of PUK
- Intensieve niet-electieve en langdurige kindergeneeskundige zorg met thuisovernachting
- Langdurige observatie zonder overnachting
- Dagverpleging.

Het betreft een of meer consulten bij een patiënt tijdens een periode van verblijf op verzoek van een medisch specialist van een ander specialisme zonder dat er sprake is van overname van de behandeling of van medebehandeling.

Bij een intercollegiaal consult kan dus wel sprake zijn van meerdere contacten, mits er geen sprake is van een medebehandeling.

Per specialisme mag per klinische opname maximaal één ICC zorg/subtraject voor een intercollegiaal consult geregistreerd worden. Dit ICC zorg/subtraject kan dan wel uit meerdere contacten bestaan. De periode van verblijf geldt vanaf het begin tot einde van het verblijf. Dus bijvoorbeeld per klinische opname, per langdurige observatie zonder overnachting of per dagverpleging.

Bij een klinische opname kunnen wel meerdere specialismen één ICC-zorg/subtraject openen.

Indien het intercollegiaal consult uit meerdere contacten bestaat, worden deze als één intercollegiaal consult zorg/subtraject geregistreerd.

Indien er sprake is van een (mede)behandeling tijdens een klinische opname moet het intercollegiaal consult worden omgezet in een **regulier subtraject**.

In de zorgactiviteitsomschrijving van een ICC is de term 'face-to-face contact' niet opgenomen. Dat houdt in dat dit consult ook op afstand plaats kan vinden.

G27. Wanneer moet een intercollegiaal consult omgezet worden naar medebehandeling?

Wanneer na een icc de behandeling van de patiënt wordt overgenomen of resulteert in een medebehandeling, wordt het zorgtype van het subtraject omgezet van ZT13 naar ZT11. De icc-diagnosecode wordt omgezet naar de diagnosecode die het ZT11 traject het best typeert.

Bron: *Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art.7, lid 3.*
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Een zorgtraject met subtraject zorgtype 13 ICC (intercollegiaal consult) wordt door de medisch specialist of arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant of klinisch verloskundige die de poortfunctie uitvoert, geopend bij een intercollegiaal consult voor een patiënt waarbij minimaal één van de volgende zorgactiviteiten wordt geregistreerd: verpleegdag, klinische zorgdag in de thuissituatie, ic-dag (ook NICU of PICU), verblijfsdagen ggz op een PAAZ of PUK, intensieve niet-electieve en langdurige kindergeneeskundige zorg met thuisovernachting, langdurige observatie zonder overnachting of dagverpleging die klinisch is opgenomen. Voor zorgtype 13 geldt dat de zorg die geleverd wordt voor een intercollegiaal consult zich beperkt tot de periode van verblijf van een patiënt. Het zorg-/subtraject met zorgtype 13 wordt afgesloten wanneer de periode van verblijf van het zorgtraject van de aanvrager wordt beëindigd, of uiterlijk op de 120e dag. Binnen deze zorgtrajecten is dus geen sprake van een vervolgbehandeling. Dit zorgtraject bevat slechts één subtraject.

Bron: *Handleiding DBC-systematiek, v20250501.*
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Dit betekent dat:

- Als een ICC (eventueel met meerdere contacten) overgaat in overname van de behandeling of een medebehandeling, wordt de ICC omgezet in een regulier zorgtraject type 11. Dit is dan een regulier zorgtraject met zorgtype 11 en kan doorlopen tot na de opname.
- Als een reeds lopende behandeling (voorafgaande aan de opname) tijdens de opname van een ander specialisme verdere contacten nodig maakt (zonder ICC aanvraag) worden die geteld als medebehandeling (code 190117 is anders dan voor policontract 190007, 190008, 190013, 190060).
- Als tijdens een reeds lopende behandeling (voorafgaande aan de opname) een ICC wordt gevraagd voor een **andere** of de **reeds lopende** zorgvraag, mag men een ICC openen (daaraan zit nu **geen diagnose** gekoppeld).
- Als tijdens een reeds lopende behandeling (voorafgaande aan de opname) een ICC wordt gevraagd voor een **reeds lopende** zorgvraag, die vervolgens over gaat in medebehandeling, worden de zorgactiviteiten die betrekking hebben op die medebehandeling onder gebracht in de lopende DBC. De ICC blijft intact.
- Als tijdens een reeds lopende behandeling (voorafgaande aan de opname) een ICC wordt gevraagd voor een **andere** zorgvraag, die vervolgens over gaat in medebehandeling, wordt een (parallel) zorgtraject type 11 geopend mits die tweede diagnose niet voorkomt in combinatie met de eerste diagnose op de Diagnose Combinatie Tabel. Anders zal men die medebehandeling moeten onder brengen in de lopende DBC.

In de zorgactiviteitsomschrijvingen van ICC en medebehandeling is de term 'face-to-face contact' niet opgenomen. Dat houdt in dat een ICC en een medebehandeling ook op afstand plaats kunnen vinden.

G28. Wat zijn de registratievereisten voor een klinische zorgdag in de thuissituatie?

Klinische zorgdag in de thuissituatie (190228)

Een klinische zorgdag in de thuissituatie is een te registreren kalenderdag, met alle door het ziekenhuis geleverde zorg, die niet in andere zorgactiviteiten is beschreven. Deze kalenderdag is te beschouwen als een klinische opname in de thuissituatie. De klinische opname in de thuissituatie bestaat uit een episode van klinische zorg in de thuissituatie met minimaal één overnachting. De te registreren periode loopt vanaf de opname in de thuissituatie tot en met de dag van ontslag of dag voor overplaatsing naar een klinische setting in een instelling. De dag van opname (mits deze heeft plaatsgevonden vóór 20:00 uur) en de dag van ontslag worden beiden aangemerkt als een te registreren kalenderdag. Bij overplaatsing naar een klinische setting in een instelling wordt op de dag van overplaatsing geen klinische zorgdag in de thuissituatie geregistreerd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 26, lid 5.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Een klinische zorgdag in de thuissituatie (190228) mag in rekening worden gebracht door een zorgaanbieder indien hier een schriftelijke overeenkomst met de zorgverzekeraar van de desbetreffende patiënt, over de invulling van deze prestatie, aan ten grondslag ligt.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 34a, lid 13.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Er is een contractsvereiste van toepassing; dat wil zeggen dat deze activiteit pas gedeclareerd kan worden als hierover een overeenkomst tussen de zorgaanbieder en de zorgverzekeraar is gesloten.

Voor deze zorgactiviteit is een nieuwe zorgprofielklasse geïntroduceerd, namelijk ZPK 79 Overige klinische dagen.

De zorgactiviteit Klinische zorgdag in de thuissituatie, inclusief eventuele verpleging door het ziekenhuis (190228) krijgt de status van overig zorgproduct (ozp) in de categorie supplementaire producten, subcategorie add-on overig (tarief type 14) waarmee deze naast een dbc-zorgproduct gedeclareerd kan worden.

G29. Wanneer mag een consult samen beslissen geregistreerd worden?

Toelichting:

Het samen beslisconsult wordt geregistreerd in plaats van ieder polikliniekbezoek, screen-to-screen consult of telefonisch consult dat wordt uitgevoerd in het kader van een samen beslis proces. Hierbij gaat het specifiek om consulten waarvoor eerder één van de volgende zorgactiviteiten geregistreerd kon worden:

- 1e polikliniekbezoek (190007)
- Herhaal-polikliniekbezoek (190008)
- Herhaal-polikliniekbezoek (190013)
- Eerste polikliniekbezoek (190060)
- Herhaalconsult door (medisch) vertegenwoordiger van een patiënt voor wie persoonlijke aanwezigheid een te grote verstoring van dagelijks functioneren en welzijn betekent (190065)
- Belconsult ter vervanging van een herhaal-polikliniekbezoek (190162)
- Belconsult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek (190164)
- Screen-to-screen consult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek (190165)
- Screen-to-screen consult ter vervanging van een herhaal-polikliniekbezoek (190166)

Als alle stappen van het samen beslisproces in één consult doorlopen worden, dan wordt zorgactiviteit 190098 één keer geregistreerd. Er heeft immers één consult plaatsgevonden. Als voor het samen beslis proces twee (of meer) consulten nodig zijn, bijvoorbeeld omdat de patiënt tijd nodig heeft om de informatie te verwerken en na te denken over de eigen wensen en behoeften, dan wordt deze zorgactiviteit twee (of vaker) geregistreerd.

Dit consult kan vastgelegd worden door beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren.

Dat houdt in dat een consult samen beslissen gedaan mag worden door een poortspecialist, een ondersteunend specialist, te weten interventie-radioloog, anesthesist als pijnbestrijder, klinisch geneticus en SEH-arts. Ook mag deze gedaan worden door een arts-assistent, klinisch fysicus audioloog, specialist oude-rengeneeskunde, physician assistant, verpleegkundig specialist, klinisch technoloog en een klinisch verloskundige.

De zorgactiviteit Consult samen beslissen mag niet geregistreerd worden in plaats van of tijdens andere zorgactiviteiten, zoals Medebehandeling (190117) of Verpleegdag (190218).

Wanneer samen beslissen plaatsvindt tijdens een consult waarvoor de bijbehorende zorgactiviteit niet is opgenomen in de regels, kan zorgactiviteit 190098 niet geregistreerd worden. In dat geval wordt de andere (vaak specifiekere) zorgactiviteit geregistreerd. Dit heeft te maken met de rol die deze zorgactiviteiten spelen in de productstructuur.

Als gevolg van deze wijziging is zorgactiviteit 'Uitgebreid consult ten behoeve van zorgvuldige afweging behandelopties, samen met patiënt en/of met zijn/haar vertegenwoordiger (190066)' beëindigd.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

G30. Wanneer mag proactieve zorgplanning gedeclareerd worden?

Proactieve zorgplanning (190099)

Het vroegtijdig bespreken van wensen en grenzen in de palliatieve fase uitmondend in een individueel, transmuraal met betrokken zorgverleners afgestemd en gedeeld zorgplan.

De prestatie omvat de volgende onderdelen:

- d. Alle gesprekken met betrekking tot proactieve zorgplanning tussen een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt of diens vertegenwoordiger over de gewenste passende zorg en medische behandeling, doelen en voorkeuren in de palliatieve fase;
- e. Het transmuraal delen van het zorgplan met andere zorgverleners die betrokken zijn bij de palliatieve fase, waaronder in ieder geval de huisarts; en
- f. Het vastleggen in het medisch dossier van:
 - De gesprekken bedoeld onder a; en
 - Het delen van het zorgplan met andere zorgverleners zoals bedoeld onder b.

Voor gesprekken die onderdeel uitmaken van de prestatie proactieve zorgplanning is het niet toegestaan om een polikliniekbezoek of consult op afstand te registreren.

De termijn van 365 dagen genoemd in artikel 34a, lid 23, onderdeel c, vangt aan op de dag waarop het eerste gesprek in het kader van proactieve zorgplanning plaatsvindt. Aan dit eerste gesprek gaat de markering van het begin van de palliatieve fase vooraf. Daarmee maakt deze markering geen onderdeel uit van de prestatie proactieve zorgplanning.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 26, lid 5.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Voor de declaratie van de prestatie proactieve zorgplanning (190099) geldt het volgende:

- a. De prestatie wordt uitsluitend gedeclareerd door één beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert. Dit geldt ook wanneer meerdere beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren betrokken zijn geweest bij de gesprekken of totstandkoming van het zorgplan.
- b. De prestatie wordt niet eerder gedeclareerd dan nadat het zorgplan transmuraal is gedeeld met de overige betrokken zorgverleners.
- c. De prestatie wordt maximaal één keer per 365 dagen gedeclareerd.
- d. Het is niet toegestaan om de prestatie gekoppeld aan een dbc-zorgproduct palliatieve zorg (dbc-zorgproductgroep 990040) te declareren.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 34a, lid 23.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 zonder inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

Art. 34 verduidelijkt dat dit overig zorgproduct wordt gedeclareerd door de zorgaanbieder waar de patiënt onder behandeling is, al dan niet in combinatie met een klinisch verblijf, en dat de termijn van 365 dagen aanvangt op de dag waarop het eerste gesprek in het kader van proactieve zorgplanning heeft plaatsgevonden.

Toelichting:

Het overig zorgproduct Proactieve zorgplanning - het vroegtijdig bespreken van wensen en grenzen in de palliatieve fase uitmondend in een individueel, transmuraal met betrokken zorgverleners afgestemd en gedeeld zorgplan (190099) valt binnen de categorie supplementaire producten, subcategorie add-on overig (tarieftype 14). Deze wordt gekoppeld aan het dbc-zorgproduct van de behandelaar waarbij de patiënt onder behandeling is voor de aandoening.

Om dubbele bekostiging te voorkomen, is in de regels opgenomen dat voor een gesprek ten behoeve van proactieve zorgplanning niet gelijktijdig ook een regulier consult kan worden geregistreerd. Als een gesprek

hoofdzakelijk in het teken staat van proactieve zorgplanning mag hiervoor dus geen andere zorgactiviteit voor een consult vastgelegd worden. Dus ook geen samen beslissen consult. Op het moment dat een patiënt de behandelend arts bezoekt in het kader van de behandeling van de aandoening en het proactief zorgplan hierbij kort aan de orde komt, is sprake van een regulier consult. Uit het medisch dossier dient te blijken welke gesprekken in het kader van proactieve zorgplanning zijn gevoerd en dat een proactief zorgplan aan andere zorgverleners (in ieder geval de huisarts) is overgedragen.

Het overig product proactieve zorgplanning kan gelijktijdig gedeclareerd worden met een dbc-zorgproduct voor palliatieve zorg. Bijvoorbeeld wanneer de behandelaar van de patiënt (niet zijnde onderdeel van het specialistisch team Palliatieve Zorg) proactieve zorgplanning uitvoert én vanwege een complexe zorgvraag het specialistisch team Palliatieve Zorg in consult geroepen wordt.

Het is niet toegestaan om het overig zorgproduct voor proactieve zorgplanning te declareren voor proactieve zorgplanning die wordt uitgevoerd door het specialistisch team Palliatieve Zorg. Zorg die wordt geleverd door dit team wordt gedeclareerd via de dbc-zorgproducten voor palliatieve zorg (zorgproductgroep 990040). Het overig zorgproduct voor proactieve zorgplanning kan dus ook niet gekoppeld worden aan dbc-zorgproducten uit zorgproductgroep 990040. Het specialistisch team kan de prestatie voor proactieve zorgplanning dus niet zelf declareren, omdat zij de geleverde ondersteuning kunnen declareren via de dbc Palliatieve Zorg.

H. PARALLELLITEIT

H1. Wat is een parallel zorgtraject?

Parallelliteit gaat over het registreren van meerdere zorgtrajecten binnen één specialisme waarbij sprake is van overlap in looptijd. Soms zijn bij zorg voor een patiënt meerdere specialismen betrokken.

Bron: Handleiding DBC-systematiek, v20250501.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Parallel betekent dat twee of meer DBC-zorgtrajecten elkaar minimaal 1 kalenderdag overlappen. Parallele zorgtrajecten zijn twee of meer zorgtrajecten die voor een patiënt gelijktijdig openstaan. Een patiënt kan zich presenteren met meerdere, verschillende zorgvragen of er kan zich tijdens een lopend zorgtraject een nieuwe/andere zorgvraag voordoen.

LET OP:

Er zijn twee situaties ten aanzien van parallelliteit mogelijk: parallelliteit binnen één specialisme en parallelliteit over specialismen heen. Het onderscheid tussen deze twee vormen van parallelliteit is van belang, aangezien er aanvullende voorwaarden zijn beschreven voor parallele zorgtrajecten binnen eenzelfde specialisme.

H2. Wanneer mag een parallel zorgtraject worden geopend?

Openen parallel zorgtraject (met subtraject ZT11 of ZT21)

1. Een zorgtraject met subtraject ZT11 wordt door de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert geopend indien de patiënt zich meldt met een nieuwe zorgvraag bij een instelling. Voor deze zorgvraag is bij het betreffende specialisme binnen deze instelling nog geen zorgtraject geopend. Dit blijkt uit het medisch dossier.
2. (...)
3. Een nieuw te openen zorgtraject voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - Er is sprake van een behandelrelatie voor de zorgvraag tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt zoals beschreven in de Wet Geneeskundige Behandelovereenkomst (WGBO).
 - De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is verantwoordelijk voor de anamnese, de diagnosestelling en het te voeren beleid. Dit blijkt uit het medisch dossier.
4. Parallele zorgtrajecten binnen eenzelfde specialisme
 - a. Voor het openen van een parallel zorgtraject binnen eenzelfde specialisme gelden de eisen zoals beschreven in bovenstaande leden en moet sprake zijn van een separaat uit te voeren beleid ten aanzien van de zorgvraag.
 - b. Een parallel zorgtraject met eenzelfde diagnosetyping mag worden geopend indien sprake is van een dubbelzijdige aandoening waarbij binnen de looptijd van een subtraject aan beide zijden een zorgactiviteit wordt uitgevoerd die voorkomt in bijlage 1 van het registratieaddendum (42-dagenregel zorgactiviteiten). De combinatie van diagnoses mag hierbij niet voorkomen in de 'Diagnose Combinatie Tabel' (bijlage bij deze regeling).

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 5, lid 1, 3 en 4.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Van belang is dat er voldaan moet worden aan de voorwaarden voor het openen van een nieuw te openen zorgtraject én aan de voorwaarden omtrent paralleliteit zoals beschreven in artikel 5.

Om een parallel zorgtraject te mogen openen, dient voldaan te worden aan de volgende voorwaarden:

- Er is sprake van een behandelrelatie voor de zorgvraag tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt zoals omschreven in de WGBO.
- De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is verantwoordelijk voor de anamnese, de diagnosestelling en het te voeren beleid. Dit blijkt uit het medisch dossier.

Voor parallelle zorgtrajecten binnen eenzelfde specialisme geldt als aanvullende voorwaarde:

- Er moet sprake zijn van een separaat uit te voeren beleid ten aanzien van de zorgvraag.

Het begrip 'te voeren beleid' verduidelijkt dat er niet altijd sprake hoeft te zijn van een behandeling als activiteit, maar dat er ook sprake kan zijn van een conservatieve behandeling. Het te voeren beleid is in principe onlosmakelijk verbonden aan de anamnese en diagnosestelling.

De beroepsbeoefenaar maakt zelf de afweging of het openen van een parallelle DBC gerechtvaardigd is.

Beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren zijn een poortspecialist, een ondersteunend specialist, (interventie-radioloog, anesthesist als pijnbestrijder, klinisch geneticus en SEH-arts), arts-assistent, klinisch fysicus audioloog, specialist ouderengeneeskunde, physician assistant, verpleegkundig specialist, klinisch technoloog en klinisch verloskundige.

In artikel 5 lid 4 zijn de voorwaarden voor het openen van een parallel zorgtraject binnen eenzelfde specialisme opgenomen. Doordat er binnen eenzelfde specialisme minder vaak/duidelijk sprake is van een voldoende afzonderlijk zorgtraject en een eigen zorgprofiel, worden er extra voorwaarden gesteld voor het openen van een tweede zorgtraject binnen een specialisme. Deze voorwaarden zijn benoemd in artikel 5, lid 4, sub d t/m l.

Aanvragen verrichting ten behoeve van diagnostiek

Wanneer het tweede specialisme enkel een verrichting uitvoert ten behoeve van de diagnostiek van het aanvragende specialisme én de anamnese van dit tweede specialisme enkel tot doel heeft de verrichting op een goede manier uit te voeren, is **geen** sprake van een tweede zorgtraject.

Vragen:

- Voert mijn specialisme alleen een diagnostische verrichting uit voor een ander specialisme?
- Is mijn anamnese alleen voor die betreffende verrichting?

Indien bovenstaande vragen met 'ja' worden beantwoord, dan opent de specialist **géén** eigen DBC.

Gecombineerde diagnostiek en besluitvorming over het te voeren beleid

Wanneer er meerdere specialismen die de poortfunctie uitoefenen een anamnese afnemen (zelfstandig of gecombineerd), er bij deze specialismen sprake is van eigen diagnostiek én deze specialismen onderdeel uitmaken van de besluitvorming over het te voeren beleid, parallel dan wel serieel op basis van een doorverwijzing, openen deze specialismen een eigen zorgtraject.

Vragen:

- Neem ik zelf een anamnese af (zelfstandig of gecombineerd met een ander specialisme)?
- Is er voor mijn specialisme sprake van eigen diagnostiek?
- Maakt mijn specialisme onderdeel uit van de besluitvorming over het te voeren beleid (parallel dan wel serieel op basis van een doorverwijzing)?

Indien bovenstaande vragen met 'ja' worden beantwoord, dan opent de specialist een eigen DBC.

Ondersteunende specialismen kunnen in bovenstaand geval géén eigen DBC openen. Uitzondering hierop zijn de interventieradioloog, de anesthesioloog als pijnbestrijder, de klinisch geneticus en de SEH-arts die, zonder betrokkenheid van een poortspecialist, zelfstandig een zorgvraag beantwoorden met medisch beleid.

Deelnemen aan beleid

Wanneer meerdere specialismen onderdeel uitmaken van het te voeren beleid behorende bij een zorgvraag opent elk specialisme een eigen DBC, tenzij er sprake is van een ondersteunend specialisme.

Vraag:

- Maak ik met mijn poortspecialisme onderdeel uit van het 'uit te voeren beleid'?

Indien bovenstaande vraag met 'ja' wordt beantwoord, dan opent de specialist een eigen DBC.

Bovenstaande geldt **niet** voor ondersteunende specialismen die een rol hebben bij een multidisciplinaire behandeling.

(Bron: Registratiekaart 'Openen van een DBC')

Onderstaand enkele voorbeelden van wel/niet toegestane parallelle zorgtrajecten:

Voorbeeld 1

Op de SEH presenteert zich een patiënt met een hoofdwond. De wond wordt gehecht door een arts-assistent die werkzaam is voor meerdere specialismen. Een DBC chirurgie wordt geopend. Vervolgens belt de arts-assistent voor de zekerheid de neuroloog, omdat op basis van de anamnese hersenletsel niet uit te sluiten is. De neuroloog adviseert een MRI. De MRI wordt aangevraagd voor het specialisme neurologie. Uitslag: geen afwijkingen. Beleid van de neuroloog is afwachtend.

Mag er een tweede DBC geopend worden voor de neuroloog?

Nee, er mag geen DBC worden geopend voor de neurologie. Net als een SEH-arts mag een arts-assistent niet bij een en dezelfde patiënt twee 'specialisme-petten' opdoen. Indien een arts-assistent voor meerdere specialismen werkt kiest hij/zij één specialisme die het beste past.

Voorbeeld 2

Diagnostiek (duplex o.a.) voorafgaand aan een multidisciplinair consult met chirurg en dermatoloog wordt diagnostiek (o.a. duplex) aangevraagd en uitgevoerd. In dit consult wordt de anamnese afgenomen. Er wordt gezamenlijk door de chirurg en dermatoloog een interpretatie gemaakt van de diagnostiek en een diagnose gesteld. Mogelijke uitkomsten: A) Expectatief beleid, B) Dermatologische behandeling, C) Chirurgische interventie.

Mogen de chirurg en de dermatoloog beiden een DBC openen?

Ja, beiden registreren een DBC, immers geldt dat er (minimaal) sprake is van 'gecombineerde diagnostiek en besluitvorming over het te voeren beleid'.

H3. Wanneer mag er geen parallel zorgtraject worden geopend?

Parallele zorgtrajecten binnen eenzelfde specialisme

Er wordt geen parallel zorgtraject geopend:

- Wanneer de combinatie van beide diagnoses voorkomt in de 'Diagnose Combinatie Tabel' (bijlage bij deze regeling).
- Wanneer verschillende zorgvragen met dezelfde diagnosetyping voorkomen binnen de looptijd van een bestaand traject.
- Binnen het specialisme cardiologie, behalve bij icc, hartrevalidatie en begeleiding bij hart- en hartlongtransplantatie.
- Binnen het specialisme klinische geriatrie, behalve bij icc of medebehandeling.
- Bij neonatologie binnen het specialisme kindergeneeskunde.
- Binnen het specialisme geriatrische revalidatiezorg.
- Bij de diagnoses voor 'ouderengeneeskunde' (090 t/m 095) binnen het specialisme inwendige geneeskunde, behalve bij icc of medebehandeling.
- Binnen het specialisme gynaecologie voor eenzelfde fase tijdens één zwangerschap (fasen: zwangerschap, bevalling en kraambed), met uitzondering van de fase voor kraambed indien zich bevalling gerelateerde posttraumatische stressklachten of een postnatale depressie voordoet na postnatale complicaties.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 5, lid 4, sub c.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

LET OP:

Het gaat hierbij om parallelle zorgtrajecten binnen eenzelfde specialisme.

H4. Wanneer mag een parallel zorgtraject bij dubbelzijdige aandoeningen worden geopend?

Parallele zorgtrajecten binnen eenzelfde specialisme

Een parallel zorgtraject met eenzelfde diagnosetyping mag worden geopend indien sprake is van een dubbelzijdige aandoening waarbij binnen de looptijd van een subtraject aan beide zijden een zorgactiviteit wordt uitgevoerd die voorkomt in bijlage 1 bij het registratieaddendum (42-dagenregel zorgactiviteiten). De combinatie van diagnoses mag hierbij niet voorkomen in de 'Diagnose Combinatie Tabel' (bijlage bij deze regeling).

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 5, lid 4, sub b.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Algemene registratiebepalingen

Wanneer dubbelzijdige aandoeningen aan beide zijden operatief behandeld worden en hiervoor een parallel zorgtraject wordt geopend, dan worden vanaf het moment dat één van de operatieve subtrajecten is afgesloten alle erop volgende zorgactiviteiten binnen één zorgtraject geregistreerd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 23, lid 7.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Met het lid in artikel 23 wordt door de NZa een verduidelijking gegeven hoe er geregistreerd moet worden in het geval er twee parallelle zorgtrajecten geregistreerd zijn bij dubbelzijdige aandoeningen.

Voor paralleliteit bij dubbelzijdige aandoeningen geldt:

- Beide zijden conservatieve behandeling: één zorgtraject.

- Eén zijde conservatieve en één zijde operatieve behandeling: één zorgtraject.
- Beide zijden operatief en met identieke diagnoses in de Diagnose Combinatie Tabel: één zorgtraject.
- Beide zijden operatief en geen identieke diagnoses in de Diagnose Combinatie Tabel: twee zorgtrajecten.

Wanneer een dubbelzijdige aandoening aan beide zijden binnen 42 dagen na elkaar operatief wordt behandeld, worden twee zorgtrajecten geopend.

Als de operatieve ingrepen langer dan 42 dagen na elkaar plaatsvinden, worden voor de dubbelzijdige behandelingen seriële subtrajecten geopend binnen één zorgtraject. Dit ter voorkoming van het parallel lopen van conservatieve zorgtrajecten.

Bij dubbelzijdige operatieve ingrepen in één sessie bij aandoeningen waarvoor dubbelzijdige DBC-zorgproducten bestaan, wordt één zorgtraject geopend.

Bij dubbelzijdige operatieve ingrepen in één sessie bij aandoeningen waarvoor geen dubbelzijdige DBC-zorgproducten bestaan (en geen identieke diagnoses in de Diagnose Combinatie Tabel) worden twee zorgtrajecten geopend.

LET OP:

Ook in het geval van parallelliteit bij dubbelzijdige aandoeningen geldt dat **tijdens één klinische periode** de verpleegdagen maar aan één subtraject kunnen worden gekoppeld; het verdelen van verpleegdagen is niet toegestaan.

LET OP:

De Diagnose Combinatie Tabel kan per jaar wijzigen.

LET OP:

Indien er een **complicatie/heroperatie optreedt binnen 42 dagen na de eerste operatie** dan schuift de afsluitdatum van dat zorgtraject ook op.

H5. Wanneer mag een ander specialisme een zorgtraject openen?

Openen zorgtraject (met subtraject ZT11 of ZT21)

1. Een zorgtraject met subtraject ZT11 wordt door de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert geopend indien de patiënt zich meldt met een nieuwe zorgvraag bij een instelling. Voor deze zorgvraag is bij het betreffende specialisme binnen deze instelling nog geen zorgtraject geopend. Dit blijkt uit het medisch dossier.
2. (...)
3. Een nieuw te openen zorgtraject voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - Er is sprake van een behandelrelatie voor de zorgvraag tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt zoals beschreven in de Wet Geneeskundige Behandelovereenkomst (WGBO).
 - De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is verantwoordelijk voor de anamnese, de diagnosestelling en het te voeren beleid. Dit blijkt uit het medisch dossier.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 5, lid 1 en 3.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Een ander poortspecialisme mag een zorgtraject openen, indien voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- Er is sprake van een behandelrelatie voor de zorgvraag tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de patiënt zoals omschreven in de WGBO.
- De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert is verantwoordelijk voor de anamnese, de diagnosestelling en het te voeren beleid. Dit blijkt uit het medisch dossier.

Het begrip 'te voeren beleid' verduidelijkt dat er niet altijd sprake hoeft te zijn van een behandeling als activiteit, maar dat er ook sprake kan zijn van een conservatieve behandeling. Het te voeren beleid is in principe onlosmakelijk verbonden aan de anamnese en diagnosestelling.

De medisch specialist maakt zelf de afweging of het openen van een DBC-zorgtraject gerechtvaardigd is.

Beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren zijn een poortspecialist, een ondersteunend specialist, (interventie-radioloog, anesthesist als pijnbestrijder, klinisch geneticus en SEH-arts), arts-assistent, klinisch fysicus audioloog, specialist ouderengeneeskunde, physician assistant, verpleegkundig specialist, klinisch technoloog en klinisch verloskundige.

H6. Is het toegestaan om meerdere (parallelle) zorgtrajecten te openen als een patiënt onder behandeling is van een poortspecialisme en aanvullende diagnostiek wordt uitgevoerd door een ander poortspecialisme?

Toelichting:

Wanneer het tweede specialisme enkel een verrichting uitvoert ten behoeve van de diagnostiek van het aanvragende specialisme, het specialisme waarbij de patiënt onder behandeling is, én de anamnese van dit tweede specialisme enkel tot doel heeft de verrichting op een goede manier uit te voeren, is het niet toegestaan een tweede zorgtraject te openen.

In bovenstaand geval gaat het om enkel het aanvragen van een verrichting aan een tweede specialisme ten behoeve van de diagnostiek van het specialisme waar patiënt onder behandeling is. Er is géén sprake van een tweede zorgvraag en er is geen sprake van een separaat uit te voeren beleid ten aanzien van die zorgvraag.

H7. Is het toegestaan om meerdere (parallelle) zorgtrajecten te openen als meerdere specialismen gecombineerd diagnostiek en besluitvorming over het te voeren beleid uitvoeren?

Toelichting:

Wanneer er meerdere specialismen die de poortfunctie uitoefenen een anamnese afnemen (zelfstandig of gecombineerd), er bij deze specialismen sprake is van eigen diagnostiek én deze specialismen onderdeel uitmaken van de besluitvorming over het te voeren beleid, parallel dan wel serieel op basis van een doorverwijzing, openen deze specialismen een eigen zorgtraject.

Vragen:

- Neem ik zelf een anamnese af (zelfstandig of gecombineerd met een ander specialisme)?
- Is er voor mijn specialisme sprake van eigen diagnostiek?
- Maakt mijn specialisme onderdeel uit van de besluitvorming over het te voeren beleid (parallel dan wel serieel op basis van een doorverwijzing)?

Indien bovenstaande vragen met 'ja' worden beantwoord, dan opent de specialist een eigen DBC.

Ondersteunende specialismen kunnen in bovenstaand geval géén eigen DBC openen. Uitzondering hierop zijn de interventieradioloog, de anesthesioloog als pijnbestrijder, de klinisch geneticus en de SEH-arts die, zonder betrokkenheid van een poortspecialist, zelfstandig een zorgvraag beantwoorden met medisch beleid.

H8. Is het toegestaan om meerdere (parallelle) zorgtrajecten te openen als meerdere specialismen deelnemen aan het te voeren beleid?

Toelichting:

Wanneer meerdere specialismen onderdeel uitmaken van het te voeren beleid behorende bij een zorgvraag opent elk specialisme een eigen DBC, tenzij er sprake is van een ondersteunend specialisme.

Vraag:

- Maak ik met mijn poortspecialisme onderdeel uit van het 'te voeren beleid'?

Indien bovenstaande vraag met 'ja' wordt beantwoord, dan opent de specialist een eigen DBC.

Bovenstaande geldt **niet** voor ondersteunende specialismen die een rol hebben bij een multidisciplinaire behandeling.

I. EHEALTH

11. Wat wordt verstaan onder een belconsult?

Belconsult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek (190164) en belconsult ter vervanging van een herhaal-polikliniekbezoek (190162)

Een consult waarbij een patiënt voor een zorgvraag een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige consulteert middels een belverbinding. Dit consult dient ter vervanging van een regulier face-to-face herhaal-polikliniekbezoek en dient om die reden zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor het reguliere face-to-face herhaalpolikliniekbezoek. Van het consult vindt inhoudelijke verslaglegging plaats in het medisch dossier van de patiënt.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 5.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Een belconsult kan zowel een eerste polikliniekbezoek als ook een herhaal-polikliniekbezoek vervangen.

12. Wanneer mag een belconsult geregistreerd worden?

Toelichting:

De NZa omschrijft de zorgactiviteiten vorm- en locatie-onafhankelijk, tenzij in de regeling of zorgactiviteitomschrijving anders vermeld staat.

Een belconsult kan een eerste polikliniekbezoek en een herhaalpolikliniekbezoek vervangen. De voorwaarden waaraan voldaan moet worden om een belconsult als vervanging van een eerste polikliniekbezoek of herhaal-polikliniekbezoek te registreren, zijn de volgende:

- Een consult waarbij een patiënt voor een **zorgvraag** een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige consulteert **middels een belverbinding**.

én

- Dit consult dient ter vervanging van een regulier face-to-face polikliniekbezoek.

én

- Dient om die reden zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor het reguliere face-to-face polikliniekbezoek.

én

- Van het consult vindt inhoudelijke verslaglegging plaats in het medisch dossier van de patiënt.

Een initieel subtraject kan dus starten met een belconsult.

LET OP:

Dat betekent de volgende voorbeelden (niet limitatief) NIET als belconsult mogen worden geregistreerd:

- Belcontact om een afspraak te verzetten;
- Belcontact voor een herhaalrecept waarvoor anders geen polibezoek noodzakelijk zou zijn.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

13. Wat wordt verstaan onder een schriftelijke consultatie?

Schriftelijke consultatie ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek (190167) en schriftelijke consultatie ter vervanging van een herhaalpolikliniekbezoek (190163)

Een consultatie waarbij een patiënt voor een zorgvraag een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige schriftelijk consulteert (bijvoorbeeld e-mail of chat). Een schriftelijk consult dient ter vervanging van een regulier face-to-face herhaal-polikliniekbezoek en dient om die reden zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor het reguliere face-to-face herhaal-polikliniekbezoek. Dat betekent dat een consultatie uit meerdere schriftelijke informatie-uitwisselingen kan bestaan, maar dat deze per polikliniekbezoek dat het vervangt éénmaal mag worden vastgelegd. Van de consultatie vindt inhoudelijke verslaglegging plaats in het medisch dossier van de patiënt.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 6.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Een schriftelijke consultatie kan zowel een eerste polikliniekbezoek als ook een herhaal-polikliniekbezoek vervangen.

14. Wanneer mag een schriftelijke consultatie geregistreerd worden?

Toelichting:

De NZa omschrijft de zorgactiviteiten vorm- en locatie-onafhankelijk, tenzij in de regeling of zorgactiviteitsomschrijving anders vermeld staat.

Een schriftelijke consultatie kan een eerste polikliniekbezoek en een herhaalpolikliniekbezoek vervangen. De voorwaarden waaraan voldaan moet worden om een schriftelijke consultatie als vervanging van een eerste polikliniekbezoek of herhaal-polikliniekbezoek te registreren, zijn de volgende:

- Een consultatie waarbij een patiënt voor een **zorgvraag** een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige **schriftelijk consulteert (bv. e-mail of chat)**.

én

- Dit consult dient ter vervanging van een regulier face-to-face polikliniekbezoek.

én

- dient om die reden zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor het reguliere face-to-face polikliniekbezoek.

én

- Van het consult vindt inhoudelijke verslaglegging plaats in het medisch dossier van de patiënt.

LET OP:

Een consultatie kan uit meerdere schriftelijke informatie-uitwisselingen bestaan, maar deze mag per polikliniekbezoek dat het vervangt slechts éénmaal worden vastgelegd.

Een initieel subtraject kan dus starten met een schriftelijke consultatie.

Dat betekent de volgende voorbeelden (niet limitatief) NIET als schriftelijke consultatie mogen worden geregistreerd:

- e-mail of chat om een afspraak te verzetten;
- e-mail of chat voor een herhaalrecept waarvoor anders geen polibezoek noodzakelijk zou zijn.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

15. Wat wordt verstaan onder een screen-to-screen consult?

Screen to screen consult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek (190165) en screen-to-screen consult ter vervanging van een herhaalpolikliniekbezoek (190166)

Een consult waarbij een patiënt voor een zorgvraag een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige consulteert middels een videoverbinding. Dit consult dient ter vervanging van een regulier face-to-face polikliniekbezoek en dient om die reden zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor het reguliere face-to-face polikliniekbezoek. Van dit consult vindt inhoudelijke verslaglegging plaats in het medisch dossier van de patiënt.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 4.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Een screen-to-screen consult kan zowel een eerste polikliniekbezoek als ook een herhaal-polikliniekbezoek vervangen.

16. Wanneer mag een screen-to-screen consult geregistreerd worden?

Toelichting:

Er is een aantal voorwaarden waaraan voldaan moet zijn om een screen-to-screen consult te mogen registreren. Het moet gaan om:

- Een consult waarbij een patiënt voor een **zorgvraag** een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige consulteert **middels een videoverbinding**.

én

- Dit consult dient ter vervanging van een regulier face-to-face polikliniekbezoek.

én

- Dient om die reden zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor het reguliere face-to-face polikliniekbezoek.

én

- Van het consult vindt inhoudelijke verslaglegging plaats in het medisch dossier van de patiënt.

Een initieel subtraject kan dus starten met een screen-to-screen consult.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag *19. Kan een DBC-zorgtraject beginnen met een belconsult?*, vraag *110. Kan een DBC-zorgtraject beginnen met een schriftelijke consultatie?* en vraag *111. Kan een DBC-zorgtraject beginnen met een screen-to-screen consult?*

LET OP:

Dit betekent de volgende voorbeelden (niet limitatief) NIET als screen-to-screen consult mogen worden geregistreerd:

- Screen-to-screen consult om een afspraak te verzetten;
- screen-to-screen consult voor een herhaalrecept waarvoor anders geen polibezoek noodzakelijk zou zijn.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

17. Kan een e-consult buiten de instelling plaatsvinden?

De voorwaarden voor een e-consult zijn in het algemeen:

...//... Dit consult dient ter vervanging van een regulier face-to-face polikliniekbezoek en dient om die reden zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor het reguliere face-to-face polikliniekbezoek. Van dit consult vindt inhoudelijke verslaglegging plaats in het medisch dossier van de patiënt.

Bron: *Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 4, 5 en 6.*

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Onder e-consult wordt verstaan een consult op afstand met behulp van moderne technologie. Soorten e-consulteren zijn belconsulteren, screen-to-screen consulteren en de schriftelijke consultatie.

Uit de regelgeving valt op te maken dat een e-consult dient ter vervanging van en moet voldoen aan de voorwaarden die gelden voor een regulier polibezoek.

De NZa heeft in de regelgeving opgenomen dat zorgactiviteiten vorm- en locatieonafhankelijk zijn, tenzij in de regeling of zorgactiviteitomschrijving anders vermeld staat. Als een e-consult (een consult op afstand) voldoet aan de voorwaarden die daarover zijn opgenomen in de regelgeving, dan kan een e-consult ook buiten de instelling plaatsvinden.

De NZa heeft aangegeven dat e-consulteren ook door de arts vanuit de thuissituatie gedaan mogen worden. Immers in de omschrijving van de e-consulteren is niets vermeld over de setting. Daarmee geeft de NZa aan dat het niet

uitmaakt vanaf welke locatie het consult op afstand wordt verleend. Wel moet de zorgaanbieder kunnen verantwoorden dat er inhoudelijk voldaan is aan de volledige omschrijving van de geleverde zorgactiviteit. De Federatie Medisch Specialisten heeft als uitgangspunt dat een e-consult gelijkwaardig dient te zijn aan een regulier consult op de polikliniek. Het is aan de medisch specialist (of beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren) om te bepalen of een consult op afstand, gegeven vanuit de thuissituatie of een locatie anders dan het ziekenhuis of de instelling, voldoet aan de medisch inhoudelijke randvoorwaarden en de voorwaarden die van toepassing zijn op de betreffende zorgactiviteit.

18. Kan een polikliniekbezoek buiten de instelling plaatsvinden?

Toelichting:

De NZa omschrijft zorgactiviteiten vorm- en locatie-onafhankelijk, tenzij in de regeling of zorgactiviteitsomschrijving anders vermeld staat.

Een polikliniekbezoek mag geregistreerd worden, mits aan de voorwaarden wordt voldaan zoals die zijn opgenomen in de zorgactiviteitsomschrijving.

Een polikliniekbezoek mag geregistreerd worden als deze op een andere locatie plaatsvindt, mits de zorgaanbieder en zorgverzekeraar over de betreffende locatie overeenstemming hebben gevonden.

19. Kan een DBC-zorgtraject beginnen met een belconsult?

Belconsult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek (190164) en belconsult ter vervanging van een herhaal-polikliniekbezoek (190162)

Een consult waarbij een patiënt voor een zorgvraag een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige consulteert middels een belverbinding. Dit consult dient ter vervanging van een regulier face-to-face polikliniekbezoek en dient om die reden zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor het reguliere face-to-face polikliniekbezoek. Van het consult vindt inhoudelijke verslaglegging plaats in het medisch dossier van de patiënt.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 5.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Een DBC-zorgtraject met initieel subtraject kan beginnen met een belconsult. Dit belconsult is dan ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek.

De voorwaarden voor een belconsult zijn:

- De patiënt consulteert voor een zorgvraag een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige middels een belverbinding.
- Dit consult dient ter vervanging van een regulier face-to-face polikliniekbezoek.
- Om die redenen dient dit consult zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor het reguliere face-to-face polikliniekbezoek;
- Er dient inhoudelijke verslaglegging plaats te vinden in het medisch dossier van de patiënt.

110. Kan een DBC-zorgtraject beginnen met een schriftelijke consultatie?

Schriftelijke consultatie ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek (190167) en schriftelijke consultatie ter vervanging van een herhaalpolikliniekbezoek (190163)

Een consultatie waarbij een patiënt voor een zorgvraag een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige schriftelijk consulteert (bijvoorbeeld e-mail of chat). Een schriftelijk consult dient ter vervanging van een regulier face-to-face polikliniekbezoek en dient om die reden zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor het reguliere face-to-face polikliniekbezoek. Dat betekent dat een consultatie uit meerdere schriftelijke informatie-uitwisselingen kan bestaan, maar dat deze per polikliniekbezoek dat het vervangt éénmaal mag worden vastgelegd. Van de consultatie vindt inhoudelijke verslaglegging plaats in het medisch dossier van de patiënt.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 6.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Een DBC-zorgtraject met initieel subtraject kan beginnen met een schriftelijke consultatie. Deze schriftelijke consultatie is dan ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek.

De voorwaarden voor een schriftelijke consultatie zijn:

- De patiënt consulteert voor een zorgvraag schriftelijk (bijvoorbeeld e-mail of chat) een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige.
- Dit consult dient ter vervanging van een regulier face-to-face polikliniekbezoek;
- Om die redenen dient dit consult zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor het reguliere face-to-face polikliniekbezoek;
- Er dient inhoudelijke verslaglegging plaats te vinden in het medisch dossier van de patiënt.

111. Kan een DBC-zorgtraject beginnen met een screen-to-screen consult?

Screen-to-screen consult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek (190165) en screen-to-screen consult ter vervanging van een herhaalpolikliniekbezoek (190166)

Een consult waarbij een patiënt voor een zorgvraag een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant, klinisch technoloog of klinisch verloskundige consulteert middels een videoverbinding. Dit consult dient ter vervanging van een regulier face-to-face polikliniekbezoek en dient om die reden zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor het reguliere face-to-face polikliniekbezoek. Van dit consult vindt inhoudelijke verslaglegging plaats in het medisch dossier van de patiënt.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 24, lid 4.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Een DBC-zorgtraject met initieel subtraject kan beginnen met een screen-to-screen consult. Dit screen-to-screen consult is dan ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek.

De voorwaarden voor een screen-to-screen consult zijn:

- De patiënt consulteert voor een zorgvraag schriftelijk (bijvoorbeeld e-mail of chat) een poortspecialist, SEH-arts, anesthesist als pijnbestrijder, interventieradioloog, klinisch geneticus, arts-assistent, verpleegkundig specialist, physician assistant of klinisch technoloog.
- Dit consult dient ter vervanging van een regulier face-to-face polikliniekbezoek;
- Om die redenen dient dit consult zowel zorginhoudelijk als qua tijdsduur te voldoen aan de voorwaarden die ook gelden voor het reguliere face-to-face polikliniekbezoek;
- Er dient inhoudelijke verslaglegging plaats te vinden in het medisch dossier van de patiënt.

112. Welke zorgactiviteiten kunnen op afstand plaatsvinden?

Toelichting:

In de NZa regelgeving is opgenomen dat zorgactiviteiten vorm- en locatieonafhankelijk zijn, tenzij in de regeling of zorgactiviteitsomschrijving anders vermeld staat. Een zorgactiviteit mag geregistreerd worden als deze op afstand wordt uitgevoerd, mits in de zorgactiviteitsomschrijving géén voorwaarde voor een face-to-face contact is opgenomen.

In de Regeling medisch-specialistische zorg 2026 zijn de volgende zorgactiviteiten omschreven zonder dat er een verplichting voor een face-to-face contact is opgenomen:

- Eerste polikliniekbezoek (190007 en 190060)
- Herhaal-polikliniekbezoek (190008 en 190013)
- Screen-to-screen consult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek (190165)
- Screen-to-screen consult ter vervanging van een herhaal-polikliniekbezoek (190166)
- Belconsult ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek (190164)
- Belconsult ter vervanging van een herhaal-polikliniekbezoek (190162)
- Schriftelijke consultatie ter vervanging van een eerste polikliniekbezoek (190167)
- Schriftelijke consultatie ter vervanging van een herhaal-polikliniekbezoek (190163)
- Herhaalconsult door (medisch) vertegenwoordiger van een patiënt voor wie persoonlijke aanwezigheid een te grote verstoring van dagelijks functioneren en welzijn betekent (190065)
- Groepsconsult tussen beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitoefent en patiënt waarbij meerdere patiënten aanwezig zijn (190040)
- Consult samen beslissen (190098)
- Multidisciplinair overleg (190005)
- Overleg palliatieve zorg (190006)
- Consult door beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en lid is van het team palliatieve zorg (190067)
- Multidisciplinair consult (190010)
- Intercollegiaal consult (190009) en intercollegiaal consult – revalidatie (190814)
- Medebehandeling (190017)
- Second opinion van een diagnose, behandeladvies of behandeling (190022)
- Proactieve zorgplanning (190099)
- Expertiseadvies zonder en met patiëntencontact (190174 en 190175)

LET OP:

Ondanks dat in een definitie omschrijving geen verplichting voor een face-to-face contact is opgenomen, is het ter beoordeling aan de medisch specialist of het medisch inhoudelijk verantwoord is om zorg op afstand te leveren.

113. Welke zorgactiviteiten mogen niet op afstand plaatsvinden?

Toelichting:

In de NZa regelgeving is opgenomen dat zorgactiviteiten vorm- en locatieafhankelijk zijn, tenzij in de regeling of zorgactiviteitsomschrijving anders vermeld staat.

In de Regeling medisch-specialistische zorg 2026 zijn bij de volgende zorgactiviteiten een verplichting voor een face-to-face contact opgenomen:

- Polikliniekbezoek (190007, 190008, 190013, 190060)
- Spoedeisende hulp contact op de SEH-afdeling (190015)
- Spoedeisende hulp contact buiten de SEH-afdeling, elders in het ziekenhuis (190016)

114. Wat wordt verstaan onder telemonitoring?

Telemonitoring (039133)

Deze zorgactiviteit wordt geregistreerd voor het op afstand monitoren van een patiënt in het kader van een medisch-specialistische behandeling.

- a. De monitoring bevat meerdere meetmomenten per jaar en omvat twee onderdelen, te weten:
 - het door de zorgverlener geautomatiseerd of aan de hand van digitale vragenlijsten verzamelen van klinische gegevens van de patiënt, die met toestemming van de patiënt of diens (wettelijke) vertegenwoordiger beschikbaar worden gesteld aan de zorgverlener. Het beschikbaar stellen van deze gegevens geschiedt via een mobiele device of digitale zorgapplicatie;
 - interpretatie van de gegenereerde en opgeslagen gegevens van de patiënt, door of onder verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert.
- b. De start van de telemonitoring is de eerste kalenderdag waarop voor de telemonitoring data worden verzameld. De zorgactiviteit wordt maximaal één keer per 120 dagen geregistreerd. Registratie van deze zorgactiviteit is slechts toegestaan, indien de toepassing van telemonitoring herleidbaar is uit het medisch dossier. Registratie van de zorgactiviteit telemonitoring vindt plaats zolang de patiënt gebruik maakt van telemonitoring. Ook wanneer er gedurende die 120 dagen tijdsintervallen zijn waarbinnen geen meting plaatsvindt, wordt de activiteit geregistreerd. Bij een onderbreking van telemonitoring vanwege een klinische opname – met verpleegdagen of een klinische zorgdag in de thuissituatie – korter dan 120 dagen, blijven de registratieregels met betrekking tot telemonitoring van toepassing.
- c. Telemonitoring bij patiënten met meerdere (chronische) aandoeningen kan per aandoening worden geregistreerd, mits het hierbij gaat om verschillende parameters of meetwaarden. Indien bij meerdere (chronische) aandoeningen dezelfde parameters of meetwaarden bij hetzelfde medisch specialisme gebruikt worden, valt dit onder de registratie van dezelfde telemonitoring.
- d. Telemonitoring vervangt reguliere medisch-specialistische zorg. Bij de prestatie voor telemonitoring geldt dat het om toepassingen gaat, die een alternatief vormen binnen een regulier zorgpad bij (veelal) chronische aandoeningen.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 26, lid 5.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Met 'op afstand monitoren' wordt bedoeld op het monitoren van een patiënt buiten de muren van de vestiging van de behandelend beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert.

Bron: *Regeling medisch-specialistische zorg 2026, toelichting bij art. 26, lid 5.*
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Telemonitoring is een overig zorgproduct, categorie OZP Supplementair product – add-on overig. Voor deze prestatie geldt een gereguleerd maximumtarief.

De toelichting op de regelgeving geeft weer wanneer er sprake is van monitoren op afstand. Instellingen kunnen meerdere vestigingen hebben. Er kan ook sprake zijn van monitoring 'op afstand' wanneer de patiënt in een andere vestiging van eenzelfde instelling verblijft.

De omschrijving maakt het mogelijk dat naast de zorgactiviteit telemonitoring ook interventies geregistreerd kunnen worden. Dit kunnen bijvoorbeeld herhaalpolikliniekbezoeken betreffen.

Telemonitoring kan uitgevoerd worden door beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren.

Dat houdt in dat dit gedaan mag worden door een poortspecialist, een ondersteunend specialist, te weten interventie-radioloog, anesthesist als pijnbestrijder, klinisch geneticus en SEH-arts. Ook mag deze gedaan worden door een arts-assistent, klinisch fysicus audioloog, specialist ouderengeneeskunde, physician assistant, verpleegkundig specialist, klinisch technoloog en een klinisch verloskundige.

115. Wanneer mag telemonitoring geregistreerd worden?

Telemonitoring (039133)

Deze zorgactiviteit wordt geregistreerd voor het op afstand monitoren van een patiënt in het kader van een medisch-specialistische behandeling.

a. De monitoring bevat meerdere meetmomenten per jaar en omvat twee onderdelen, te weten:

- het door de zorgverlener geautomatiseerd of aan de hand van digitale vragenlijsten verzamelen van klinische gegevens van de patiënt, die met toestemming van de patiënt of diens (wettelijke) vertegenwoordiger beschikbaar worden gesteld aan de zorgverlener. Het beschikbaar stellen van deze gegevens geschiedt via een mobiele device of digitale zorgapplicatie;
- interpretatie van de gegenereerde en opgeslagen gegevens van de patiënt, door of onder verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert.

b. De start van de telemonitoring is de eerste kalenderdag waarop voor de telemonitoring data worden verzameld. De zorgactiviteit wordt maximaal één keer per 120 dagen geregistreerd. Registratie van deze zorgactiviteit is slechts toegestaan, indien de toepassing van telemonitoring herleidbaar is uit het medisch dossier. Registratie van de zorgactiviteit telemonitoring vindt plaats zolang de patiënt gebruik maakt van telemonitoring. Ook wanneer er gedurende die 120 dagen tijdsintervallen zijn waarbinnen geen meting plaatsvindt, wordt de activiteit geregistreerd. Bij een onderbreking van telemonitoring vanwege een klinische opname – met verpleegdagen of een klinische zorgdag in de thuissituatie – korter dan 120 dagen, blijven de registratieregels met betrekking tot telemonitoring van toepassing.

c. Telemonitoring bij patiënten met meerdere (chronische) aandoeningen kan per aandoening worden geregistreerd, mits het hierbij gaat om verschillende parameters of meetwaarden. Indien bij meerdere

(chronische) aandoeningen dezelfde parameters of meetwaarden bij hetzelfde medisch specialisme gebruikt worden, valt dit onder de registratie van dezelfde telemonitoring.

d. Telemonitoring vervangt reguliere medisch-specialistische zorg. Bij de prestatie voor telemonitoring geldt dat het om toepassingen gaat, die een alternatief vormen binnen een regulier zorgpad bij (veelal) chronische aandoeningen.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 26, lid 5.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

De add-on overig telemonitoring (039133) wordt maximaal één keer per 120 dagen gedeclareerd. Declaratie van de add-on telemonitoring (039133) vindt plaats zo lang de patiënt gebruik maakt van telemonitoring. Ook wanneer er gedurende die 120 dagen tijdsintervallen zijn waarbinnen geen meting plaatsvindt, wordt de prestatie gedeclareerd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 34a, lid 21.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gelijkblijvende tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

Toelichting:

Telemonitoring kan als een overig zorgproduct (OZP), categorie OZP Supplementair product – add-on overig worden geregistreerd.

Voor de registratie en declaratie van telemonitoring dient er voor een patiënt een zorgtraject te lopen. Vervolgens worden er achtereenvolgens subtrajecten (ZT21) geopend, waaraan de add-on telemonitoring wordt gekoppeld. Bij het ontbreken van een essentiële zorgactiviteit in het subtraject zelf, valt deze uiteindelijk uit en wordt er dus geen DBC gedeclareerd, maar kan de add-on wel worden gedeclareerd. Na het sluiten van het subtraject (120 dagen), wordt weer een nieuw subtraject geopend.

Het is mogelijk dat patiënten met meerdere chronische ziektebeelden bij verschillende specialismen ook meerdere extramurale telemonitoring trajecten hebben, als deze patiënten meerdere voor telemonitoring geschikte aandoeningen hebben. Deze telemonitoring trajecten kunnen naast elkaar geregistreerd en gedeclareerd worden, mits er voldaan wordt aan de regelgeving en het gaat om twee separate zorgvragen die elk een eigen ziektespecifiek telemonitoring traject behoeven en daarmee twee separate declaraties rechtvaardigen.

Het is ook mogelijk dat er sprake is van een onderbreking van de telemonitoring, als bijvoorbeeld de patiënt in het ziekenhuis wordt opgenomen en daar de (fysiologische) telemonitoring parameters dan al klinisch worden gemonitord.

Zolang de klinische opname korter dan 120 dagen duurt, blijft bij een onderbreking van de telemonitoring de regel doorlopen dat de zorgactiviteit telemonitoring 1 x 120 dagen mag worden geregistreerd. Van tevoren is het vaak niet duidelijk hoelang een opname zal duren. De registratie kan worden verwijderd op het moment dat de opname langer duurt dan 120 dagen of definitief wordt beëindigd.

De registratie van de zorgactiviteit telemonitoring vindt plaats zolang de patiënt gebruik maakt van telemonitoring en dit herleidbaar is uit het medisch dossier. Ook wanneer er gedurende die 120 dagen tijdsintervallen zijn waarbinnen geen meting plaatsvindt, wordt de activiteit wel geregistreerd.

De NZa beoogt met deze bepaling in de regelgeving dat telemonitoring geregistreerd kan worden op het moment dat er geen meting heeft plaatsgevonden binnen een periode van 120 dagen. De reden hiervoor is dat met 3 maal registratie van de zorgactiviteit per jaar uit het maximumtarief de gemiddelde onderzochte kosten van telemonitoring gedekt kunnen worden.

Dit betekent dat als er bij iemand 2 meetmomenten per jaar zijn en uit het medisch dossier blijkt dat gedurende een jaar de telemonitoring door loopt dat er sprake is van 3 x registratie van telemonitoring per jaar. Hier worden wel twee voorwaarden aan gesteld: ten eerste dat uit het medisch dossier blijkt dat de patiënt gebruik maakt van telemonitoring en ten tweede dat er sprake is van meerdere meetmomenten per jaar. Telemonitoring kan uitgevoerd worden door beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren. Dat houdt in dat dit gedaan mag worden door een poortspecialist, een ondersteunend specialist, te weten interventie-radioloog, anesthesist als pijnbestrijder, klinisch geneticus en SEH-arts. Ook mag deze gedaan worden door een arts-assistent, klinisch fysicus audioloog, specialist ouderengeneeskunde, physician assistant, verpleegkundig specialist, klinisch technoloog en een klinisch verloskundige.

116. Wat wordt verstaan onder een expertiseadvies?

Er zijn twee soorten expertiseadvies opgenomen in de regelgeving:

Expertiseadvies uitgevoerd door een andere instelling, zonder patiëntencontact (190174)

Advies vanuit een expertisecentrum, gericht op de (nog in te zetten) diagnostiek en/of behandeling van een patiënt. De patiënt is op het moment van de aanvraag voor het expertiseadvies niet voor dezelfde zorgvraag onder behandeling bij het expertisecentrum. Het advies wordt aangevraagd door de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en verantwoordelijk is voor de zorgvraag van de patiënt. Deze prestatie wordt door de aanvragende instelling eenmaal geregistreerd en gedeclareerd voor het volledige adviestraject voor dezelfde zorgvraag, dat uit een of meerdere contactmomenten en informatie-uitwisselingen tussen de aanvrager en het expertisecentrum kan bestaan. Hierbij is geen sprake van contact tussen het expertisecentrum en de patiënt. Het advies wordt uitgevoerd door één of meerdere beroepsbeoefenaren, werkzaam binnen hetzelfde expertisecentrum, waarvan er minimaal één de poortfunctie uitvoert.

Voor de declaratie van het expertiseadvies gelden onderstaande aanvullende voorwaarden:

- het advies is uitgevoerd door een in Nederland erkend expertisecentrum voor zeldzame aandoeningen;
- de aanvrager heeft, met toestemming van de patiënt, alle benodigde patiëntgegevens en medische informatie gedeeld met het expertisecentrum; en
- verslaglegging van het expertiseadvies (zoals de beoordeelde uitslagen en/of geadviseerde behandelopties) is terug te vinden in het medisch dossier van de aanvrager.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 34a, lid 19.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Expertiseadvies uitgevoerd door een andere instelling, met patiëntencontact (190175)

Advies vanuit een expertisecentrum, gericht op de (nog in te zetten) diagnostiek en/of behandeling van een patiënt. De patiënt is op het moment van de aanvraag voor het expertiseadvies niet voor dezelfde zorgvraag onder behandeling bij het expertisecentrum. Het advies wordt aangevraagd door de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en verantwoordelijk is voor de zorgvraag van de patiënt. Deze prestatie wordt door de aanvragende instelling eenmaal geregistreerd en gedeclareerd voor het volledige adviestraject voor dezelfde zorgvraag, dat uit een of meerdere contactmomenten en informatie-uitwisselingen tussen de aanvrager en het expertisecentrum kan bestaan. Hierbij is ook sprake van contact tussen het expertisecentrum en de patiënt. Het advies wordt uitgevoerd door één of meerdere beroepsbeoefenaren, werkzaam binnen hetzelfde expertisecentrum, waarvan er minimaal één de poortfunctie uitvoert.

Voor de declaratie van het expertiseadvies gelden onderstaande aanvullende voorwaarden:

- het advies is uitgevoerd door een in Nederland erkend expertisecentrum voor zeldzame aandoeningen;
- de aanvrager heeft, met toestemming van de patiënt, alle benodigde patiëntgegevens en medische informatie gedeeld met het expertisecentrum; en
- verslaglegging van het expertiseadvies (zoals de beoordeelde uitslagen en/of geadviseerde behandelopties) is terug te vinden in het medisch dossier van de aanvrager.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 34a, lid 20.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Een expertiseadvies is een door de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en verantwoordelijk is voor de zorgvraag van de patiënt geïnitieerde beoordeling van de gestelde diagnose en/of voorgestelde behandeling door een tweede, onafhankelijke arts werkzaam bij een door VWS erkend expertisecentrum voor zeldzame aandoeningen vanwege onvoldoende expertise of twijfel over een diagnose/behandeling. Door de inzet van het expertiseadvies kan een arts, werkzaam in een expertisecentrum, meedenken over de juiste diagnostiek en/of behandeling voor desbetreffende patiënt.

De actuele lijst met door VWS erkende expertisecentra is te vinden via de website [Publicatieoverzicht van erkende expertisecentra voor zeldzame aandoeningen \(ECZA's\) | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#).

Vaak is er bij het expertiseadvies geen direct contact tussen de patiënt en de zorgverlener van het expertisecentrum. Contact tussen een expertisecentrum en patiënt kan echter wel noodzakelijk zijn om een kwalitatief advies te kunnen geven. Om deze reden is ervoor gekozen om twee prestaties voor het expertiseadvies in te richten; expertiseadvies zonder patiëntcontact of met patiëntcontact buiten de eigen instelling.

De aanvraag van het expertiseadvies is bedoeld om met het gegeven expertiseadvies de patiënt door zijn eigen behandelaar in zijn eigen ziekenhuis verder te kunnen diagnosticeren en behandelen. Echter, de uitkomst van het expertisecentrum kan ook zijn dat het toch beter is om de patiënt naar het expertisecentrum te verwijzen en daar de (verdere diagnostiek en) behandeling wordt overgenomen. Indien van tevoren al duidelijk is dat de patiënt doorverwezen dient te worden naar het expertisecentrum, dan is het niet de bedoeling om een expertiseadvies vooraf aan te vragen. Ook in dat geval gaat de patiënt eerst terug naar zijn eigen behandelaar voor bespreking van dit advies, voordat een eventuele doorverwijzing en overname van de behandeling kan plaatsvinden.

LET OP:

Op dit moment kunnen de prestaties alleen **gedeclareerd** worden indien sprake is van een advies vanuit een door VWS erkend expertisecentrum voor zeldzame aandoeningen.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag 117. Wanneer mag een expertiseadvies gedeclareerd worden?

117. Wanneer mag een expertiseadvies gedeclareerd worden?

Voor de declaratie van het expertiseadvies gelden onderstaande aanvullende voorwaarden:

- het advies is uitgevoerd door een in Nederland erkend expertisecentrum voor zeldzame aandoeningen;
- de aanvrager heeft, met toestemming van de patiënt, alle benodigde patiëntgegevens en medische informatie gedeeld met het expertisecentrum; en
- verslaglegging van het expertiseadvies (zoals de beoordeelde uitslagen en/of geadviseerde behandelopties) is terug te vinden in het medisch dossier van de aanvrager.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 34a, lid 19 en 20.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

In de regelgeving is een aantal voorwaarden opgenomen waaraan een expertiseadvies aan dient te voldoen om deze te kunnen registreren. De voorwaarden zijn als volgt:

- De beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en verantwoordelijk is voor de zorgvraag van de patiënt verzoekt een expertisecentrum om advies, gericht op de (nog in te zetten) diagnostiek en/of behandeling van de betreffende patiënt.
- Deze prestatie wordt eenmaal geregistreerd door de aanvragende instelling voor het volledige adviestraject voor dezelfde zorgvraag.
- Bij een expertiseadvies **zonder** patiëntencontact: dit volledige adviestraject kan uit een of meerdere contactmomenten en informatie-uitwisselingen tussen de aanvrager en het expertisecentrum bestaan.

- Bij een expertiseadvies **met** patiëntencontact: dit volledige adviestraject kan uit een of meerdere contactmomenten en informatie-uitwisselingen tussen de aanvrager en het expertisecentrum bestaan. Hierbij is ook sprake van contact tussen het expertisecentrum en de patiënt.
- Het advies wordt uitgevoerd door één of meerdere beroepsbeoefenaren, werkzaam binnen hetzelfde expertisecentrum, waarvan er minimaal één de poortfunctie uitvoert.
- Het advies is uitgevoerd door een in Nederland erkend expertisecentrum voor zeldzame aandoeningen. Alleen expertisecentra die opgenomen zijn in de daarvoor opgestelde VWS erkende expertisecentrum lijst(en) kunnen een expertiseadvies declareren bij de aanvragende instelling. Het actuele overzicht met expertisecentra zeldzame aandoeningen met een erkenning van VWS is te vinden via de website [Publicatieoverzicht van erkende expertisecentra voor zeldzame aandoeningen \(ECZA's\) | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#).
- De aanvrager heeft, met toestemming van de patiënt, alle benodigde patiëntgegevens en medische informatie gedeeld met het expertisecentrum.
- Verslaglegging van het expertiseadvies (zoals de beoordeelde uitslagen en/of geadviseerde behandelopties) is terug te vinden in het medisch dossier van de aanvrager.
- De prestaties mogen **gedeclareerd** worden voor een expertiseadvies dat wordt uitgevoerd door een andere instelling. De prestaties kunnen dus niet gedeclareerd worden voor een advies dat door een expertisecentrum wordt gegeven, wat hoort bij dezelfde instelling als waarvoor de aanvrager van het advies werkzaam is. In dat geval valt het advies onder het dbc-zorgproduct van de aanvrager.

De expertiseadviesen zijn overige zorgproducten in de categorie supplementaire producten. De expertiseadviesen worden gedeclareerd als add-on prestatie bij een dbc-zorgproduct. In de praktijk betekent dit dat er altijd sprake zal zijn van onderlinge dienstverlening: de uitvoerende instelling declareert het expertiseadvies bij de aanvragende instelling en deze declareert de prestatie bij de zorgverzekeraar, naast het lopende dbc-zorgproduct van de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en verantwoordelijk is voor de zorgvraag van de patiënt. Het expertisecentrum stuurt dus een rekening aan het tweedelijscentrum voor het expertiseadvies, wat zij onderling verrekenen. Het tweedelijscentrum waar patiënt onder behandeling is, declareert vervolgens de combinatie van het reeds openstaande zorgtraject van de patiënt met daarbij het expertiseadvies.

De prestaties kunnen (vooralsnog) alleen gedeclareerd worden wanneer het advies is gegeven door een door VWS erkend expertisecentrum voor zeldzame aandoeningen. Dat houdt in dat een expertiseadvies, gegeven door een instelling die niet door VWS erkend is als expertisecentrum zeldzame aandoening, wél geregistreerd kan worden, maar niet gedeclareerd. Registratie zonder declaratie van expertiseadviesen is dus wel mogelijk voor alle dergelijke door een zorgverlener met de poortfunctie aangevraagde expertiseadviesen aan een expert medisch specialist werkzaam in een expertisecentrum dat niet door VWS erkend is.

Het expertiseadvies kan zowel mono- als multidisciplinair worden opgesteld. Het is aan het expertisecentrum zelf om te bepalen welke inzet intern noodzakelijk is om tot een goed advies te komen. Er kan bijvoorbeeld voor gekozen worden om een patiënt, voor wie een advies is aangevraagd, intern (binnen het door VWS erkende expertisecentrum) in een MDO te bespreken. Alle werkzaamheden die worden uitgevoerd binnen het expertisecentrum om tot advies te komen vallen onder één prestatie.

De prestaties mogen niet gedeclareerd worden voor een advies dat wordt gegeven door een expertisecentrum binnen dezelfde instelling als waarvoor de aanvrager van het advies werkzaam is. In dat geval valt het advies onder het dbc-zorgproduct van de aanvrager.

118. Wat wordt verstaan onder een meedenkadvis?

Meedenkadvis eerste lijn (190070)

Een prestatie voor de inzet van de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert binnen de medisch specialistische zorg, op aanvraag van de huisarts. De prestatie omvat:

- a. Het interpreteren van de casus;
- b. Het opstellen van een integraal advies dat in ieder geval de volgende elementen omvat:
 - Uitleg en onderbouwing van het advies;

- De (gegevens van de) aanvragend zorgverlener;
 - De voor de zorg/adviesvraag noodzakelijke patiëntgegevens met daum van de aanvraag;
 - Naam, functie en specialisme van de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en die het advies heeft gegeven.
- c. Het ter beschikking stellen van dit advies aan de huisarts, zonder direct patiëntencontact.
- d. Het advies stelt de huisarts in staat om, waar mogelijk, de zorgvraag van de patiënt zelf verder af te handelen zonder dat doorverwijzing naar de tweede lijn noodzakelijk is.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 27, lid 1, sub d.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Toevoeging van een nieuwe vraag.

Toelichting:

Het inwinnen van advies bij patiënten waarvan de huisarts overweegt om de patiënt door te verwijzen naar de tweede lijn, kan de huisarts in bepaalde gevallen helpen bij het verder zelfstandig behandelen van deze betreffende patiënt. Met deze werkwijze kan doorverwijzing voorkomen worden.

Een meedenkadvis omvat een (digitale of schriftelijke) beoordeling en advies van de medisch-specialistische zorgverlener/beroepsbeoefenaar met de poortfunctie op verzoek van en aan de huisarts. Hierbij is er géén sprake van direct (fysiek of op afstand) contact tussen de medisch-specialistische zorgverlener/beroepsbeoefenaar met de poortfunctie en de patiënt. Het doel van een meedenkadvis is om een onnodige verwijzing van de eerste lijn (huisarts) naar de tweede of derde lijn in de medisch-specialistische zorg te voorkomen. Daarvoor dient het meedenkadvis afdoende 'inhoud' te hebben, zoals dat ook bij een reguliere verwijzing het geval is en het gaat hierbij dus nadrukkelijk niet om enkel de beoordeling van verricht(e) onderzoek(en).

Situaties waarvoor een meedenkadvis o.a. niet bedoeld is c.q. niet gebruikt dient te worden (niet uitputtend):

- Vragen van de huisarts rond medicatieverstrekking of -dosering,
- Beoordeling van basale fysische parameters (zoals hoge bloeddrukwaarden) en
- Beoordeling van losse enkelvoudige diagnostische onderzoeken (zoals laboratoriumuitslagen, ambulante bloeddruk- of hartritmemetingen, ECG's en radiologische onderzoeken).

Met de introductie van de prestatie 'meedenkadvis eerste lijn' wordt de bestaande variantie op deze prestatie, de zorgactiviteit voor teledermatologie (Teledermatologie: beoordeling van digitale foto's door dermatoloog zonder face-to-face contact op verzoek van de 1e lijn (039929) per 31-12-2025 beëindigd.

Nadere informatie is te vinden in de '[Handreiking Meedenkadvisen](#)'.

119. Wanneer mag een meedenkadvis gedeclareerd worden?

De prestatie 'meedenkadvis eerste lijn (190070)' wordt maximaal één keer per zorgvraag gedeclareerd, ook indien er voor de totstandkoming van één advies over één zorgvraag meerdere contactmomenten hebben plaatsgevonden tussen de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en de aanvragende huisarts. De prestatie wordt uitsluitend gedeclareerd door één beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert, ook wanneer meerdere beroepsbeoefenaren die de poortfunctie uitvoeren betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van het advies.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 34b, lid 13.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Toevoeging van een nieuwe vraag.

Toelichting:

Een meedenkadvies is een beoordeling en advies van de medisch-specialistische zorgverlener/ beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert van en aan de huisarts.

De prestatie omvat:

- a. Het interpreteren van de casus;
- b. Het opstellen van een integraal advies dat in ieder geval de volgende elementen omvat:
 - Uitleg en onderbouwing van het advies;
 - De (gegevens van de) aanvragend zorgverlener;
 - De voor de zorg/adviesvraag noodzakelijke patiëntgegevens met datum van de aanvraag;
 - Naam, functie en specialisme van de beroepsbeoefenaar die de poortfunctie uitvoert en die het advies heeft gegeven;
- c. Het ter beschikking stellen van dit advies aan de huisarts, zonder direct patiëntencontact.

In de regelgeving is een aantal voorwaarden opgenomen waar een meedenkadvies aan dient te voldoen om deze te kunnen registreren. De voorwaarden zijn als volgt:

- De prestatie 'meedenkadvies eerste lijn (190070)' wordt maximaal één keer per adviesaanvraag gedeclareerd, ook indien er voor de totstandkoming van één advies meerdere contactmomenten hebben plaatsgevonden tussen de medisch-specialistische zorgverlener/beroepsbeoefenaar met de poortfunctie en de aanvragende huisarts.
- De prestatie wordt uitsluitend gedeclareerd door de betreffende medisch-specialistische zorgverlener/beroepsbeoefenaar met de poortfunctie, ook wanneer meerdere medisch-specialistische zorgverleners/beroepsbeoefenaren met de poortfunctie vanuit één of meerdere specialismen betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van het advies.

Na beoordeling, het opstellen van het advies en het verzenden van het advies aan de huisarts, wordt de prestatie meedenkadvies gedeclareerd, mits is voldaan aan de hierboven genoemde voorwaarden voor registratie door de medisch-specialistische zorgverlener/beroepsbeoefenaar met de poortfunctie. En als is voldaan aan de overige voorwaarden van de prestatiebeschrijving.

Nadere informatie is te vinden in de 'Handreiking Meedenkadviezen'.

I20. Wat zijn de uitgangspunten in de regelgeving voor het registreren van zorgactiviteiten op afstand?

Toelichting:

De NZa hanteert als algemeen uitgangspunt dat een zorgactiviteit geregistreerd mag worden indien de handeling is uitgevoerd zoals omschreven in de zorgactiviteitsomschrijving. Daarnaast moet er voldaan worden aan eventuele aanvullende bepalingen in de Regeling.

Een zorgactiviteit mag dus ook geregistreerd worden indien zorg op afstand geleverd wordt of op een andere locatie dan in het ziekenhuis, mits voldaan wordt aan alle voorwaarden. Een zorgactiviteit mag geregistreerd worden als deze op afstand wordt uitgevoerd, mits in de Regeling of zorgactiviteitsomschrijving geen face-to-face contact vereist wordt. Het is niet toegestaan om een zorgactiviteit te registreren indien de zorg niet op afstand geleverd kan worden.

Het is aan de zorgprofessional, in overleg met de patiënt, om in te schatten waar/hoe de zorg geleverd kan worden (digitaal, bij de patiënt thuis e.d.). Hierbij is het wel belangrijk dat de keuzevrijheid van een patiënt tussen face-to-face of digitale zorg gewaarborgd blijft.

J. FACULTATIEVE PRESTATIES

J1. Wat wordt verstaan onder de facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg?

Facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg

Een overig zorgproduct (ozp) met een vrij tarief, dat door de NZa is vastgesteld op basis van een tussen ten minste één zorgaanbieder en ten minste één zorgverzekeraar schriftelijk overeengekomen prestatie voor medisch-specialistische zorg. De facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg kent twee subcategorieën: de add-on facultatieve prestatie en de losse facultatieve prestatie.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid p.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Facultatieve prestaties medisch-specialistische zorg vormen een aparte hoofdcategorie binnen het cluster overige zorgproducten. Deze hoofdcategorie valt uiteen in twee subcategorieën: a) de add-on facultatieve prestatie en b) de losse facultatieve prestatie.

Facultatieve prestaties die behoren tot subcategorie a maken deel uit van het profiel van een dbc-zorgproduct, maar worden separaat gedeclareerd. Bij add-on facultatieve prestaties is dus altijd sprake van een relatie met een zorgtraject, resp. dbc-zorgproduct. Een add-on facultatieve prestatie mag tussentijds, dat wil zeggen 'na uitvoering' en 'eerder dan declaratie van het dbc-zorgproduct' in rekening worden gebracht.

Facultatieve prestaties die behoren tot subcategorie b worden eveneens los gedeclareerd, maar maken géén onderdeel uit van het profiel van een dbc-zorgproduct.

Qua inhoud kunnen facultatieve prestaties msz, ongeacht tot welke subcategorie zij behoren, betrekking hebben op alle zorg die onder de reikwijdte van deze beleidsregel valt, met uitzondering van de supplementaire producten 'add-on geneesmiddelen' en 'ozp-stollingsfactoren'. De inhoud van de facultatieve prestatie wordt in eerste instantie bepaald door de partijen die hiertoe een aanvraag bij de NZa indienen. De procedure en voorwaarden die gelden bij het indienen van een aanvraag voor een facultatieve prestatie msz zijn vastgelegd in artikel 12 van deze beleidsregel.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 7, lid 3.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

De facultatieve prestatie kent een vrij tarief en er is een contractvereiste van toepassing. Dat houdt in dat de prestatie uitsluitend in rekening gebracht kan worden door zorgaanbieders die over deze prestatie een schriftelijke overeenkomst hebben gesloten met de zorgverzekeraar van de betreffende patiënt.

Een facultatieve prestatie kent twee subcategorieën: als add-on of als losse prestatie.

Een add-on facultatieve prestatie wordt separaat gedeclareerd, maar maakt wel deel uit van het profiel van een dbc-zorgproduct. Een losse facultatieve prestatie wordt ook separaat gedeclareerd, maar maakt geen deel uit van het profiel van een dbc-zorgproduct.

Een facultatieve prestatie kan alleen gezamenlijk door ten minste één zorgaanbieder en één zorgverzekeraar worden aangevraagd. De NZa beoordeelt de aanvraag en na goedkeuring wordt deze opgenomen in de regelgeving.

Voor facultatieve prestaties worden separate beschikkingen vastgesteld. Facultatieve prestaties maken geen deel uit van de Prestatie- en tariefbeschikking medisch-specialistische zorg. Ook zijn de facultatieve prestaties, op een drietal uitzonderingen voor eerstelijnsdiagnostiek na, niet omschreven in de Regeling medisch-specialistische zorg, maar in de beschikking die voor de facultatieve prestatie is vastgesteld.

J2. Hoe verloopt de aanvraagprocedure voor een facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg?

Aanvraagprocedure facultatieve prestatie msz

1. Een facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg (msz) kan worden aangevraagd via een gezamenlijke aanvraag van ten minste één zorgaanbieder en ten minste één zorgverzekeraar.
2. De aanvraag kan worden ingediend met gebruikmaking van het formulier 'Aanvraagformulier facultatieve prestatie msz'. De NZa stelt dit formulier beschikbaar via haar website.
3. Het formulier wordt volledig ingevuld en ondertekend. Wanneer een formulier niet volledig is ingevuld, of andere indieningsgebreken heeft, stelt de NZa de aanvragers in de gelegenheid om binnen een termijn van twee weken het gebrek in de aanvraag te herstellen. De NZa kan deze termijn ten hoogste twee keer verlengen met twee weken. Wanneer na het verstrijken van deze termijn het gebrek niet is hersteld, kan de NZa besluiten de aanvraag niet in behandeling te nemen.
4. Na ontvangst van een volledige aanvraag neemt de NZa een besluit met inachtneming van de geldende beslistermijnen uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb). In het besluit wordt de datum van inwerkingtreding vermeld.
5. Het besluit wordt digitaal (per e-mail) verzonden. Op verzoek van de aanvragers wordt het besluit ook schriftelijk (per post) verzonden. Het besluit waarmee de facultatieve prestatie is vastgesteld, wordt gepubliceerd op de website van de NZa en in de Staatscourant wordt kennisgeving gedaan van de terinzagelegging van het besluit.
6. De facultatieve prestatie kan na vaststelling en inwerkingtreding worden gebruikt door alle zorgaanbieders die onder reikwijdte van de Regeling medisch-specialistische zorg vallen, mits zij voldoen aan het in deze regeling opgenomen contractvereiste in relatie tot de facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg.
7. Het besluit waarmee de facultatieve prestatie wordt vastgesteld, wordt door de NZa verwerkt in het eerst mogelijke msz-releasepakket volgend op de datum van inwerkingtreding van dat besluit. Op de datum waarop dit releasepakket in werking treedt, vervalt het in de vorige zin genoemde besluit.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 12.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

J3. Wat zijn de voorwaarden voor het indienen van een facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg?

1. Een aanvraag voor een facultatieve prestatie voldoet, naast de criteria genoemd in artikel 12b, eerste, tweede en zesde lid, aan de onderstaande cumulatieve voorwaarden:
 - a. De aanvragers geven aan of de aanvraag betrekking heeft op een add-on facultatieve prestatie, of op een losse facultatieve prestatie als bedoeld in artikel 7, derde lid;
 - b. De aanvragers geven aan of er bestaande prestaties (dbc-zorgproducten of overige zorgproducten) zijn die vanwege het risico op dubbele bekostiging niet in combinatie met de facultatieve prestatie in rekening kunnen worden gebracht en zo ja, welke prestaties dit zijn;
 - c. De aanvragers geven aan of zij verwachten dat door de komst van de facultatieve prestaties een landelijke verschuiving plaatsvindt van (gedeclareerde) dbc-zorgproducten naar (gedeclareerde) ozp's. Zo ja, dan geven de aanvragers ook aan of zij verwachten dat de daarmee gemoeide geldbedragen op macroniveau (landelijk) meer dan € 1 miljoen op jaarbasis bedragen;
 - d. De aanvragers verklaren dat declaraties van de beoogde facultatieve prestatie herleidbaar zijn tot het niveau van de individuele verzekerde.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 12a.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

J4. Wat zijn de declaratiebepalingen voor een facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg?

Declaratiebepalingen voor overige zorgproducten

Een overig zorgproduct wordt gedeclareerd bij de patiënt of bij de zorgverzekeraar waar de patiënt op het moment van de uitvoerdatum van het overige zorgproduct is verzekerd.

Een zorgaanbieder mag een overig zorgproduct alleen declareren indien de prestatie is vastgelegd volgens de in deze regeling vastgestelde registratiebepalingen en voldaan is aan de omschrijvingen en definities van zorgactiviteiten/overige zorgproducten zoals omschreven in (de bijlagen van) deze regeling.

Een door de NZa vastgestelde facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg (overig zorgproduct) wordt uitsluitend in rekening gebracht door zorgaanbieders die over deze prestatie een schriftelijke overeenkomst hebben gesloten met de zorgverzekeraar van de betreffende patiënt (contractvereiste).

Een facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg (overig zorgproduct) wordt in rekening gebracht met inachtneming van de voorwaarden, voorschriften en beperkingen in de afzonderlijke prestatiebeschrijvingsbeschikking waarmee die facultatieve prestatie is vastgesteld. Deze prestatiebeschrijvingsbeschikkingen zijn te raadplegen op de NZa-website.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 34, lid 1, 2, 4 en 5.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

Lid 5 betreft een algemene bepaling waaruit blijkt dat facultatieve prestaties alleen gedeclareerd mogen worden conform de vereisten in de daarvoor afgegeven beschikking.

Facultatieve prestaties maken geen deel uit van de prestatie- en tariefbeschikkingen medisch specialistische zorg omdat hier separate beschikkingen voor worden vastgesteld. Er zijn geen individueel omschreven toegekende facultatieve prestaties in de Regeling en de Beleidsregel opgenomen.

Facultatieve prestaties medisch-specialistische zorg vormen een aparte hoofdcategorie binnen het cluster overige zorgproducten. Deze hoofdcategorie valt uiteen in twee subcategorieën: a) de add-on facultatieve prestatie en b) de losse facultatieve prestatie.

Facultatieve prestaties die behoren tot subcategorie a maken deel uit van het profiel van een dbc-zorgproduct, maar worden separaat gedeclareerd. Bij add-on facultatieve prestaties is dus altijd sprake van een relatie met een zorgtraject, resp. dbc-zorgproduct. Een add-on facultatieve prestatie mag tussentijds, dat wil zeggen 'na uitvoering' en 'eerder dan declaratie van het dbc-zorgproduct' in rekening worden gebracht.

Facultatieve prestaties die behoren tot subcategorie b worden eveneens los gedeclareerd, maar maken géén onderdeel uit van het profiel van een dbc-zorgproduct.

Qua inhoud kunnen facultatieve prestaties msz, ongeacht tot welke subcategorie zij behoren, betrekking hebben op alle zorg die onder de reikwijdte van deze beleidsregel valt, met uitzondering van de supplementaire producten 'add-ongeneesmiddelen' en 'ozp-stollingsfactoren'. De inhoud van de facultatieve prestatie wordt in eerste instantie bepaald door de partijen die hiertoe een aanvraag bij de NZa indienen. De procedure en voorwaarden die gelden bij het indienen van een aanvraag voor een facultatieve prestatie msz zijn vastgelegd in artikel 12 van deze beleidsregel.

Alle overige zorgproducten en daarbij behorende voorschriften, voorwaarden en beperkingen worden vastgesteld in de 'Prestatie- en tariefbeschikking medisch-specialistische zorg' en omschreven in de Regeling medisch-specialistische zorg. De door de NZa vastgestelde overige zorgproducten zijn weergegeven in het 'Overzicht overige zorgproducten' dat als bijlage aan de Regeling medisch-specialistische zorg is gekoppeld (te raadplegen via puc.overheid.nl/nza).

In afwijking van het vorige lid geldt dat voor facultatieve prestaties separate beschikkingen worden vastgesteld. Zij maken dus geen deel uit van de Prestatie- en tariefbeschikking medisch-specialistische zorg. Ook zijn de

facultatieve prestaties, op een drietal uitzonderingen voor de eerstelijnsdiagnostiek na, niet omschreven in de Regeling medisch-specialistische zorg, maar in de beschikking die voor de facultatieve prestatie is vastgesteld. Omdat facultatieve prestaties behoren tot de categorie overige zorgproducten worden zij ook opgenomen in het 'Overzicht overige zorgproducten' dat als bijlage aan de Regeling medisch-specialistische zorg is gekoppeld.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 7, lid 3, 4 en 5.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

Facultatieve prestaties maken geen deel uit van de prestatie- en tariefbeschikkingen medisch specialistische zorg omdat hier separate beschikkingen voor worden vastgesteld. Om deze reden worden facultatieve prestaties niet omschreven in de Regeling medisch-specialistische zorg.

In plaats hiervan is er een algemene bepaling in Regeling medisch-specialistische zorg 2026 art. 34 lid 5 opgenomen waaruit blijkt dat facultatieve prestaties alleen gedeclareerd mogen worden conform de vereisten in de beschikking.

Zorgaanbieders die, na vaststelling door de NZa van de facultatieve prestatie, gebruik willen maken van deze facultatieve prestatie MSZ en die prestatie vervolgens in rekening willen brengen bij de zorgverzekeraar van de betreffende patiënt, kunnen dit slechts doen wanneer zij van tevoren over die facultatieve prestatie MSZ een overeenkomst hebben gesloten met die zorgverzekeraar. Dit is het contractvereiste dat aan de declaratie van de facultatieve prestatie MSZ is verbonden.

J5. Welke facultatieve prestaties medisch-specialistische zorg zijn tot op heden opgenomen in de regelgeving?

Alle overige zorgproducten en daarbij behorende voorschriften, voorwaarden en beperkingen worden vastgesteld in de 'Prestatie- en tariefbeschikking medisch-specialistische zorg' en omschreven in de Regeling medisch-specialistische zorg. De door de NZa vastgestelde overige zorgproducten zijn weergegeven in het 'Overzicht overige zorgproducten' dat als bijlage aan de Regeling medisch-specialistische zorg is gekoppeld (te raadplegen via puc.overheid.nl/nza)

In afwijking van het vorige lid geldt dat voor facultatieve prestaties separate beschikkingen worden vastgesteld. Zij maken dus geen deel uit van de Prestatie- en tariefbeschikking medisch-specialistische zorg. Ook zijn de facultatieve prestaties, op een drietal uitzonderingen voor eerstelijnsdiagnostiek na, niet omschreven in de Regeling medisch-specialistische zorg, maar in de beschikking die voor de facultatieve prestatie is vastgesteld. Omdat facultatieve prestaties behoren tot de categorie overige zorgproducten worden zij ook opgenomen in het 'Overzicht overige zorgproducten' dat als bijlage aan de Regeling medisch-specialistische zorg is gekoppeld.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 7, lid 4 en 5.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

Facultatieve prestaties maken geen deel uit van de prestatie- en tariefbeschikkingen medisch specialistische zorg omdat hier separate beschikkingen voor worden vastgesteld. Om deze reden worden facultatieve prestaties niet omschreven in de Regeling medisch-specialistische zorg.

In plaats hiervan is er een algemene bepaling in de Regeling medisch-specialistische zorg 2026 art. 34 lid 5 opgenomen waaruit blijkt dat facultatieve prestaties alleen gedeclareerd mogen worden conform de vereisten in de beschikking.

De facultatieve prestaties zijn overige zorgproducten uit de categorie eerstelijnsdiagnostiek. Overige zorgproducten (ozp's) zijn prestaties binnen de medisch-specialistische zorg, niet zijnde dbc-zorgproducten en deze worden uitgedrukt in zorgactiviteiten.

Nieuwe facultatieve prestaties kunnen aangevraagd worden via een gezamenlijke aanvraag van ten minste één zorgaanbieder en ten minste één zorgverzekeraar.

J6. Hoe worden facultatieve prestaties medisch-specialistische zorg bekostigd?

Toelichting:

Een facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg is een overig zorgproduct. Een overig zorgproduct is een prestatie binnen de medisch-specialistische zorg, niet zijnde een DBC-zorgproduct.

In het algemeen behoren overige zorgproducten tot het gereguleerde segment, maar de facultatieve prestatie vormt hier een uitzondering op en behoort tot het vrije segment. Prestaties in het vrije segment kennen een vrij tarief. Dat houdt in dat de prijs vrij onderhandelbaar is tussen zorgverzekeraars en zorgverleners.

K. TARIEVEN

K1. Hoe wordt een DBC-tarief opgebouwd?

Het tarief voor een dbc-zorgproduct of overig zorgproduct is een integraal tarief en is opgebouwd uit meerdere kostencomponenten. Tot die componenten behoren ook de bedragen die dienen ter dekking van de kosten van (voorheen vrijgevestigde) medisch specialisten.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 13, lid 1.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

K2. Welke tariefsoorten bestaan er?

Dbc-zorgproducten en overige zorgproducten zijn voor wat betreft de tariefsoort onderverdeeld in twee segmenten:

- a. Het gereguleerde segment (ook wel A-segment genoemd) met maximumtarieven.
- b. Het vrije segment (ook wel B-segment genoemd) met vrij onderhandelbare tarieven.

In de zorgproducten tabel (te raadplegen via puc.overheid.nl/nza) is een overzicht opgenomen van de dbc-zorgproducten uitgesplitst naar gereguleerd en vrij segment.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 13, lid 2.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

De Regeling medisch-specialistische zorg 2026 geeft in artikel 1 de volgende definities:

Gereguleerd segment

Het geheel van prestaties waarvoor de NZa maximumtarieven vaststelt.

Vrij segment

Het geheel van prestaties waarvoor vrije tarieven als bedoeld in artikel 50, eerste lid, onderdeel a, Wmg, gelden.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid q en pp.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Een nadere uitleg vindt u onder vraag K6. Welke tariefsoort behoort tot welke prestatie?

K3. Wat zijn de regels voor de tarieven voor het gereguleerde segment?

Over de dbc-zorgproducten in het gereguleerde segment kunnen zorgverzekeraars en zorgaanbieders vrij onderhandelen over het tarief tot een door de NZa vastgesteld maximum. Deze maximumtarieven voor prestaties in het gereguleerde segment (met uitzondering van de add-ongeneesmiddelen, ozp-stollingsfactoren, rijbewijskeuringen, informatieverstrekingen, enkele prestaties voor mondziekten, kaak- en aangezichtschirurgie en een beperkt aantal prestaties waarvan de tarieven worden overgenomen uit de eerstelijnszorg), kunnen ten hoogste met 10% worden verhoogd indien hieraan een schriftelijke overeenkomst tussen de betreffende zorgaanbieder en ziektekostenverzekeraar ten grondslag ligt. Een tarief dat niet hoger is dan de reguliere maximumtarieven in de onderhavige tariefbeschikking mag aan eenieder in rekening worden gebracht.

Een max-max tarief mag alleen in rekening worden gebracht aan:

- de ziektekostenverzekeraar met wie het verhoogde maximumtarief is overeengekomen voor de in rekening te brengen prestatie; of
- de verzekerde ten behoeve van wie een zorgverzekering is gesloten bij een zorgverzekeraar met wie een zodanig maximumtarief schriftelijk is overeengekomen voor de in rekening te brengen prestatie.

Het in rekening te brengen maximale tarief is de som van het maximumtarief en indien daarvoor in aanmerking gekomen wordt, de mogelijkheid als omschreven in dit artikel.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 13, lid 4.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

De maximumtarieven gelden voor prestaties in het gereguleerde segment, te weten:

- DBC-zorgproduct gereguleerd segment
- Supplementair product: Add-on IC
- Supplementair product: Add-on geneesmiddelen
- Supplementair product: overige trajecten
- Supplementair product: ozp-stollingsfactoren

Naast deze maximumtarieven is er een aantal prestaties waar een maximumtarief of een vrij tarief van toepassing is:

- Supplementair product: add-on overig
- Paramedische behandeling en onderzoek
- Overige verrichtingen

In de Tarieven Tabel zijn alle landelijk geldende tarieven voor de dbc-zorgproducten in het gereguleerde segment (a-segment) opgenomen. Daarnaast zijn ook de tarieven voor de overige zorgproducten (ozp's) opgenomen (m.u.v. de add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren).

Voor dbc-zorgproducten en overige zorgproducten in het b-segment is in de tarieventabel wel een regel opgenomen met de declaratiecode, maar is het tarief op 0 gezet. Dit geldt ook voor de zorgproducten van de protonentherapie. Hiervoor zijn individuele tariefbeschikkingen afgegeven met individuele maximumtarieven per product per zorgaanbieder. Daarom is er geen landelijk maximumtarief opgenomen in de Tarieven Tabel.

Alle declaratiecodes zijn dus terug te vinden in de Tarieven Tabel. In het declaratieproces wordt de Tarieven Tabel gebruikt om te bepalen welk tarief bij een declaratiecode hoort. De prestatie-omschrijvingen horende bij de declaratiecodes van dbc-zorgproducten zijn opgenomen in de Zorgproducten Tabel met de omschrijving van het dbc-zorgproduct zelf.

LET OP:

Er geldt een uitzondering voor de tarieven van add-ongeneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag [L24. Hoe wordt het tarief van een add-ongeneesmiddel bepaald?](#)

K4. Wat wordt verstaan onder max-max tarieven voor het gereguleerde segment?

Over de dbc-zorgproducten in het gereguleerde segment kunnen zorgverzekeraars en zorgaanbieders vrij onderhandelen over het tarief tot een door de NZa vastgesteld maximum. Deze maximumtarieven voor prestaties in het gereguleerde segment (met uitzondering van de add-ongeneesmiddelen, ozp-stollingsfactoren, rijbewijskeuringen, informatieverstrekingen, enkele prestaties voor mondziekten, kaak- en aangezichtschirurgie en een beperkt aantal prestaties waarvan de tarieven worden overgenomen uit de eerstelijnszorg), kunnen ten hoogste met 10% worden verhoogd indien hieraan een schriftelijke overeenkomst tussen de betreffende zorgaanbieder en ziektekostenverzekeraar ten grondslag ligt. Een tarief dat niet hoger is dan de reguliere maximumtarieven in de onderhavige tariefbeschikking mag aan eenieder in rekening worden gebracht.

Een max-max tarief mag alleen in rekening worden gebracht aan:

- de ziektekostenverzekeraar met wie het verhoogde maximumtarief is overeengekomen voor de in rekening te brengen prestatie; of
- de verzekerde ten behoeve van wie een zorgverzekering is gesloten bij een zorgverzekeraar met wie een zodanig maximumtarief schriftelijk is overeengekomen voor de in rekening te brengen prestatie.

Het in rekening te brengen maximale tarief is de som van het maximumtarief en indien daarvoor in aanmerking gekomen wordt, de mogelijkheid als omschreven in dit artikel.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 13, lid 4.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag K3. Wat zijn de regels voor de tarieven in het gereguleerde segment?

K5. Welke prijzen gelden voor DBC's in het vrije segment?

Van de dbc-zorgproducten die vallen onder het vrije segment is de prijs vrij onderhandelbaar tussen zorgverzekeraars en zorgaanbieders.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 13, lid 5.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

In het algemeen behoren de overige zorgproducten tot het gereguleerde segment. Uitzondering hierop vormen de volgende overige zorgproducten die tot het vrije segment behoren en derhalve een vrij tarief kennen:

- Eerstelijnsdiagnostiek;
- diëtetiek;
- fysiotherapie;
- oefentherapie;
- ergotherapie;
- logopedie;
- bijbetaling aandeel onverzekerde zorg;
- endobronchiaal eenrichtingsventiel voor persisterend luchtlek;
- plaatsen van intrabronchiaal eenrichtingsventiel voor persisterend luchtlek;
- facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg.

K6. Welke tariefsoort behoort tot welke prestatie?

Toelichting:

DBC-zorgproducten en overige zorgproducten zijn voor wat betreft de tariefsoort onderverdeeld in twee segmenten:

- a. Het gereguleerde segment (ook wel A-segment genoemd) met maximumtarieven.
- b. Het vrije segment (ook wel B-segment genoemd) met vrij onderhandelbare tarieven.

Over de DBC-zorgproducten in het gereguleerde segment (A-segment) kunnen zorgverzekeraars en zorgverleners vrij onderhandelen over het tarief tot een door de NZa vastgesteld maximum.

Voor DBC-zorgproducten die vallen onder het vrije segment (B-segment) is de prijs vrij onderhandelbaar tussen zorgverzekeraars en zorgverleners.

De Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026 geeft in een tabel weer welke tariefsoort van toepassing is op welke prestatie:

Soort prestatie	Tariefsoort integraal tarief
DBC-zorgproduct gereguleerd segment	Maximum
DBC-zorgproduct vrije segment	Vrij
Supplementair product: Add-on IC	Maximum
Supplementair product: Add-ongeneesmiddelen	Maximum
Supplementair product: Overige trajecten	Maximum
Supplementair product: ozp-stollingsfactoren	Maximum
Supplementair product: Add-on overig	Maximum of vrij
Eerstelijnsdiagnostiek	Vrij
Paramedische behandeling en onderzoek	Maximum of vrij
Overige verrichtingen	Maximum of vrij
Facultatieve prestatie msz (add-on fp en losse fp)	Vrij

K7. Hoe wordt een tarief berekend?

1. Het integrale tarief is een optelsom van het kostentarief en het honorariumtarief, inclusief indexatie.
2. De totstandkoming van de tarieven volgens het NZa kostprijsmodel is beschreven in 'Totstandkoming Tarieven' (bijlage bij deze beleidsregel).
3. Tarieven kunnen aangepast worden op basis van het kostprijsmodel medisch-specialistische zorg. Voor een aantal producten vindt de tariefberekening in de eerste lijn plaats. Voor de add-ongeneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren geldt een bijzondere tariefbepaling.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 14, lid 1 t/m 3.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

De NZa heeft een kostprijsmodel opgesteld dat instellingen voor medisch specialistische zorg verplicht kostprijzen aan te leveren over het gereguleerde segment. Deze kostprijsinformatie vormt de basis voor herijking van de tarieven van DBC-zorgproducten en overige zorgproducten in het gereguleerde segment. In de productprijsberekening op basis van het NZa-kostprijsmodel is voor alle kostencategorieën (ook voor kapitaallasten) uitgegaan van de werkelijke kosten.

Het uitgangspunt is zo veel als mogelijk de tarieven te indexeren. Voor een aantal zorgproductgroepen (zpg's) (of delen ervan) zijn de tarieven op een andere wijze tot stand gekomen.

(Bron: Totstandkoming tarieven, bijlage bij Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026)

K8. Wat is het passantentarief?

Zorgaanbieders maken een standaard prijslijst bekend voor prestaties in het vrije en gereguleerde segment. De tarieven zoals opgenomen in de standaard prijslijst worden ook wel de passantentarieven genoemd.

De in de standaard prijslijst opgenomen tarieven worden door de zorgaanbieders in rekening gebracht voor het leveren van zorg aan niet-verzekerde patiënten en aan patiënten van wie de zorgverzekeraar geen contract met de desbetreffende zorgaanbieder heeft gesloten.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2065, art. 38, lid 1 en 2.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

K9. Hoe worden overige zorgproducten bekostigd?

In het algemeen behoren de overige zorgproducten tot het gereguleerde segment. Uitzondering hierop vormen de volgende overige zorgproducten die tot het vrije segment behoren en derhalve een vrij tarief kennen:

- eerstelijnsdiagnostiek;
- diëtetiek;
- fysiotherapie;
- oefen therapie;
- ergotherapie;
- logopedie;
- bijbetaling aandeel onverzekerde zorg;
- endobronchiaal eenrichtingsventiel voor persisterend luchtlek;
- plaatsen van intrabronchiaal eenrichtingsventiel voor persisterend luchtlek;
- facultatieve prestaties medisch-specialistische zorg.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 13, lid 3.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

K10. Wat zijn de algemene declaratiebepalingen?

1. Ten aanzien van de artikelen in dit hoofdstuk gelden de navolgende uitgangspunten:
 - Voor zover in de artikelen van hoofdstuk VI wordt gesproken over zorgaanbieders wordt, tenzij anders bepaald, bedoeld op instellingen of solisten.
 - Het in rekening brengen (declareren) van een integraal tarief voor een geleverd dbc-zorgproduct of een overig zorgproduct aan een zorgverzekeraar of patiënt is exclusief voorbehouden aan zorgaanbieders verantwoordelijk voor het afhandelen van de zorgvraag of factureringsbedrijven die namens deze zorgaanbieders declareren.
2. In aanvulling op het eerste lid geldt voor instellingen dat zij in het bezit zijn van een toelatingsvergunning als bedoeld in artikel 4 van de Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza), tenzij zij behoren tot een categorie die bij of krachtens deze wet is uitgezonderd van de verplichting om over een toelatingsvergunning te beschikken.
3. In aanvulling op het eerste lid geldt voor solisten dat zij in het bezit zijn van een individuele tariefbeschikking, die op grond van een individuele aanvraag volgens de procedure zoals beschreven in de Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg door de NZa is afgegeven. De solist voldoet aan de vereisten zoals opgenomen in de Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg.
4. De zorgaanbieder declareert in één declaratie het totale, integrale tarief van het dbc-zorgproduct. Onderdeel van dit tarief is, voor zover van toepassing, een tussen de instelling en vrijgevestigd medisch

specialist/kaakchirurg, dan wel diens rechtsgeldige vertegenwoordiger, overeengekomen vergoeding voor diens aandeel in het geleverde en in rekening gebrachte zorgproduct.

5. De zorgaanbieder is verantwoordelijk voor de juiste declaratie van een dbc-zorgproduct en/of overig zorgproduct.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2065, art. 31, lid 1 t/m 5.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

K11. Wat zijn de declaratiebepalingen voor dbc-zorgproducten?

1. Het dbc-zorgproduct wordt gedeclareerd bij de patiënt of bij de zorgverzekeraar waar de patiënt op de startdatum van het dbc-zorgproduct is verzekerd.
2. Een zorgaanbieder mag een dbc-zorgproduct alleen declareren indien de prestatie is vastgelegd volgens de in deze regeling vastgestelde registratiebepalingen en voldaan is aan de omschrijvingen en definities van zorgactiviteiten uit de Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg.
3. Bij declaratie van een dbc-zorgproduct vermeldt de zorgaanbieder het subtrajectnummer.
4. Declaratie van parallelle dbc-zorgproducten is niet toegestaan indien de onderliggende diagnoses voorkomen in de 'Diagnose Combinatie Tabel' (bijlage bij deze regeling).
5. De declaratie van een dbc-zorgproduct heeft een zegel (hash-code) waaruit blijkt dat deze door een grouper is afgeleid.
6. Het tarief voor uitname van een orgaan bij een levende orgaandonor, mag in rekening worden gebracht bij de verzekeraar van en op naam van de ontvanger van het orgaan.
7. Wanneer een poortspecialist en/of een SEH-arts en/of een verpleegkundig specialist en/of een physician assistant en/of een klinisch verloskundige samen één zorgvraag behandelen, dan mag hiervoor één dbc-zorgproduct worden gedeclareerd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 33, lid 1 t/m 7.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Wijziging:

Gewijzigde tekst in 2026 met inhoudelijke wijziging t.o.v. 2025.

De klinisch verloskundige is geduid als een beroepsbeoefenaar, niet zijnde medisch specialist, die de poortfunctie uitvoert.

K12. Wat zijn de declaratiebepalingen voor overige zorgproducten?

1. Een overig zorgproduct wordt gedeclareerd bij de patiënt of bij de zorgverzekeraar waar de patiënt op de startdatum van het dbc-zorgproduct is verzekerd.
2. Een zorgaanbieder mag een overig zorgproduct alleen declareren indien de prestatie is vastgelegd volgens de in deze regeling vastgestelde registratiebepalingen en voldaan is aan de omschrijvingen en definities van zorgactiviteiten/overige zorgproducten zoals omschreven in (de bijlagen van) deze regeling.
3. Een overig zorgproduct uit de categorieën eerstelijnsdiagnostiek en paramedische behandeling en onderzoek mag alleen in rekening worden gebracht als er sprake is van:
 - Een verzoek voor het uitvoeren van dit overige zorgproduct van de eerste lijn, waarbij dit overige zorgproduct niet op dezelfde dag leidt tot opening van een zorgtraject voor dezelfde zorgvraag; of
 - Een verzoek voor het uitvoeren van een overig zorgproduct uit de categorie eerstelijnsdiagnostiek in de tweede lijn plaatsvindt en waarbij dit overig zorgproduct niet op dezelfde dag leidt tot opening van een zorgtraject voor dezelfde zorgvraag; of
 - Een verzoek voor het uitvoeren van dit overige zorgproduct van een specialisme waarvoor de dbc-systematiek niet geldt; of
 - Paramedische zorg die geen onderdeel uitmaakt van een medisch specialistische behandeling; of

- Paramedische zorg die wel onderdeel uitmaakt van een medisch specialistische behandeling, maar waarvoor geen dbc-zorgproduct gedeclareerd kan worden.
- 4. Een door de NZa vastgestelde facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg (overig zorgproduct) wordt uitsluitend in rekening gebracht door zorgaanbieders die over deze prestatie een schriftelijke overeenkomst hebben gesloten met de zorgverzekeraar van de betreffende patiënt (contractvereiste).
- 5. Een facultatieve prestatie medisch-specialistische zorg (overig zorgproduct) wordt uitsluitend in rekening gebracht met inachtneming van de voorwaarden, voorschriften en beperkingen in de afzonderlijke prestatiebeschrijvingsbeschikking waarmee die facultatieve prestatie is vastgesteld. Deze prestatiebeschrijvingsbeschikkingen zijn te raadplegen op de NZa-website.

Bron: *Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 34.*

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Overige zorgproducten (OZP's) zijn prestaties binnen de medisch-specialistische zorg, niet zijnde dbc-zorgproducten en deze worden uitgedrukt in zorgactiviteiten. OZP's zijn onderverdeeld in vijf hoofdcategorieën:

1. Supplementaire producten
2. Eerstelijnsdiagnostiek
3. Paramedische behandeling en onderzoek
4. Overige verrichtingen
5. Facultatieve prestaties msz

De hoofdcategorieën kennen een verdere onderverdeling naar subcategorieën.

OZP's kunnen zelfstandig of samen met dbc-zorgproducten worden afgeleid. Hiervoor geldt dat:

- Een subtraject met zorgtype 11 of 21, eventueel aangeleverd in combinatie met een zorgtype 51 traject, afleidt tot één dbc-zorgproduct met bijbehorende declaratiecode of uitvalproduct*.
- Naast het dbc-zorgproduct of uitvalproduct één of meerdere OZP's afgeleid kunnen worden.

*= In het geval van een uitvalproduct kan geen declaratiecode worden afgeleid.

Voor het afleiden van een add-on overig (tarieftype 14) of een add-on ic (tarieftype 15) geldt de voorwaarde dat binnen een aangeboden declaratieset altijd minimaal één DBC-zorgproduct met bijbehorende declaratiecode of uitvalproduct wordt afgeleid.

In de volgende situaties leidt een OZP zelfstandig af (zonder DBC-zorgproduct met bijbehorende declaratiecode of uitvalproduct):

Een OZP eerstelijns diagnostiek (tarieftype 11) leidt altijd zelfstandig af;

Een add-on ic (tarieftype 15) leidt zelfstandig af voor een subtraject met zorgtype 52.

Een nadere uitleg vindt u onder vraag [C17. Wat wordt verstaan onder overige zorgproducten \(OZP\)?](#), vraag [C18. Welke soorten overige zorgproducten \(OZP\) bestaan er?](#) en vraag [G25. Hoe worden overige zorgproducten \(OZP\) geregistreerd?](#)

L. ADD-ON GENEESMIDDELEN

L1. Algemene informatie en bronnen

Binnen de medisch-specialistische zorg kunt u sommige geneesmiddelen los van een zorgtraject in rekening brengen. Deze geneesmiddelen noemen we add-on geneesmiddelen (add-ons) of ozp-stollingsfactoren (ozp's). In de G-standaard van Z-index vindt u de add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren met het bijbehorende maximumtarief.

Bron: website NZa en website Z-index.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren zijn geneesmiddelen (geregistreerde geneesmiddelen of apotheekbereidingen) die als overige zorgproducten in rekening worden gebracht. De prestatiebeschrijving van deze overige zorgproducten wordt gevormd door de artikelomschrijving van het consumentenartikel zoals opgenomen in de G-standaard.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 10, lid 1.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

De NZa stelt maandelijks vast voor welke geneesmiddelen een add-on prestatie geldt. Het gaat dan om geneesmiddelen die los van een subtraject tussentijds in rekening gebracht mogen worden. De vastgestelde prestaties maakt de NZa bekend in een tariefbeschikking, waarna Z-Index deze opneemt in de G-standaard.

Meer informatie alsmede de meest recente documenten kunt u vinden op de hiervoor ingerichte websites:

- College ter beoordeling van Geneesmiddelen CBG: www.geneesmiddeleninformatiebank.nl.
- Add-on databank: www.farmatec.nl/prijsvorming/add-on-geneesmiddelen-sluismiddelen
- Add-on geneesmiddelen en stollingsfactoren: www.nza.nl
- G-standaard van Z-index: www.z-index.nl

LET OP: gedurende het jaar kunnen wijzigingen plaatsvinden.

L2. Wat is de G-standaard?

Toelichting:

De G-Standaard is een databank die het voorschrijven, afleveren, bestellen, declareren en vergoeden van zorgproducten ondersteunt. De databank bevat relevante gegevens over zorgproducten die verkrijgbaar zijn bij apotheken en zorginstellingen. Alle openbaar apothekers, ziekenhuisapothekers, poliklinische apothekers, huisartsen, apotheekhoudende huisartsen, medisch specialisten en zorgverzekeraars in Nederland maken gebruik van de G-Standaard.

De vastgestelde add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren worden opgenomen in de G-standaard. Dit betreft dus zowel informatie over de prestaties (o.a. zi-nummer en het maximumtarief) als informatie over de indicatie en duiding zoals die in de add-on databank van Farmatec is opgenomen. In de G-standaard vindt u ook of er volgens zorgverzekeraars recht is op aanspraak onder de basisverzekering. Vanaf 1 januari 2018 is daarnaast een bestand met verkorte indicatieteksten opgenomen, ter ondersteuning van de registratie van de indicatie.

Naast de G-standaard levert Z-index een zogenaamd historisch maatwerkbestand uit. Dit bestand is onder andere te gebruiken binnen de systemen van zorgaanbieders en zorgverzekeraars. Op basis van dit bestand kunnen zorgaanbieders en zorgverzekeraars ook achteraf (geautomatiseerd) eenduidig de geldigheid van declaraties en

bijbehorende informatie vaststellen. Hierin is bijvoorbeeld de ingangsdatum van een add-on geneesmiddel zichtbaar. Deze informatie is niet standaard opgenomen in de G-standaard.

Meer informatie over de G-standaard vindt u via de website van Z-index (www.zindex.nl). Meer informatie over de add-on databank vindt u via de website van Farmatec (www.farmatec.nl).

L3. Wat is de Z-index?

Toelichting:

Z-Index verzamelt informatie over zorgproducten en plaatst deze in de G-Standaard, de databank die uitwisseling van informatie tussen zorgpartijen in Nederland mogelijk maakt. Z-Index onderhoudt nauwe contacten met al deze zorgpartijen. Zorgaanbieder en zorgverzekeraars gebruiken de gegevens uit de G-Standaard bij veel van hun processen, bijvoorbeeld: elektronisch voorschrijven, bestellen, medicatiebewaking, declareren en vergoeden.

L4. Wat is offlabel gebruik?

Toelichting:

Er is sprake van offlabel gebruik als het geneesmiddel niet conform de geregistreerde indicatie wordt toegepast. Bij off-label gebruik wordt een geneesmiddel voorgeschreven voor een indicatie, leeftijdsgroep of toepassing waar het middel niet voor is geregistreerd.

Hierbij kan onder meer worden gedacht aan:

- het voorschrijven van een geneesmiddel in een andere dosering van geregistreerd;
- het voorschrijven van een geneesmiddel voor een ander indicatiegebied;
- het voorschrijven van een geneesmiddel tegen adviezen over contra-indicaties in;
- het voorschrijven van een geneesmiddel voor een andere leeftijdsgroep.

L5. Wat is een add-on geneesmiddel?

Add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren zijn geneesmiddelen (geregistreerde geneesmiddelen of apotheekbereidingen) die als overige zorgproducten in rekening worden gebracht. De prestatiebeschrijving van deze overige zorgproducten wordt gevormd door de artikelomschrijving van het geneesmiddel zoals opgenomen in de G-standaard.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 10, lid 1.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Een overig zorgproduct, dat uiteenvalt in vier categorieën:

- zorg op de intensive care (ic), uitgedrukt in zorgactiviteiten en behorend bij een dbc-zorgproduct (add-on ic);
- een limitatief aantal geneesmiddelen (niet zijnde diagnostica) en stollingsfactoren, elk gekoppeld aan een ZI-nummer (add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren);
- een aantal specifieke prestaties met aanvullende voorwaarden (add-on overig);
- een facultatieve prestatie voor medisch-specialistische zorg behorend bij een dbc-zorgproduct (add-on facultatieve prestatie).

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid a.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

L6. Wat is een ozp-stollingsfactor?

Add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren zijn geneesmiddelen (geregistreerde geneesmiddelen of apotheekbereidingen) die als overige zorgproducten in rekening worden gebracht. De prestatiebeschrijving van deze overige zorgproducten wordt gevormd door de artikelomschrijving van het geneesmiddel zoals opgenomen in de G-standaard.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 10, lid 1.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

L7. Wat is een apotheekbereiding?

Een bereiding van een geneesmiddel door de apotheek. Het aanpassen van registreerde geneesmiddelen tot andere sterktes of toedieningsvormen en het voor toediening gereed maken (VTGM) van geregistreerde geneesmiddelen vallen niet onder deze begripsbepaling.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid c.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Een apotheekbereiding is geen geregistreerd geneesmiddel.

Onder de term 'apotheekbereiding' vallen binnen de NZa Beleidsregel ook de apotheekbereidingen van Advanced Therapy Medicinal Products (ATMP's).

Een geneesmiddel dat door een fabrikant is gemaakt, kan enkel als add-on of ozp worden vastgesteld, als het geneesmiddel beschikt over een Europese of Nederlandse handelsvergunning (geregistreerde geneesmiddelen). Vanaf 2021 kunnen ook bereidingen van een geneesmiddel door de apotheek (apotheekbereidingen) vastgesteld worden als add-on of een overig zorgproduct. Het aanpassen van geregistreerde geneesmiddelen tot andere sterktes of toedieningsvormen en het gereed maken voor een toediening (VTGM) van geregistreerde geneesmiddelen vallen hier niet onder.

Een add-on voor een apotheekbereiding wordt niet vastgesteld voor een apotheekbereiding vanuit een handelsproduct (bijvoorbeeld spuitjes die worden bereid vanuit een grotere flacon).

L8. Wat zijn equivalente geneesmiddelen?

Hiermee worden geneesmiddelen bedoeld met eenzelfde werkzame stof en toedieningsvorm die, in therapeutische zin, voor overwegend dezelfde patiëntenpopulatie kunnen worden voorgeschreven en ingezet.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid n.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

L9. Wanneer is géén aanvraag voor een add-ongeneesmiddel meer vereist?

Voor geneesmiddelen met dezelfde stofnaam, farmaceutische vorm en sterkte (zelfde GPK-niveau) als een reeds vastgestelde add-on prestatie of ozp-stollingsfactor, is vanaf 1 januari 2019 geen aanvraag meer vereist. Deze geneesmiddelen verkrijgen maandelijks automatisch, via een ambtshalve door de NZa vast te stellen besluit, de status van add-on geneesmiddel, respectievelijk ozp-stollingsfactor.

Bron: Circulaire CI/18/31c.
Geldigheid: vanaf 1-1-2019.

L10. Hoe verloopt de aanvraag voor een add-on voor een geneesmiddel?

Toelichting:

Zorgverzekeraars en zorgaanbieders kunnen gezamenlijk een aanvraag indienen voor een add-ongeneesmiddel en/of ozp-stollingsfactor via het formulier aanvraag add-ongeneesmiddel en/of ozp-stollingsfactor. Naast dit formulier bevat de aanvraag ook het ondertekeningsformulier add-on aanvraag dat zowel de zorgaanbieder als de zorgverzekeraar invullen en ondertekenen.

Het is mogelijk een aanvraag in te dienen vóórdat er een handelsvergunning is. Voorwaarde is wel dat er een positieve opinie van het Committee for medicinal products for human use (CHMP) is. In dit geval neemt de NZa de aanvraag al in behandeling, maar wordt het besluit over de ingediende aanvraag nog aangehouden.

Als de NZa een aanvraag in behandeling neemt, krijgen de brancheorganisaties van aanbieders en zorgverzekeraars (ZN, NVZ, NFU, Actiz en ZKN) en de registratiehouder van het geneesmiddel de mogelijkheid om binnen 2 weken schriftelijk op de aanvraag te reageren.

De NZa kan op voorhand moeilijk zeggen hoelang het duurt voordat een aanvraag leidt tot een vastgestelde add-on of ozp prestatie. De NZa neemt een besluit als de aanvraag aan alle criteria voldoet en de termijn van twee weken voor een zienswijze van partijen is verstreken. Ook sluit de NZa aan bij het productieschema van Z-index. Z-index publiceert maandelijks de G-standaard. De vastgestelde add-on prestaties en ozp-stollingsfactoren komen in de eerst mogelijke G-standaard te staan (tenzij er iets anders staat op het aanvraagformulier). Hierdoor varieert de duur van de aanvraagprocedure.

Voor geneesmiddelen met dezelfde stofnaam, farmaceutische vorm en sterkte (zelfde GPK-niveau) als een reeds vastgestelde add-on prestatie of ozp-stollingsfactor, is vanaf 1 januari 2019 geen aanvraag meer vereist. Deze geneesmiddelen verkrijgen maandelijks automatisch, via een ambtshalve door de NZa vast te stellen besluit, de status van add-on geneesmiddel, respectievelijk ozp-stollingsfactor.

De NZa zal door deze wijziging voor een grotere groep geneesmiddelen dan in het huidige beleid, ambtshalve add-on en ozp-stollingsfactor prestaties vaststellen, waardoor voor deze groep geen aanvraag meer hoeft te worden ingediend door zorgverzekeraars en zorgaanbieders. Dit gaat met name om biosimilars en generieke geneesmiddelen waarvan voor het equivalente geneesmiddel al een add-on prestatie geldig is.

L11. Hoe verloopt de beoordelingsprocedure voor geneesmiddelen als add-on?

1. De NZa besluit voor welke geneesmiddelen (geregistreerde geneesmiddelen of apotheek-bereidingen) een add-on of een ozp-stollingsfactor wordt vastgesteld, gewijzigd of ingetrokken. Zo'n besluit kan op twee manieren tot stand komen:
 - Op aanvraag (via een gezamenlijke aanvraag van ten minste één zorgaanbieder en ten minste één zorgverzekeraar);
 - Ambtshalve.
2. Vaststelling van een add-on geneesmiddel en ozp-stollingsfactor gebeurt op het niveau van:
 - Het consumentenartikel zoals opgenomen in de G-standaard, in het geval van een geregistreerd geneesmiddel, of
 - De combinatie van werkzame stof en toedieningsvorm zoals opgenomen in de G-standaard, in het geval van een apotheekbereiding.
3. De NZa neemt een aanvraag voor een add-on geneesmiddel, of ozp-stollingsfactor, slechts in behandeling indien aan de volgende vereisten is voldaan:
 - De aanvraag is tweezijdig; tenminste één zorgaanbieder en ten minste één zorgverzekeraar hebben de aanvraag ondertekend en ingediend, en:
 - De aanvraag is gedaan met behulp van het 'Formulier aanvraag add-on geneesmiddel/ozp-stollingsfactor', of 'Formulier aanvraag ozp-stollingsfactor' of 'Formulier intrekking add-on geneesmiddel/ozp-stollingsfactor'. Het formulier dient volledig en naar waarheid te zijn ingevuld.
4. Voor geregistreerde geneesmiddelen met dezelfde stofnaam, farmaceutische vorm en sterkte (zelfde GPK-niveau) is geen aanvraag vereist. Deze geneesmiddelen verkrijgen automatisch, via ambtshalve door de NZa vast te stellen besluit, de status van add-on geneesmiddel, respectievelijk ozp-stollingsfactor.

5. Vanaf het moment dat er een positieve opinie is afgegeven door de Committee for medicinal products for human use (CHMP) mag een aanvraag tot vaststelling van een add-on, respectievelijk een ozp-stollingsfactor, voor een nog te registreren geneesmiddel, worden ingediend. Indien nog geen handelsvergunning is afgegeven, dient aanvullend het bewijs van positieve opinie te worden ingediend. De NZa houdt in zo'n geval het besluit over een ingediende aanvraag aan tot het moment dat voor het geneesmiddel een handelsvergunning is afgegeven. Een aanvraag is niet compleet (onvolledig), indien de NZa geen openbare publicatie van de SmPC tekst van het geneesmiddel heeft ontvangen.
6. Na ontvangst van de aanvraag stelt de NZa gedurende een termijn van twee weken de volgende partijen in de gelegenheid een schriftelijke zienswijze in te dienen:
 - Vertegenwoordigers van zorgaanbieders (NVZ, NFU, ZKN en Actiz) en zorgverzekeraars (ZN);
 - De registratiehouder (fabrikant) van het geneesmiddel waar de aanvraag betrekking op heeft; of in het geval van een apotheekbereiding de registratiehouder (fabrikant) van het geregistreerde equivalent van de apotheekbereiding, indien zo'n equivalent bestaat.
7. De NZa betreft de zienswijzen bedoeld in het vorige lid bij haar besluitvorming.
8. De NZa neemt na ontvangst van een aanvraag als bedoeld in het derde lid een besluit met inachtneming van de geldende beslistermijnen uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb). In het besluit wordt de datum van inwerkingtreding vermeld.
9. Het besluit bedoeld in het vorige lid is een beschikking als bedoeld in artikel 50, eerste lid, van de Wmg.
10. Het besluit bedoeld in het achtste lid wordt gepubliceerd op de website van de NZa. Van de zakelijke inhoud van het besluit wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Het besluit wordt per post gestuurd aan de aanvragende partijen. In de G-standaard komt tot uiting voor welke geneesmiddelen een add-on en ozp-stollingsfactor is vastgesteld.
11. Een besluit bedoeld in het achtste lid treedt niet eerder in werking dan de datum waarop de Z-index het betreffende add-on geneesmiddel of de ozp-stollingsfactor, voorzien van het tarief (AIP), heeft opgenomen in de G-standaard en deze gewijzigde versie van de G-standaard heeft gepubliceerd.
12. Bij een besluit tot intrekking van een add-on geneesmiddel, of ozp-stollingsfactor, is de datum van inwerkingtreding 1 januari van jaar t, mits de aanvraag tot intrekking uiterlijk 31 maart van jaar t-1 is ingediend. Wordt de aanvraag tot intrekking na 31 maart van jaar t-1 ingediend, dan schuift de datum van inwerkingtreding door naar 1 januari van jaar t+2.
13. De omstandigheid dat voor een geneesmiddel een add-on of ozp-stollingsfactor is vastgesteld, wil niet zeggen dat daarmee ook een duiding is vastgesteld omtrent de aanspraak, c.q. het recht op vergoeding ingevolge de Zorgverzekeringswet (Zvw).

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 11.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Een add-on aanvraag wordt toegewezen, ook als niet aan het criterium van de kostendrempel als bedoeld in het tweede lid wordt voldaan, wanneer het niet honoreren van de aanvraag mogelijk leidt tot een ongelijk speelveld.

Een add-on aanvraag wordt afgewezen, ook als aan het criterium van de kostendrempel als bedoeld in het tweede lid wordt voldaan, wanneer het honoreren van de aanvraag mogelijk leidt tot een ongelijk speelveld.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 10, lid 3 en 4.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

In de praktijk kan het voorkomen dat twee of meer verschillende geneesmiddelen, die worden ingezet bij identieke patiëntenpopulaties, een andere prijs hebben. Voor het vaststellen van een add-on geneesmiddel prestatie en/of ozp-stollingsfactor geldt het in artikel 10 lid 2 van de beleidsregel omschreven toetsingscriterium met betrekking tot de kostendrempel: een geneesmiddel moet ten minste € 1.000,- per patiënt per jaar kosten.

Het kan zijn dat het ene middel boven de kostendrempel valt en het andere middel eronder. Als de NZa onverkort zou vasthouden aan dit beleid, kan hierdoor een ongelijk speelveld ontstaan. Dat kan leiden tot onevenredig nadeel bij de zorgaanbieders die dit geneesmiddel willen toepassen, zorgverzekeraars die dit middel moeten

vergoeden, de fabrikant van één of beide middelen, waardoor dit uiteindelijk nadelig kan zijn voor de patiënt. Door de mogelijkheid te hebben om voor (qua toepassingsgebied) identieke middelen een gelijke bekostigingsroute vast te stellen, beoogt de NZa een ongelijk speelveld te voorkomen.

Voor dure apotheekbereidingen is het mogelijk om een add-on prestatie vast te stellen. Het gaat om bereidingen waarbij de ziekenhuisapotheek zelf vanuit grondstoffen een geneesmiddel bereidt. Daarmee wordt de bekostiging van dure apotheekbereidingen gelijk getrokken met de bekostiging van dure geregistreerde geneesmiddelen en vormt deze geen onnodige belemmering meer voor het maken van een dure apotheekbereiding. De NZa benadrukt dat de declaratie van apotheekbereidingen alleen is toegestaan als de ontwikkeling, bereiding en inzet daarvan valt binnen de geldende wet- en regelgeving waar andere instanties, waaronder Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd toezicht op houden.

De link naar het aanvraagformulier op de NZa website:

<https://www.nza.nl/zorgsectoren/medisch-specialistische-zorg/registreren-en-declareren-van-geneesmiddelen/wilt-u-een-add-on-geneesmiddel-aanvragen>

LET OP:

Een add-on voor een apotheekbereiding kan niet worden aangevraagd voor het bereiden en/of voor toediening gereed maken van medicatie vanuit een handelsproduct.

L12. Waar is te vinden welke aanvragen voor add-on er lopen?

Toelichting:

U kunt de belangrijkste en actuele documenten vinden via de website van de NZa; www.nza.nl.

Via NZa > Home > Zorgonderwerpen of via de zoekterm: 'add-on' en 'geneesmiddel'. Tevens is op de website van de NZa het overzicht te vinden van de wijzigingsverzoeken die in behandeling zijn.

L13. Waar is te vinden welke geneesmiddelen als add-on gelden?

Toelichting:

U kunt het meest actuele overzicht vinden op de website van het CIBG van het Ministerie van VWS.

Farmatec verzorgt het verlenen van farmaceutische vergunningen, erkenningen, ontheffingen en registraties voor geneesmiddelen en medische hulpmiddelen voor bijvoorbeeld de farmaceutische industrie. Daarnaast is Farmatec verantwoordelijk voor het toekennen van vergoedingslimieten aan geneesmiddelen (Geneesmiddelenvergoedingssysteem (GVS)), het vaststellen van maxumprijzen voor geneesmiddelen (Wet geneesmiddelenprijzen (WGP) en de add-on databank (AOD)).

De website: www.farmatec.nl.

L14. Wanneer is het zinvol om voor een geneesmiddel een add-on aanvraag te doen?

Voor de vaststelling van een geneesmiddel als 'add-on geneesmiddel' of 'ozp-stollingsfactor' hanteert de NZa de volgende limitatieve criteria:

Bij een geregistreerd geneesmiddel:

- De kosten van het geregistreerde geneesmiddel, die betrekking hebben op een prestatie voor geneeskundige zorg zoals medisch specialisten die plegen te bieden, bedragen gemiddeld meer dan € 1.000 per patiënt per jaar, en
- Voor het geneesmiddel is een handelsvergunning afgegeven door de Nederlandse (CBG) of Europese (EMA) registratieautoriteit. De NZa dient te beschikken over de openbare publicatie van de SmPC tekst van het geneesmiddel, en
- Het geneesmiddel is opgenomen in de G-standaard van de Z-index.

Of

Bij een apotheekbereiding:

- Het betreft een apotheekbereiding waarbij de apotheek op basis van grondstoffen een geneesmiddel bereidt; en
- De kosten voor de apotheekbereiding die betrekking hebben op een prestatie voor geneeskundige zorg zoals medisch specialisten die plegen, gemiddeld meer dan € 1.000 per patiënt per jaar bedragen of waarvan voor een geregistreerd equivalent een add-on prestatie geldig is. Onder 'kosten' wordt hier verstaan: de kosten die onderdeel zijn van de kostprijs zoals beschreven in artikel 15 lid 2 van deze beleidsregel, en
- De apotheekbereiding is opgenomen in de G-standaard van de Z-index.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 10, lid 2.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Het is mogelijk om add-on prestaties aan te vragen en vast te stellen voor dure apotheekbereidingen. Een add-on voor een dure apotheekbereiding kan vastgesteld worden, indien:

- De kosten voor de apotheekbereiding per patiënt per jaar gemiddeld meer dan € 1.000 bedragen; of
- Er een add-on prestatie is vastgesteld voor een equivalent geneesmiddel.

Voor geregistreerde geneesmiddelen met dezelfde stofnaam, farmaceutische vorm en sterkte (zelfde GPK-niveau) is geen aanvraag vereist. Deze geneesmiddelen verkrijgen automatisch, via een ambtshalve door de NZa vast te stellen besluit, de status van add-on geneesmiddel, respectievelijk ozp-stollingsfactor.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 11, lid 4.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

In bovenstaand artikel wordt beschreven wanneer voor geregistreerde geneesmiddelen géén add-on aanvraag vereist is. Dit artikel is niet van toepassing op apotheekbereidingen.

LET OP:

De omstandigheid dat voor een geneesmiddel een add-on of ozp-stollingsfactor is vastgesteld, wil **niet** zeggen dat daarmee ook een duiding is vastgesteld omtrent de aanspraak, c.q. het recht op vergoeding ingevolge de Zorgverzekeringswet (Zvw).

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 11, lid 13.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Het is zinvol om een aanvraag in te dienen als de invloed van de kosten van het geneesmiddel in de DBC zodanig is dat er sterk wisselende kostprijzen ontstaan, en met name afhankelijk is van de casemix. Deze inhomogeniteit in de kostprijs van de DBC ontstaat omdat er tussen patiënten met dezelfde DBC grote verschillen kunnen ontstaan indien zij wel of niet het dure geneesmiddel nodig hebben.

Als er een reguliere richtlijn/standaard is die voor alle zorgaanbieders een vergelijkbaar aandeel zal geven in de casemix, is de wenselijkheid voor een duur geneesmiddel als add-on echter gering.

Het aanvragen van add-on bekostiging voor een **off-label indicatie** van een geneesmiddel is alleen zinvol als de inzet van het geneesmiddel bij de betreffende indicatie onderbouwd kan worden met een positief oordeel van Zorginstituut Nederland of 'naar stand der wetenschap en praktijk te beschouwen is.

L15. Wie vraagt een off-label indicatie aan voor een add-on geneesmiddel?

On-label en off-label

Het CIBG vult de CIBG add-on databank met **on-label** indicaties. Voor geregistreerde indicaties worden de in de geneesmiddeleninformatiebank vastgelegde SmPC indicatieteksten gebruikt.

De informatie voor welke **off-label** indicaties de add-on prestaties ingezet kunnen worden, ontvangt het CIBG vanaf 1 januari 2018 via Zorgverzekeraars Nederland (ZN), nádat de Werkgroep add-on geneesmiddelen van ZN een wijzigingsverzoek voor de off label indicatie heeft besproken en de aanspraakstatus heeft vastgesteld. Het CIBG zal deze off-label indicaties opnemen in de CIBG add-on databank. Vervolgens komen in de maandelijkse G-standaard van Z-Index de volgende categorieën te staan: on-label codes, off-label codes en overig. Op het moment dat een patiënt met een bepaald **geneesmiddel** wordt behandeld voor een **bepaalde off-label indicatie die nog niet is opgenomen in de G-standaard**, kan de categorie 'overig' worden geselecteerd. Indien een bepaald geneesmiddel regelmatig wordt ingezet bij deze off-label indicatie, dient de beroepsgroep / wetenschappelijke vereniging ervoor te zorgen dat deze off-label indicatie wordt opgenomen in de CIBG add-on databank.

*Regelgeving 2017 add-on geneesmiddelen en ozp stollingsfactoren; NZa Circulaire CI/16/28c.
Geldigheid: vanaf 1-1-2017 tot op heden.*

Onder 'on-label' wordt in deze beleidsregel verstaan: een indicatie waarvoor de Nederlandse of Europese registratieautoriteit een handelsvergunning heeft afgegeven ('geregistreerde indicatie'), zoals opgenomen in de registratietekst (bijlage 1 Samenvatting van de productkenmerken van de EPAR, artikel 4.1. 'Therapeutische indicaties') behorend bij het te declareren geneesmiddel of, indien er meerdere producten zijn met dezelfde werkzame stof, behorend bij een ander dan het te declareren geneesmiddel met dezelfde werkzame stof. Het voorgaande betekent dat de zorgaanbieder een indicatie zoals opgenomen in de SmPC tekst van geneesmiddel 1 vermeldt op de factuur bij de declaratie van geneesmiddel 2, indien dit de indicatie is waarvoor het geneesmiddel 2 aan de patiënt is verstrekt.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, toelichting bij art. 37.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Het is de verantwoordelijkheid van zorgaanbieders om een nog niet in de G-standaard opgenomen off-label indicatie aan te melden als off-label indicatie bij het CIBG. De coördinatie hiervan verloopt via de Federatie van Medisch Specialisten (FMS).

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, toelichting bij art. 37.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

Als in de praktijkvoering van medisch specialisten in het ziekenhuis blijkt dat een off-label indicatie ontbreekt, of een negatieve aanspraakstatus inmiddels kan worden onderbouwd door de wetenschappelijke vereniging, kan een verzoek daartoe alleen via de wetenschappelijke verenigingen geïnitieerd worden. De wetenschappelijke vereniging levert het standpunt m.b.t. de stand der wetenschap en praktijk met onderbouwing/compleet dossier aan bij ZN (op tijdstip t). Hiervoor is in afstemming met de FMS een procedure afgesproken en een aanvraagformulier ontwikkeld; aanvraagformulieren via aanvragenaddons@zn.nl.

Zie document '[Stappenplan aanvragen nieuwe off label indicatie add-on of stollingsfactor](#)'.

L16. Wat is de regel als er een indicatie als add-on wordt toegevoegd waarvoor het geneesmiddel NIET geregistreerd is?

Op het moment dat een patiënt met een bepaald add-on **geneesmiddel** wordt behandeld voor een **bepaalde off-label indicatie die nog niet is opgenomen in de G-standaard**, kan de categorie 'overig' worden geselecteerd. Indien een bepaald geneesmiddel regelmatig wordt ingezet bij deze off-label indicatie, dient de beroepsgroep ervoor te zorgen dat deze indicatie wordt opgenomen in de CIBG add-on databank en vervolgens de G-standaard.

*Regelgeving 2017 add-ongeneesmiddelen en ozp stollingsfactoren; NZa Circulaire CI/16/28c.
Geldigheid: vanaf 1-1-2017 tot op heden.*

Het maakt dus niet uit het om een on-label of off-label gebruik van het add-ongeneesmiddel betreft.

Het is de verantwoordelijkheid van zorgaanbieders om een nog niet in de G-standaard opgenomen off-label indicatie aan te melden als off-label indicatie bij het CIBG. De coördinatie hiervan verloopt via de Federatie van Medisch Specialisten (FMS).

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, toelichting bij art. 37.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

LET OP:

Het ten laste van de medisch-specialistische zorg declareren van buiten de medisch-specialistische zorg bekostigde geneesmiddelen is niet toegestaan.

Toelichting:

Als in de praktijkvoering van medisch specialisten in het ziekenhuis blijkt dat een off-label indicatie ontbreekt, of een negatieve aanspraakstatus inmiddels kan worden onderbouwd door de wetenschappelijke vereniging, kan een verzoek daartoe alleen via de wetenschappelijke verenigingen geïnitieerd worden. De wetenschappelijke vereniging levert het standpunt m.b.t. de stand der wetenschap en praktijk met onderbouwing/ compleet dossier aan bij ZN (op tijdstip t). Hiervoor is in afstemming met de FMS een procedure afgesproken en een aanvraagformulier ontwikkeld; aanvraagformulieren via aanvragenaddons@zn.nl.

Zie document '[Stappenplan aanvragen nieuwe off label indicatie add-on of stollingsfactor](#)'.

L17. Hoe om te gaan met tussentijdse wijzigingen in de add-on geneesmiddelen in de G-standaard?

De NZa neemt na ontvangst van een aanvraag als bedoeld in het derde lid een besluit met inachtneming van de geldende beslistermijnen uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb). In het besluit wordt de datum van inwerkingtreding vermeld.

Het besluit bedoeld in het achtste lid wordt gepubliceerd op de website van de NZa. Van de zakelijke inhoud van het besluit wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Het besluit wordt per post gestuurd aan de aanvragende partijen. In de G-standaard komt tot uiting voor welke geneesmiddelen een add-on en ozp-stollingsfactor is vastgesteld.

Een besluit bedoeld in het achtste lid treedt niet eerder in werking dan de datum waarop Z-index het betreffende add-on geneesmiddel of de ozp-stollingsfactor, voorzien van het tarief (AIP), heeft opgenomen in de G-standaard en deze gewijzigde versie van de G-standaard heeft gepubliceerd.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 11, lid 8, 10 en 11.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

LET OP:

De datum van publicatie in de G-standaard is bepalend voor de registratie/declaratie van het add-on geneesmiddel, niet de ingangsdatum van het DBC subtraject/zorgtraject.

De omstandigheid dat voor een geneesmiddel een add-on of ozp-stollingsfactor is vastgesteld, wil **niet** zeggen dat daarmee ook een duiding is vastgesteld omtrent de aanspraak, c.q. het recht op vergoeding ingevolge de Zorgverzekeringswet (Zvw).

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 11, lid 13.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Indicatie (on-label en off-label)

Een in de G-standaard opgenomen indicatie waarvoor een add-on geneesmiddel of ozp-stollingsfactor is verstrekt aan de patiënt. Indien de betreffende indicatie nog niet is opgenomen in de G-standaard, dan wordt dat gegeven vermeld op de factuur.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 37, lid 1, sub m.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

On-label en off-label

Het CIBG vult de CIBG add-on databank met **on-label** indicaties. Voor geregistreerde indicaties worden de in de geneesmiddeleninformatiebank vastgelegde SmPC indicatieteksten gebruikt.

De informatie voor welke **off-label** indicaties de add-on prestaties ingezet kunnen worden, ontvangt het CIBG vanaf 1 januari 2018 via Zorgverzekeraars Nederland (ZN), nádat de Werkgroep add-on geneesmiddelen van ZN een wijzigingsverzoek voor de off label indicatie heeft besproken en de aanspraakstatus heeft vastgesteld. Het CIBG zal deze off-label indicaties opnemen in de CIBG add-on databank. Vervolgens komen in de maandelijkse G-standaard van Z-Index de volgende categorieën te staan: on-label codes, off-label codes en overig. Op het moment dat een patiënt met een bepaald **geneesmiddel** wordt behandeld voor een **bepaalde off-label indicatie die nog niet is opgenomen in de G-standaard**, kan de categorie 'overig' worden geselecteerd. Indien een bepaald geneesmiddel regelmatig wordt ingezet bij deze off-label indicatie, dient de beroepsgroep / wetenschappelijke vereniging ervoor te zorgen dat deze off-label indicatie wordt opgenomen in de CIBG add-on databank.

Regelgeving 2017 add-ongeneesmiddelen en ozp stollingsfactoren; NZa Circulaire CI/16/28c.

Geldigheid: vanaf 1-1-2017 tot op heden.

Onder 'on-label' wordt in deze beleidsregel verstaan: een indicatie waarvoor de Nederlandse of Europese registratieautoriteit een handelsvergunning heeft afgegeven ('geregistreerde indicatie'), zoals opgenomen in de registratietekst (bijlage 1 Samenvatting van de productkenmerken van de EPAR, artikel 4.1. 'Therapeutische indicaties') behorend bij het te declareren geneesmiddel of, indien er meerdere producten zijn met dezelfde werkzame stof, behorend bij een ander dan het te declareren geneesmiddel met dezelfde werkzame stof. Het voorgaande betekent dat de zorgaanbieder een indicatie zoals opgenomen in de SmPC tekst van geneesmiddel 1 vermeldt op de factuur bij de declaratie van geneesmiddel 2, indien dit de indicatie is waarvoor het geneesmiddel 2 aan de patiënt is verstrekt.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, toelichting bij art. 37.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Een toe te voegen Off-label indicatie

Het is de verantwoordelijkheid van zorgaanbieders om een nog niet in de G-standaard opgenomen off-label indicatie aan te melden als off-label indicatie bij het CIBG. De coördinatie hiervan verloopt via de Federatie Medisch Specialisten (FMS).

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, toelichting bij art. 37.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

Als in de praktijkvoering van medisch specialisten in het ziekenhuis blijkt dat een off-label indicatie ontbreekt, of een negatieve aanspraakstatus inmiddels kan worden onderbouwd door de wetenschappelijke vereniging, kan een verzoek daartoe alleen via de wetenschappelijke verenigingen geïnitieerd worden. De wetenschappelijke vereniging levert het standpunt m.b.t. de stand der wetenschap en praktijk met onderbouwing / compleet dossier aan bij ZN (op tijdstip t). Hiervoor is in afstemming met de FMS een procedure afgesproken en een aanvraagformulier ontwikkeld; aanvraagformulieren via aanvragenaddons@zn.nl.

Zie document '[Stappenplan aanvragen nieuwe off label indicatie add-on of stollingsfactor](#)'.

Add-on status vervalt bij vervallen handelsvergunning

Vanaf het moment dat een handelsvergunning van een geneesmiddel is ingetrokken of dat een geneesmiddel uit de G-standaard van Z-index is verwijderd, vervalt de add-on prestatie of de prestatie van een ozp-stollingsfactor.

*Regelgeving 2017 add-on geneesmiddelen en ozp stollingsfactoren; NZa Circulaire CI/16/28c.
Geldigheid: vanaf 1-1-2017 tot op heden.*

L18. Hoe wordt de prestatiebeschrijving van add-on geneesmiddelen bepaald?

Add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren zijn geneesmiddelen (geregistreerde geneesmiddelen of apotheekbereidingen) die als overige zorgproducten in rekening worden gebracht. De prestatiebeschrijving van deze overige zorgproducten wordt gevormd door de artikelomschrijving van het geneesmiddel zoals opgenomen in de G-standaard.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 10, lid 1.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

L19. Is de indicatie onderdeel van de prestatie add-on geneesmiddel?

Met ingang van 1 januari 2017 is de indicatie geen onderdeel meer van een add-on geneesmiddel/ozp-stollingsfactor prestatie. Dit betekent dat deze geneesmiddelen, ongeacht de indicatie, als add-on/ozp-stollingsfactor gedeclareerd moeten worden. Tegelijkertijd is de zorgaanbieder verplicht de indicatie, waarvoor het add-on geneesmiddel/de ozp-stollingsfactor wordt ingezet, te vermelden op de factuur aan de zorgverzekeraar.

Onder 'indicatie' wordt verstaan:

- een on-label indicatie zoals opgenomen in de G-standaard, of
- een off-label indicatie zoals opgenomen in de G-standaard.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, toelichting bij art. 37.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

Bij de declaratie van een add-on geneesmiddel of ozp-stollingsfactor, moet ook geregistreerd worden voor welke indicatie het geneesmiddel is verstrekt. Farmatec, onderdeel van een uitvoeringsorganisatie (CIBG) van het ministerie van VWS, stelt hiervoor een publiek toegankelijke database beschikbaar, de zogenaamde add-on databank. Deze databank bevat de indicaties voor add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren. Het gaat om zowel de door de Europese of Nederlandse registratieautoriteit geregistreerde (on-label) als niet geregistreerde (off-label) indicaties. Als een patiënt met een bepaald geneesmiddel wordt behandeld voor een bepaalde off-label indicatie die nog niet is opgenomen in de G-standaard, kan de indicatie 'overig' geregistreerd worden. Ook de duiding van Zorginstituut is opgenomen indien deze beschikbaar is. Er mag tussen patiënt en zorgaanbieder een privacyverklaring worden overeengekomen. In dit geval hoeft de indicatie niet aangeleverd te worden.

L20. Hoe worden add-on geneesmiddelen geregistreerd?

Een add-on geneesmiddel wordt uitsluitend geregistreerd in combinatie met een zorgtraject, tenzij een behandeling in het buitenland wordt geleverd en het bijbehorende geneesmiddel met een add-on declaratietitel in Nederland wordt toegediend en gedeclareerd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 26, lid 3.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Bij declaratie van een add-on geneesmiddel wordt het zorgtrajectnummer van het zorgtraject waarop het betrekking heeft meegestuurd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 34a, lid 5.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

L21. Hoe worden add-on geneesmiddelen gedeclareerd?

Add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren zijn geneesmiddelen (geregistreerde geneesmiddelen of apotheekbereidingen) die als overige zorgproducten in rekening worden gebracht. De prestatiebeschrijving van deze overige zorgproducten wordt gevormd door de artikelomschrijving van het geneesmiddel zoals opgenomen in de G-standaard.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 10.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Als een patiënt een geneesmiddel gebruikt waarvoor een add-on, respectievelijk een ozp-stollingsfactor is vastgesteld dan declareert de zorgaanbieder het geneesmiddel als add-on, respectievelijk ozp-stollingsfactor. In dat geval wordt een dergelijk geneesmiddel dus niet meer als onderdeel van een dbc-zorgproduct in rekening worden gebracht. Geneesmiddelen die worden ingezet in het kader van MKA-chirurgische verrichtingen (230000 t/m 239962) maken wel onderdeel uit van deze verrichtingen en worden niet door middel van een add-on geneesmiddel, respectievelijk ozp-stollingsfactor gedeclareerd. Het ten laste van de medisch-specialistische zorg declareren van buiten de medisch-specialistische zorg bekostigde geneesmiddelen is niet toegestaan.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 34a, lid 10.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Informatieverplichting bij declaratie van overige zorgproducten
Voor add-ongeneesmiddelen zijn verplicht:

Uitvoerdatum. Datum waarop een zorgactiviteit is uitgevoerd. Voor add-ongeneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren wordt hiermee bedoeld de datum waarop het geneesmiddel is toegediend of verstrekt aan de patiënt, dan wel is verstrekt aan de afdeling ten behoeve van toediening aan de patiënt. Voor facultatieve prestaties medisch-specialistische zorg wordt hiermee bedoeld de datum waarop de eerste (zorg)activiteit in het kader van de facultatieve prestatie is uitgevoerd.

Zorgtrajectnummer. Een uniek nummer waarmee het zorgtraject binnen de instelling wordt geïdentificeerd. Dit nummer kan automatisch worden gegenereerd door het registratiesysteem.

Aantal gebruikte eenheden. Het aantal door de apotheek gebruikte eenheden (bijv. infusieflacons, tabletten) of fracties van eenheden (bijv. een halve infusieflacon) dat nodig is om de voorgeschreven hoeveelheid te kunnen verstrekken aan de patiënt bij gebruikmaking van de minst verspillende (combinatie van) verpakkingsgrootte(s).

ZI-nummer. Zorgidentificatienummer van een add-ongeneesmiddel of ozp-stollingsfactor.

AGB-code uitvoerend specialisme. De AGB-code van het uitvoerend specialisme wordt weergegeven middels de AGB-subberoepsgroepindeling (de AGB-code van het specialisme dat verantwoordelijk is voor de geleverde prestatie is hierbij leidend). Voor add-ongeneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren wordt met het uitvoerend specialisme bedoeld op het voorschrijvend specialisme.

Consumentenomschrijving. Op de declaratie van de zorgaanbieder aan de patiënt wordt voor overige zorgproducten de zorgproduct consumentenomschrijving vermeld zoals opgenomen in het overzicht overige zorgproducten (bijlage bij deze regeling). Voor add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren bestaat de consumentenomschrijving uit de artikelomschrijving van het betreffende geneesmiddel zoals opgenomen in de G-standaard.

Gedeclareerd bedrag. Op de declaratie wordt het gedeclareerde bedrag van het overig zorgproduct vermeld.

Indicatie (on label en off label). Een in de G-standaard opgenomen indicatie waarvoor een add-ongeneesmiddel of ozp-stollingsfactor is verstrekt aan de patiënt. Indien de betreffende indicatie nog niet is opgenomen in de G-standaard, dan wordt dat gegeven vermeld op de factuur.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 37 lid 1.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

De verplichting als bedoeld in het eerste lid, onderdeel c (zorgtrajectnummer) is niet van toepassing op add-ongeneesmiddelen als een behandeling in het buitenland wordt geleverd en het bijbehorende geneesmiddel met een add-on declaratietitel in Nederland wordt toegediend en gedeclareerd.

Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 37, lid 2.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Bij de declaratie van een add-on geneesmiddel of ozp-stollingsfactor, moet ook geregistreerd worden voor welke indicatie het geneesmiddel is verstrekt. Farmatec, onderdeel van een uitvoerings-organisatie (CIBG) van het ministerie van VWS, stelt hiervoor een publiek toegankelijke database beschikbaar, de zogenaamde add-on databank. Deze databank bevat de indicaties voor add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren. Het gaat om zowel de door de Europese of Nederlandse registratieautoriteit geregistreerde (on-label) als niet geregistreerde (off-label) indicaties. Als een patiënt met een bepaald geneesmiddel wordt behandeld voor een bepaalde off-label indicatie die nog niet is opgenomen in de G-standaard, kan de indicatie 'overig' geregistreerd worden. Ook de duiding van Zorginstituut is opgenomen indien deze beschikbaar is.

Er mag tussen patiënt en zorgaanbieder een privacyverklaring worden overeengekomen. In deze gevallen, hoeft de indicatie niet aangeleverd te worden.

L22. Mag een add-on geneesmiddel gedeclareerd worden als deze wel is bereid, maar niet is toegediend aan de patiënt?

De registratie van het zorgtraject start op de datum dat de eerste zorgactiviteit plaatsvindt in het kader van een nieuwe zorgvraag van een patiënt. Het zorgtraject kan ook starten op de datum van een verstrekking/toediening van een add-on geneesmiddel of ozp stollingsfactor aan de patiënt.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 4, lid 1.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

Een dbc-zorgtraject kan starten op de datum van een verstrekking/toediening van een add-on geneesmiddel of overig zorgproduct stollingsfactor aan een patiënt. Aan alle andere voorwaarden die horen bij het openen van een zorgtraject moet voldaan worden.

Dat houdt in dat een add-on geneesmiddel dat bereid is, maar nog niet is toegediend aan de patiënt, NIET gedeclareerd mag worden. Een initieel zorgtraject (ZT11) start op de datum van de eerste zorgactiviteit. Sinds 2017 zijn add-on geneesmiddelen officieel geen zorgactiviteiten meer, maar ZI-nummers.

Een dbc-zorgtraject mag wel starten met een add-on geneesmiddel (of ozp stollingsfactor), mits aan de (overige) voorwaarden die gelden voor het openen van een zorgtraject wordt voldaan.

L23. Welke declaratiebepalingen zijn van toepassing op add-on geneesmiddelen?

- a. De instelling die een geneesmiddel toedient/verstrekt aan de patiënt, waarbij het geneesmiddel op het moment van toediening/verstrekking valt onder de aanspraak geneeskundige zorg (als bedoeld in art. 2.4 van het Besluit zorgverzekering), declareert dit geneesmiddel.
- b. In afwijking van het gestelde onder a geldt dat een geneesmiddel dat bij de desbetreffende indicatie uitsluitend valt onder de aanspraak geneeskundige zorg, of een geneesmiddel voor de behandeling van HIV, wordt gedeclareerd door de zorgaanbieder die de patiënt voor toepassing van deze geneesmiddelen behandelt en waarvan de zorg die op deze geneesmiddelen betrekking heeft niet is overgenomen door een andere zorgaanbieder.
- c. Declaratie van geneesmiddelen bedoeld onder a en b geschiedt als onderdeel van een dbc-zorgproduct, of via een aparte declaratietitel indien voor het betreffende geneesmiddel een add-on is vastgesteld en deze is opgenomen in de G-standaard.
- d. Als uitzondering op het bepaalde in artikel 31 lid 6 onderdeel c van deze regeling kan een in Nederland geregistreerd geneesmiddel dat niet voorradig is, worden vervangen door een geneesmiddel waarvoor een handelsvergunning is afgegeven buiten Nederland. Het gaat in dat geval om een geneesmiddel dat dezelfde werkzame stof, toedieningsvorm en sterkte bevat. Het vervangende geneesmiddel met een buitenlandse registratie wordt met het ZI nummer van het Nederlandse product gedeclareerd.
- e. Add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren worden per verstrekking gedeclareerd. Meerdere verstrekkingen van een geneesmiddel op één dag leiden dus tot meerdere declarabele prestaties, ongeacht de indicatie(s) waarvoor het geneesmiddel wordt verstrekt.
- f. Geneesmiddelen mogen alleen in rekening worden gebracht indien deze zijn verstrekt/toegediend aan de patiënt.
- g. Om dubbele bekostiging te voorkomen, mogen eventuele nog bruikbare geneesmiddelen die na deze verstrekking retour worden genomen door de (ziekenhuis)apotheek en opnieuw worden verstrekt aan een andere patiënt, alleen in rekening worden gebracht bij (de zorgverzekeraar van) de laatste patiënt die het geneesmiddel ontvangt.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 31, lid 6.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Toelichting:

Het kan per indicatie verschillen onder welke aanspraak een geneesmiddel valt. Dat geldt ook voor overgehevelde geneesmiddelen. De overheveling is is indicatie-specifiek. Dit is verduidelijkt in de regelgeving.

Dubbele bekostiging is niet toegestaan. Bij heruitgifte van een geneesmiddel wordt deze slechts éénmaal gedeclareerd. Medicatie die wordt heruitgegeven aan patiënt 2 moet worden gedeclareerd bij patiënt 2 en niet bij patiënt 1.

1. Een overig zorgproduct uit de categorie supplementaire producten mag naast een DBC-zorgproduct worden gedeclareerd.
2. Een add-on mag tussentijds, dat wil zeggen 'na uitvoering' en 'eerder dan declaratie van het DBC-zorgproduct' worden gedeclareerd.
5. Bij declaratie van een add-on geneesmiddel wordt het zorgtrajectnummer van het zorgtraject waarop het betrekking heeft meegestuurd.
9. Alleen centra voor hemofiliebehandeling en aanverwante hemostaseziekten die door de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op grond van art. 8 van de Wet op de Bijzondere Medische Verrichtingen (Wbmv) als zodanig zijn aangewezen, mogen ozp-stollingsfactoren voor hemofilie en aanverwante hemostaseziekten in rekening brengen. De declaratie van ozp-stollingsfactoren voor overige indicaties, geldt deze beperking van aangewezen centra niet.
In afwijking van de inwerkingtredingsdatum van deze regeling, treedt de inhoud van lid 9 van dit artikel met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2017.
10. Als een patiënt een geneesmiddel gebruikt waarvoor een add-on, respectievelijk een ozp-stollingsfactor is vastgesteld dan declareert de zorgaanbieder het geneesmiddel als add-on, respectievelijk ozp-stollingsfactor. In dat geval wordt een dergelijk geneesmiddel dus niet meer als onderdeel van een DBC-zorgproduct in rekening gebracht. Geneesmiddelen die worden ingezet in het kader van MKA-chirurgische verrichtingen (230000 t/m 239962) maken wel onderdeel uit van deze verrichtingen en worden niet door middel van een add-on geneesmiddel, respectievelijk ozp-stollingsfactor gedeclareerd. Het ten laste van de medisch-specialistische zorg declareren van buiten de medisch-specialistische zorg bekostigde geneesmiddelen is niet toegestaan.

*Bron: Regeling medisch-specialistische zorg 2026, art. 34a, lid 1, 2, 5, 9 en 10.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

LET OP:

Het ten laste van de medisch-specialistische zorg declareren van buiten de medisch-specialistische zorg bekostigde geneesmiddelen is niet toegestaan.

L24. Hoe wordt het tarief van een add-on geneesmiddel bepaald?

Tariefberekening

Tarieven kunnen aangepast worden op basis van het kostprijsmodel medisch-specialistische zorg. Voor een aantal producten vindt de tariefberekening in de eerste lijn plaats. Voor de add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren geldt een bijzondere tariefbepaling.

*Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 14, lid 3.
Geldigheid: vanaf 1-1-2026.*

Tarief add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren

1. De tarieven voor add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren zijn maximumtarieven als bedoeld in artikel 50, eerste lid, onder c, van de Wmg en worden met inachtneming van de volgende criteria vastgesteld:
 - a. De NZa stelt één keer per jaar (in april van jaar t) de tarieven voor add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren vast zoals deze met ingang van 1 januari van jaar t+1 zullen gelden.
 - b. De hoogte van deze tarieven wordt vastgesteld op basis van de lijstprijzen (Apotheekinkooprijzen, AIP) zoals opgenomen in de G-standaard. De peildatum voor de tarieven van add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren die gelden in jaar t zijn de lijstprijzen van 1 april van jaar t-1.

- c. Voor geneesmiddelen waarvoor de NZa lopende het jaar op aanvraag of ambtshalve een add-on of ozp-stollingsfactor vaststelt, wordt – voor de bepaling van de hoogte van het bijbehorende tarief – aangesloten bij de meest recente lijstprijs uit de G-standaard.
 - d. In de beschikking waarin voor een geneesmiddel als bedoeld onder c een add-on of ozp-stollingsfactor wordt vastgesteld, wordt opgenomen dat het in die beschikking genoemde tarief jaarlijks opnieuw zal worden vastgesteld op de wijze zoals beschreven onder b.
 - Voor beschikkingen die in de maanden april tot en met december (jaar t) worden afgegeven, betekent dit dat de eerste hernieuwde vaststelling plaatsvindt op 1 april van het daaropvolgende jaar (t+1). Deze hernieuwde vaststelling bepaalt het maximumtarief dat met ingang van 1 januari van jaar t+2 in rekening mag worden gebracht.
 - Voor beschikkingen die in de maanden januari tot en met maart (jaar t) worden afgegeven, geldt dat de eerste hernieuwde vaststelling plaatsvindt op 1 april van datzelfde jaar (jaar t). Deze hernieuwde vaststelling bepaalt het maximumtarief dat met ingang van 1 januari van jaar t+1 in rekening mag worden gebracht.
 - e. De tarieven voor add-ongeneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren zijn inclusief BTW.
2. In afwijking van het stelde in lid 1 geldt voor add-ongeneesmiddelen of ozp-stollingsfactoren voor apotheekbereidingen dat:
- a. De NZa bij vaststelling van de prestatie het maximumtarief baseert op een door de aanvragers aangeleverde kostprijs.
 - b. Deze kostprijs is opgebouwd uit de kostencomponenten zoals opgenomen in het format 'kostprijsonderbouwing dure apotheekbereiding'. Dit format en bijbehorende bestuursverklaring maken deel uit van het 'formulier aanvraag add-on geneesmiddelen/ozp stollingsfactoren'.
 - c. De tarieven na vaststelling periodiek worden herijkt op basis van de jaarlijkse kostprijsaanlevering zoals beschreven in 'Totstandkoming Tarieven' (bijlage bij deze beleidsregel).
 - d. Gedurende de periode waarin volgens de geldende regelgeving nog geen kostprijs voor een add-on geneesmiddel of ozp-stollingsfactor aangeleverd hoeft te worden, worden de tarieven geïndexeerd.
3. Indien het door de NZa vastgestelde tarief voor een add-on geneesmiddel of opz-stollingsfactor hoger is dan de maximumprijs die in het kader van de Wet geneesmiddelenprijzen (WGP) is vastgesteld, dan geldt de WGP-maximumprijs als maximumtarief voor dat add-on geneesmiddel, respectievelijk ozp-stollingsfactor.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 15.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

De regelgeving rondom het vaststellen van tarieven voor de apotheekbereiding add-on prestaties is verduidelijkt. In sub a is verduidelijkt dat het gaat om de tariefberekening bij vaststelling. Sub c en d gaan nu over de manier van tariefberekening na vaststelling.

Het maximumtarief van geregistreerde geneesmiddelen wordt door de NZa vastgesteld op basis van de apotheekinkoopprijs (AIP). Het maximumtarief mag nooit hoger zijn dan de WGP-maximumprijs die de minister van VWS vaststelt. Het maximumtarief van apotheekbereidingen wordt door de NZa vastgesteld op basis van kostprijsaanleveringen door zorgaanbieders.

L25. Wat houdt het (integraal) tarief voor een add-on geneesmiddel in?

Tariefopbouw en tariefsoorten

Het tarief voor een dbc-zorgproduct of overig zorgproduct is een integraal tarief en is opgebouwd uit meerdere kostencomponenten. Tot die componenten behoren ook de bedragen die dienen ter dekking van de kosten van (voorheen vrijgevestigde) medisch specialisten.

Dbc-zorgproducten en overige zorgproducten zijn voor wat betreft de tariefsoort onderverdeeld in twee segmenten:

- a. Het gereguleerde segment (ook wel A-segment genoemd) met maximumtarieven.
- b. Het vrije segment (ook wel B-segment genoemd) met vrij onderhandelbare tarieven.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 13, lid 1 en 2.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Integraal tarief

Tarief waarin alle vergoedingen zijn opgenomen voor kosten die een zorgaanbieder in rekening mag brengen in verband met het leveren van een prestatie.

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 1, lid w.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Het integrale tarief voor add-on geneesmiddelen houdt in dat het tarief van toepassing is voor alle kosten die gemaakt worden bij gebruik/toediening van het geneesmiddel. Dat is inclusief de kosten die de medisch specialist hiervoor maakt. Supplementaire producten van de categorie add-on geneesmiddelen hebben een maximumtarief.

L26. Wordt een add-on geneesmiddel automatisch vergoed door de verzekeraar?

De omstandigheid dat voor een geneesmiddel een add-on of ozp-stollingsfactor is vastgesteld, wil niet zeggen dat daarmee ook een duiding is vastgesteld omtrent de aanspraak, c.q. het recht op vergoeding ingevolge de Zorgverzekeringswet (Zvw).

Bron: Beleidsregel prestaties en tarieven medisch-specialistische zorg 2026, art. 11, lid 13.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Sinds 1 januari 2017 krijgen zorgverzekeraars zicht op de precieze indicatie waar een add-on geneesmiddel of stollingsfactor voor is verstrekt aan de patiënt. Dit biedt **zorgverzekeraars** de mogelijkheid gericht dan nu te **bepalen** welke zorg **wel** en **niet** onder de basisverzekering valt. Zorgverzekeraars gaan aan de slag om voor add-on geneesmiddelen te beoordelen wanneer wel en geen sprake is van aanspraak onder de basisverzekering voor de patiënt. De informatie die daarover bekend is zal worden opgenomen in de G-standaard.

Een zorgverzekeraar mag ervoor kiezen een (add-on of ozp) geneesmiddel selectief, namelijk niet bij alle zorgaanbieders, in te kopen. Hierover vinden individuele contractonderhandelingen tussen zorgverzekeraars en zorgaanbieders plaats. Als een geneesmiddel niet vergoed wordt door de zorgverzekeraar aan het ziekenhuis, wil dat dus nog niet zeggen dat de patiënt geen aanspraak hierop heeft. De zorgverzekeraar zal in dat geval dat geneesmiddel ergens anders hebben moeten inkopen ten behoeve van zijn verzekerden.

Bron: Regelgeving 2017 add-on geneesmiddelen en ozp stollingsfactoren; NZa Circulaire CI/16/28c.

Geldigheid: vanaf 1-1-2017 tot op heden.

L27. Moet de indicatie waarvoor het geneesmiddel is verstrekt geregistreerd worden?

Bij het declareren van een add-on geneesmiddel of ozp-stollingsfactor, moet ook geregistreerd worden voor welke indicatie het geneesmiddel is verstrekt. Farmatec, onderdeel van uitvoeringsorganisatie Centraal Informatiepunt Beroepen Gezondheidszorg van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), stelt hiervoor een publiek toegankelijke database beschikbaar, de zogenaamde add-on databank. Deze databank bevat indicaties voor add-on geneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren. Het gaat om zowel door de Europese of Nederlandse registratieautoriteit geregistreerde (on-label) als niet geregistreerde (off-label) indicaties. Als een patiënt met een bepaald geneesmiddel wordt behandeld voor een bepaalde off-label indicatie die nog niet is opgenomen in de G-standaard, kan de indicatie 'overig' geregistreerd worden. Ook de duiding van het Zorginstituut Nederland (ZIN) is opgenomen indien deze beschikbaar is. Er mag tussen patiënt en zorgaanbieder een privacyverklaring worden overeengekomen. In deze gevallen, hoeft de indicatie niet aangeleverd te worden.

Bron: Handleiding dbc-systematiek, v20250501.

Geldigheid: vanaf 1-1-2026.

Toelichting:

Het is verplicht om te registreren voor welke indicatie het geneesmiddel is verstrekt, behalve als een privacyverklaring tussen patiënt en zorgaanbieder overeen is gekomen. In dat geval hoeft de indicatie niet aangeleverd te worden.

M. BIJLAGES

- Beleidsregel prestaties en tarieven medisch specialistische zorg 2026
- Regeling medisch-specialistische zorg 2026
- DBC-pakket 2026 RZ26a
- DBC-pakket 2026 RZ26b
- DBC-pakket 2026 RZ26b update

- Handleiding DBC-systematiek, v20250501
- Registratiekaart 'Openen van een DBC', versie september 2019.

- NR/CU-717, Regeling voorschriften bij verwijzing naar tweedelijns zorgaanbieders.
- CI/14/3c, Toelichting regelgeving MSZ. dd. 21 febr. 2014.
- CI/14/44c, Taakherschikking per 2015 dd. 18 sept. 2014.
- CI/16/28c, Regelgeving 2017 add-ongeneesmiddelen ozp stollingsfactoren.
- CI/18/31c, Wijziging aanvraagprocedure add-ongeneesmiddelen en ozp-stollingsfactoren.

- Zorgverzekeringswet.
- Wet marktordening gezondheidszorg.

- Overzicht zorgactiviteiten met aanspraakcode Zvw, dd. 10 januari 2025.

- Adviesverzoek bekostiging taakherschikking, VWS, CZ/EZK.3074405, 18 augustus 2011.

- Verwijsafspraken medisch-specialistische zorg, dd. 10-06-2025.
- Handreiking Meedenkadviezen

Federatie
**Medisch
Specialisten**

Bezoekadres:

Federatie Medisch Specialisten
Domus Medica
Mercatorlaan 1200
3528 BL Utrecht

Postadres:

Postbus 20057
3502 LB Utrecht

www.demedischspecialist.nl